6. CHIP
CHIP
SZÁMÍTÓGÉP MAGAZIN
TEST CENTER CHIP INTERNATIONAL
X. évfolyam • 6. szám
1998. június • 784 Ft

132 + 16 oldal!
CD-ROM: full Paint Shop Pro 5.00 (30 napos)

Íme a Windows 98!

Kényelmesebb, sokoldalúbb, gyorsabb

Tesztek:
12 CD-ROM-olvasó
10 lézernyomtató

AltaVizsla
– a magyar Vista

GSM-botrány
Másolhatók a SIM kártyák!

Kis hálózatokhoz
NetWare 4.11
for Small Business

Cél: a világuralom
Interjú a Red Hat elnökével

Újdonságok közelről
11 CD, 13 hardver

A CHIP Magazin minden példányához CD-ROM tartozik. Amennyiben hiányozna belőle, kérje az elárusítótól!

CHIP-PIAC melléklet 16 oldalon

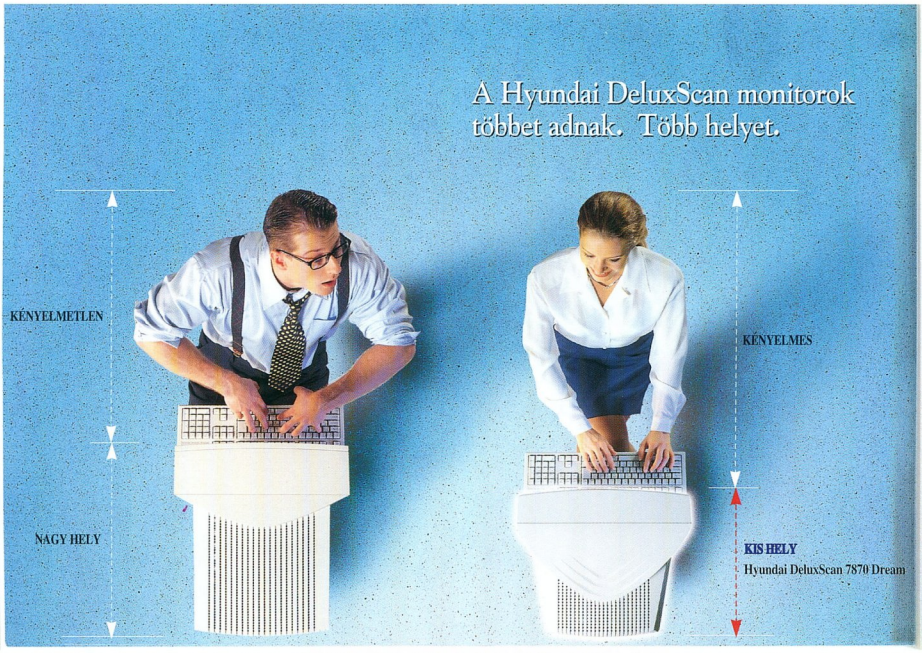

HYUNDAI

A DeluxScan 15G+ a legjobb eredményt elért 15 hüvelykes monitor volt a CHIP német számítástechnikai magazin 1997 márciusi számában.

Bemutatkozik a DeluxScan 7870 Dream, a Hyundai DeluxScan monitorcsalád legújabb tagja. Újszerű, lerövidített katódsugárcsövével – amely gyakorlatilag a 14 hüvelykes monitorok külsejét kölcsönzi neki – a helytakarékos 7870 Dream nagy ugrást jelent a monitorok ergonómiájának és kényelmének terén, köszönhetően a Hyundainak, amely egyre komolyabb szerepet játszik a nemzetközi elektronikai piacon.

USB csatlakozó
A DeluxScan monitorok az elsők között kínálják az USB (Universal Serial Bus) csatlakozót, a forgatható talapratba beépített hubon* keresztül. Az egyszerű és rugalmas USB révén a felhasználók összesen 127 perifériát, például egeret vagy billentyűzetet csatlakoztathatnak a számítógéphez (akár működés közben is), anélkül, hogy foglalkozniuk kellene a meghajtókkal vagy a telepítés nehézségeivel.

Windows 95 Plug-and-Play kompatibilis
A Microsoft igazolta a DeluxScan monitorok Windows 95 Plug-and-Play kompatibilitását**. Ez azt jelenti, hogy a felhasználók attól a pillanattól kezdve élvezhetik a maximális teljesítményt, amikor csatlakoztatják DeluxScan monitoraikat.

EPA Energy Star, VESA DPMS és NUTEK
A DeluxScan monitorok túlteljesítik ezeket az energiatakarékossági irányelveket és szabványokat, hogy minimálisra szorítsák le az áramfogyasztást, ezzel is védve természeti erőforrásainkat.

MPR II és TCO 95
Azon felül, hogy megfelelnek az MPR II sugárzáskibocsátási szabványnak, a legtöbb DeluxScan monitor a szigorúbb TCO 92 és TCO 95 előírásai szerinti változatban is kapható.

VESA szabványú 85 Hertzes képfrissítési ráta
A DeluxScan monitorok támogatják a legújabb VESA szabvány szerinti 85 Hz-es* képfrissítési rátát, hogy a felhasználó szemei előtt egész nap villódzásmentes kép lebegjen.

Hároméves garancia
Minden terméke mögött ott áll a Hyundai egész szervezete. Ennek köszönhető, hogy a DeluxScan monitorokra hároméves korlátozott*** garancia érvényes, amelyet az egyre bővülő szervizhálózat biztosít.

HYUNDAI
DeluxScan™ Monitors

*Minden DeluxScan modellben lesz USB hub. **A Plug-and-Play DDC 1/2 B kompatibilis grafikus kártyát vagy USB kompatibilis eszközöket igényel. *A tényleges képfrissítési ráta függ a grafikus kártyától és a választott felbontástól. **A katódsugárcsőre, az alkatrészekre és a szerelésre. A részleteket lásd a termékhez csatolt tájékoztatóban.

• Headquarter (Hyundai Electronics Industries Co. Ltd) San 136-1, Ami-Ri, Bubal-Eub, Ichon-Si, Kyunggi-Do, Korea Tel : 82-336-30-3826 Fax: 82-336-636-4231 http://www.hei.co.kr
• Hyundai Electronics America Tel : 408-232-8662 Fax: 408-232-8146 http://www.hea.com • Hyundai Electronics Deutschland GmbH Tel : 06142-921-237 Fax: 06142-921-293
• Hyundai Electronics Asia Pte. Tel : 65-33-65-560 Fax : 65-33-65-911 • Hyundai Electronics Hong Kong Ltd. Tel : 852-2971-1612 Fax : 852-2971-1623 • Hyundai Electronics Taiwan Tel : 886-2-713-4204 Fax: 886-2-713-4299
[Distributor] • HRP Hungary Kft. Tel : 36-1-252-6300 Fax : 36-1-149-1115

Olvasóink leveleire és kérdéseire e számunkban Nagy Zoltán tesztlabor-vezető válaszol. A leveleket [...] módon jelölt kihagyásokkal, feladóik nevének megadásával idézzük.

✍

Hónapok óta vadászok egy segédprogramra vagy driverre. A problémám a következő: szükségem lenne egy CD-I emulációs driverre, azaz egy Interactive CD-ROM (video) lejátszására alkalmas meghajtószoftver kellene Windows 95 vagy 3.11 alá. A CD-ROM ismertetőjében szerepel, hogy kompatibilitás lehetséges, csak driver kellene. Az Interneten találtam levelezési listát a CD-I-ről (tehát létezik...), de sajnos nem akadtam a vezérlőszoftver nyomára. Kérem, ha tudnak javasolni egy Internet-címet vagy akár üzletet, ahol ez beszerezhető, küldjék meg részemre.

fbala@hotmail.com

A CD-I formátumot, illetve azt a módot, mellyel a CD-I-t tárolják a CD-n, a Windows 95 sajnos nem támogatja. Windows 3.1 alatt elvileg le lehet játszani, de igazán jó eredményt csak CD-I kártyával lehet elérni. A CD-I formátumot a Philips dolgozta ki, és nem PC-s használatra szánta. A formátum nevében lévő „interaktív" jelző is arra utal, hogy általában valamilyen szoftvert tartalmaz a CD, az eredeti CD-I eszközök azonban Motorola 68000 processzorra épültek, speciális operációs rendszert használva.

A CD-ROM dokumentációjában említett kompatibilitás csak annyit jelent, hogy fizikailag képes olvasni a CD-I lemezt, de ez nem elégséges a lejátszáshoz. Ha mindenképpen fontos a CD-I lejátszása, akkor egy ReelMagic gyártmányú kártyát érdemes beszerezni (leginkább használtan lehet ilyet kapni), és Windows 3.1 alatt érdemes próbálkozni.

✍

Tisztelt Szerkesztőség!
Egy régebbi CHIP Magazinban olvastam a Barátom a 6x86 című *cikket, amiben részletesen le volt írva a 6x86-os processzorok túlmelegedése. Ennek hatására lecseréltem 6x86-PR166-os procimat egy 6x86MX-PR200-ra. Ez már nem 3,52 V-on, hanem 3,3/2,9 V-on működik. A legutóbbi CHIP-ben újra azt olvastam, hogy a Cyrix/IBM processzorok 6 A-t adnak le, és hogy milyen fontos a hűtés. Lehet, hogy csak félreértettem a cikk tartalmát, de számomra nem egészen világos a helyzet. Jelenleg is a 6x86MX-200-as procit használom, és szeretném tudni, hogy ezek az újabb 6x86-osok valóban túlmelegednek-e, vagy ez csak a régebbi CPU-kra vonatkozik.*

Nagy Róbert

Minden olyan processzor hajlamos a túlmelegedésre, amelyet nem hűtenek eléggé. A processzorok teljesítményfelvétele és ebből következő hőleadása erősen függ a használt feszültségtől. Kifejezetten ezért találták ki, hogy a processzormag alacsonyabb feszültségen jár. Az egyre vékonyabb technológiák lehetővé teszik a feszültség további csökkentését. Ez tette lehetővé például azt, hogy noteszgépekbe a Pentium II processzor mobil változatát beépítsék.

Alapvető ökölszabálynak tekinthető, hogy a 150 MHz-nél magasabb órajelű processzorokat csak aktív hűtéssel szabad járatni. Még biztosabb megoldást jelent, ha az alaplap támogatja a processzor hőmérsékletének figyelését, így azonnal észrevehető, ha melegedési probléma fordul elő. Ez azonban jól összerakott gépeknél, melyeket nem overclockoltak, tehát nem hajtották túl a CPU-t, ritkán szokott előfordulni.

✍

GA-586ATE alaplapomon jelenleg 100 MHz-es Intel Pentium CPU van. Szeretném gyorsabbra cserélni. Milyet tehetek bele?

Köszönöm. Üdv.
sauer@mail.matav.hu

A GigaByte-nál csak utalást találtunk arra vonatkozóan, hogy van (volt) ilyen alaplapjuk. Lényeges, hogy milyen chipkészlet van rajta. Ha HX vagy VX, akkor legfeljebb 200 MHz-es processzort lehet hozzá használni, ha TX, akkor gyorsabbat is. Még fontosabb azonban, hogy az alaplapon beállítható-e a modern processzorok által igényelt kettős tápfeszültség, amely az alacsonyabb feszültséggel működő processzormag miatt szükséges. Ha nem, akkor csak a régebbi, hagyományos Pentium vagy más processzor használható hozzá, esetleg MMX Overdrive. Ebben az esetben azonban már érdemes felülvizsgálni, hogy érdemes-e megtartani az alaplapot, vagy kifizetődőbb a csere. A cseréhez segítséget nyújthat a következő számunkba tervezett átfogó alaplapteszt.

Nagy Zoltán

Kincstár

6 **Nyárelő** ● SAC-régiségek: Full Screen, mIRC32, Opera 3.2, Serv-U FTP, TeraLogic Texture Maker 32, VueIcon, DiskState 1.13, Uninstall Manager ● SAC-újdonságok: Jpeg Quality Explorer 1.0 WebPalette 1.0, HTML2TEXT 1.50, CD-DA Extractor 1.19, GlobeTime 1.21 ● Zene: The Irish Rovers of Budapest, Szemző Tibor ● Jazz++ MIDI sequencer ● Panda Antivirus ● Paint Shop Pro 5.00 ● RC5 magyarul ● Linux: Debian-, Red Hat- és S.u.S.E. Linux-frissítések, Apache 1.3b, PHP3 libc6, Mozilla, K Desktop Environment 4. béta

Aktuális

14 Ifabo 98: vásáron voltunk ● Microsoft: Windows 98 Innovációs Nap ● Sony: bedrótozott világ ● Inprise: a Borland új neve
15 Borland Magyarország: új utakon ● Digi-Data, Promise: a teljesítmény ígérete ● ProfiTrade 90: elektronikus kereskedelem ● Portocom Rt.: ifabós újdonságok ● Syndicate Computers: magyar kiosztású ergonomikus billentyűzet
18 A.I.D.A.: dealeri találkozó ● Corel: frissül a CorelDraw 8 ● Tally: a leggyorsabb sornyomtató ● Kerorg: új nevek, új termékek
19 Wizcom Technologies: szótár a tollban ● Siemens: GSM-szenzáció ● ELTE TTK HA: tábori idénynyitó
20 Psion PalmComp Kft.: Dacom termékek ● Motorola: új mobil paletta, ujjlenyomatvétel Tetra módra ● Lucent: két legyet egy csapásra
21 SMP Kft.: a Dell Európában ● Nabuco Kft.: minden egy kábelen
22 Intel: 400 MHz-es Pentium II, Celeron a Basic PC-be, új chipkészletek, DVD a PC-n ● MIP: CAD/CAM profiknak ● IBM, Western Digital: közös merevlemezek
23 Nokia: kavargó színek
24 WSCAD 4.0 für Win: itt a magyar változat! ● MP Kft.: újabb ablak a hálózatra ● Autodesk: mechanical Desktop 2.0 magyarul ● Hewlett-Packard: erősebb pozíció
26 Xerox: digitális dokumentumközpont ● APC: az erő napja ● DTK Computer: 450 MHz a felső határ! ● Landinfo: választás a Weben
27 Graphisoft: a szoftvervilág Oscarja
28 Symantec: az év mobilitás-terméke ● Macroda: nincs hamis Asus itthon! ● Matáv: egyéves a MatávNet ● Apple: friss termés a hálóban ● Hercules: új, 128 bites monitorvezérlő, 740-es Terminátor
29 ITU: Internet kábeltévén ● 3M Visual Systems: új multimédia projektorok ● SanDisk: kicsi óriások ● Teklogix: rádiófrekvenciás terminálrendszerek ● Bosch: mobil parányok
30 Adria Computer: megérkezett a Monster 3D II ● Gamaxnet: ACC-képviselet ● berolina Schriftbild: kellékújdonságok nyomtatókhoz ● BestMedia: a natúr CD ● Digital, SAP: közművállalati modul

Tartalom és forma

34 **CD-kirakat**
Az Erő legyen veled!: Mysteries of the Sith ● Hajóra fel!: Overboard ● A mindent látó Szem: Queen the eye ● Nem minden a látvány: Shadow Master
36 **Kémkedés felsőfokon**
A Cryo Interactive játéka, a Ubik érdekes keveréke stratégiának, kalandnak és akciónak.
37 **Egyensúlyban az erő**
Régóta vártuk: az X-Wing vs. Tie Fighter küldetéses lemeze, a Balance of Power.
37 **A harmadik majomsziget**
Végre törlesztette adósságát a LucasArts: megjelent a Monkey Island folytatása.
38 **Stratégia az úrben**
A Warcraft 2 méltó folytatása a Starcraft: nem forradalmian új, de kitűnő.
39 **Ahogy a csillag**
A Magyar Rádió és a Hypermedia Systems kiadványának tartalmához méltó a formája.
39 **Így is lehet?**
Nyújtsunk segítő „CD-t" embertársainknak csodálatos, ám igazán nem könnyű anyanyelvünk elsajátításához!
40 **A legenda szerint**
Az egész egy kora reggel történt Szippancsröff évében – Croc Legend of the Gobbos.
41 **Könyvek**
Philippa Wingate: Internet kezdőknek ● Russel Borland: Bemutatkozik a Windows 98 ● Arthur Dickschus: Egyszerűen PC-ismeretek – Hardver

Magazin

44 **Üzlet az egész világháló**
A Web-technológia mint gazdasági forradalom. Esélyegyenlőség a világpiacon.
46 **Magyar Vista**
Stílusosan: AltaVizsla. A Digital Equipment Magyarország és a Matáv közös AltaVista-szolgáltatást indított.

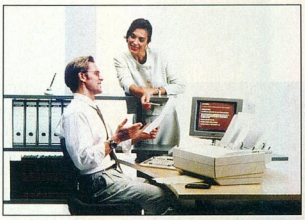

Nyomtatók a SOHO-ban
Az elektronikus iroda nem száműzte a nyomtatót, sőt. Tesztünkben 10 lézerprintert teszteltünk.
73

48 **Mi vagyunk a hálózat**
Rick Balazst, a Novell NetWare for Small Business termékvonaláért felelős utahi vezetőjét kérdeztük.

Hardver

50 **Hardverböngésző**
Primőrök a hardverek világából – 3Com: barátságos kézfogás, modemek „sütve" ● 3DLabs, TI: megegyezés ● Acer: DRAM-üzletek ● Analog Devices: ADSP-21065L Sharc ● AMD: IBM befektetés, vezércsere ● Apple, Exponential: per ● Award, Phoenix: egyesülés ● Canon: új nyomtatók ● Cross Pen Computing Group: CrossPad ● Dataquest: NC-felmérés ● EIM: érdekes hirdetés ● Fore: ASX 4000 ● Hitachi: tucatszám ● Intel, Intergraph: folyik a per ● Intel: 0,18 mikron, Xeon ● Intermec Technologies: PenKey 6110 ● Kao: a floppy vége ● Kryotech: Alpha ● Lucent: műanyag tranzisztor ● Micron: SLDRAM ● National Semiconductor: Jalapeno, M II ● Netline Technologies: C-Guard ● Olympus: FlashPath ● Panda Project: fura kocka ● Peracom, Kawasaki LSI: USB-s Ethernet ● Planet Computing: Newton felvásárlás? ● Quantum: Fireball EL ● Secret Service: nyomtatott dollárok ● Seiko: Ruputer ● Silicon Graphics: önállósodik a MIPS ● Siemens: napelemektől az IC-kig ● Tamagocsi: halálos baleset ● Texas Instruments: Basava ● Toshiba: Tecra 780 ● Unisys, Lockheed Martin: milliós csalás? ● Zen: a CD utolsó dobása ● Xircom: Realport ● Röviden: érdekes árak, SGI, Nvidia, Tech Data, Computer 2000, Gateway 2000, NEC
56 **Hardverkirakat**
Nyitnikék: IBM ThinkPad 380XD ● DoLGos lapolvasók: LG ScanWorks 30a ● Széles látószögű: Brilliance 4500AX ● Profi munkatárs: Primax Mediastorm Profi 9600 ● Vezérlés a térben: Thrustmaster 3D Millenium ● Hűséges szolgáló: Toshiba Satellite 300CDS ● Trinity: Tyan

Trinity ATX ● Végre itthon is: Acorp alaplapok ● Törperős: Asus mini-PC
59 **Síklátókörű**
Szerkesztőségünkben járt a hagyományos monitorok trónjára törő TFT kijelzők egyik példánya.
60 **Alapos olvasó**
A Hewlett-Packard új sorozatú scannerét a kezdők is eredményesen használhatják.
60 **Az okos irányító**
A PhaserPoollal jobban kihasználhatjuk hálózatba kapcsolt Tektronix nyomtatóinkat.
62 **Az adattárolás jövője**
A Cebiten járva interjút készítettünk a Seagate munkatársával, Shawn Hookkal.
65 **Felvétel indul!**
Megjelentek az első megfizethető árú, MPEG-1 készítésére alkalmas berendezések. Ezek egyike a Videonics Python.
68 **Most akkor mire írjak?**
Gyorsjelentés a DVD-írók és -olvasók fejlesztéséről.
70 **Beolvastunk velük**
A CD-ROM-olvasók a számítógépek elengedhetetlen tartozékai. Tesztünkben valódi tulajdonságaikat vizsgáltuk.
73 **Nyomtatók a SOHO-ban**
A nyomtatók a modern iroda szerves tartozékai. 10 lézernyomtatót teszteltünk.
78 **A kis postás**
Mit lehet kezdeni egy hálózaton scannerrel? Az elnevezés kissé félrevezető – nem DTP-stúdióknak szánták.

Szoftver

80 **Szoftverböngésző**
Primőrök a szoftverek világából – Adobe: Photoshop 5.0 ● Apple: zseb OS ● Autodesk: FTC-vizsgálat ● Citrix: CE-kliens ● General Magic: Serengeti ● IBM: tűzfal NT-hez ● Internet Mute: InterMute ● Internet Tools: ID-Trak ● IP Metrics: NIC Express 1.0 ● Los Angeles: apró szoftverhiba... ● Macromedia: Flash ● Microsoft: GDI 2000, jogi ügyek, NT/IE kampány, Windows CE 3.0, Year 2000, NT 4.0 SP4, Internet Explorer 5.0 ● Mobile Automation: RightState ● Netscape: együtt a Linuxszal, PublishingXpert 2.2, Wang-per ● New Deal: New Deal Office 98 ● Novell: vírusgondok ● Szenátus: széles körű vizsgálat ● SCO: UDI ● Symantec: Norton Mobile Essentials, Mobile Update ● Perl: Perl 5.005
84 **Szótárak hálóban**
A Cebiten mutatta be a Morphologic a MoBiDic szótárrendszer legújabb verzióját.
86 **Ismeretlen ismerős**
Sokat hallottunk róla, de újdonságaival csak mostanában ismerkedhetünk. Jön a Windows 98!
91 **Kisvállalati NetWare**
Újabb termékkel örvendeztette meg a kisvállalatokat a Novell, a NetWare 4.11 for Small Business-szel.
92 **A HTML szövőszéke**
A Macromedia Dreamweaverje még a WYSIWYG ottlaptervezőktől idegenkedők elismerését is kivívhatja.
94 **Nyolcat egy csapásra**
Hogyan alkalmazzák a processzorokban a multimédia utasításkészleteket?
96 **A cél: világuralom**
Miért népszerűsíti versenytársait Robert F. Young? Interjú a Red Hat Software elnökével.
100 **Ismét Európában**
A Linux hazatért Európába. Bemutatjuk egy német cég népszerű disztribúcióját, a S.u.S.E-t.

Warp

104 **Nyilvántartás IBM Worksszel**
Alapvető irodai szolgáltatásai mellett az adatok rendszerezésére is alkalmas.

Kommunikáció

108 **Internet-böngésző**
Újdonságok az Internet világából – ● Az első nem ember felhasználó ● Amerikai népszámlálás ● Apache: milliomosok ● AT&T: Frame Relay kimaradás ● Egyesült Királyság: mobil áremelkedések ● FCC-döntés: internetes telefon ● Hambrecht & Quist: WebCensus ● MCI hálózat: növöget... ● Az üzlet az üzlet: iCat – kis boltok, Intraware Compariscope, NECX – szoftverlicencek, Netscape WebMail ● Spam, spam, spam...: spamellenes moratórium, megoldás? ● Biztonság a Neten: T-Online betörés, ICSA TruSecure ● Új technológiák: HTTP-NG, SMIL, PGML ● Internet és jog: Alta Vista az AltaVista ellen, lehallgatás Hollandiában, Loudoun közkönyvtár – szűrési per, massachusettsi „feketelista", Playboy-plágium, rossz vicc ● Érdekes site-ok, szolgáltatások: CIA site gyerekeknek, bogaras ötlet, DVD-téka, SBA Y2K site
112 **Dolly után szabadon**
A digitális kommunikáció világában csak titkosítás nyújthat védelmet az adattolvajok ellen.
114 **Shannon új tétele?**
Az 56 kbit/s-os sebességű modemtechnológia új távlatokat nyitott a kapcsolt vonali adatátvitel területén.

Gyakorlat

116 **Lecsavarozva**
Szövegek, gombok és mindenféle webes objektumok után csavarfejeket és gömböket készítünk.
118 **Befejezésül a TrueType-ról**
Sorozatunk utolsó részében összefoglaljuk a TrueType és a Type 1 közötti különbségeket.
120 **Beszéljünk magyarul!**
A Linux a magyar nyelv betűinek használatához is megfelelő támogatást biztosít.

Kikapcsolódás

124 **Szélesvásznú kaland**
Nehéz az ember élete, ha történetesen egy gonosz boszorkány átokkal sújtott mutáns fia – Guardians of Destiny.
127 **Jeffrey Stone: Eliza**
Sokan meghaltak... szinte mindenki. De mi ketten élünk! Én férfi vagyok, te pedig nő... tökéletes páros!

CHIP-PIAC

I–XVI. **oldal:** Tippek, támpontok, tanácsok. Tippek: milyen újdonságok jelentek meg a hardverpiacon? Támpontok: a kiszemelt komponens milyen képességű versenytársaihoz képest – s vajon drága vagy éppen jó vétel? Tanácsok: mit kell, mit érdemes, és mit nem szabad megvenni? ● Börze: apróhirdetések ● Lapzárta után: legfrissebb híreink ● Index

Szerkesztőségi rovatok

3 **Fórum**
32 **Kell egy csapat**
129 **Impresszum**
130 **Előzetes**
X **Hirdetőink**

Útjelzéseink

Mutató: az így jelölt forrásokból további információkhoz lehet jutni az adott hírrel, cikkel kapcsolatban.
Telefonszám.
Az így jelölt cikkek a címlapon is szerepelnek.

Nyárelő

Május közepén – mikor e sorokat írjuk – úgy tűnik, már beköszöntött a nyár. Ezek után biztosan állíthatjuk: az idén is lesz nyár.

A nyár a szoftveripar „sötét" évszaka. A fejlesztők, a forgalmazók és persze a vevők is elvonulnak valami vízparti, számítógépmentes helyre. Szerencsére CD-nk összeállításakor még akadt elég érdekes anyag, amit harmincadik korongunkra is „cipőkanállal" kellett begyömöszölni.

SAC-anyagok az előző CD-n

Előző – egész pontosan a XXVIII. – CD-nken található SAC-os anyagokra való visszatekintést még ilyenkor, a meleg idő kezdetén sem adjuk fel:

● *Full Screen:* XXVIII. CD, \SAC\COMM\FLSCR13.ZIP. A Microsoft Internet Explorer 4.x számomra leghasznosabb új funkciója a Full Screen (teljes képernyő) forrógomb volt. Nagyon tetszett, hogy eltüntethetek minden számomra fölösleges *Start* menüt, ikont, eszköztárat stb., és a böngésző teljes képernyőn pompázhat a szemem előtt. A probléma ott kezdődött, hogy én a Netscape Navigatort használtam előtte (a 4.x-es miatt nem is állt szándékomban áttérni Explorerre), és ott erőteljesen hiányzott ez a funkció. El lehetett hagyni egyes fölösleges dolgokat, de mégsem adta ugyanazt a hatást, mint az Explorer.

Valószínűleg Stefano Barbato is így gondolta. Írt egy rövid programot, amivel a Netscape rajongói is teljes képernyőn élvezhetik a Világhálót. Használata nagyon egyszerű: telepítjük a szoftvert, ami beépül a Navigator eszköztárába, és kibővíti azt egy *Wide* gombbal. Ha megnyomjuk ezt, átkapcsolunk teljes képernyőre – pont úgy, mint az Explorerben. Ráadásul ha az egérkurzort a képernyő tetejére visszük, akkor automatikusan előjön a címsor, illetve a legördülő menüsor – tehát ha egy újabb címet akarunk beírni, akkor sem kell visszaváltani normál képernyőre.

● *mIRC32:* XXVIII. CD., \SAC\COMM\MIRC311T.ZIP. Izgalmas részei az Internetnek az on-line csevegések

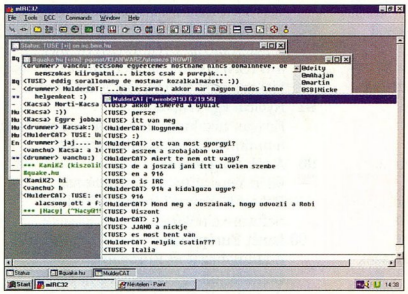

különböző formái. Az IRC az egyik legismertebb. Ha az ember beszabadul oda, nehezen lehet kimozdítani.

A mIRC egy IRC-kliens, ami lehetővé teszi, hogy számítógépünk e hálózat tagjává váljon. És nemcsak egy adott hálózathoz, hanem bármely IRC-s hálózathoz csatlakozhatunk (IRCNet, EFNET, UNDERNET stb.). Emberekkel (illetve önműködő robotokkal) egyszerre akár több ablakban beszélgethetünk párhuzamosan, ameddig bírjuk gépeléssel. A program mindig informál a hálózati eseményekről. Ezeket az állapotablakunkban láthatjuk – ez a legfontosabb ablak „iércézés" közben. A szoftver rengeteg funkcióját helyhiány miatt nem tudom bemutatni. Hatékonyságát és egyszerűségét bizonyítja, hogy az IRC-n „lógó" emberek 90%-a ezt a szoftvert használja csevegésre. A CD-nkre felkerült változat shareware, azaz ingyenesen kipróbálható.

● *Opera 3.2:* XXVIII. CD., \SAC\COMM\O320E32.EXE és O320E16.EXE. Böngészni mindenki szeret a világhálón. A böngészőpiac nagy részét a Microsoft és a Netscape böngészői uralják. Ez a két termék fejlődött a legjobban az elmúlt évek alatt, és szinte utolérhetetlen pozícióba kerültek (főleg mióta ingyenesek).

Az Opera velük próbálja fölvenni a versenyt, nem is kis sikerrel. Igaz, nem írnak hozzá sok száz plug-int (bővítőmodult), de még így is érdemes odafigyelni rá, hiszen nagyon jól jeleníti meg az oldalakat. Meglepően gyors, nem pörgeti fölösleges mértékben a merevlemezt. A *Save Page AND Images As...* menüponttal lementhetjük az aktuális HTML oldalt mindenestől, nem kell külön mentegetnünk a képeket. Egyedül a Java megjelenítésen kell egy kicsit javítani és nagyszerű böngésző válik belőle. Nagy hátránya a programnak, hogy nem ingyenes.

● *Serv-U FTP:* XXVIII. CD., \SAC\COMM\SERV-U.ZIP. Egyszerű FTP! Röviden így jellemezhetjük a Serv-U FTP-szerver programot. Ha meglátjuk, belátjuk: nem is olyan bonyolult saját FTP-szervert létrehozni. Miután elindítottuk, a program a háttérben fut (úgymond démonként viselkedik). A Taskbar (Tálca) jobb sarkában megjelenik egy kis ikon, amire kettőt kattintva előjön a program ablaka. Itt elvégezhetjük a beállításainkat, illetve bővebb információt kaphatunk arról, hogy mi zajlik éppen a gépünkön (például be van-e jelentkezve valaki). Megadhatjuk azokat a felhasználókat (user) és munkacsoportokat (group), amelyek számára láthatóvá akarjuk tenni szerverünket. A *Setup* menüben megadhatjuk nekik az egyéb jogokat: írás, olvasás, futtatás, listázás, melyik könyvtárhoz hogyan férhetnek hozzá, mennyi ideig lehetnek bejelentkezve stb. A program nagyon egyszerűen kezelhető, mégis sok mindenre képes. Mégsem az a célja, hogy profi FTP-szerverré alakítsuk gé-

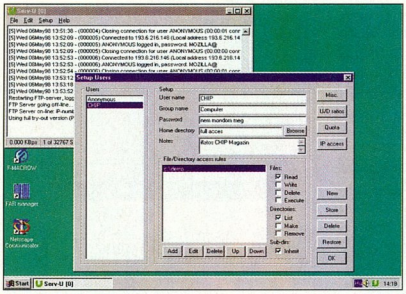

pünket – úgymond házi FTP-szerverek telepítésére lett kitalálva.

● *TeraLogic Texture Maker 32:* XXVIII. CD., \SAC\GRAPH\TTM32-91.ZIP. Mióta ekkora teret hódított magának az

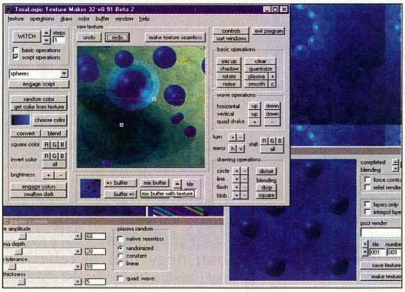

Internet, még népszerűbb lett a számítógépes grafika. A TeraLogic Texture Maker visszatérő tagja összeállításunknak. Segítségével szinte a semmiből tudunk látványos képeket, háttereket készíteni. Kiválasztva egy alapszínt létrehozhatunk vele plazmát, hullámot, rengeteg beépített effektust, „csillagrendszert" és még sok minden mást. Tartozik hozzá egy HTML formátumú súgófile, amely segít elkezdeni a munkát. Rövid leírást ad a lehetséges funkciókról és azok beállításairól. A kész anyagot BMP file-okba tudjuk lementeni, és ugyancsak BMP file-okat tudunk betölteni átalakításra. A program lemezigénye csak 2 Mbyte. Telepítése is egyszerű: kicsomagolás után egyből futtatható.

● *VueIcon:* XXVIII. CD., \SAC\GRAPH\VUEICO60.ZIP. A Windows 95 Registry Editorával átalakítható a Windows Explorer (Intéző) úgy, hogy a BMP képfile-okat ikon formában megjelenítse. A VueIcon segédprogram valami hasonlót csinál. Azzal a különbséggel, hogy – a Windows 98-hoz hasonlóan – a BMP file-okon kívül a GIF, JPG, PCX, TIFF és TGA (a leggyakoribb formátumú) file-okat is képes elővarázsolni az Intéző ablakában. Így ha bármelyik programban (mondjuk Photoshop) a megnyitás vagy a mentés menüpontra megyünk, az Intéző ott is megtartja ezt a kellemes tulajdonságát. Ráadásul nemcsak 32×32 képpontos méretben képes megjeleníteni, hanem bármely méretben, amit a Windowsban beállítunk. Nem okoz neki gondot a 256-nál több színű beállítás sem. Elegáns megoldás, hogy a program nem csücsül állandóan a memóriában, hanem átírja az Intéző tulajdonságait a Registryben, és kiegészíti a Windows könyvtárát néhány DLL file-lal.

● *DiskState 1.13:* XXVIII. CD., \SAC\UTILDISK\DSTAT113.ZIP. Nagyon idegesítő, amikor egy szoftver telepítésekor közli, hogy nincs elég hely a merevlemezen. Ilyenkor aztán kereshetjük, hogy mit töröljünk le. A DiskState áttekinthető táblázatban közli velünk, hogy az egységeken (beleértve a hálózaton keresztül elérhetőket is) mennyi szabad hely van, és mennyi a teljes kapacitásuk. Ha kiválasztjuk valamelyiket, akkor arról részletesen, könyvtáranként felsorolva láthatjuk az elfoglalt Mbyte-okat. Emellett diagramon is szemléltheti, hogy az aktuális könyvtár mérete hány százaléka a lemezegységének. Így könnyebben kiválaszthatjuk, hogy mit érdemes törölni. Tartalmaz egy saját lemeztakarító funkciót is, amely megkeresi azokat a file-okat, melyekről úgy gondolja, hogy nélkülözhetők, és részletes listát ad róluk.

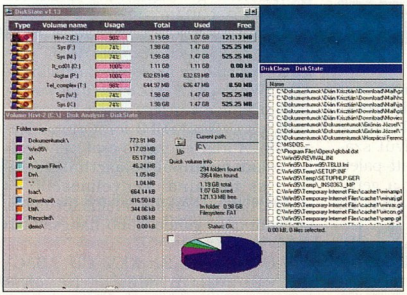

● *Uninstall Manager:* XXVIII. CD., \SAC\UTILFILE\UM200.ZIP. Biztosan jártak már úgy olvasóink, hogy a Windows alatt kipróbált szoftvert el akarták távolítani, és vissza szerették volna állítani a próbálkozásunk előtti állapotot. Jobbik esetben a szoftvernek van saját uninstall (letelepítő) programja, de többségüknek sajnos nincs.

Az Uninstall Manager (UM) a következőképpen próbál segíteni: miután telepítettük a Windowst és még mielőtt bármit elkezdenénk „felpakolni" rá, telepítsük az UM-et! Ekkor megjegyzi a Windows beállításait, és ettől kezdve megjegyzi magának azokat a programokat, amiket telepítünk. Ezeket képes eltávolítani úgy, hogy a többi program beállításait, működését érintetlenül hagyja. Azokkal a programokkal, melyeket az UM előtt telepítettünk, nem tud mit kezdeni. Azoknak lehet hasznos, akik sűrűn telepítenek Windows alá programokat kipróbálásra.

Dián Krisztián

SAC-újdonságok

A visszatekintés után következzen néhány „apróság" a friss SAC-os anyagokból!

● *Jpeg Quality Explorer 1.0:* XXX. CD, \SAC\GRAPH\JPGEXP10.ZIP. Az Interneten járva mérhetetlen mennyiségben zúdulnak ránk a különböző képek, grafikák. Saját ottlapunk készítésekor is fontos, hogy annak külsejét vonzóvá tegyük, ugyanakkor a letöltendő információk terjedelme minél kisebb legyen, hiszen ha az érdeklődők csak hosszas töltés árán jutnak hozzájuk, nem fogják szívesen látogatni lapunkat. Ezért hasznos a grafikus és más file-jainkat tömörítve tárolni. A Jpeg Quality Explorer mindenféle sallang nélkül segíti képeinknek a veszteséges .JPG formátumba való tömörítését úgy, hogy folyamatosan figyelemmel kísérhetjük a képek megjelenését, és kedvünkre egyensúlyozhatunk a méret és minőség mérlegén. A programban

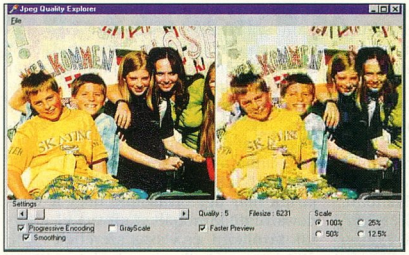

közvetlenül átválthatunk szürkeárnyalatos módba, vagy le is kicsinyíthetjük a képet felére, negyedére vagy nyolcadára.

● *WebPalette 1.0:* XXX. CD, \SAC\UTILPROG\WEBPALET.ZIP. Szintén ottlapkészítőknek segít a WebPalette. A HTML dokumentumokat forrásszinten szerkesztve nehézséget okozhat a különböző háttér- és betűszínek beállítása. Ezt a programot az óra mellé beállítva felgördülő formában hívhatjuk elő, és a palettán bármely színre mutatva megadja annak kódját a közvetlenül a HTML dokumentumba illeszthető #RRGGBB formában. Ezenkívül számon tartja az eddig összeállított palettát a 256 színű lapokhoz, sőt a gépeléstől is megkímél minket: a színkódot a vágólapra másolja.

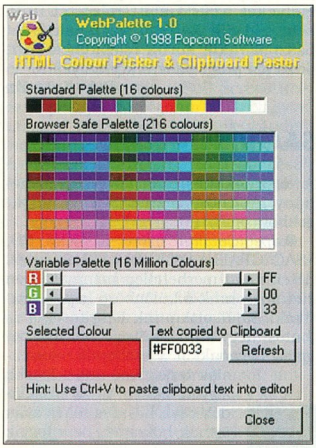

● *HTML2TEXT 1.50:* XXX. CD, \SAC\UTILTEXT\H2T150B.ZIP. Bosszantó, amikor az Internetről letöltött vagy e-mailben kapott szövegek nézegetőbe töltésekor a HTML formátum olvashatatlan jelöléseivel találkozunk, és emiatt nem tudjuk megnézni leveleinket. Egy forráskód letöltésekor pedig egyenesen használhatatlanná teszik dokumentumunkat a „kacsacsőrös" bejegyzések. Ekkor siet segítségünkre ez a szövegkonvertáló program, amely a lehetőségekhez mérten hű tördelésben és igazításban kivonatolja a HTML dokumentumból a szövegeket. Ezt a folyamatot kapcsolók tömkelegével és a konfigurációs file-okkal befolyásolhatjuk: meghatározhatjuk például a kimeneti karaktertáblát és a tördelés módját. Kérésünkre a vonalakat kötőjelekkel vagy keretrajzoló karakterekkel helyettesíti. Ezután nincs más dolgunk, mint elolvasni a – remélhetőleg – áttekinthetővé vált dokumentumot.

● *CD-DA Extractor 1.19:* XXX. CD, \SAC\SOUND\CDDAE119.ZIP. Ha meg kéne határoznunk a CD-DA Extractor „műfaját", talán a „hibrid" jelző lenne a legtalálóbb. Egy CD-lejátszót, egy katalógusprogramot és egy grabbelőt építettek egybe készítői. Mindhárom alkalmazásában tartalmazza a megszokott alapfunkciókat, kezelőszerveket és az adattárolási lehetőséget. Audio CD-ről merevlemezre másolással előállíthatunk .WAV, .RAW, sőt ha Windowsunk alatt telepítve van egy Layer-3 kódoló, akár közvetlenül .MP3 formátumú fileokat is. A frekvencia- és csatorna-beállításokat menüből választhatjuk ki. DOS-os társainál kényelmesebb és egyszerűbben kezelhető felületet nyújt, így nem okoz gondot több hangsáv felvétele sem.

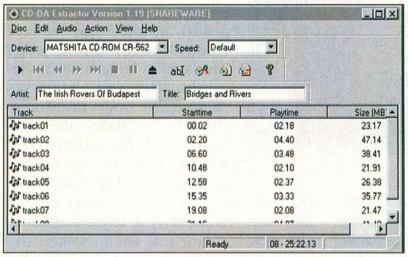

● *GlobeTime 1.21:* XXX. CD, \SAC\EDUCULT\GLOBTIME.ZIP. Ha folyamatos telefon- vagy Internet-kapcsolatot tartunk fenn valakivel a világ másik végéről, figyelemmel kell kísérnünk, mennyi lehet nála az idő. Ebben segít a GlobeTime. A Taskbaron (Tálca) az óra mellé fészkeli be magát és állandóan készen áll, hogy megmutassa a pontos időt bármely időzónában. Ehhez természetesen be kell állítanunk saját, és a másik pont időeltolását a Greenwichhez képest. Ingyenesen kipróbálható (shareware) változatában négy hellyel tehetjük meg ezt, ebből az első kettőt módosíthatjuk. Így nem kell tartanunk attól, hogy véletlenül hajnali kettőkor csengetünk fel valakit legédesebb álmából.

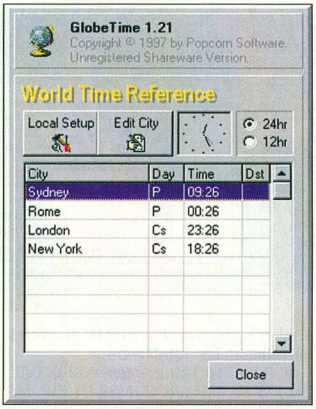

Bácskai Zoltán

Zene

Zenei összeállításunk ismét két ragyogó előadót vonultathat fel. Mindkettőjük nagy nemzetközi és hazai tapasztalattal rendelkezik, így bátran ajánlhatjuk meghallgatásukat.

The Irish Rovers of Budapest
Patrick McMullan 1952-ben született Belfastban. Tinédzser korában kezdett zenélni, és első bandájával Angliában már 1968-ban turnézott. A rockzene után 1972-ben olyan rhythm and blues együttesekben tűnt fel basszusgitárosként, mint a Count Bishops és a késői Dr. Feelgood. A nyolcvanas évek

Az APC az utolsó védelmi vonal, mely megóvja számítógépét és adatait a feszültségproblémáktól.

Back-UPS® szünetmentes tápegység a legköltségkímélőbb feszültségvédelmi megoldás

Számítógépe, munkaállomása meghibásodhat, adatai elveszhetnek a feszültségproblémák miatt, amenyniben nem gondoskodik megfelelő védelemről. Az elektromos hálózat hibái okozzák az adatvesztések közel 50 %-át. Az APC szünetmentes tápegységei (Uninterruptible Power Supply, UPS) megvédik eszközeit, hogy rendszere folyamatosan működhessen.

Ezt az APC Back-UPS család legújabb generációja biztosítja Önnek kiváló tulajdonságaival:

- Kategóriájában a leghosszabb áthidalási időt nyújtja, hogy Ön az áramszünetek ideje alatt is folyamatosan dolgozhasson.
- A felhasználó által cserélhető akkumulátorok csökkentik a használat során felmerülő szervizköltségeket.
- Új, többutas védelem: három szünetmentes kimenet és egy túlfeszültségvédelemmel ellátott csatlakozó, nyomtatóknak, szkennereknek.
- 2 év teljeskörű garancia.
- Versenyképes ár.
- Széleskörű tájékoztatás a vásárlás előtt és után, hogy minden kérdését megválaszolhassuk.

Kérésére megadjuk az Önhöz legközelebbi APC partner címét és telefonszámát. Küldje vissza a kupont, vagy hívja irodánkat!

209-4678

© 1998. APC. All trademarks are the property of their owners. BM1A8CF-HU

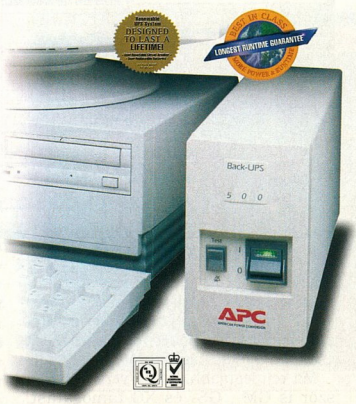

Több, mint 8 millió elégedett ügyfelünk a garancia termékeink megbízhatóságára.

Az ÚJ APC Back-UPS sorozat

Alkalmazás	Modell neve	Jellemző áthidalási idő
Desktop Pentium 14" monitorral	Back-UPS 300MI	8 perc
Pentium torony 14" monitorral	Back-UPS 500MI	14 perc
Desktop Pentium II 17" monitorral	Back-UPS 650MI	22 perc

INGYENES!

Termékkatalógusunkat elküldjük Önnek, ha ezt a kupont levélben vagy faxon visszaküldi.

☐ **Igen!** Kérem küldjenek részemre ingyenes információt az APC feszültségvédelmi megoldásairól.

☐ **Igen!** Kérem hívjanak, hogy szóban kapjak felvilágosítást az APC feszültségvédelmi megoldásairól.

Név : _____

Vállalat : _____

Beosztás : _____

Cím : _____

Város _____

Irányítószám : _____

Telefon : _____ Fax : _____

E-mail : _____

Az általunk használt számítógép típusok : _____

Az általunk használt UPS típusok : _____

A használt számítógépek száma : _____

A következő 6 hónapban várhatóan igényelt UPS-ek száma : _____

H-A01-821

APC AMERICAN POWER CONVERSION

FRANCE 98 VILÁGBAJNOKSÁG

A VILÁGBAJNOKSÁG FESZÜLTSÉGVÉDELMI BERENDEZÉSEINEK HIVATALOS SZÁLLÍTÓJA

APC Magyarország, 1114 Budapest, Könyves György u. 5. II. 3.
Fax: 209-4677
E-mail: apcHUN@apcc.com
www.apcc.com

elején újabb fordulattal a tradicionális ír zene színterén találjuk – még mindig Londonban.

1991-ben Magyarországra jön, és Pejtsik Péterrel (az After Crying csellistájaként már megismerhettük őt a CHIP előző számában) néhány próba és sikeres fellépés után megalakítják az Irish Rovers of Budapest zenekart. Alapvetően ír népzenét játszanak, ám a feldolgozás módja gyakran rendhagyó. Mivel az ír népzene az évszázadok során sokfajta műzenével került kapcsolatba, a XX. század második felében született ír népdalok egy része kifejezetten a rock és a beat hatását tükrözi. Az Irish Rovers megszólalása a középkori zenéktől a barokkon át egészen az akusztikus rockzenéig terjedő skálát ölel fel. Így az Irish Rovers *Bridges and Rivers* című első CD-je a világ ír zenei termésének egészen különleges színfoltja.

A zenekar megalakulása óta egyre növekvő népszerűségnek örvend. Rövid története során fellépett az ország kisebb-nagyobb városaiban, és számtalan budapesti koncertet adott a legkülönbözőbb helyeken.

Patrick McMullan ma is Budapesten él és zenél. Szólólemeze is megjelent Down and Out in Belfast and Budapest címmel. Ezen az ír zenei motívumok rockosabb ruhában tűnnek fel, progresszív elemekkel és kitűnő vendégzenészekkel fűszerezve. Hamarosan elkészül második szólólemeze. Addig is a CHIP-CD-n hallgatható néhány dal az Irish Rovers of Budapest és Patrick McMullan szólóalbumáról a Periferic Records jóvoltából.

- Periferic Records ☎ 185-6343
- StereoPeriferic@mail.datanet.hu

Szemző Tibor: Relative Things

A Budapest Music Center jóvoltából ismét egy világszerte ismert magyar művészt mutathatunk be, Szemző Tibort.

A hazai könnyűzenei élet színes egyénisége gyakran alkalmaz beszélt és vizuális elemeket is művészetében. Filmzenéket is készített, ezekből talán a Meteo a legismertebb.

A 70-es évek eleje óta játszik saját kvartettjében. Ezekre a zenészekre épült ezután a *Group 180* ensemble. Később több formációban is részt vett, többek között a *Gordiuszi csomó*ban. 1983 óta szólókoncerteket is ad. Színházi berkekben sem ismeretlen a neve, például ő készítette Csehov Sirály című darabjának zenei hátterét (1992, rendezte: Bálint István).

CD-nkre a művész nemrég megjelent, 1994 és 1997 közötti felvételeiből szemezgető albumról, a Relative Thingsről az Anguish című szám került fel.

- www.bmc.hu

Jazz++ MIDI sequencer

Amióta egymásra talált a számítástechnika és a muzsika, egyre szebb és jobb zeneszerkesztő programok látnak napvilágot. Általában közös hátrányuk a magas ár, melyet talán a professzionális vevőkör indokol. Némelyik programnak elérhető egy kipróbálható változata – ezekkel azonban mindent lehet csinálni, egyet kivéve: menteni.

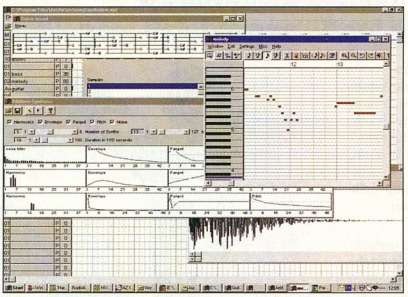

Ezért is örültünk, amikor rátaláltunk a Jazz++ MIDI sequencerre a Hálón. Ez is shareware, de el lehet menteni vele a kész zenéket, és használatát csak kevés dologban korlátozták.

Mit rejt legújabb, 3.1-es verziója? Először is GM-, GS- és XG-támogatást, vagyis az alaphangszerkészleten túl még jó néhány hangszer rendelkezésre áll. Könnyen megoldható vele több szólamnak a külön-külön történő feljátszása. Ezt fűszerezi, hogy audiosáv kezelésére is képes. Hasznos tulajdonság, hogy tud saját hangszert is generálni, különféle zajgenerátor, szűrő és burkológörbe paraméterek beállításával. Ezt a hangszert aztán ugyanúgy lehet használni, mint bármelyik MIDI hangszert.

A program egyedülálló tulajdonsága, hogy Windows 95-ös és Windows NT-s változata mellett létezik linuxos verziója is, így a Linuxot használó zenészeknek sem kell ezután kompromisszumot kötniük.

Panda Antivirus

A Panda Antivirusról kevesen hallottak hazánkban, de mint a hannoveri Cebit 98-on megtudhattuk, a nyugati országokban egyre ismertebb és rangosabb ez a termék. Az eredeti fejlesztőcsapat spanyol, de a program angolul és még öt nyelven is hozzáférhető. A Panda Antivirus Windows 3.x, 95, NT, DOS, OS/2, NetWare és Microsoft Exchange alatt képes felismerni és irtani a kórokozókat. Az Exchange/Outlook-kliens segítségével lehetőségünk van elektronikus leveleink ellenőrzésére is.

A rendszer jelenleg több mint 13 ezer vírust ismer fel, illetve hatástalanít. A Panda egyedülálló képességeit két szervezet is minősítette: a National Computer Security Association (NCSA) és az angol Secure Computing. Ezekkel a minősítésekkel csatlakozott ahhoz a hét vírusellenes termékfejlesztő társasághoz, amely mindkét szervezet bizalmát élvezi. A Secure Computing *Checkmark* minősítése nem örökéletű: háromhavonta újra megvizsgálják a minősített termékeket.

A Panda Software egyedi üzletfilozófiája szerint termékük doboza, illetve maga a program csak része a megvásárolt szolgáltatásnak. A vásárlók számára az év összes napján 24 órás szolgálatot tartanak, így egészül ki a vírusok elleni védelem biztosítássá.

A szolgáltatás része, hogy aki fel nem ismert vírust vagy vírusgyanús file-t talál, és azt elküldi a Panda szakembereinek például elektronikus levélben, 24 órán belül ingyenesen választ kap, sőt ha szükséges, adatbázis-ki-

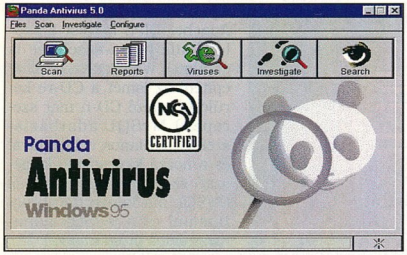

egészítést a meglévő programjához. A felhasználók a Panda Software ottlapjáról is letölthetnek frissítéseket, amelyeket naponta (!) javítanak a fejlesztők. A cég forróvonala a nap bármely órájában felhívható, bár ez hazánkból eléggé költséges. Azok, akik nem rendelkeznek Internet-hozzáféréssel, havonta postai úton kaphatják meg a frissítéseket.

A Panda Software különleges szolgáltatása a Bug of the Month, vagyis a hónap kártevője nevű fórum, ahol az általuk is felismert és valamilyen újdonságot hordozó vírusokról tájékozódhatunk.

A program e havi CD-mellékletünkön megtalálható bemutató változata mindent tud, amit a nagyok, képes a tömörített file-ok kibontására, a teljes adatbázis szerinti keresésre, valamint irtásra is. A beállítható érzékenységű heurisztikus keresés is a csomag része. A rendszer a Sentinel nevű VxD-nek köszönhetően még futtatás előtt felismeri a kártékony kódrészeket.

➧ www.pandasoftware.com

Paint Shop Pro 5.00

Megjelent a Paint Shop Pro 5.00 (PSP)! Ez a verzió már nem shareware, hanem kereskedelmi termék, amelynek 30 napos kipróbálásra szánt változata került fel CD-nkre. A PSP sajnos visszavonhatatlanul felnőtt. Igen, sajnos, mert bár egyre többet és többet tud, de apránként elveszíti kezdeti báját. A PSP 1.0 – amelyik már majdnem duplája volt az egyszerű Paint Shopnak – még öt file-ból állt, és alig fél Mbyte-ot, egészen pontosan 512 206 byte-ot foglalt el. Ehhez képest az 5.00 ennek több mint ötvenötszörösét, 28,2 Mbyte-ot nyom.

Szerencsére nemcsak méretében, hanem tudásában is kezdi utolérni a „nagyokat". Az új verzió rétegeket kezel, komplett rajzeszköztárat kínál (ecset, ceruza, toll, zsírkréta stb.), sőt egy divatos eszköz, a „képszóró" (a Corel Photo-Paintben Image Sprayer Tool) is megjelent benne, amit a JASC PictureTubenak kereszteltek el. A rajzeszközök szinte minden jellemzője beállítható. A PSP 5.00 már többszintű visszalépésre ad lehetőséget, ennek használatát műveleti lista is segíti.

Beépítetten támogatja a nyomásérzékeny digitalizáló-

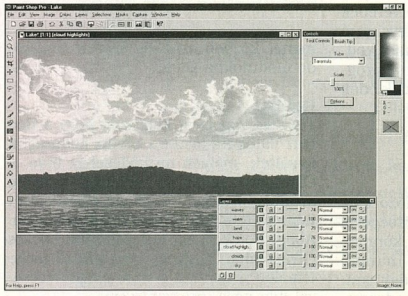

táblákat, a Kodak digitális fényképezőgépeit (a CHIP Magazinban is bemutatott DC 40, DC 50 és DC 120 típusokat), valamint Windows 98 és NT 5.0 alatt az Independent Color Management (ICM) 2.0-t is.

A PSP 5.00 továbbra is az egyik legjobb ismerője a különböző képformátumoknak. Több mint 40 file-formátum többszáz változatát ismeri, még a Kodak Flashpix, az Adobe Photoshop, a CorelDraw és Corel clipart, a Micrografx Draw vagy a régi GEM-es Ventura képformátumát is. Komoly előrelépés, hogy a Paint Shop Pro 5.00 immár képes négy színre bontani a képeket.

A csomagnak része lett egy Animation Shop nevű animált GIF-készítő program is, amely azon túl, hogy szinte bármire képes, amit egy ilyen programnak tudnia kell, képátmeneteket is tud készíteni.

Weisz Tamás

RC5 magyarul

Az RSA kódfejtési kihívásának egyik vezető résztvevője a distributed.net. Ez a szerveződés találta meg az RC5-56-os és DES-II-1-es kulcsot is. Erőfeszítéseikben szinte a kezdetek óta részt vesz a magyar STB+ csapat is. Az STB+ alapítói időt és fáradságot nem kímélve lefordították magyarra a distributed.net dokumentumainak többségét, így azok is be tudnak kapcsolódni a kódfejtésbe, akik nem szívesen böngészik az angol nyelvű dokumentációt. A csapat egy levelezési listát is fenntart, ahol

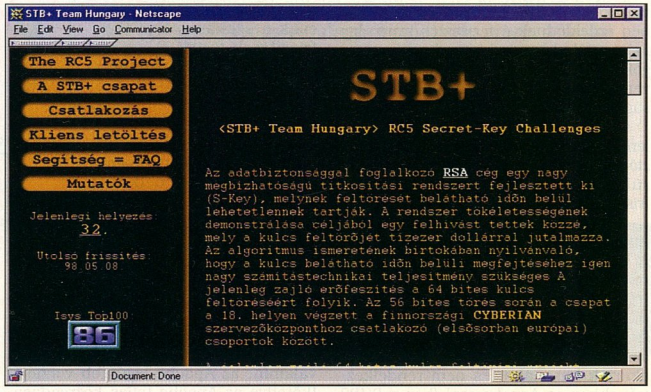

örömmel segítenek minden érdeklődőnek, támadjon bármi problémája.

CD-nkre felkerült az STB+ ottlapja a dokumentációkkal és az összes elterjed-

tebb operációs rendszerhez való kliensel együtt. Aki végzett az ottlap CD-s változatának böngészésével, pillantson rá az internetesre is, hiszen mind az ottlap, mind pedig a kliensek megállíthatatlanul fejlődnek.

Július 13-án 9 órakor indul a DES-II kihívás második fordulója, amiben reménytelen még több taggal tud majd részt venni az STB+. A csapat jelenleg a 32. helyen áll az RC5-64 visszafejtésében, de napról napra előrébb verekszik magukat.

A témához kapcsolódóan került fel a CD-nkre az Infinite Monkeys RC5-ös kódfejtő kliensének és kulcsszerverének forrása. Mivel az Infinite Monkeys nem kíván a továbbiakban részt venni a kódfejtésben, nyilvánosságra hozta programjai forráskódját, hogy az érdeklődők tanulhassanak belőle.

Linux

Aki Debiant használ, és az előző CD-nken található csomagok segítségével átállt az új GNU libc-re, az már könnyedén telepítheti a Debian 2.0 (hamm) disztribúció csomagjait. Ezért úgy gondoljuk, mostantól ezekből is rendszeresen közlünk válogatást. Természetesen a még 1.3-at használó olvasóinkról sem feledkezünk meg, de számukra csak a frissítések lesznek elérhetők.

Mostantól egy új disztribúció frissítéseivel is bővül a kínálat. Az Ifabón szerzett tapasztalataink szerint sokan használják a S.u.S.E. Linuxot, és még többen érdeklődnek e terjesztés iránt. Így mostantól ehhez is közreadunk csomagokat. Elsőként a KDE legújabb, béta4 verzióját, melyben sok hasznos újdonság található.

Amennyiben CD-nk lezárásáig megjelenik, feltesszük a Kernel 2.0.34-es verzióját, egyébként csak a pre34-et. Felkerülnek a 2.1-es kernelhez megjelent frissítések is.

Apache 1.3b

A világ egyik legjobb Web-szervere ismét megtalálható a CD-n. Feltettük a teljes forráskódot, valamint a Debian (hamm) és RPM csomagokat is. Azok számára is hasznos ez, akik az előző számunk CD-jén található PHP3-at akarják használni, és nem rendelkeztek ehhez az Apache-csal (bár a PHP3 nemcsak Apache-csal működik, de ezzel működik együtt a legjobban). A legújabb béta változat már annyira moduláris, hogy a futtatható file mérete 10 Kbyte (!) alá csökkent. A többi rész a

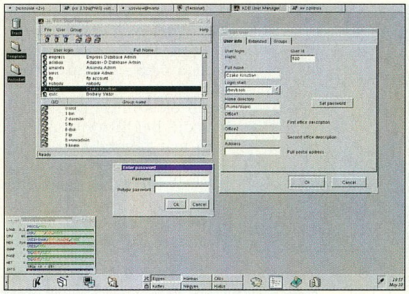

menet közben szükség szerint betöltődő modulokba került.

Red Hat

Több visszajelzést kaptunk, hogy a Red Hat-válogatásunkba olyan csomagok kerültek, melyek működéséhez más, a CD-n nem található csomagokra lenne szükség. Sajnos ennek az ellenőrzését nem tudjuk maradéktalanul elvégezni. Ahogy eddig, most is megkérjük kedves Olvasóinkat, hogy az ilyen jellegű problémákat a csomag pontos megnevezésével (file neve, program verziója) és a hiba leírásával (mit hiányol az rpm telepítéskor) írják meg nekünk a slapic@chip.vogel.hu címre, és a következő számban pótoljuk a hiányosságokat.

Mostani CD-nken a nagyobb csomagok mellett már csak a szokásos Red Hat-frissítések fértek el, és ráadásként néhány csomag a contrib részből.

Debian

A Debian 2.0 (hamm) disztribúcióhoz közreadott programok már kivétel nélkül a libc6-ra épülnek, ezért a régebbi (1.3-as és korábbi) Debian rendszerekre, ahol még a libc5-öt használják, nem telepíthetők. Tehát aki használni szeretné ezeket, annak frissítenie kell a rendszerét libc6-ra, amit az előző CD-nk segítségével megtehet.

Első alkalommal a legtöbbet használt programokat adjuk közre az új libc-hez, valamint az Apache legújabb verzióját (kötődve az Apache teljes közreadásához) mindazzal együtt, ami az Apache futtatásához kell. A CD-re kerül a PHP3 libc6-os, Debian csomagkezelővel telepíthető verziója. Ha ezt az Apache mellé telepítjük, azonnal működőképes az Apache moduljaként. Az Apache–PHP3 kettőst komplett, adatbázis-kezelésre is alkalmas Web-szerverré lehet építeni az ismét a CD-re kerülő (az előző CD-n már szerepelt) MySQL adatbázis-szerver debianos változatával és a hozzá kapcsolódó kiegészítő szoftverekkel: a dbf-ből MySQL alá konvertáló programmal és a MySQL adminisztrációs programjával.

S.u.S.E.

A S.u.S.E. Linux legújabb, 5.2-es verziójához sokan hozzájutottak az Ifabón, emellett az Internetről is bárki letöltheti az ftp.suse.com címről. (A Red Hathez hasonlóan egyébként boltban is hozzá lehet jutni.) Az időközben megjelenő újdonságok megtalálhatók jelen CD-nken, és a jövőben is közzétesszük a legfontosabbakat. A S.u.S.E. Linuxról bővebben olvashatnak a számunk 100. oldalán.

Mozilla

Mióta a Netscape szabad szoftverré tette a Mozilla 5-öt, nincs olyan hét, amikor

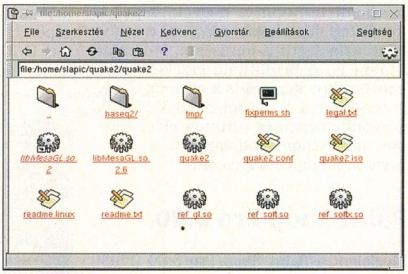

ne jelenne meg valamilyen újabb változata. A hatalmas kínálatból kiválogattuk a legjobb linuxos darabokat.

KDE

Megjelent a K Desktop Environment 4. bétája. Külsejében és tudásában is sokat fejlődött az előző óta. A CD-n a Red Hat, a S.u.S.E. és a Debian disztribúcióhoz illeszkedő változata található meg.

Slapic slapic@chip.vogel.hu

* * *

Mint mindig, ez is csak egy kis előzetes. A CD-re sok más is felkerült. Kellemes böngészést!

3Com® Fast EtherLink® XL 10/100-as hálózati csatolókártya:

Sztár születik

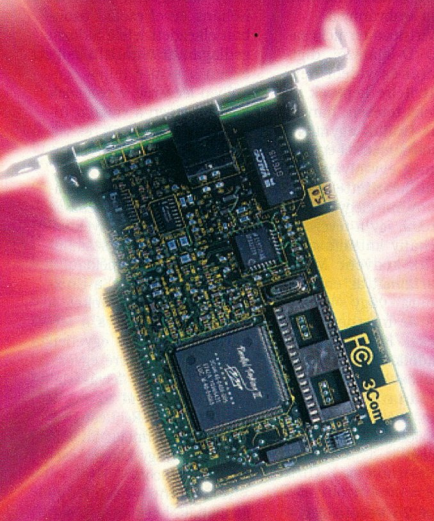

Bemutatkozik a 3Com 10/100-as hálózati csatolókártyáinak következő generációja: a Fast EtherLink XL, amely Parallel Tasking® II telje sítményt nyújt. Lehengerlő teljesítmény.

Megszületett a válasz a hálózatok robbanásszerű növekedésére: a Fast EtherLink® XL 10/100-as hálózati csatolókártya. Legújabb 10/100 Mbit/s sebességű hálózati csatolókártyánk Parallel Tasking(r) II teljesítményt nyújt a jelenleg létező legnagyobb átbocsátás és legkisebb CPU-terhelés mellett, és biztosítja az alkalmazások kiváló viselkedését. Ön a termékkel együtt megkapja a DynamicAccess(tm) szoftvert is, amelynek része a szabványokon alapuló forgalom-priorizálás és a dRMON, valamint a Távoli Ébresztés (Remote Wake Up), amelynek segítségével a hálózat-felügyelők távolról bekapcsolhatják PC-iket a frissítések munkaidő utáni elvégzésére. A DMI 2.0 támogatás pedig biztosítja a kompatibilitást a legelterjedtebb asztalkezelő alkalmazásokkal, így Ön minden kézben tarthat rendszerindítástól rendszerlezárásig. Válassza a legnagyobb teljesítményű, legmegbízhatóbb, kompatibilis 10/100 Mbit/s sebességű hálózati csatolókártyát, amelyet a hálózatépítés világszerte vezető gyártója kínál: a 3Com, amelynek több mint 100 millió hálózati csatlakozás köszönhető.

Hívjon fel bennünket még ma: (7) 095-258-0940

www.3com.com/xlstar/nv.html

3Com Parallel Tasking II PERFORMANCE

Copyright ©1998 3Com Corporation. Minden jog fenntartva. A 3Com embléma, az EtherLink és a Parallel Tasking a 3Com Corporation bejegyzett védjegye, a DynamicAccess és a 3Com Network Ready embléma pedig védjegye.

3Com®

Ifabo 98
Vásáron voltunk

Szó szerint akkor írtuk e sorokat szövegszerkesztőnkbe, amikor a Budapesti Vásárközpont területén még ki sem hűlt a standok helye. Sürgető lapzártánk miatt az idei rendezvény méreteinek érzékeltetésekor így be kellett érnünk egy lényegre szorítkozó és nem végleges statisztikával. Eszerint a magyar IT-ágazat legrangosabb eseményének számító nemzetközi számítástechnikai, kommunikációtechnikai és irodaszervezési szakvásárt május 5. és 9. között összesen 66 842 látogató kereste fel, hogy megtekintse a több mint ezer kiállító – a világ harminc országának színeiben felvonuló gyártók és forgalmazók – legfrissebb termékeit. Az idei rendezvényt a kommunikáció fémjelezte, és miként fotónkon látható, ez kiadónk, a Vogel Publishing Kft. standjáról is elmondható.

Az Ifabo 98 eseményeiről és újdonságairól e számunk hasábjain olvashatják írásainkat.

Sony
Bedrótozott világ

A Sony elsőként kezdte meg az IEEE 1394-es soros porttal rendelkező szórakoztatóelektronikai készülékek gyártását. A 200 Mbit/s-os átvitelre képes, 63 eszközt kezelő soros vonalat a Sony *i.Link*nek nevezi. Az érdeklődők Firewire becenév alatt is találkozhatnak ugyanezzel a szabvánnyal.

A Sony Virtuoso termékcsaládjának DVD-lejátszói, digitális kamerái és videói nem csak adatátvitelre képesek az i.Link összeköttetésen, hanem vezérelni is tudják egymást. A General Instrumenttel együttműködve még egy olyan set-top boxot is készítettek, ami képes a Sony mindegyik eszközét vezérelni, így a tévé-távirányító néhány kattintásával elküldhetjük kedvenc MiniDiskünk tartalmát az erősítőbe lejátszásra, vagy videóra menthetjük az Internetről letöltött képeket. Kereső funkcióval is rendelkezik a set-top box, így az összes eszközön egyszerre kutathatunk egy név vagy cím után.

- www.sony.com
- www.gi.com

Inprise
A Borland új neve

A Borland új profilját hangsúlyozandó Inprise Corporationre változtatta nevét.

A Borland hajdanán a PC-s világ harmadik legnagyobb szoftvercége volt, és a Microsoft számára is komoly fenyegetést jelentett. Néhány évvel ezelőtt azonban elkezdett lefelé áldozni csillaga. Az elmúlt másfél évben a szinte teljes egészében lecserélt vezetésnek köszönhetően a vállalat újra nyereségessé vált, és villámgyors fejlődésnek indult.

A cég új profilja a vállalati middleware lett, azaz az olyan szoftverek, melyek segítenek a különféle számítógép-rendszereket, például a mainframe gépeket, a Unix- és NT-alapú hálózatokat, a Web-szervereket és a felhasználói gépeket egyetlen elosztott rendszerré egyesíteni. A Visigenic felvásárlásával a Borland az egyik legjobb Object Request Broker (ORB) technológiához is hozzájutott, így komoly esélye van e piacon.

A Borland vezetői úgy gondolták, hogy az új profilt a cég nevének megváltoztatásával is hangsúlyozni kell, mivel sokaknak a Borland névről még mindig az olyan korai termékek jutottak eszébe, mint a Paradox vagy a Quattro.

A fejlesztőeszközöket, többek közt a JBuildert, a Delphit és a C++ Buildert – hasonlóan a Symantec Norton-sorozatához – továbbra is a Borland név alatt fogja forgalmazni az Inprise. A vállalati rendszerek – például a VisiBroker, az Enterra és az Appcenter – azonban már az új cégnevet fogják viselni.

- Borland Magyarország Kft. ☎ 252-8145
- www.inprise.com

Microsoft
Windows 98 Innovációs Nap

Május 5-én New Yorkban több mint negyven cég magas rangú tisztviselői voltak jelen azon a sajtótájékoztatón, amit a Windows 98 fontosságáról tartottak. Eckhard Pfeiffer, a Compaq vezérigazgatója azt nyilatkozta, hogy „a Windows 98 késése képtelenné tenne minket arra, hogy kielégítsük a keresletet a tanév kezdetén". Később még hozzátette: „mivel az információtechnológiai ipar az USA legerősebb iparága, a Windows 98 *(bírói – a szerk.)* késleltetése az egész országot sújtaná". A megjelentek között volt még a legnagyobb számítógépes bolthálózat, a CompUSA elnök-vezérigazgatója, Jim Halpin és a Storm Technologies vezetője, Bill Krause. Krause kijelentette: nem a Microsoftot, hanem a Windows 98-at és a vevők abból származó előnyeit védeni jött a megbeszélésre.

A rendezvény előtt egy nappal a Microsoft elküldött egy levelet mintegy 150 tőzsdei elemzőnek, kockázati befektetőnek és szoftvercégnek. Ebben leírta, hogy a Windows 98 késése nemcsak a Microsoftra lenne negatív hatással, hanem az egész PC-s iparágra. Ezt arra az egy héttel korábbi levélre alapozhatta, amelyet 26 vezető cég – többek között a HP, az Intel, a Compaq, a Dell, a Micron stb. – írt alá. A levél szerint a Windows 98 késedelmes megjelenése számukra pénzügyi károkat okozna.

Mindezen események mögött az áll, hogy a Windows 98-at a tervek szerint május 15-én kezdik el gyártani, és június 25-től lesz kapható. Lehetséges azonban, hogy az USA igazságügyi minisztériuma és egy tucat szövetségi állam ügyésze arra fogja kérni a bíróságot, hogy ideiglenesen – további ítéletig – tiltsa meg a Windows 98 szállítását. Ha lépnek valamit, akkor az valószínűleg május 15-én történik meg. Az ügy fejleményeiről *Lapzárta után* rovatunkban olvashatnak!

Borland Magyarország

Új utakon

Mint e havi rovatunkban olvashatják, a Borland Corporation stratégiai okokból megváltoztatta nevét Inprise Corporationre. Az Inprise az Integrated Enterprise szavak összevonásaként a nagyvállalati, „enterprise" számítástechnikára utal. Mint a Borland Magyarország által május 6-án tartott sajtótájékoztatón megtudtuk, a Borland a Visigenic felvásárlásával, illetve az AS/400-hoz, SAP-hez illeszthető fejlesztőeszközök elkészítésével megtette az első lépéseket a vállalati számítástechnika irányába, így jelenlegi lépésük sem megalapozatlan. A név megváltoztatása sok szempontból igencsak formális: a régebbi termékek továbbra is a Borland márkanevet viselik, így a hozzájuk csatlakozó jogok sem változnak. A terméktámogatás, illetve a fejlesztések szintén folytatódnak.

A Borland Magyarországnál az elkövetkező néhány hónapban nem várható névváltás, sőt a „nagy" Borland is csak folyamatosan áll át az új név használatára.

- Borland Magyarország ☎ 252-8145
- www.inprise.com
- www.borland.hu

Digi-Data, Promise

A teljesítmény ígérete

A Promise Technology Inc. FastTrack kártyája nagy segítséget nyújthat a sebesség és a kapacitás növelésében. A PCI buszos kártyán 2 darab IDE csatornát találunk, melyekre 2–4 darab merevlemezt kapcsolhatunk.

A kártya párhuzamosan írja és olvassa a merevlemezeket, így azok összsebessége jóval meghaladja az egyenkénti teljesítményüket. Az operációs rendszer pedig egyként látja őket.

A maximum 8,4 Gbyte-os merevlemezek használatával 32 Gbyte körül van a felső határ. Az adatbiztonságot megkövetelő alkalmazásoknál az első két merevlemez tartalmát hardveresen tükrözhetjük a másik két lemezre.

A kártyán lévő BIOS gyors telepítést tesz lehetővé. A támogatott merevlemez-illesztések: Ultra ATA, EIDE, Fast ATA-2, az operációs rendszerek pedig: DOS/Windows 3.1, Windows 95, Windows NT 3.51/4.0, NetWare 3.1x és 4.x, OS/2 Warp 2.x/3.0.

A professzionális SCSI vezérlők piacának 1960 óta meghatározó szereplője az amerikai Digi-Data Corporation. Új Z-9200 sorozatú RAID 3-as kontrollerei Ultra 2-es merevlemezekből építkeznek, adatátviteli sebességük jobb mint 80 Mbyte/s, amely például több, tömörítetlen jellel dolgozó videocsatorna egyidejű használatát is lehetővé teszi. Hatalmas lemezkapacitást tudnak kezelni, akár 90 merevlemez is egységbe fogható velük.

- Corg Computer Kft. ☎ 166-6675

ProfiTrade 90

Elektronikus kereskedelem

A ProfiTrade 90 Kft. évtizedes hálózati számítástechnikai tapasztalat birtokában látott hozzá ahhoz a fejlesztéshez, amellyel az elektronikus kereskedelem követelményeinek megfelelő nyílt, rugalmas rendszert alakított ki Virtual Shop Town néven. A rendszer a kereskedő oldaláról személyre szabható, a multimédia teljes eszköztárát kihasználja, minden adminisztráció elvégezhető benne akár egy Web-böngésző segítségével (vékony kliensek), rugalmas adatbázis-szerkezete révén jól illeszthető, skálázható, továbbfejleszthető. A kft. munkatársai jelenleg a SET (Secure Electronic Transaction) szabvány implementálását végzik, így a rendszerben hamarosan lehetővé válik a kiválasztott áruk azonnali, biztonságos on-line kifizetése az Interneten keresztül.

- ProfiTrade 90 Számítástechnikai és Szolgáltató Kft. ☎ 461-5040
- info@profitrade.hu
- www.profitrade.hu
- A SET-ről – Vásároljunk az Interneten! CHIP, 97/9/86

Portocom Rt.

Ifabós újdonságok

A Portocom Rt. több érdekességet is bemutatott a budapesti Ifabón. Ezek közé tartozik a Portocom 1410-es noteszgép, amelyben 133 MHz-es 5x86 processzor van, kijelzője pedig VGA felbontású. E termék ideális irodai, alacsony árú modell lehet.

A Portocom 8500-as TFT kijelzője 15,1 colos, és elkülönített numerikus billentyűzete is van. E képességeivel kifejezetten csúcsgépnek mondható ez a típus. Még ezt is túlszárnyalja az Era, amelyben 266 MHz-es Tillamook (mobil Pentium MMX) processzor van, és DVD-ROM- és LS-120-as floppymeghajtóval, valamint 13,3 vagy 14,1 colos kijelzővel kerül forgalomba.

- Portocom Rt. ☎ 203-9276
- www.portocom.hu

Syndicate Computers

Magyar kiosztású ergonomikus billentyűzet

A Syndicate Computers Kft., a Philips magnetooptikai termékeinek és az A-Trend magyarországi képviselője mostantól a Chicony céget is reprezentálja hazánkban. A Chicony kedvező árú minőségi billentyűzetei mellett ergonomikus és multimédiás billentyűzeteket is piacra dob Magyarországon, magyar vagy angol kiosztással, PS/2-es vagy AT-s csatlakozóval. Az ergonomikus billentyűzet csuklótámasza beépített érintőmezőt (touchpad, tapipad) is tartalmaz. A multimédiás billentyűzet érdekessége, hogy a csomagolásban található CD-t Windows 95 alá telepítve a billentyűzet egyaránt használható a CD-meghajtó és a hangerő vezérlésére, sőt internetes utasítások végrehajtására is.

További hír, hogy a Syndicate Computers megújult kör-

Chicony: ergonomikus és multimédiás billentyűzet – már magyar kiosztással is

nyezetben várja az érdeklődőket Bartók Béla út 6., valamint Rákóczi út 40. szám alatti üzleteiben.

- Syndicate Computers Kft. ☎ 166-4325

ALBACOMP

A pontos számítógép

Albacomp Rt.
8000 Székesfehérvár
Hosszúsétatér 4-6.
Tel.: (22) *315-414
Fax: (22) 327-532

Budapesti Kirendeltség
1139 Budapest
Frangepán u. 8-10.
Tel.: 329-1493
Tel./fax: 349-0152

Szaküzletek:

1065 Budapest
Nagymező utca 25.
Tel.: 311-8095
Tel./fax: 331-8108

1011 Budapest
Fő utca 31.
Tel.: 201-4409
Fax: 201-4322

3525 Miskolc
Széchenyi u. 49.
Tel.: (46) 354-266
Tel./fax: (46) 353-100

MMX™ intel inside pentium® II PROCESSOR

AZ INTEL INSIDE EMBLÉMA ÉS A PENTIUM AZ INTEL CORPORATION BEJEGYZETT VÉDJEGYE.
AZ MMX AZ INTEL CORPORATION VÉDJEGYE.

ALBACOMP
A PC97 SZABVÁNY SZERINT
Windows 95 kompatíbilis
Windows NT kompatíbilis
Windows 98 kompatíbilis
Gépről gépre...
ALBACOMP
activa
Pentium® II
processzorral
család különböző Intel processzorokat tartalmaz
www.albacomp.hu

A.I.D.A.

Dealeri találkozó

Kovács Zoltán, az A.I.D.A. ügyvezető igazgatója

Az A.I.D.A. Kft. által rendezett eseményen találkozhattak az A.I.D.A. viszonteladói és az általa képviselt cégek munkatársai. A rendezvényt Kovács Zoltán, az A.I.D.A. ügyvezető igazgatója nyitotta meg. Bevezetőjében hangsúlyozta, a találkozó legfontosabb célja, hogy még szorosabb szakmai kapcsolatok alakuljanak ki az A.I.D.A. és partnerei között.

Ezután a képviselt cégek (Technotrade – Toshiba, Hewlett-Packard, Ergo View, Apple, D-Data, LG, Microcom, Nokia, Maxoptix, Hitachi) jelen lévő munkatársai tartottak előadásokat. Az előadók ismertették cégeik piaci helyzetét, stratégiáját, valamint a várható termékeket és technológiai megoldásokat.

A találkozó résztvevői a piacon megjelenő új termékeket nem csak hallomásból ismerhették meg. A helyszínen jó néhány újdonságot kiállítottak, amelyeket a gyakorlatban is ki lehetett próbálni, illetve az illetékes szakemberek válaszoltak az érdeklődők által feltett kérdésekre.

- A.I.D.A. Kft. ☎ 206-0551
- www.aida.hu
- aida@aida.hu

Corel

Frissül a CorelDraw 8

A Corel Corporation különleges frissítési ajánlatot jelentett be a CorelDraw magyarországi felhasználói számára. Az akció keretén belül mindazok, akik május 5. és június 30. között az alább felsorolt szakkönyvek bármelyikének borítóját vagy belső címlapját leadják, jogosultak kedvezményes vásárlásra. A kedvezményre jogosító könyvek: Bartha Gábor – Honti József: Corel Draw! 3.0, LSI. Bartha Gábor: Nagy Corel Könyv I–II., LSI. Nagy Zoltán – Spányik Balázs – Weisz Tamás: Corel Draw! 5., ComputerBooks. Mogyorósi Istvánné: Corel Draw! 6.0, Kossuth Kiadó. Coburn, P. McCormick: Könnyen is lehet – Corel Draw 7., Panem.

„Bízunk abban, hogy a magyar könyvkiadók segítségével elősegíthetjük a jogtiszta programok elterjedését" – nyilatkozta Paul King, a Corel Corporation nemzetközi kereskedelemmel foglalkozó alelnöke. „Ez az ajánlat nagyszerű lehetőség a felhasználók számára, hogy hozzájussanak a CorelDraw legfrissebb verziójához, emellett jelzi azt is, hogy folytatni kívánjuk a magyar könyvkiadás támogatását."

- Számalk Disztribúció ☎ 203-0306
- www.szamalk.hu
- www.corel.com

Tally

A leggyorsabb sornyomtató

A Tally bemutatta T 6180 típusjelű új sornyomtatóját, amely – két sorban elhelyezkedő 136 kalapácsának köszönhetően – 1800 sor/perces nyomtatási sebességre képes. Ezzel a világ leggyorsabbikának számít, és kategóriájában mintegy 30%-kal előzi meg társait. Terhelhetősége is kimagasló, havi 318 ezer oldal kinyomtatására alkalmas. Zajszintje ugyanakkor 52 dB, azaz halkabb egy mátrixnyomtatónál, ezért még irodában elhelyezve is szalonképes.

Egyedülálló teljesítményéhez egész sor újítás társul az üzembiztonság fokozása és az egyszerűbb kezelhetőség érdekében. Ilyen például a Page Segment Architecture, amely az egyazon oldalon kinyomtatandó grafikát, szöveget és vonalkódot először a megfelelő vezérlőkártyával leképezi, azután egy menetben, papírvisszahúzások nélkül nyomtatja ki az egész oldalt. Ezzel a nyomtatóval a hatpéldányos leporellóra átütése vagy a maximum 420 mm széles papír befűzése sem jelent gondot. A dupla motoros papírmeghajtás kellő mértékű nyomatékkal továbbítja a súlyosabb leporellókat. Alapkiépítésben a T 6180 kétirányú párhuzamos és gyors soros interface-szel rendelkezik, továbbá háromféle ipari grafikai nyelv és vonalkódnyomtatás is jár hozzá. A többi Tally sornyomtatóhoz hasonlóan felhasználói környezetben kipróbálható és 2 év garanciával szállítják. A hivatalos magyar márkaképviseletet ellátó Kvint-R termékbemutató rendezvényén azt is megtudtuk,

T 6180: 1800 sor percenként

hogy a sornyomtatók európai piacát vezető Tally idén 15 újabb nyomtatót jelent be. Ezek zöme júniustól kapható lesz. Az év végére várható újdonságok közül említést érdemel a T 3016-os A3 méretű, 2000 karakter/s sebességű tintasugaras nyomtató, melynek oldalköltsége vetekszik a mátrixnyomtatókéval!

- Kvint-R Számítástechnikai Kft. ☎ 252-8484
- www.tally.co.at

Kerorg

Új nevek, új termékek

A Kerorg Kft. mint forgalmazó nemcsak új készülékeket, hanem új márkaneveket is felvonultatott az idei Ifabón. A hazai piacon a múlt év végétől értékesített Belinea monitorok mellett a kiállítás közönsége láthatta a Hitachi két újdonságát is. A 17 colos CM641 ET monitor felbontása 75 Hz-es képváltással 1600×1200 képpont, képmaszkjának belső pontmérete 0,26 mm, és a gyártó elliptikus *dynamic focus* elektronágyújával szerelte fel, így rossz fényviszonyok mellett is kontrasztos képet ad. A 19 colos CM752 ET felbontása 80 Hz mellett úgyszintén 1600×1200 pixel, vízszintes frekvenciája 101 kHz.

Május elsejétől a korábban Seikosha márkanéven ismert mátrixnyomtatókat Seiko Precision néven forgalmazzák. A Cebit után az Ifabón is kiállították ezeket az új termékeket: CD-re nyomtató színes printert, vonalkódnyomtatót és videoprintert. Szintén új név a japán Mita *PointSource* digitális termékcsaládja, amelybe fénymásolók és faxok mellett lézernyomtató és egy többfunkciós irodakészülék is tartozik.

- Kerorg Kft. ☎ 350-4591

Wizcom Technologies

Szótár a tollban

Az elektronika fejlődéséről naponta ódákat zengenek a szakértők. Azonban még mi is elámultunk, amikor a hannoveri Cebiten bemutatták nekünk a Wizcom Technologies Quicktionary termékcsaládját. A Quicktionary nem más, mint egy toll nagyságú szerkezet, amelybe a szótáron kívül egy scannert is beépítettek. Az ötletnek köszönhetően az ismeretlen nyomtatott szövegen elég csak szavanként végighúzni a tollat, és a kijelzőn máris láthatjuk a szó megfelelőjét az általunk választott nyelven. A Quicktionary alapmodellje 480 ezer szót és kifejezést ismer, de lehetőségünk van a szótár bővítésére is. A termék 9 nyelvi változatban kapható. A Multi változat még a fentinél is nagyszerűbb: a készítők szerint egymillió szót és szófordulatot ismer fel, illetve fordít le.

- www.wizcom.co.il

Quicktionary Multi: szótár a tollban

Siemens

GSM-szenzáció

A gyártó magyar leányvállalata több mobil kommunikációs újdonságot is bemutatott az idei Ifabón. Közülük a legnagyobb szenzációnak a luxus kategóriájú SL10 mobiltelefon számít. Pro-Slide csúszómechanizmusa által a készülék első és hátsó oldala elcsúsztatható egymáson. Ez a kialakítás nem csak a billentyűzet védelmére szolgál, mivel a telefon összecsukott állapotban is használható. Hatsoros színes kijelzője mellett beépített órával, dátumkijelzéssel és ébresztőfunkcióval is ellátták. Adatok, faxüzenetek fogadására, továbbítására is alkalmas adatátviteli kártya és kábel igénybevétele nélkül, infravörös csatlakozási lehetősége révén. Szeptemberig lehet még rá spórolni.

Májusban került forgalomba a kifejezetten sportoláshoz, szabadidős tevékenységhez és kinti munkavégzéshez készített S10 active mobiltelefon, amely 10 órás beszélgetési és 120 órányi készenléti időt, valamint 30 másodpercnyi hangrögzítést biztosít felhasználójának. Április végétől kapható az S6-os mobiltelefon megemelt, 60 órás készenléti idejű utódja, az S6 Power.

Itt adunk hírt a Siemens két bejelentéséről is. A tervek szerint októbertől a Siemensen belül összeolvad a nyilvános hálózatok, a vállalati kommunikációs rendszerek és az informatikai megoldások ágazata, a szervezet felépítését az új piaci tendenciákhoz igazítva.

A Siemens PC-s üzletágának erősítése érdekében a Siemens Nixdorf Informationssysteme AG és az Acer memorandumban rögzítette együttműködési szándékát. Eszerint az Acer hatáskörébe kerül át az augsburgi PC-gyártás, a beszerzés és a logisztika. A Siemens Nixdorfnál marad a termékter-

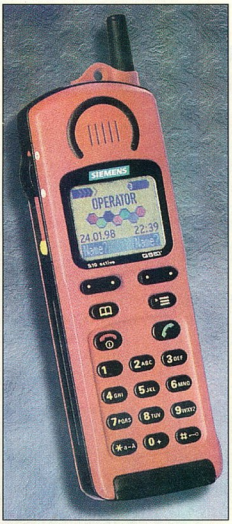

S10 active: a terepjáró

vezés, a teljes értékesítési és marketingszervezet, és a termékek továbbra is SNI márkanév alatt jelennek meg.

- www.siemens.hu

ELTE TTK HA

Tábori idénynyitó

Június 22-én indul az első turnus az ELTE TTK Hallgatói Alapítvány nyári nyelv-, számítástechnika- és sporttáboraiba, ahol egyre hangsúlyosabb szerepet kap a számítástechnika-oktatás. Felújított géptermek, szigorú kritériumok alapján válogatott tanárok várják a táborozókat. A tavalyi évben a nyelvtanfolyam mellé számítástechnika-oktatást is választók aránya elérte az 50%-ot. A kezdők és a haladók száma egyaránt növekszik. A turnus végére minden résztvevő saját ottlapot készít, amely elérhető a tábor után is. Külön igény kielégítésére DTP alkalmazásokat, illetve Java programozást is oktatnak a tanárok.

Az iskola informatikai felszereltsége jóval az átlagos szint feletti. A linuxos, Windows NT-s, valamint a 100 felhasználós Netware 4.11-es szerverek a legelterjedtebb platformokat képviselik. A három szervergép 200 MHz-es Pentium Pro processzorú, a három laborban pedig 50, zömmel pentiumos számítógép áll rendelkezésre. A 10 Mbit/s-os Ethernet hálózat 4 szegmensre oszlik. Az iskolának 64 kbit/s-os kizárólagos (azaz állandó, bérelt vonalú) Internet-hozzáférése van. A gyerekek által használt PC-ken Windows 95 és Office fut.

Ilyen nem mindennapi technikai feltételek várják a táborozókat, akik 12 fős csoportokban a lehető legtöbbet sajátíthatják el az informatika világából. A turnusok rendje a hasznos és egészséges napirend érdekében a nyelv és sport sokéves hagyományokra épülő oktatása mellett rengeteg játékkal és közösségi programmal is kiegészül, így érthető, ha a 10 nap elteltével a szülők és a gyerekek egyaránt elégedettek az ELTE TTK HA nyári táboraival. E sorok megjelenését követő pár napban, május 29-ig lehet még jelentkezni.

- ELTE TTK Hallgatói Alapítvány ☎ 266-3432
- tabor@hali.elte.hu
- http://nyaritabor.westel.hu
- Buli, csak okosan. CHIP, 98/05/64

Psion PalmComp Kft.

Dacom termékek

A Psion Dacom a kommunikációs piac részére gyárt termékeket. Hazánkban főleg GSM adatkommunikációt támogató PC Card eszközei ismertek, de az angol gyár emellett készít normál modemeket, hálózati elemeket, ISDN adaptereket is. A cég Gold Card nevű PC Card modemjének minőségével sok felhasználó bizalmát kivívta az európai piacon, sőt tesztek sorában hódította el az első helyet. E termék a GSM világ felé is bővíthető. A Global Gold kártyacsalád tartalmaz Ethernet hálózati csatolót, illetve kombinált Ethernet és faxmodem készüléket is.

A Dacom termékeire általánosan igaz a bővíthetőség: a termékek egy része GSM- és ISDN-irányban is bővíthető.

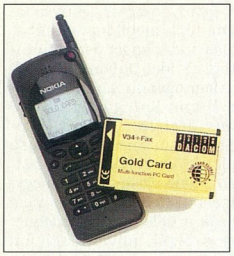

Dacom Gold Card: akár 56 kbit/s-mal is kommunikálhatunk noteszünkkel

- Psion PalmComp Kft. ☎ 156-9595
- www.psion.hu
- www.psiondacom.com

Lucent

Két legyet egy csapásra

A Lucent a Network+Interop vásáron mutatta be legújabb DSL (Digital Subscriber Line) berendezéseit. Ezek közül különösen érdekes a magánfelhasználóknak szánt WildWire chipkészlet, ami egyaránt képes DSL és 56 kbit/s-os hagyományos modemként is működni, így nagyban megkönnyíti az átmeneti időszak átvészelését, amíg széles körben elérhetővé válik a DSL szolgáltatás. A DSL lehetővé teszi, hogy a hagyományos telefonvezetéken nagy sebességű kapcsolatot létesítsen az előfizető a telefonközponttal. Ehhez azonban előbb a központ oldalán is be kell szerezni a megfelelő végberendezéseket (a Matáv egyelőre csak mint kuriózummal foglalkozik a DSL-lel, így monopóliumának megszűnte előtt aligha várható e szolgáltatás hazánkban). A WildWire a *DSL lite*-nak becézett leegyszerűsített DSL protokoll szerint működik, amely 1,5 Mbit-es sebességre képes az előfizető irányában. Mivel a végleges szabvány még nem született meg, a modem csak a Lucent központjaival képes ilyen kapcsolatot tartani. Ha azonban megszületik az ITU-szabvány (átmeneti neve G.Lite), a Flash EPROM frissítésével ezt is tudni fogják a Lucent chipkészletére épülő modemek.

A chipkészlet ára 69 dollár, azaz „csak" kétszer annyi, mint a hagyományos 56k-s chipkészletek 30 dolláros ára.

- www.lucent.com/micro/WildWire

Motorola

Mozgékony kínálat

A közeljövőben jelenik meg a hazai piacon a Motorola új GSM mobiltelefon-családja. A legnagyobb és egyben legkisebb testvér a legújabb, 130-as StarTAC, ami az első 100 grammnál könnyebb Motorola készülék. A 87 grammos, 84 cm^3-es készülék vibráló hívásjelzésre is képes, és parányi akkumulátora 100–140 perc beszédre elegendő energiát tárol.

A termékpaletta túlvégén foglal helyet a d520-as, amely alacsony árával és egyszerűségével próbál a vásárlók kegyeibe férkőzni. E telefon különlegessége, hogy az akkumulátor helyére ceruzaelemeket is betehetünk. Az elemekkel 120, az akkumulátorral 90–100 óra készenléti időre számíthatunk.

A Motorola világelsőként kezdett kétsávos, 900-as és 1800-as hálózatokban egyaránt működő telefonokat gyártani. A cd160-as elődje, a d160-as alapfunkcióit kínálja, kiegészítve a kétsávos üzemmóddal. A fejlettebb szolgáltatásokra vágyókra is gondolt a Motorola. Számukra a szintén kétsávos, cd900 családot ajánlják, amelynek két itthon is kapható tagja a cd920 és a cd930. A két telefon között az a különbség, hogy a 920-as rendelkezik egy lenyitható, a billentyűket eltakaró „füllel", míg a 930-as a hagyományos formát követi. Mindkét telefon rendelkezik SIM alkalmazási eszközkészlet funkciókkal, azaz a menüket GSM-szolgáltatónk további lehetőségekkel bővítheti, például elektronikus banki funkciókat vagy információszolgáltatást nyújtva. Újdonság az is, hogy a készülékek 3 percnyi hanganyag, beszélgetés vagy emlékeztető rögzítésére képesek.

A legfrissebb újdonság még nem kapható boltokban. Ez a StarTAC SmartCard, ami két kártyaolvasóval rendelkezik. A kisméretű olvasóba helyezhetjük SIM kártyánkat, a nagyba pedig egy SmartCard bank- vagy más rendeltetésű kártyát tehetünk. Ez a megoldás szolgáltatások egész sorát kínálja, például hitelkártyáról fizetett telefonálást, online fizetési mechanizmusokat vagy a kártyával kódolt biztonságos banki műveleteket.

Motorola mobilok: tornasorban

- Motorola Infooffice ☎ 250-8329
- www.mot.com/GSS/CSG/Europe

Ujjlenyomatvétel Tetra módra

Az Ifabón jelentette be a Motorola, hogy együttműködési megállapodást kötött a magyar Dermo Trade-del Dermo Print FRS ujjlenyomat-azonosító rendszerének a Motorola Tetra kommunikációs rendszerébe való integrálásáról. A Dermo Print FRS képes közel 100%-os biztonsággal azonosítani az ujjlenyomatokat. A Tetra rendszer segítségével össze lehet kötni a határon vagy rendőrautóban elhelyezett ujjlenyomat-leolvasó készüléket a központban elhelyezett adatbázissal, így pillanatok alatt azonosíthatók a személyek. Ez a világ első ilyen integrált megoldása, amit a Motorola a magyar bevezetés után a világon mindenhol kínálni fog.

- Dermo Trade Rt. ☎ 388-9371
- www.dermotrade.hu

SMP Kft.

A Dell Európában

A Microsoft vezetői által referenciakörnyezetnek használt Dell számítógépeket, illetve a cég stratégiáját mutatta be az SMP Kft. Az amerikai Dell, amelyet Michael Dell 1984-ben alapított, a tavalyi évben a világ harmadik számítógépgyártója volt. A Dell gépei megbízhatóságukról, hosszú élettartamukról híresek – nem véletlen, hogy a Microsoft több laboratóriumában, illetve az irodákban Dell gépek működnek. A cég üzletpolitikáját jellemzi, hogy maximálisan hétnapos készletezéssel gyárt a megrendelő egyedi igényeinek megfelelő konfigurációkat. A Dell tavaly 81%-os növekedést ért el Európában, (összességében 55%-ot a világon), és csak az Interneten 3-4 millió dolláros forgalmat bonyolít le. Negyedik negyedéves forgalma 3,7 milliárd dollár volt. A Dell nagyon bízik az európai piacban, amit igazolni látszik az a tény, hogy térségünkben mostanában kezdett el növekedni a nagy teljesítményű szerverek iránti igény.

- www.dell.com
- www.smp.hu
- SMP Kft. ☎ 270-0464

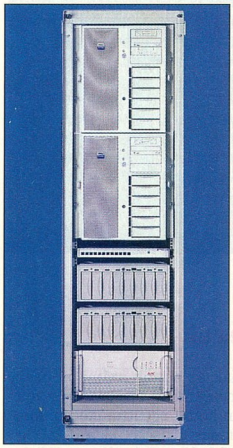

Dell PowerEdge: egy halom szerver egymáson

Nabuco Kft.

Egy kábelen

Az eddigi kábelezési gyakorlatban egy szállodában, kórházban vagy bankban a telefonok, számítógépek, televíziók hálózati csatlakoztatásához több kábelrendszer kiépítésére volt szükség. A Telesafe és a Nabuco új rendszert vezetett be, melynek használatával egyetlen kábelen megoldható a fent említett szolgáltatások átvitele, a 600 MHz és 1 GHz közötti tartományban. Bár e rendszer bizonyos összetevői drágábbak a hagyományos eszközöknél, a teljes kábelezés költsége jóval alacsonyabb a megszokottnál. Az első ilyen rendszert a pesti Jahn Ferenc kórházban telepítették, ahol a munkálatok a befejezés előtt állnak.

- Nabuco Kft. ☎ 436-0730

EPoX

EP-61BXA-M

ATX forma, Intel Pentium II, Celeron, Deschutes támogatás 233-550 Mhz
Intel BX chipset, 100Mhz buszsebesség, ESSJ, UDMA, KBPO, EMPRO, ACPI

EP-58MVP3C-M

ATX forma, Intel Pentium, MMX, Cyrix 6x86, AMD K5 és K6 120-500 Mhz
Apollo MVP3 chipset 1MB cache memória 100Mhz buszsebesség, UDMA, ACPI,USDM

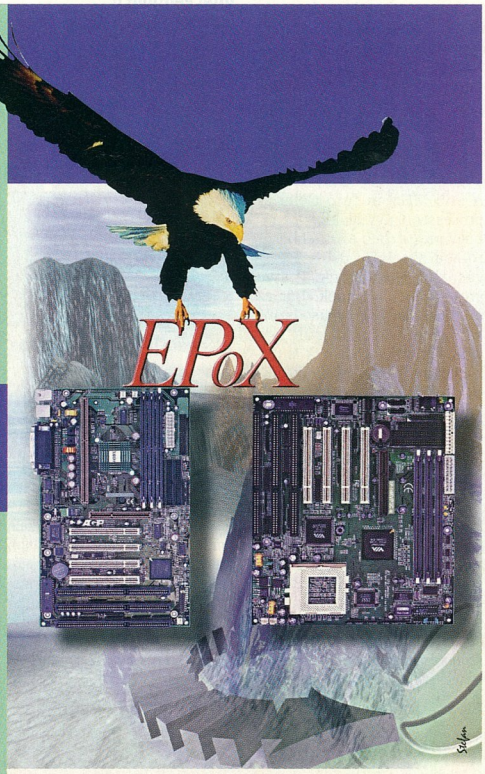

OEM OK SVED Az OEM disztribútor

Számítástechnikai nagykereskedés
1143 Budapest, Hungária krt. 67.
Tel.: +36 1 222-0133
Fax: +36 1 222-0134
E-mail: hwsales@sved.hu
http://www.sved.hu

Kiemelt partner: Herta Kereskedelmi Kft.
Budapest, VII., Dohány utca 37.
(Számítástechnikai szaküzlet és szervíz)
Tel/fax: 322-2232, 351-9964, 322-7846

Intel

400 MHz-es Pentium II

Intel Pentium II: már 400 MHz-en is

Az Intel hivatalosan április közepén mutatta be a 350 és 400 MHz-es Pentium II processzorokat, amelyek lehetővé teszik még fejlettebb, erőforrás-igényesebb programok futtatását, illetve munkaállomás szintű feladatok megoldását a szokványos PC-ken.

E két processzor a 100 MHz-es rendszerbusz használatának köszönhetően sokkal gyorsabb memóriaelérést tesz lehetővé, így az AGP grafikus rendszer sebessége is jelentősen megnövekedhet e rendszerekben.

Celeron a Basic PC-be

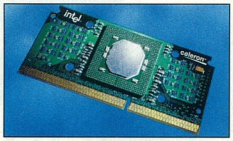

„Pentium II" olcsóbb gépekbe

A 266 MHz-en futó Celeron processzort úgy alakították ki, hogy megfeleljen az Intel besorolása szerinti „Basic PC"-t vásárlók igényeinek, illetve anyagi lehetőségeinek. Bár ez a processzor belső másodszintű cache nélkül készült (így akár Pentium II SX-nek is nevezhetnénk), összteljesítménye jelentősen meghaladja a Pentium MMX-ek teljesítményét. 0,25 mikronos technológiával gyártják.

Új chipkészletek

Az új processzorok (400 MHz-es Pentium II, Celeron) megjelenése természetesen újabb alaplapvezérlő áramköröket is kíván. A 350 és 400 MHz-es Pentium II-höz az Intel 440BX AGPset szükséges, amely támogatja a 100 MHz-es rendszerbusz, valamint 1 Gbyte memória használatát. A Celeronhoz az Intel 440EX AGPset-je kell, amely olcsóbb, mint a nagyobb processzorok kiszolgálója, lehetővé teszi 256 Mbyte rendszermemória használatát, és jól csatlakoztatható a Micro ATX formátumhoz.

- Celeron és társai. CHIP, 98/05/78

DVD a PC-n

Az Intel Düsseldorfban rendezte meg Európa első DVD témájú rendezvényét, amelyen 80 szakmai cég vett részt. A rendezvény célja az volt, hogy felgyorsítsa a DVD-meghajtók elterjedését Európában. Az Intel a PC-iparral és a tartalomszolgáltatókkal közösen igyekszik biztosítani a DVD-s hardverek és szoftverek együttműködését a Pentium II-alapú PC-kkel.

- www.intel.com/pressroom
- www.developer.intel.com/solutions/tech/dvd.htm
- Mmd ☎ 329-3901
- molnar.artur@mmdbud.hu

MIP

CAD/CAM profiknak

A Hewlett-Packard 1997-ben CoCreate névvel új céget alapított, melynek feladata a HP hagyományos CAD/CAM rendszereinek továbbfejlesztése és terjesztése. Magyarországon e rendszerek forgalmazója a kelet-európai vezérképviselet szerepkörét is ellátó, budapesti székhelyű MIP végző DesignAdvisor és a gyártásifolyamat-integráló (PDM) WorkManager. A magyarországi CAD-piacot elárasztó, a parametrikus tervezésre épülő CAD-szoftverekkel szemben a test- és felületmodellező SolidDesigner új filozófiát képvisel: a dinamikus modellezés lehetővé teszi a

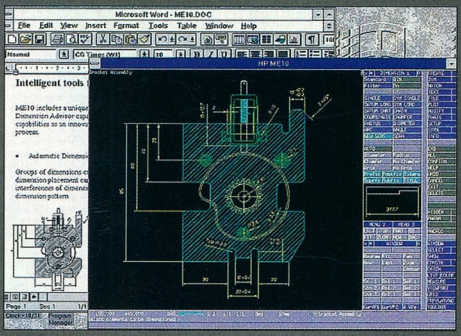

ME10: kifinomult tervezés 2D-ben

(Manufacturing Integration Products) Kft.

A hazai piacon újdonságnak számít a 3D-s gépészeti tervezésre optimalizált SolidDesigner, a 2D-s gépészeti tervezés és dokumentálás kifinomult eszköze az ME10, a megmunkálás idejét és költségét radikálisan csökkentő WorkNC és HyperMill, a végeselemes számításokat 3D-s modellek importálását különböző rendszerekből anélkül, hogy az előzményalapú tervezés korlátaiba ütköznénk.

A MIP a felsorolt szoftverek magyarországi értékesítése mellett ügyfélszolgálattal és oktatással is segíti a professzionális mérnöki rendszerek bevezetését hazánkban.

- MIP Kft. ☎ 269-5250

IBM, Western Digital

Közös merevlemezek

1999 első felében várható azoknak az asztali számítógépekbe készülő Western Digital merevlemezeknek a megjelenése, amelyekbe a két gyártó idén májusban kötött együttműködési megállapodása nyomán az IBM nagy adatsűrűséget elérő GMR (giant magnetoresistive) fejeit és e technológia más elemeit építik.

- www.ibm.com/storage
- www.westerndigital.com

Nokia

Kavargó színek

Látványos show keretében mutatta be az Ifabón a Nokia új, 5110-es telefonját. A júniustól kapható apró

Nokia 5110: színek, hangulatok

telefon érdekessége, hogy előlapja speciális eszköz nélkül, másodpercek alatt kicserélhető, így mindig az alkalomhoz illően öltöztethetjük fel telefonunkat. Vásárláskor az eredeti mellett még egy – chilipiros, technozöld, türkizkék vagy világossárga – előlapot is választhatunk ingyenesen. A négy alapszín mellett hét fémes árnyalatban is kaphatók további előlapok.

Nokia 8810: ezüst elegancia

A 3110-es utódjának szánt telefon rendelkezik a 6110-esből megismert számológéppel és a három játékkal is. Csakúgy mint elődje esetében, egyetlen Navi gombbal kalandozhatunk a menük között.

A telefon tömege akkumulátorral együtt is mindössze 143 gramm. Akkuja 5 óra beszélgetéshez, illetve 230–270 óra készenléthez tárol elegendő energiát.

A Nokia még két újdonságot vonultatott fel a vásáron. A 8810-es a Nokia legkisebb és egyben legelegánsabb telefonja. A 98 grammos kicsike ezüstös külsejével igazi érdekesség a mobiltelefonok mezőnyében. Szolgáltatásaiban a 6110-eshez hasonlít, és rendelkezik infravörös porttal is. A másik újdonságról, a 9110-es Communicatorról májusi számunkban olvashattak részletesebben kedves Olvasóink.

- Nokia Kft. ☎ 175-7650
- www.nokia.hu
- Univerzális dobozkák. CHIP, 98/5/150

WSCAD 4.0 für Win
Itt a magyar változat!

Az MD – Mérnök Iroda, amely Európa legkedveltebb erősáramú CAD szoftvere, a WSCAD hazai disztributora – a korábbi magyar nyelvű 3.1-es és 3.2-es DOS-os verziók után – májusban bemutatta a WSCAD 4.0 für Win magyar verzióját, melyhez

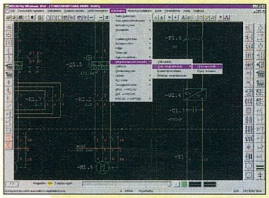

WSCAD 4.0: Windowshoz – nevezhetjük immár így

magyar nyelvű kézikönyvet is készített. Számos új funkció teszi még kényelmesebbé a program használatát. Közülük kiragadva néhányat: áttekinthetőbb konfigurálás, tulajdonságok menü, parancs- és könyvtárikonok, keresztihivatkozás-navigátor, az új projektkezelővel megszűnik a projektenkénti 1000 lapos korlát, a True Type fontokkal az idegen karakterkészletek használata stb. A szoftvert a legfontosabb európai készülék-, berendezés- és szekrénygyártók saját illesztett katalógusaikkal egészítették ki. Ezekkel és a honosított szoftverrel a május végén zárult Industria '98 kiállításon találkozhattak első ízben a magyar érdeklődők.

- MD – Mérnök Iroda Kft. ☎ 220-5596
- Jövőre magyarul. CHIP, 97/12/22

MP Kft.
Újabb ablak a hálózatra

Az MP Kft. hamarosan elkészül újabb saját fejlesztésű termékével, az EMC 8123-mal, és a kezelését végző Netmonitor 2.0-val.

E rendszer segítségével felderíthetővé válnak olyan hálózati betörések, illetve belső szabotázsakciók is, amelyeket eddig nem igazán lehetett dokumentálni. A korábbi verzióhoz képest talán a legfontosabb új szolgáltatás, hogy rendelkezik egy node-szám figyelő funkcióval. A hálózat rendszergazdája megadhatja, hogy mely node-számú egységek részére engedélyezi a forgalmazást, és ettől kezdve más node-számmal nem lehet csatlakozni a hálózatra. Ennek gyakorlati megoldása elvben eltér a hagyományos, szoftveralapú felügyeleti rendszerektől: az EMC 8123 fizikailag rongálja meg azokat az adatcsomagokat, amelyek illetéktelen csomópontról érkeztek. A Netmonitor 2.0 dokumentálja a behatoló számát, illetve a behatolási kísérlet idejét. Hasonló műszaki elven történik az Internetről a hálózatba jelentkezők engedélyezése is, természetesen ekkor az IP-számot használja azonosításra a rendszer.

A rendszer további szolgáltatásként képes a kijelölt tranzakciók figyelésére is. A statisztikákat DBF és XLS formátumba is elmenthetjük a további feldolgozáshoz.

- MP Kft. ☎ 312-9429
- www.mpkft.hu

Autodesk
Mechanical Desktop 2.0 magyarul

Megjelent az Autodesk Mechanical Desktop 2.0 magyar változata – adta hírül a CAD-Art Kft. A világon már több mint százezer példányban eladott 2D/3D-s komplex gépészeti tervezőrendszer új verziója tovább gazdagítja a programcsomag funkcióit. Néhány fontos újdonság e fejlesztések sorából: ACIS 3.0 modellezőmag, az AutoCAD R14 teljes eszközkészletének beépítése, Desktop Áttekintő kezelőfelület, új adatcsere-lehetőségek, például VRML formátumú kimenet a 3D-s modellek Interneten át való megtekinthetőségéhez stb. A Desktop alatt futó alkalmazói programok (CNC alkatrészprogramozó rendszer, 3D-s lemeztervező stb.) már az új változathoz is kaphatók. A CAD-Art szakmai bemutatók keretében ismerteti meg az érdeklődőket a Mechanical Desktop 2.0-val.

- CAD-Art Kft. ☎ 209-2510
- www.autodesk.com

Mechanical Desktop: teljes összeállítás-modellezés

Hewlett-Packard
Erősebb pozíció

A minőségi szerverek iránti magasabb kereslet kielégítésére a HP tavaszi akciója keretén belül nagyon olcsón juthatunk a NetServer E40-es konfigurációhoz, amely kimondottan kis irodák számára készült. Ez a modell egy 200 MHz-es Intel Pentium Prót, 32 Mbyte memóriát, 2 Gbyte-os merevlemezt, 10/100-as Ethernet csatolót és CD-ROM-meghajtót tartalmaz.

Az E40-es mind a Novell-, mind a Microsoft-alapú megoldásokat támogatja. Fejlett hibafelismerő és -javító megoldásai gondoskodnak a szünet nélküli működésről, valamint lehetőségünk van távvezérlésre is. A nagyobb megbízhatóság érdekében a háromféves alapgarancia akár néhány órás helyszíni hibaelhárításra is módosítható. A készülék ára is megnyerő: áfa nélkül 240 ezer Ft alatt (egy jobb asztali gép ára) juthatunk a NetServer E40-hez.

- HP Magyarország – Miskei Gábor ☎ 461-8135
- gabor_miskei@hp.com
- www.hp.hu

TEREMTSEN RENDET!

MEDIAWARE - UAM McMAHON

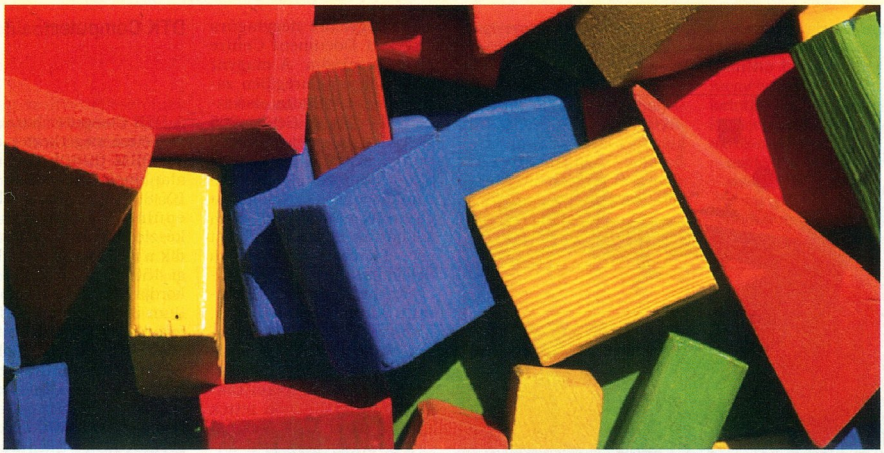

HAGYOMÁNY ÉS MINŐSÉG
AZ INTEGRÁLT INFORMATIKAI RENDSZEREK TERÜLETÉN

Az első hazai fejlesztésű egységes vállalati információs rendszer tíz év fejlesztési tapasztalatával, 900 működő referenciahellyel, folyamatos garanciával, állandó számviteli szaktanácsadással.

TOPINFO
EGYSÉGES VÁLLALATI INFORMÁCIÓS RENDSZER

Egy adatbázisban tetszőleges számú idegen nyelven működő ügyviteli rendszer, egyszeri adatbevitel, egymáshoz kapcsolódó feldogozó modulok, SQL lekérdezések tetszőleges paraméterezéssel, grafikusfelület-kezelés, vállalatonkénti egyéni felhasználói interfész, ágazatspecifikus egyedi megoldások, felhasználó által szabadon definiált listák, platform független adatbázis kezelés, hardver független megvalósítás.

Vezetői információ, kontrolling, pénzügy-számvitel, rendelés nyilvántartás, készletkönyvelés, bér, tb, munkaügy, tárgyieszköz nyilvántartás, beruházás.

WINDOWS NT, WINDOWS 95, NOVELL, UNIX, AS/400 környezetben, ORACLE, MS-SQL, DB2, INFORMIX, SYBASE, INGRES adatbáziskezelővel.

TOPSOFT
RENDSZERHÁZ Rt.
Microsoft SOLUTION PROVIDER Partner Member

TOPINFO
EGYSÉGES VÁLLALATI INFORMÁCIÓS RENDSZER

H-1027 Budapest
Kapás u. 11-15.
Tel.: 457-9200
Fax: 457-9201
www.topsoft.hu

Xerox
Digitális dokumentumközpont

Document Centre 230: immár hálózati modullal

500 millió dollárt fektetett a Xerox a digitális technológia saját termékeibe való beépítését célzó fejlesztésekbe, melyek eredménye az évi 6 milliárd dolláros forgalmú gyártó egyelőre négytagúra tervezett Document Centre termékcsaládja. A magyar közönség a nemrégiben zárult Ifabón láthatta első ízben a Document Centre 265 digitális másolót. Idősebb testvéreivel, a 220-as és 230-as típusjelű dokumentumközpontokkal már magazinunk hasábjain is találkozhattak olvasóink. E két géppel kapcsolatos viszont a bejelentés, hogy immár kiegészíthetők hálózati kommunikációs modullal is, amely tartalmazza a nyomtatás, szkennelés és faxolás lehetőségét. Szintén a legnagyobb hazai számítástechnikai kiállításon tették közzé, hogy a Xerox indirekt csatornákon keresztül forgalmazott termékeiből származó bevételei 1998 első negyedévében Közép-Kelet-Európában 92%-al emelkedtek, amiből a gépeladások 79%-ot tesznek ki.

- Rank Xerox Magyarország Kft. ☎ 250-8400

APC
Az erő napja

Az American Power Conversion hazai képviselete, az APC Magyarország bemutatta a gyártó legújabb UPS-ét, a Symmetra Power Array szünetmentes áramforrás rendszerét. Az új megoldás üzem közben cserélhető moduljaival első ízben nyújt méretezhető, N+1 és annál magasabb fokú redundáns védelmet szervercsoportok, számítógéptermek, telefonközpontok és más feladatkritikus alkalmazások számára. Felügyeletét öndiagnosztika, leemelhető PowerView Display kijelző és négy SmartSlot segíti, amelyek hálózati, SNMP- és Web-alapú, illetve modemen keresztül történő menedzselést tesznek lehetővé. A Power Sharing technológiát megtestesítő rendszer 8, 12 és 16 kVA-es kivitelben kapható. Robert Graham, az APC kelet-európai, közel-keleti és afrikai kereskedelmi igazgatója a budapesti rendezvényen elmondta, hogy a régióban az első Symmetra Power Arrayt április 29-én Magyarországon telepítették.

Symmetra Power Array: a nap minden órájában, a hét minden napján

- APC Magyarország ☎ 269-6433

DTK Computer
450 MHz a felső határ!

A DTK Computer hazai képviseletére megérkeztek az első PRM-0080I típusjelű alaplapok, melyek az Intel BX 82440-es chipkészletére épülnek. Ennek a lapkakészletnek a nevéhez fűződik a PC-s alaplapok jelenlegi 450 MHz-es sebességrekordja. Minden korábbi Pentium II-es processzort is befogad, de képességeit a 300 MHz feletti órajelűekkel tudja igazán kibontakoztatni, mivel ezeknél a busz-órajel az eddigi 66 MHz-cel szemben már 100 MHz. Az ATX formátumú alaplapokat emellett minden eddigi felszereléssel ellátták: PS/2-es billentyűzet- és egércsatlakozó, 2 darab USB port, IrDA port. Az integrált AGP sloton kívül olyan újdonságokat kell megemlíteni, mint a LAN Wake Up Connector és az Intel PC/PCI Header, a négy DIMM foglalatba pedig 512 Mbyte SDRAM helyezhető el. Mire e sorokat olvassák, várhatóan az alaplap olcsóbb, EX chipkészletű változata is megjelenik.

- DTK Computer Hungary Rt. ☎ 214-9107
- dtk@mail.datanet.hu

Landinfo
Választás a Weben

A Landinfo Kft. egy eddig párat lan alkalmazást készített az Au todesk MapGuide Internet/int ranet térinformatikai szoftver segítségével. A Századvég támo gatásával készült és a tv2 elő választási műsorában bemutat kozott szoftver képes arra, hog a választás pillanatnyi eredmé nyeit térképes formában jelenít se meg. Az eredményeket tér képhez rendelten vizsgálhatjuk megyei, választókörzeti és vá

Graphisoft

A szoftvervilág Oscarja

A világ szoftverfejlesztőinek washingtoni központú szervezete, az SPA (Software Publishers Association) az iparág legrangosabb elismerését, a Codie-díjat idén a Graphisoft legújabb termékének, az ArchiCAD for TeamWorknek ítélte oda a csoportmunkát legjobban támogató termékek kategóriájában. A zsűri 94 pályázó vállalat 172 szoftvere közül választotta ki a nyerteseket, és a Graphisoft olyan mezőnyben vitte el a babért, amelyben többek között a Claris (új neve FileMaker), a Microsoft és a Netscape termékei vetélkedtek egymással.

Itt számolunk be arról is, hogy a Graphisoft – immár ötödik alkalommal – meghirdette nemzetközi diákpályázatát. A versenyzőknek az egyetemes emberi kultúra valamely mitikus épületét kell megtervezniük ArchiCAD segítségével. A nyertesekre több ezer dolláros pénzjutalom, értékes szoftverek, hardverek és ösztöndíjak várnak. A pályaműveknek legkésőbb 1998. szeptember 23-án 17 óráig kell beérkezniük a Graphisoft bármely irodájába. Részletek az Interneten! Nem utolsósorban hírt adunk arról is, hogy a Graphisoft alapítványt tett a matematikaoktatásért, amely ötmillió forintos keretéből személyenként több százezer forinttal jutalmazza a kiemelkedő eredményeket elérő tanárokat.

- mail@graphisoft.com
- www.graphisoft.hu
- www.claris.com/news/docs/fminc-release.html

ArchiCAD for TeamWork: a legjobb a csapatban

lasztókerületi szinten is. Lapunk megjelenésekor már a Weben is hozzáférhető lesz a végleges eredményeket tükröző térkép, a Landinfo-Fabicad közös Web-lapján.

A MapGuide legfontosabb újdonsága, hogy nem statikus GIF képekkel, hanem a különböző igények, lekérdezések által generált vektoros file-okkal dolgozik, így még modemes kapcsolaton is pillanatok alatt letölthetők a térképek és a kapcsolódó adatok. A rendszer használatához a kliens oldalon mindössze egy böngésző és egy ingyenesen letölthető plug-in kell.

- www.fabicad.hu

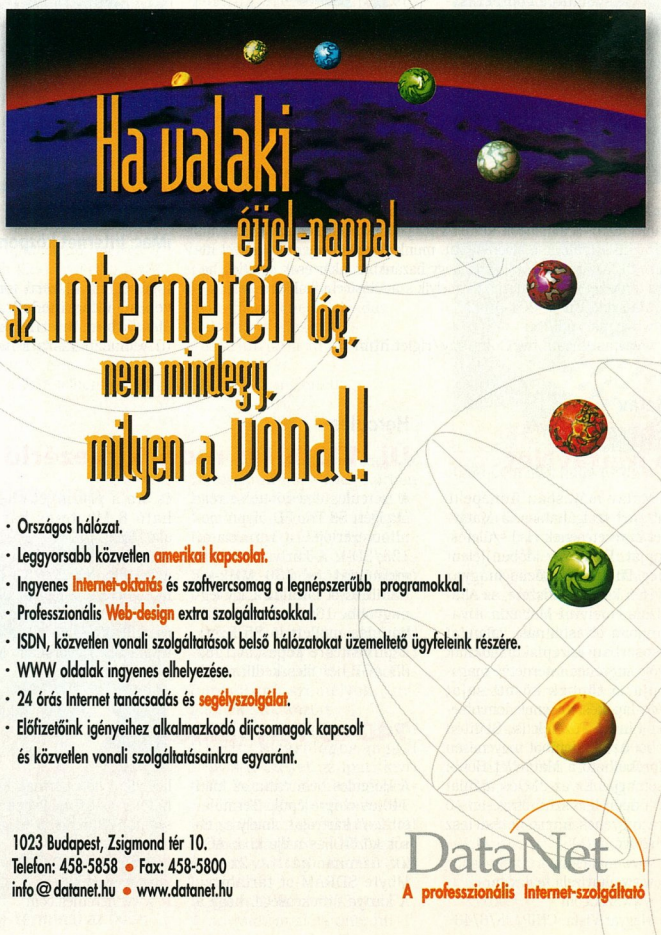

Symantec

Az év mobilitás-terméke

A Symantec pcAnywhere32 terméke nyerte el az év mobilitás-szoftvere címet a Mobil Insights konferencián. A termék egy dobozban tartalmazza a távvezérlés, a file-küldés, az általános modemes kommunikáció és a hálózati összeköttetések funkcióit a szükséges kábelekkel együtt.

- Symantec: pcAnywhere Express. CHIP, 98/05/20
- www.symantec.com/PressCenter
- Publicom ☎ 316-9535
- publicom@elender.hu
- Számalk ☎ 203-0306

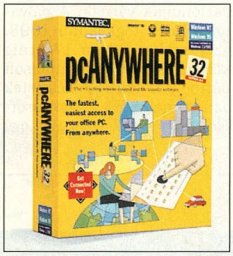

pcAnywhere: a PC-d bárhol veled lehet

Macroda

Nincs hamis Asus itthon!

Az ASUS tajvani lapján olyan információkat találhatunk, hogy külföldön hamis TX97-E alaplapok kerültek forgalomba. Megkérdeztük az Asus hazai disztributora, a Macroda Kft. munkatársait, hogy mi a helyzet itthon. Ők határozottan cáfolták, hogy hazánkban akár csak egyetlen hamis terméket is forgalmazna bármelyik számítástechnikai kereskedő.

- Macroda Kft. ☎ 201-4603
- www.macroda.hu
- www.asus.com.tw/Company/riglet.html

Apple

Friss termés a hálóban

Az Apple Computer május 6-án bemutatta az Internet-korszakot fémjelző új számítógépét, az újszerű formatervezésű iMac modellt, amely elsősorban Internet-központú felhasználásra készült, és a legújabb PowerPC G3 technológiára épül. Steve Jobs, az Apple Computer ideiglenes elnöke így nyilatkozott róla: „a jövő év számítógépe 1299 dollárért, nem egy tavalyi modell 999-ért".

iMac: Internet-központú excentrikus

Az iMac egy komplett számítógép, 233 MHz órajelű PowerPC 750 (G3) processzort tartalmaz 512 Kbyte hátoldali másodszintű gyorsítótárral (Backside L2-Cache). 15 colos monitora 1024×768 képpont maximális felbontású. Előre telepített Internet-kliens szoftverekkel, beépített 33,6 kbit/s sávszélességű modemmel, 10/100Base-TX Ethernet csatolóval, két 12 Mbit/s sebességű USB soros csatlakozóval és 4 Mbit/s-os IrDA infravörös kapuval kerül forgalomba. Mac OS 8.1 operációs rendszerrel működik, és minden macintoshos alkalmazás futtatására alkalmas. Az áttetsző borítás megdöbbentő formájával új utakat tör az ipari formatervezésben. Az iMac egyetlen rendelhető konfigurációja augusztusban kerül az üzletekbe.

- Apple Hungary IMC – HDSys Kft. ☎ 250-32-60
- www.apple.hu

Matáv

Egyéves a MatávNet

A Matáv májusban ünnepelte Internet-szolgáltatása, a MatávNet bevezetésének első születésnapját. Ezzel egy időben jelent meg Digitallal közös magyar nyelvű keresőrendszere, az AltaVizsla, melyről Magazin rovatunkban olvashatnak, valamint elsősorban középiskolásoknak szóló ingyenes internetes magazinja, a többek között saját Web-lap készítésének lehetőségét kínáló Főzelék is. Szintén ebből az alkalomból ingyenesen kipróbálható a MatávNet Hobbi csomagja. Ez az akciós ajánlat 30 napon keresztül összesen 10 óra ingyenes internetezést tesz lehetővé.

- www.matav.hu
- www.altavizsla.matav.hu
- www.fzlk.com
- Magyar Vista. CHIP, 98/6/46

Hercules

Új, 128 bites monitorvezérlő

A Hercules elkészítette a régóta igért S3 Trio 3D-alapú monitorvezérlőjét, a Terminator 128/3D-t. A kártya 8 Mbyte memóriát és 230 MHz-es RAMDAC-ot tartalmaz, így legnagyobb, 1600×1200-as felbontása mellett is 85 Hz-es képfrissítésre képes. A 128/3D AGP-hez illeszkedik majd, és ára a piacon jelenleg kapható 8 Mbyte-os kártyáké alatt lesz.

A Hercules ajánlása szerint a Terminator 128/3D ideális monitorvezérlő lesz az olcsóbb Pentium II-es rendszerekben, és teljesítménye is megfelelő lesz a 3D-s gyorsítást igénylő játékok számára.

740-es Terminátor

A Hercules bemutatta az Intel 740-es chipre épülő Terminator 2x/i kártyáját, amely az elsők között használja ki az AGP 2x üzemmódját. A 2x/i 8 Mbyte SDRAM-ot tartalmaz. A kártya érdekessége, hogy a beépített videoportnak köszönhetően az MPEG2-dekóderek számára könnyebb megjelenítést tesz lehetővé.

- Sved Rt. ☎ 222-0133
- www.sved.hu
- www.hercules.com

ITU

Internet kábeltévén

Az ENSZ telekommunikációs ügynöksége, az International Telecommunication Union mérföldkövet jelentő szabványt fogadott el. A Recommendation J.112 lehetővé teszi az IP (Internet Protocol) forgalom transzparens, kétirányú átvitelét a kábeltévés rendszerek hubja és a fogyasztói végpontok között koaxiális vagy hibrid üvegszálas-koaxiális (HFC) kábelhálózaton keresztül.

A világ háztartásainak 60%-ában van tévékészülék. Ezek 15%-a kábelre csatlakozik, ami 200 millió előfizetőt jelent. Ugyanakkor a háztartások 40%-a rendelkezik telefonvonallal, az Internetnek pedig jelenleg 50 milliós a felhasználói tábora. Az ITU ajánlása tehát széles tömegek „sportjává" teheti a Web-szörfözést, beleértve a fejlődő országokat is.

- www.itu.int

SanDisk

Kicsi óriások

A SanDisk bemutatta a világ első, 2,5 és 3,5 colos flash memóriaalapú háttértárolóját. E termék főleg a nem PC-alapú, de jelentős, akár 100 Mbyte tárolókapacitást is igénylő rendszerekben fog elterjedni. Ilyen alkalmazások lehetnek a hálózati, ipari számítógépek és a játékgépek. A szabványos merevlemezek bővítőhelyére beépíthető FlashDrive-ok 10 Mbyte-tól akár 500 Mbyte-ig tárolhatnak adatokat, és a szabványos csatolófelületet használják.

3M Visual Systems

Új multimédia projektorok

A gyártó vizuáltechnikai részlege bővítette elektronikus kivetítőrendszereinek kínálatát. A 3M Multimedia Projector MP8730 és MP8660 a fényerő, a képélesség, a hordozhatóság és a kompatibilitás tekintetében szolgál újításokkal, melyek a nagyobb (550 és 1100) ANSI lumen teljesítményben, valódi XGA és SVGA felbontásban, valamint a Genesis Microchip Imengine technológiában öltenek testet. Utóbbi az XGA és a VGA felbontású képek kivetítését teszi lehetővé olyan minőségben, ahogyan a PC-s monitoron megjelennek. A rendszerhez tartozó VirtualMouse, azaz virtuális egér pedig a zoomolás, a fokuszálás és a PC távirányításával közvetlenebb előadásmódra ad lehetőséget.

- 3M Hungária Kft. ☎ 267-1680
- www.3M.com/meetings

Teklogix

Rádiófrekvenciás rendszerek

ScanSee: IR vonalkódolvasó a kézfőn, RF terminál az övön

A Teklogix rádiófrekvenciás rendszerek két széles körben használt technológiát – a telekommunikációt és a digitális adatgyűjtést – egyesítenek. Gyors, 450 MHz-es és 2,4 GHz-es adatátvitelükkel az árumozgások vezetéknélküli, folyamatos irányítását, nyomon követését valósítják meg a központi számítógép és a vállalat területén szabadon mozgó személyek, targoncák stb. között.

Magyarországon az Antra ID Kft. kizárólagos joggal képviseli ezeket az ipari kivitelű, katonai követelményeknek is eleget tevő termékeket, melyeket a Fortune által nyilvántartott 500 legnagyobb vállalat közül 300 használ.

- Antra ID Kft. ☎ 303-9215
- antraid@mail.datanet.hu

Bosch

Mobil parányok

Ősztől hazánkban is kaphatók lesznek a Bosch GSM mobiltelefonjai. Ezek közül az egyik legérdekesebb a GSM-Com 908, ami apró méretének köszönhetően bi-

GSM-Com 908: 99 g

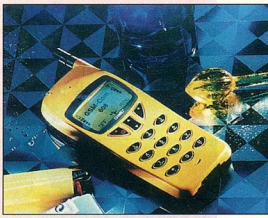

GSM-Com 608: nagy testben

zonyára sokak kedvence lesz. A 99 grammos, elegáns vonalvezetésű telefon a csúcskészülékektől elvárt összes szolgáltatással rendelkezik. A kispénzűeknek a GSM-Com 608-at ajánlja a Bosch, ami szinte csak nagyobb méretében marad el vezető társa mögött. Az utazók számára a 718-as és a 738-as készülék lehet jó választás. A 718-as a 900-as GSM mellett az amerikai 1900-as PCS-t is tudja kezelni, míg a 738-as a 900-as mellett a másik európai szabvány, az 1800-as GSM használatára képes.

- Bosch Telecom ☎ 431-3700

Adria Computer

Megérkezett a Monster 3D II

Az Adria Computernél már itthon is hozzájuthatnak a Diamond Monster 3D II-hez a mindenre elszánt játékosok. Azok számára, akik még csak keveset tudnának e termékről, érdemes megemlíteni, hogy az új 3Dfx chippel szerelt kártya majdnem kétszer olyan gyors, mint elődje volt. Érdekessége, hogy akár két kártyát is összeköthetünk (megfelelő pénz birtokában), és így 1024×768-as felbontásban élvezhetjük a 3D-gyorsítást igénylő játékokat.

- Adria Computer ☎ 222-6164
- www.3dfx.com
- www.diamondmm.com

berolina Schriftbild

Kellékújdonságok nyomtatókhoz

A német cég harminc éve gyárt nyomtatókellékeket mátrix-, lézer- és tintasugaras nyomtatókhoz.

Az immár a hazai piacon is beszerezhető termékek az ISO 9001 minőségbiztosítási szabvány előírásainak betartásával készülnek.

- berolina Schriftbild Hungary Kft. ☎ 267-5798
- www.berolina.de

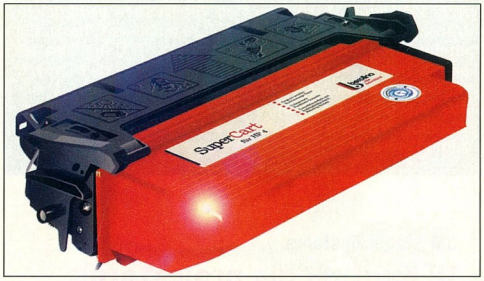

SuperCart: tonerkazetta HP 4-hez

Gamaxnet

ACC-képviselet

A Gamaxnet Kft. április 30-án disztributori szerződést írt alá a kaliforniai ACC-vel (Advanced Computer Communications), amely távoli elérést megvalósító hálózati megoldásokat szállít távközlési és Internet-szolgáltatóknak, valamint nagyvállalatoknak fiókirodák bekötéséhez és távmunkához. Ezzel a kft. teljessé tette kínálatát, melyet az általa képviselt amerikai Digi International, a holland Anchor Datacomm és a tajvani E-Tech hálózati termékei alkotnak.

Az országos viszonteladói hálózattal rendelkező Gamaxnet minden egyes adatkommunikációs terméket úgynevezett érkezési tesztnek vet alá, és csak a sikeres megmérettetést követően ragasztja az eszközre a HIF-engedély emblémáját, így garantálva, hogy az hibátlanul működik Magyarországon. Az ACC új termékeit, a Tigris és a Congo családot a Gamaxnet a május végi Matáv ISDN-konferencián is bemutatja.

- Gamaxnet Kft. ☎ 214-1408

Digi DataFire: ISDN adaptercsalád

BestMedia

A natúr CD

A BestMedia most megjelent kék-ezüst korongja szitázás nélkül, azaz feliratmentesen jelent meg – egy másik, már forgalomban levő, zöld-arany kivitelű, feltűnően olcsó és ezért igen népszerű „natúr" kompaktlemezéhez hasonlóan. A Sony kék borítós írható CD-jének kibontásakor érhetett bennünket először az a meglepetés, hogy a dobozból egy minden festés és felirat nélküli arany-korong kerül elő. Az első, a noname lemezekkel szembeni ellenérzés szülte félelmet azonban eloszlatta a márkanévtől elvárható és ebben a formában is megkapott minőség. Azután egyre több lemezen vált egyszerűbbé a grafika. A TDK is elhagyta a fekete-fehér köntöst, sőt a nagy megbízhatóságot követelő, ipari alkalmazásra szánt korongjai ebben az értelemben teljesen natúr kivitelűek. Teret hódító jelenséggel állunk szemben, így a szólást parafrazeálva elmondhatjuk: ma már nem mind „gagyi", ami fénylik!

- A Computer ☎ 269-4093

BestMedia: fényes arany

Digital, SAP

Közművállalati modul

A Digital Magyarország és az SAP Magyarország nagy horderejű megállapodást írt alá az Ifabo második napján az SAP új, iparágspecifikus megoldása, az SAP-Utilities magyarországi bevezetéséről. A modul a közművállalatok számára készült ügyfélközpontú megoldás, amelyet a kizárólagos jogot kapott Digital itthoni csapata július végére honosít, és jogrendszerünkhöz igazít.

A szerződéskötés alkalmából rendezett sajtótájékoztatón jelentették be a hírt, hogy az AlphaServer 8400 5/625 rendszer, az Oracle8 Enterprise Edition, az Oracle Parallel Server és a Digital StorageWorks erejét ötvöző Digital Unix TruCluster platform elsőként lépte át a percenkénti 100 ezer tranzakciós teljesítményhatárt.

- www.digital.hu
- www.sap.hu

Vásárolhat névtelent is...

... de miért tenné...?

...ha ugyanennyiért a NEVET is megkaphatja!

A név azonosít bennünket, egyedülivé tesz a sokaságban. Milyen különös, hogy a XII. századból például Anonymus mégis éppen név nélkül válhatott halhatatlanná. Ma már ilyesmi nem fordulhat elő. A világ első személyi számítógép gyártójaként cégünk kivívta a felhasználók körében azt az elismerést, hogy a Compaq név egyedülálló minőséget jelentsen. És ami szinte hihetetlen - Ön most a Compaq csúcsminőséget egy névtelen számítógép áráért veheti meg.

Compaq Deskpro 1000 • Pentium® processzor 200MHz MMX™ technológiával 1.6 GB HDD • 256KB 2nd level cache • 16MB RAM • S3 Trio 64V2/DX PCI VGA adapter • 1MB Video RAM • 7 Slot (1 Combo, 3 PCI, 3 ISA) • WIN95

COMPAQ

1126 Budapest, Királyhágó tér 8-9
Fax.: +36 (1) 457-3699
www.compaq.hu
E-mail: info.hu@compaq.com

AQUILA

Az Intel Inside emblléma, és a Pentium® az Intel Corporation bejegyzett védjegyei, az MMX™ az Intel Corporation védjegye.

Kell egy csapat

A legtöbb szülő úgy gondolja, hogy a számítógép egy olyan doboz, amely mellé leül a gyermek, és sportolás helyett a billentyűzetet csapkodja. Pedig ez nem így van.

Számtalan olyan informatikával foglalkozó ismerősöm van, aki aktívan űz valamilyen sportot, például a heti kosárlabdameccset a világ minden kincséért sem hagyná ki. Szeretnénk azonban, ha még szélesebb körben fonódna össze a sport és a számítástechnika, hiszen aki fizikailag ereje teljében van, az valószínűleg könnyebben veszi a szellemi akadályokat is (ez visszafelé is igaz, a kihajtott agysejtekre üdítőleg hat a testmozgás).

Ez a gondolat is vezérelte a CHIP Magazint, illetve kiadóját, amikor úgy döntött, hogy „szárnyai alá" veszi egy sportegyesület, a Ferencváros tehetséges fiatalokból álló Serdülő II-es csapatát. A választás nem véletlenül esett rájuk: piacvezető lapként szeretnénk a legjobbakat támogatni. A CHIP Magazin, illetve kiadója, a Vogel Publishing a gyermekek sportorvosi vizsgálatait is támogatja, ezzel segítve a tehetségek hatékonyabb nevelését. A Ferencvárosi Torna Club legendásan híres utánpótlás-nevelése nagyon sok tehetséget adott a magyar sportnak szinte minden sportágban, így a legnagyobb tömegeket vonzó magyar futballnak is. Nyilasi Tibor, a felnőtt csapat jelenlegi edzője például így kerülhetett be szinte kamaszfejjel az FTC nagycsapatába. Innen indult

1997–1998-as bajnoki eredmények

1997, őszi idény

FTC	– Tiszakécske	26:0
	– SBTC	3:0
	– Békéscsaba	2:0
	– Hatvan	9:0
	– Kecskeméti FC I.	8:0
	– Jászberény	15:0
	– Szolnoki SI	3:1
	– UTE	5:0
	– Kiskunfélegyháza	23:0
	– Palotás	21:0
	– Kecskeméti TE	18:0

1998, tavaszi idény

FTC	– Tiszakécske	9:0
	– SBTC	4:0
	– Békéscsaba	1:1
	– Hatvan	13:0
	– Kecskeméti FC I.	13:0
	– Jászberény	15:0
	– Szolnoki SI	2:0
	– UTE	3:1

Az idáig lejátszott 19 mérkőzésből 18 győzelem, 1 döntetlen, vagyis veretlenek.

nemzetközi szempontból is sikeres pályafutása. A jövőre 100. születésnapját ünneplő, nagy múltú futballcsapat történelmének lapjait olyan nevek írták, mint Bukovi Márton, Dalnoki Jenő, Novák Dezső vagy az aranylabdás Albert Flórián. Reméljük, az ő történetüket még sok ferencvárosi fiatal megismétli, és ebben mi is segíthetünk.

A jelenlegi Serdülő II. csapat tagjai 1983-as „évjáratú" srácok, akik a tavalyi válogatás során, illetve átigazolás útján kerültek össze.

A foci elég jól kitölti az életüket: hetente öt edzésen vesznek részt, a hétvégéken bajnoki mérkőzéseket játszanak – mindezt természetesen az egyébként ebben a korban kötelező iskola mellett.

A fiúk teljesítményére nem lehet panasz. Első helyen állnak a tabellán, és már szinte bajnoknak tekinthetők. A csapatból Dénes Zsolt, Oroszi Tamás, Diamant Dániel és Kiszely Csaba a korosztályos válogatottba is bekerült. Bajnokságbeli szereplésük is imponáló. Magabiztosan vezetik a bajnokságot.

Az idáig lejátszott 19 mérkőzésből 18 győzelmet és 1 döntetlent értek el, vagyis veretlenek. Még három mérkőzés vár rájuk, és az őszi eredmények alapján minden reményük megvan arra, hogy bajnokok legyenek. Kimagasló tehetségüket nemcsak a lista első helye bizonyítja, hanem az is, hogy az eddig lejátszott mérkőzéseken a 188 rúgott góllal szemben mindössze kettőt kaptak. Emellett különböző hazai és nemzetközi kuparendezvényeken is öregbítették a hazai utánpótlás-nevelés hírnevét: szinte mindenhol az első helyen végeztek, de még a Linzben megrendezett és erős nemzetközi mezőnyt felvonultató Nike kupán is sikerül megszerezniük a harmadik helyet. Ezek az eredmények is bizonyítják: a klub utánpótlás-nevelése jó úton jár.

Sokan feltehetik a kérdést: mi kapcsol össze egy számítástechnikai lapot a sporttal? A válasz egyszerű. Köztudott, hogy az élsportban ma már nagy szerepe van a modern technikának. A különböző, számítógépekkel összekapcsolt műszerek segítségével az edzők folyamatosan figyelemmel kísérhetik tanítványaik fizikai állapotát, megállapíthatják, ki készült fel megfelelően a következő erőpróbára, és így a nem kívánt sérüléseket is jobban meg tudják előzni. Az edzéstervek és egy-egy mérkőzésre a taktika kidolgozásában, az ellenfelekről szerzett információk rendszerezésében szintén komoly támogatást nyújthat a számítógép.

Ezért talán nem meglepő, hogy az Ifabón meglátogatta lapunk standját az FTC három válogatott játékosa: Hajdu Attila, a Ferencváros és a válogatott kapusa, Horváth Ferenc, aki az osztrák–magyar mérkőzésen a magyar csapat első gólját rúgta, valamint Zavadszky Gábor, aki a sikeres olimpiai válogatottnak lehetett tagja. A játékosok nemcsak a kívülállók érdeklődésével szemlélték a kiállított eszközöket, hiszen Horváth Ferenc még azt is elárulta, hogy éppen számítógép-vásáráson töri a fejét.

A játékosok megtekintették a D pavilonban a szintén a Vogel Publishing lapja, az autoEXPERT által szervezett Autó és informatika című bemutatót is.

A jövőben rendszeresen tudósítunk a csapat háza táján történt legfontosabb eseményekről és a bajnokság alakulásáról, hiszen a gyerekek is a CHIP-csapat tagjaivá váltak.

CHIP

A tabella állása a 19. forduló után

1. Ferencvárosi TC	17	16	1	-	188:2	49
2. Békéscsabai EFC	18	14	2	2	209:9	44
3. Újpesti TE	18	14	1	3	127:13	43
4. Szolnoki Városi SI	18	14	-	4	83:16	42
5. Salgótarjáni BTC	17	10	-	7	90:31	30
6. FC Hatvan	19	10	-	9	67:83	30
7. Kecskeméti FC I.	18	6	1	11	40:64	19
8. Jászberényi SE Vasas	18	5	1	12	39:108	16
9. Kiskunfélegyházai TK	18	5	-	13	35:110	15
10. Kecskeméti FC II.	15	4	1	10	36:106	13
11. Tiszakécskei FC	16	2	1	13	25:128	7
12. Palotási SE	16	-	-	16	0:269	0

LucasArts: Mysteries of the Sith
Az Erő legyen veled!

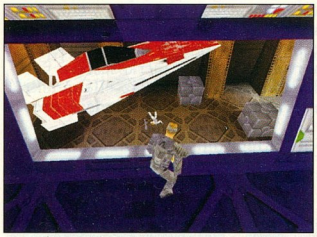

A játék sok meglepetést tartogat

Öt év telt el Kylen Katarn legutóbbi kalandjai óta, és most újra komoly összetűzésbe kerül a Birodalommal. A LucasArts adta ki a nem is olyan régen megjelent, nagy sikerű Jedi Knighthoz ezt a küldetéslemezt, amely csak a JK 2. korongjával futtatható. Az új szinteken kívül új fegyverekkel, öt új erő alkalmazásának lehetőségével és nem utolsósorban sok új ellenféllel gazdagodott a kínálat.

Érdekesség, hogy néhány kamerával felszerelt szobát most már előre kileshetünk, és az hogy az Electroscope segítségével immár messziről is levadászhatjuk a rohamosztagosokat. A program grafikája és zenéje maradt a régi, kimagasló minőségű, csak a hangulat változott, de az is előnyére. Összességében: akinek tetszett a Jedi Knight, annak feltétlenül be kell szereznie.

Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★
Ár (bruttó): 5990 Ft
- Forgalmazó: Ecobit Kft. ☎ 268-0361
- www.ecobit.hu
- Gyártó: www.lucasarts.com
- XXVI. CHIP-CD, jatek\sithdemo.exe

Psygnosis: Overboard!
Hajóra fel!

Egy kalózhajó irányításának nemes feladata hárul ránk ebben az aranyos, felülnézetből követhető, lövöldözős programban.

Kezelése nagyon egyszerű, de a játék végigvitele annál nehezebb, mivel csak a pályák végén menthetünk, és kevés életünk van. Előrejutásunkat víz alatti, vízi, szárazföldi és légi ellenfelek egyaránt nehezítik.

Pályavégi főellenségekben sincs hiány. Hálózatban is játszható, ami nagyon élvezetes, de ilyenkor a fegyverek összeszedése és játékostársunk kiiktatása lesz a cél.

3D-s kártyával még szebb az Overboard

Stílusa miatt főleg gyerekeknek és játékos kedvű felnőtteknek ajánljuk.
Tartalom: ★★★★☆
Tálalás: ★★★★☆
Ár (bruttó): 9990 Ft
- Forgalmazó: N-Tech ☎ 351-8395
- Gyártó: www.psygnosis.com
- XXX. CHIP-CD, jatek\overboard.exe

Electronic Arts – Queen the eye
A mindent látó Szem

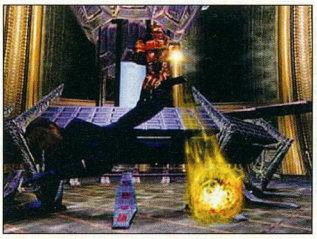

Az öt CD komoly grafikai és zenei anyagot tartalmaz

A mindent látó, gonosz számítógépet nekünk kell megsemmisítenünk öt remek grafikájú világ bejárása után. Az 5 CD-n tálalt játék hangulatát nagyon eltalálták, és ez a szép helyszíneken kívül elsősorban a több mint 120 percnyi újrakevert, CD-minőségű Queen zenének köszönhető.

A játék akció és némi kaland keveréke. Puszta kézzel indulunk, de a pályákat bejárva találhatunk fegyvereket a késtől a páncélökölig, amelyekkel könnyebben a túlvilágra juttathatjuk ellenfeleinket. Említésre érdemes a motion capture technikával elkészített 200 harci mozdulat és 40 karakter. Elsősorban az akciójátékok kedvelőinek ajánlom.

Tartalom: ★★★★☆
Tálalás: ★★★★★
- Forgalmazó: Ecobit ☎ 268-0361
- www.ecobit.hu
- Ár (bruttó): 11 990 Ft
- Gyártó: www.ea.com/eastudios/eye/home.html

Psygnosis: Shadow Master
Nem minden a látvány

A hangsúly a grafikán van

Nagyon látványos akciójáték, melyben egy páncélozott járműben ülve kell felvennünk a harcot a gonosz Shadow Master és seregei ellen hét különböző idegen világban.

A kézikönyv és a sztori kidolgozatlansága egyértelműen arra mutat, hogy a készítők a látványra fektették a hangsúlyt. A játék elég nehéz az irányításához javasolt joystick vagy kormány nélkül. Ráadásul csak a pályák végén lehet állást menteni. Érdekesség, hogy hálózatban játszva hangos üzenetet küldhetünk a társainknak, és akár mi is bedolgozhatunk üzeneteket a játékba (tömörítetlen WAV PCM file, 11–44 KHz, mono vagy sztereó, maximum 100 ezer byte).

A program támogatja a Direct3D-t, és ki is használja a 3D-s kártyák képességeit.

Tartalom: ★★★☆☆
Tálalás: ★★★★★
- Forgalmazó: Base ☎ 351-8395
- Ár (bruttó): 10 790 Ft
- Gyártó: www.psygnosis.com
- XXX. CHIP-CD, \jatek\shadow.exe

Ruttmayer Antal

Bármilyen gyorsan nő vállalkozása, a LaserJet 6P lépést tart vele.

A HP LaserJet 6P egy párduc hajlékonyságú nyomtató. Egyaránt tervezték egyéni felhasználók és vállalkozások számára. Ezért nyugodtan nőhet cége, nem kell nyomtatót cserélnie. Mondjuk, Önök ketten vannak. Nem probléma. A LaserJet 6P-nek két párhuzamos csatlakozója van, így két PC-t is csatlakoztathat egyszerre. És hogyha hárman vagy öten vannak? Akkor csak illessze a 6P-t egy HP JetDirect külső nyomtató szerverhez. Így azután közvetlen hálózati kapcsolata lesz. A 6P ráadásul gyors is, percenként nyolc oldalt nyomtat, mindegyiket a legkiválóbb minőségben. A két 350 lapos papírtálca pedig azt jelenti, hogy kevesebb időt kell pazarolnia papírpótlásra, több jut munkára.

Tartson lépést Ön is a fejlődéssel, és a részletekért hívja a 343-0310-es információs számunkat.

HEWLETT PACKARD

HP web oldal: www.hp.hu

Kémkedés felsőfokon

A Ubik érdekes keveréke stratégiának, kalandnak és akciónak. Így valószínűleg sokak számára okozhat örömet.

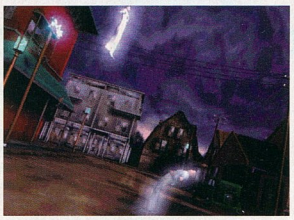

A játék vége tartogat még meglepetéseket

Minimális hardverigény
Processzor: 133 MHz-es Pentium
Memória: 16 Mbyte
CD-ROM-meghajtó: 8-szoros sebességű
Lemez: 5 Mbyte (javasolt: 150 Mbyte)
Hangkártya: DirectX 3.0-kompatibilis

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 95
Korosztály: 15 éves kortól
Forgalmazó: N-Tech ☎ 351-8395
Ár (bruttó): 10 790 Ft

CHIP-értékelés
Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

A játék 2019-be repít minket, amikor az információ utáni hajsza milliárdos nagyságrendű üzletté válik. A multinacionális óriásvállalatok felbérelnek ipari kémkedésre szakosodott cégeket, amelyek a pszionikus erő felfedezésének köszönhetően már új módszerekkel dolgoznak. Erre válaszként létrejönnek védelmi szervezetek is, melyek feladata legtöbbször a már beszivárgott kémek megsemmisítése. E védelmi szervezetek legnagyobbika a Runciter Associates, melynek rajparancsnokaként kezdjük a játékot.

Kezdéskor a főhadiszálláson találjuk magunkat, Joe Chip személyében. Jó, ha már itt megbarátkozunk a program kezelésével, mivel a játék remek grafikájáért az átláthatóság volt az ár: a helyszíneket csak néhány kameraállásból figyelhetjük meg, és nincs lehetőségünk arra, hogy mi állítsuk be pontosan a kamera helyzetét. A nézőpont kezelésére két lehetőség is kínálkozik, de mindkettőnek megvan a hibája. Az automatikus kamerakezelés kellemes szolgáltatásnak tűnhet – de amikor nézetet vált a program, sokszor azt se tudjuk hirtelen, hogy ki kivel van. Ha viszont a kézi kamerakezelést választjuk, könnyen lemaradhatunk az akcióról, és mire beállítjuk a kamerát, már csak embereink földi maradványaiban „gyönyörködhetünk". Szerencsére ezen segít a kellő gyakorlás, és utána már hatékonyan lehet alkalmazni.

Miután megszoktuk a játék kezelését, első utunk a főnökhöz vezessen, mert eleinte ő tájékoztat minket a következő feladatunkról, és tőle kapjuk a végrehajtáshoz szükséges anyagi támogatást is. Ezután felkereshetjük az informátorokat, akiktől hasznos információkat vehetünk jó pénzért, majd megkezdhetjük a csapat összeállítását. Erre a részre nagyon oda kell figyelnünk, mert már itt eldőlhet, hogy tudjuk-e teljesíteni a soron következő küldetést. A toborozható ügynököket két kategóriába kell osztanunk. Vannak fegyveres harcban járatosak, belőlük lesznek a legjobb harcosok, és vannak olyanok, akiknek a mentális képességei átlagon felüliek, ők adottságuktól függően a különböző pszi energiák (biológiai, időbeli, mentális, mozgási, materiális, elektromos) használatában jeleskednek.

A küldetések során szerzett tapasztalatoknak köszönhetően embereink fejlődnek, így a játékot az elején kiválasztott csapattal is végig lehet játszani, nem kell cserélgetnünk a tagokat jobb képességűekre. Ennek az az előnye, hogy minél többször viszünk egy ügynököt bevetésre, az egyre olcsóbb lesz. Minden választható embernek más-más képességei vannak és a hozzájuk tartozó grafika is más. Ha megvan a csapat, jöhet a felszerelés. Itt sem árt odafigyelni, hogy ki mihez ért, és hogy kit mire akarunk használni.

Most, hogy vége a feladatnak, megszemlélhetjük a templomot kívülről

A játékban előforduló rengeteg fegyverről, pszi képességről, tárgyról és személyről bővebb információkat gyűjthetünk, ha betérünk a könyvtárba. Ha végeztünk a felszereléssel, és a főhadiszállást is végigjártuk, indulhatunk a bevetésre. A gyönyörű helyszíneken katonáink meglepően életszerűen mozognak és reagálnak az eseményekre. Mivel érdemes ugyanazon emberekkel végigmenni a küldetések során, így mindenkire oda kell figyelnünk. Elég egy apró figyelmetlenség, és máris megvan a baj. Különösen igaz ez a robbanótöltényeket használókra.

Leghasznosabb emberünk a nem időre menő feladatoknál az, amelyik biológiai pszi képességgel rendelkezik. Ő csata közben lebéníthatja az ellenfeleket, csaták után – sőt akár közben is – meggyógyíthatja a sérülteket, és mindez csak a meditálással amúgy is visszanyerhető pszi pontjaiba kerül. Hasznos tanács, hogy nem mindig célszerű az egész csapattal mozogni – ez a játék vége felé egyre inkább igaz. Pozitívumként említeném a mentési rendszert: ez küldetésen belül csak egy-egy fontosabb esemény után ment, és ezzel eléri, hogy mindig feszülten összpontosítsunk.

Sajnos a játékban több kényelmetlen megoldást és hibát találtam. Ezeket leszámítva a körítés kimagaslóan igényes: rengeteg az átvezető animáció, grafikailag is változatosak a helyszínek (ezt jól mutatja, hogy a három CD-ROM-on lévő játékot körülbelül 15 óra alatt lehet végigjátszani), jók a hanghatások, a sztori pedig meglepetésekben gazdag és jól követhető. Hazánkban a játék tökéletesen kivitelezett, magyar nyelvű kézikönyvvel jelent meg.

Ruttmayer Antal

www.interplay.com

Egyensúlyban

Sokáig kellett várni a régóta ígért küldetéses lemezre. Pedig az X-Wing vs. Tie Fighter nagyon népszerű volt.

A játék megjelenése a sorozat kedvelőit újra a számítógép elé ültette, de sajnos legnagyobb újdonságáról, a hálózati játék lehetőségéről hamar kiderült: inkább hátrány. Sokaknak nincs lehetőségük több számítógép összekötésére, egyedül viszont nem igazán élvezetes az X-Wing, mert hiányzik a jól felépített kerettörténet, és még a győzelmünk sem olyan pompás díjátadás nélkül. A Balance of Power kiadásával a LucasArts kiköszörülte a csorbát: akik otthon, egyedül szeretnének a Szövetség vagy a Birodalom oldalán repülni, most kipróbálhatják magukat. A Birodalom vadászaként a Task Force Vengeance keretén belül egy megtorló bosszúhadjáratba kapcsolódunk. Célunk a megmaradt felkelők megsemmisítése, mielőtt új bázist létesítenének. A félelmetes Avenger Squadron pilótájaként a frissen módosított és új fegyverzettel felszerelt Tie-okat repülhetjük.

A Szövetség oldalán a harcolva a Birodalom peremén kalózok és más törvénykerülők között kell helyet keresni a Szövetség új bázisának, miközben nyomunkban a Vengeance Super Star Destroyer, érvényes tűzparanccsal. Az új bázis létesítése mindennél fontosabb feladat, mert új vadászgépekre is szükség van.

A telepítés előtt a gépen kell lennie a működő játéknak, és arra telepíthetjük fel a Balance of Powert. A játék indításkor mindig bekéri az X-Wing CD-jét.

Fazakas László

- www.lucasarts.com
- www.ecobit.hu
- www.sved.hu

A Balance of Powerben már a B-Wingen is repülhetünk

Minimális hardverigény
Processzor: 166 MHz-es Pentium MMX
Memória: 16 Mbyte
CD-ROM-meghajtó: 2-szeres sebességű
Lemez: 50 Mbyte
Hangkártya: 16 bites, Windows-kompatibilis

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 95
Korosztály: diák
Forgalmazó: Sved Rt. ☎ 222-0133
Ár (bruttó): 5625 Ft

CHIP-értékelés
Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

A harmadik majomsziget

A LucasArts már régóta adós volt a Monkey Island következő részével. Végre itt van a méltó folytatás.

Pedig e sorozatnál bonyolultabb, eszementebb és mulatságosabb játékprogramokat nem nagyon látni. A játék bevezetőjében rögtön találkozunk kissé ügyefogyott, aranyos hősünkkel, Guybrush Threepwooddal, amint az óceán közepén egy elszabadult dodzsemben naplóját írogatja, és kilátástalan helyzete felett siránkozik. Később ágyúszóra riad fel: feltűnnek a LeChuck vezérelte kalózok. A vezér rögtön lecsukatja hősünket, hogy később megegye, kivégezze. Itt kezdődik a játék: egy hajó belsejéből kell kiszabadulnunk, Bloodnose kalóz fogságából (ót mintha láttuk volna más szerepben is). Szabadulásunk után találkozunk nagy szerelmünkkel: Elaine-nel, akinek rögtön meg is kérjük a kezét, amelyre a LeChuck kincsei közül elemelt csodálatos gyémántgyűrűt húzzuk. Mikor a Csodálatos megtudja, hogyan jutottunk e kincshez, már leszidni sincs ideje minket... A játék során tehát egyetlen aprócska céllal indulunk a világnak: ki kell szabadítanunk arannyá változott kedvesünket. Figyelem! Csak kipróbált szabadulóművészek kezdjenek hozzá, hiszen a játék folyamán kígyóból, futóhomokból, hajóból és egy városból is ki kell szabadulnunk – és persze gépünk elől is.

Fazakas László

- www.lucasarts.com
- www.ecobit.hu

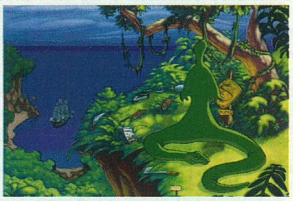

A kígyóból való kiszabaduláshoz erős idegzet kell

Minimális hardverigény
Processzor: 166 MHz-es Pentium MMX
Memória: 16 Mbyte
CD-ROM-meghajtó: 2-szeres sebességű
Lemez: 80 Mbyte
Hangkártya: 16 bites, Windows-kompatibilis

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 95
Korosztály: diák
Forgalmazó: Ecobit Kft. ☎ 268-0361
Ár (bruttó): 11 990 Ft

CHIP-értékelés
Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

Stratégia az űrben

A Warcraft 2 méltó folytatásával találkozhatunk, ha a Starcraft kipróbálása mellett döntünk. A játék nem forradalmian új, de kitűnő.

A Blizzard játéka első ránézésre a Warcraft 2 űrbeli változata. Hát ez becsapós – sokkal, de sokkal több rejtőzik a játékban. Szerencsére ez nem vezetett a játék túlbonyolításához. Például a játéktér már nem egyszintes. Akik felfelé lőnek, kisebb eséllyel (70%) találnak. Nem is látnak olyan messzire, de ha fentről támadják őket, akkor visszatámadnak. Ettől még nem 3D-s a játék – cserébe viszont nincs szükség erősebb hardverre, a hétköznapi gépek többségén gond nélkül megy a játék. A Total Annihilation 3D-s egységeinek kicsit sematikus grafikájával szemben ezek a 2D-s egységek nagyon szépek.

Az ilyen típusú játékok egyik fő összetevője az egységek típusainak és az irányítható fajoknak a kialakítása. A Blizzard remekelt a téren. Három teljesen különböző fajt irányíthatunk. A különbség nem pusztán abban nyilvánul meg, hogy más egységeik vannak. Például a terran faj épületeinek egy része áttelepíthető más helyekre. Egy zerg kolónia élő együttes, tehát először az alapszövetet kell kiépítenünk, majd erre az épületeket. Ezek azután maguktól gyógyulnak. A protoss épületek építése nem sokáig foglal le egy droidot – csak odasétál, térkaput nyit neki, és egy idő múlva megjön a kívánt épület. Ehhez persze megfelelő energiaellátás kell.

Bár nincs sok egység a játékban, de nem akad két egyforma közöttük – a Warcraft 2-ben bizony jó néhány egységet csak neve alapján lehetett megkülönböztetni a hasonló külleműektől. A rendkívül gondos tervezésnek köszönhetően megmaradt a játék egyensúlya. Ez talán köszönhető annak is, hogy a két évvel ezelőtt az E3-on bemutatott, a Warcraft 2 engine-jére épített Starcraft nem aratott különösebb sikert, így elölről kezdték az egészet. Később, amikor már majdnem kész volt a játék, ezer bétatesztelő dolgozott azon, hogy egyik faj se legyen túl erős vagy gyenge. Kiváló munkát végeztek. A zergek egységei ugyan nem túl erősek, de rendkívül gyorsan szaporodnak, rengetegen vannak. A protossok ennek épp ellentettjei: általában kevés egységük van, de mindegyik rendkívül erős. Az emberek valahol középen foglalnak helyet.

Egy játék nem csak egységekből és épületekből áll, de itt minden más is a helyén van. Az intró és az átvezető videók az eddig e téren mércének számító Red Alertéivel vetekednek. A zenére sem lehet panasz, bár a Warcraft 2 önállóan is hallgatható zenéjével nem ér fel.

Már első ránézésre sem szokványos a játék

Minimális hardverigény
Processzor: 90 MHz-es Pentium
Memória: 16 Mbyte
CD-ROM-meghajtó: 4-szeres sebességű
Lemez: 80 Mbyte
Hangkártya: DirectX-kompatibilis

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 95
Korosztály: diák, felnőtt
Forgalmazó: N-Tech ☎ 351-8395
Ár (bruttó): 9990 Ft

CHIP-értékelés
Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

A hanghatások viszont fenomenálisak, minden egység támadásához odaillő, hangulatos effekt tartozik. Az ostromágyú dörrenése és a zergek köpködései különösen tetszettek. S ha mindez még nem lenne elég, hát a háttértörténet kiérdemli a „Csavargyár" érdemrendet. A teljes történet átfogja mindhárom fajt – érdemes figyelni a kapcsolódási pontokat, jó néhány akad.

A kézikönyvet is csak dicsérni lehet. A száz oldalt a három faj háttértörténete, az egységek és az épületek hangulatos leírása tölti meg. Egy idézet a photon cannonok leírásából: „Ha megszakad a kapcsolatuk a Psionic Matrixszal, akkor leállnak – így nyitva marad az út Aiur ellenségei előtt". Mintha valóban Aiur védelmezőit tanítaná be.

A kezelés a Warcraft 2-ben már megszokott módon történik. Könnyen megtanulhatók és félelmetesen gyorsan végezhetők a különböző műveletek, mert mindegyikhez van gombkombináció, és ez a megfelelő kiírásban kiemelve szerepel. Egy érdekes és nagyon fontos, dokumentálatlan lehetőséget is el kell mondanunk: a [Shift] gombot lenyomva több, egymás után végrehajtandó utasítást is kiadhatunk. Ez nemcsak útvonalmegadás lehet, hanem például egy droidot is utasíthatunk arra, hogy javítsa meg az épületeket, majd térjen vissza az ásványgyűjtögetéshez. Egy egység legfeljebb kilenc utasítást tud végrehajtani, de mivel nem dokumentálták e lehetőséget, ezért nem tudjuk egészen pontosan, hogy melyek a lehetséges kombinációk.

Nem maradt ki a többszemélyes játék sem; két gép közvetlenül, modemen, IPX-en vagy Battle.Net-en keresztül kapcsolható össze. Itt van egy kellemetlen negatívum: míg az egyszemélyes játéknál a gép játékintelligenciája (AI) egészen kellemes, egyesek szerint kicsit gyenge, a többszemélyes esetben az AI egyszerűen gyilkos.

Sajnos csak néhány szót tudunk szólni a mellékelt pályaszerkesztőről. Ez is olyan, mint a játék: fantasztikus. Egész küldetéseket rakhatunk össze, bizonyos események kiválthatnak másokat stb.

Összefoglalva: nem egy Dark Reign vagy egy Total Annihilation bonyolultságú programról van szó, hanem egy rendkívül hangulatos és legfőképpen szórakoztató játékról.

Négyesi Károly

Ahogy a csillag

A Magyar Rádió és a Hypermedia Systems gondozásában megjelent multimédia kiadványról elmondhatjuk, tartalmához méltó a forma.

A CD-ROM készítői ugyanis úgy dolgoztak, ahogy egyedül érdemes – pontos, szép munkát végezve. Csakis így készülhetett ez a letisztult, esztétikus és funkciógazdag, a multimédia – sőt az Internet – kínálta lehetőségeket messzemenően kiaknázó program.

A hét kötet, a kötetben meg nem jelent versek mintegy tízórás összterjedelemben hangfelvételről is meghallgathatók neves színművészeink tolmácsolásában. Jobb megértésüket több mint harminc tanulmány szolgálja, zömmel a teljes kiadványt is szerkesztőként jegyző dr. Tverdota György tollából. Ezeket az elemzéseket linkek kötik egymáshoz és a versekhez, a bennük található lábjegyzet-ikonok pedig további szakirodalomra utalnak. Ennek jegyzéke a teljes József Attila-kiadáséval együtt a Bibliográfia című részben olvasható.

Az Életút című fejezetet – benne a költő által 1937 tavaszán írott Curriculum vitae-t – a Galéria száz fotója és reprodukciója illusztrálja. Amennyiben gépünket a világhálóra kötöttük, a program révén egy kattintással újabb József Attila-forrásokat érhetünk el. És akkor a Keresés kínálta lehetőségekről szót sem ejtettünk... Bízunk abban, hogy ez a kivételes kiadvány egy tekintetben nem bizonyul annak – mert hasonlók követik!

Kis Endre

- multimedia@hms.hu
- www.hms.hu/multimedia/

A beszédes főmenü

Minimális rendszerigény
Processzor: 66 MHz-es 486DX2
Memória: 16 Mbyte
CD-ROM-meghajtó: 2-szeres sebességű
Lemez: Windows 95 alatt CD-ről fut
Hangkártya: 16 bites
Operációs rendszer: Windows 3.1x/95

●

Forgalmazza: a Magyar Rádió Vevőszolgálata ☎ 328-8779
Ár (bruttó): 4900 Ft

CHIP-értékelés:
Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

Így is lehet?

Nyújtsunk segítő „CD-t" embertársainknak, csodálatos, ám igazán nem könnyű anyanyelvünk elsajátításához!

Miért kell az idegen ajkú felhasználónak a nyelvleckék elvégzése előtt magyar nyelvi meghajtóprogramokat telepítenie? Egyébként a program telepítése sem sikerült elsőre. Az újabb próbálkozás sikerrel járt, s rögtön olvashatóvá vált a mellékelt jegyzet, mely szerint... és itt hosszas felsorolás következett a használat feltételeiről.

A program zászló-ikonok segítségével felkínálja, mely nyelvekről indulva sajátíthatjuk el a magyar nyelvet. Választható az angol, a német, a francia, a spanyol és az orosz. A nemzeti színű főmenü kialakítása elég igénytelen. Választhatunk négy menüpontból, valamint tíz leckéből. Az *autodemo* segítségével megismerhetjük a program kezelését, fekete háttéren található ikonokra való kattintásokkal. A fonetika menüpont szürkés, apró mintás háttere fárasztja a szemet, az alkalmazott betűtípussal együtt pedig az olvashatóság rovására megy.

Az egységek tartalmi felépítése megfelel a nyelvtanulás általános tematikájának. Jellegzetes és a programot végig „kísértő" baki, hogy minden használatos nyelv leckéiben a fordítás funkciója programozási hiba következtében hol eltüntethetetlen, hol „ráírodik" egy teljesen másik feladat, hol pedig üres ablakként kapjuk meg. Ráadásul egy működésképtelen ikon található a jobb alsó sarkában.

Nagy Anna

- www.lucasarts.com
- www.ecobit.hu

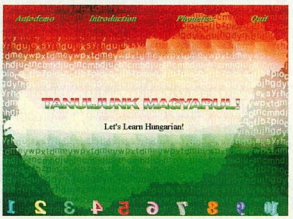

Minimális hardverigény
Processzor: 66 MHz-es 486DX2
Memória: 8 Mbyte
CD-ROM-meghajtó: 2-szeres sebességű
Lemez: nem kell, CD-ről fut
Hangkártya: Windows-kompatibilis

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 3.x/95
Korosztály: diáktól fölfelé
Forgalmazó: Kossuth Kiadó ☎ 370-0617
Ár (bruttó): 9000 Ft

CHIP-értékelés
Tartalom: ★★★☆☆
Tálalás: ★★☆☆☆

A legenda...

„Az egész egy kora reggel történt Szippancsröff évében, amikor Rufusz király, az Elviselhetetlen, a Gobbók akkori uralkodója éppen szokásos semmittevését töltötte."

„Egy neves történész szerint a Gobbók nem csupán jókedvű nép voltak, hanem fiaik minden tudományban, költészetben, számtanban, csillagászatban is jeleskedtek, a tudós szavaival élve egyszerűen úgy világított elméjük, mint egy érett sonka a sötét spejzban." A történet folytatásaként megtudhatjuk, hogy az aranyos Gobbók megtalálták Crocót, a kis krokodilt, aki felcseperedve, lélekben Gobbóként közöttük élt, egészen addig, amíg egy Dantitisz horda meg nem támadta a kis falut, és lakosait el nem rabolta. Feladatunk a Gobbók kiszabadítása. A játék igényes megjelenítésű, kedves, bátran ajánlható a kisebb gyermekeknek is. A játék igazi élvezetéhez azonban számoljunk annak hardverigényével: egy jobb 3Dfx-es kártyával bizony sokkal gyorsabban fut. Sajnos a csak szoftveres megjelenítést választva akár egy Pentium II-re is szükség lehet.

Fazakas László

- www.ecobit.hu
- www.foxinteractive.com
- XXX. CHIP-CD/JATEK/CROC-DEMO

Aranyos krokodilunk gyémántokat gyűjt a további feladatokhoz

Minimális hardverigény
Processzor: 166 MHz-es, MMX képességű
Memória: 32 Mbyte
CD-ROM-meghajtó: 2-szeres sebességű
Lemez: 100 Mbyte
Hangkártya: 16 bites, Windows-kompatibilis

További jellemzők
Operációs rendszer: Windows 95
Korosztály: gyermek
Forgalmazó: Ecobit Kft. ☎ 268-0361
Ár (bruttó): 6990 Ft

CHIP-értékelés
Tartalom: ★★★★★
Tálalás: ★★★★★

SUNASZÉTRŐL

A SUN MICROSYSTEMS A JAVABEANS KOMPONENSEKRE IS KITERJESZTI A 100% TISZTA JAVA PROGRAMOT

A Sun Microsystems, Inc. kiterjeszti a 100% Tiszta Java (100% Pure Java™) programot a JavaBeans™ komponensek tesztelésére és biztonságosságának igazolására. A Sun a JavaBeans komponens-architektúrát az iparág számos képviselőjével együttműködve fejlesztette ki. Az architektúra lehetővé teszi, hogy a fejlesztők olyan újrahasznosítható komponenseket készítsenek, amelyeket csak egyszer kell megírni, és utána bármilyen Java-kompatibilis környezetben futtathatók. A fejlesztők a legbiztosabban úgy bizonyíthatják be ügyfeleiknek JavaBeans komponenseik platformfüggetlenségét, ha megrendelik a Sun-tól az ellenőrzési szolgáltatást, és termékük elnyeri a 100% PureJava™ minősítést. A JavaBeans komponensek kéthetes tesztelési folyamata megegyezik a Java-technológiát használó alkalmazások ellenőrzésével, sőt, a Sun közös marketing- és logoprogramjai is használhatóak a JavaBeans komponensekkel. Ha egy vállalat alkalmazásai átestek a megfelelő teszteken, a fejlesztők részt vehetnek a fent említett programokban. Például használhatják a 100% Tiszta Java logot, programjaik felkerülhetnek szoftverbemutató Web-site-okra vagy CD-ROM-okra, megjelenhetnek esettanulmányokban, és a készítőknek joguk van a Sun 100% Tiszta Java program képviselőjével való rendszeres kapcsolattartásra.

A 100% Tiszta Java programot 1996-os bejelentése óta a Sun mellett több mint száz vállalat, többek között az IBM, a Netscape, a Novell és az Oracle is támogatja. A program keretében igénybe vehetőek a Sun bizonyos oktatási, továbbképzési, tesztelési és marketingszolgáltatásai is.

SUN-HÍREK A NAGYVILÁGBÓL

© 1997 Sun Microsystems, Inc. Minden jog fenntartva. A Sun logo, a SUN, a SOLARIS és a THE NETWORK IS THE COMPUTER a Sun Microsystems, Inc. bejegyzett védjegyei.

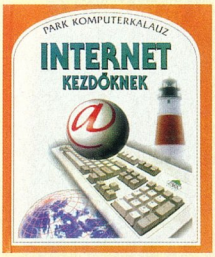

Philippa Wingate

Internet kezdőknek

Park Könyvkiadó, 47 oldal, 2500 Ft

Ez a könyv bevezet az Internet világába. A bevezetésen van a hangsúly, hiszen a Net és annak technikai része állandóan változik. A friss tudás rohamosan avul, a hivatkozások rendszeresen átalakulnak.

A könyv első részében szó esik a világhálózat felépítéséről, működéséről és a keletkezéséről is – címszavakban. A rajta található témákból rövid, képes ízelítőt kapunk. Az egész kiadványra jellemzőek a rengeteg illusztrációval támogatott, tömör meghatározások, a segítő kérdések, a tippek és trükkök bemutatása, valamint az elkövethető hibáktól óvó figyelmeztetések használata.

A „nélkülözhetetlen felszerelésekkel" csak felületesen foglalkozik, így ennek célszerű alaposabban utánajárni. A szolgáltatók kiválasztásához feltett, megfontolandó kérdések azonban hathatós segítséget nyújtanak. Valóban csak kalauz jelleggel érinti még a World Wide Web oldalakat, a felderítésüket és a készítésüket. A Net egyik legfontosabb funkciója az egymás közti szabad véleménycsere. Ennek eszközei, a hírcsoportok és a hozzájuk kapcsolódó „netikett" is említésre kerül. Érdekes fordításban – e-levelezés – az e-mailek elkészítéséről és küldéséről is nyújt információkat. Itt említeném meg, hogy a fordítás nyelvezete hagy némi kívánnivalót maga után. További segítséget adnak a téma megértéséhez a Háló szlengjének magyarázatai és egy kislexikon.

Összegezésül: e könyv jól használható iránytűként, illetve annak eldöntéséhez, hogy mely témakörökről szeretnénk behatóbb ismereteket szerezni.

Nagy Anna

Russel Borland

Bemutatkozik a Windows 98

Park Kiadó-Microsoft Press, 440 oldal, 3500 Ft

Russel Borland 1988 óta dolgozik a Microsoft Pressnél. Rengeteg könyvet írt, többek között a Word for Windowsról (az 1.0-s verzió fejlesztésében részt is vett), a Windows 3.1-ről és az Outlook 97-ről. Legújabb könyve a Windows hamarosan megjelenő új verziójáról, a Windows 98-ról szól.

A könyv első fele a Windows 98 telepítését és a rendszer újdonságait mutatja be röviden, valamint részletesen ismerteti a Windows 98-ba mélyen integrált Internet Explorer 4-et és „csatolt részeit", a Netmeetinget, a Netshow-t, az Outlook Expresst és társaikat. A középső fejezetekből sok mindent megtudhatunk a Windows 98 különböző szolgáltatásairól, hálózati és kommunikációs lehetőségeiről, segédprogramjairól (WordPad, Paint stb.). A könyv vége a rendszer belsejébe kalauzolja el az olvasót. Ebben a részben olyan dolgokról ír a szerző, mint a Windows 98 alapszerkezete, a plug and play, az eszközmeghajtók vagy a felhasználói adminisztráció. Az utolsó fejezet – főleg nálunk – inkább érdekesség, hiszen a Windows 98 tévévevőjét mutatja be hosszabban.

A könyv olvashatóságát rontja, hogy „ki kell csomagolni" a lényeget a reklámízű szövegből, ám nagyon hasznos olvasmány mindazoknak, akik szeretnének részletesen megismerkedni a Windows 98-cal. Nem szabad elfelejteni – a szerző is felhívja erre a figyelmet –, hogy egy még nem kész programról szól, ezért a leírtakhoz képest néhány kisebb-nagyobb eltéréssel biztosan találkozunk majd a megjelenő szoftvercsomagban.

Weisz Tamás

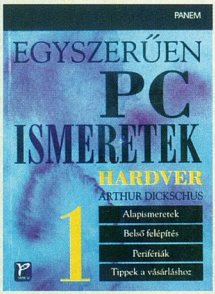

Arthur Dickschus

Egyszerűen PC-ismeretek – Hardver

Panem Kiadó, 200 oldal, 750 Ft

A Panem kiadó új sorozata első köteteként jelentette meg ezt az alapszintű hardveres ismereteket átadó művet. A következő rész hasonló megközelítéssel a szoftverek világáról fog szólni.

A könyv készítői nagy fába vágták a fejszéjüket. A téma hatalmas, emiatt nehéz megfogni, illetve tömören, de mégis közérthetően átadni a tudnivalókat. Ettől a könyvtől senki ne várja, hogy a legmodernebb processzorokat és más részegységeket ismerheti meg belőle – sajnos már a Pentium MMX-re sem utal a szerző, aminek az a fő oka, hogy egy tavaly megjelent művet vettek át, és nem aktualizálták, feltehetően az egységes szerkezet miatt. Emiatt néhol a képanyag is avitt, bár kétségtelen, hogy egy régebbi alaplapon jobban elkülöníthetők az egyes műveletvégző részek.

A könyv értékes részét képezi a PC-vásárlási tanácsokat adó fejezet, amely sok hasznos, megválaszolandó kérdést vet fel.

A mű összességében teljesíti a célját: egyszerűen, lehetőleg szakkifejezésektől mentesen mutatja be ezt az egyre gyorsabban fejlődő világot. Így azoknak is segít megérteni az újdonságokat, akik csak mostanában kezdtek számítógéppel foglalkozni. Ajánlom bevezető olvasmányként azoknak is, akik csak a számítógépek kezelését szeretnék megtanulni: könnyebb dolguk lesz a rendszergazdákkal, hamarabb megérthetik magukat.

Fazakas László

Válassza a váltás könnyű kezelését.

Van a munkájának olyan része, amin soha nem fog tudni változtatni, ilyen például a változás sebessége. SuperStack(r) II kapcsolóink kínálják a legkönnyebb utat a kapcsolt 10/100-as hálózatok teljesítményéhez. A SuperStack II Switch 3300 több mint 100 portig teljes mértékben toronyba köthető, és biztosítja a torony egészének kiváló viselkedését és könnyű kezelhetőségét. A SuperStack II Switch 3900 az alapkivitelként beépített Gigabit Ethernet révén páratlan teljesítményt nyújt. A két kapcsoló teljesen rugalmas áttérést tesz lehetővé. Hívjon fel bennünket a (7) 095-258-0940 telefonszámon, hogy elküldhessük Önnek ingyenes „10/100 megoldások" CD-ROM-ját, vagy látogasson el hálózati helyszínünkre: www.3com.com/10-100solution.

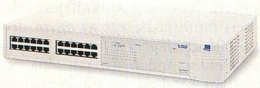

SuperStack II Switch 3300. Teljes mértékben toronyba köthető 10/100-as kapcsolás 175 USD portonkénti ártól.

Most először: elérhető árú átállás Gigabit Ethernetre és 9,8 millió csomag/másodperces drótsebességre. SuperStack II Switch 3900. 10/100-as kapcsoló beépített Gigabit Ethernettel.

3Com®

Copyright © 1998 3Com Corporation. Minden jog fenntartva. A 3Com, a 3Com embléma és a SuperStack a 3Com Corporation bejegyzett védjegye.

Egy EPSON-nal nyomtatott képről még a Titanic sem tűnhet el.

Az Epson nyomtatók akár 5 méter hosszú összefüggő ábra nyomtatására is képesek.*

Ha Ön vállalkozása, grafikai stúdiója számára keres megbízható, professzionális nyomtatót, az EPSON-nak rögtön három ajánlata is van:

EPSON *Stylus* COLOR 1520

- A2 nyomtatási méret
- Nagy kapacitású tintapatron
- CAD/CAM, gyorslistázás
- Nyomtatás tekercspapírra 5 m-ig
- EPSON Plot alapkiépítésben
- Nagy felbontás – 1440 dpi
- Sebesség: 8 lap/perc

EPSON *Stylus* COLOR 3000

- Teljes A2 nyomtatási méret
- Nagy kapacitású tintapatronok
- CAD/CAM, gyorslistázás
- Nyomtatás tekercspapírra 5 m-ig
- Nagy felbontás – 1440 dpi
- Sebesség: 8 lap/perc

EPSON *Stylus* Pro 5000

- A3+ nyomtatási méret, 6 szín
- Nagy kapacitású tintapatronok
- PROOF nyomtatási lehetőség
- CAD/CAM, gyorslistázás
- Nagy felbontás – 1440 dpi
- Sebesség: 8 lap/perc

Kizárólagos importőr TRADE R.A. Trade Kft.
Fax: 06 (23) 417 310
EPSON HOTLINE: 06 (23) 415 295

*EPSON® *Stylus*™ COLOR 5000-re nem vonatkozik

EPSON®

Üzlet az egész világháló

A World Wide Web technológiája mint gazdasági forradalom. Esélyegyenlőség a világpiacon. There's no business like e-business.

Ez fogalom, amelyet az IBM stílusosan globális kampány keretében most ültet a köztudatba, nem csupán azt a kérdést veti fel, hogy miért tekeredik másként az a kukac. Dr. Szabó Balázstól, az IBM Magyarország rendszerértékesítési igazgatójától kérdeztük meg, mit értsünk az e betűs üzlet alatt – hardvert, szoftvert, szolgáltatást vagy mindhármat együttvéve?

Szabó: Az e-businesst leginkább az elektronikus kereskedelemmel azonosítják, noha annál többet jelent. Úgy határoznám meg, hogy egy vállalaton belül az ott dolgozóknak adatot, információt, alkalmazást szolgáltató hagyományos IT rendszerek és az Internet-, ezen belül is a Web-technológia innovatív ötvözése.

Szabványokon alapuló technológiáké tehát, amelyeknél mellékes, hogy melyik gyártó milyen kliense, szervere mely protokoll szerint kommunikál egymással. Általuk biztosítunk hozzáférést a vállalati információs rendszerekben tárolt adatokhoz.

Hardvert, szoftvert és szolgáltatást kell tehát érteni az e-business alatt. Mindhármat. Az elérést lehetővé tevő munkaállomások, hálózati számítógépek, szerverek és hálózati elemek, az Internet közegében az adatvédelmet szolgáló szoftverek és a felhasználóknak nyújtott támogatás együtt alkotják az e-businesst, és teszik lehetővé az üzleti tevékenységet a világhálón anélkül, hogy a vállalatok létfontosságú adatait illetéktelen hozzáférés kockázatának tennék ki.

Az IBM eredeti szakterülete az üzleti tranzakciók bonyolítása. Itt az évtizedek alatt hatalmas tapasztalatot halmozott fel, ami munkatársaink szakértelmében és termékeinkben egyaránt testet ölt. Mindezt most a világhálóra helyezzük.

CHIP: *Miért jó tranzakciókat bonyolítani az Interneten?*

Szabó: Ezáltal a vállalkozás, az üzlet éjjel-nappal ügyfelei rendelkezésére állhat. Nemcsak székhelyén kereshető fel, hanem tevékenységét kiterjesztheti a város, az ország határain túlra is. Így viszonylag kis beruházással egy kisvállalat is eljuthat mindenhová, ahová korábban csak egy multinacionális vállalat erejéből futotta. Mindez az üzletbonyolítás egészének újragondolását is szükségessé teszi, hiszen a piacon hamarosan olyan versenytársak jelennek meg, amelyekkel korábban senki sem számolt.

CHIP: *Milyen IBM termékek alkotják az e-business kínálatát?*

Szabó: Minden IBM szerver e-business környezetben való felhasználásra kész, amiként az összes rendszerünk is ipari szabványokon alapuló megoldásokat tartalmaz. S/390-es nagygépünkbe beépítettük a TCP/IP protokollt, és a Domino – az e-business alkalmazások kulcsterméke – natívan működik az OS/390-es operációs rendszeren. Az év elejétől ugyanez elmondható az AS/400-as szerverünkről és OS/400-as operációs rendszeréről. Az AIX-hez – az IBM Unixához – és Netfinity szerverünkhöz a felhasználó eleve Dominót kap néhány licenccel.

Hardvereink mellett van egy sor úgynevezett köztes – middleware – adatbázis-, tranzakció- és üzenetkezelő szoftverünk, amellyel a bárhol elhelyezett adatot bárhol futó alkalmazással bárhonnét el lehet érni. A Domino olyan Web-szerver szoftver, amelynek a segítségével a Lotus Notes-os vagy más adatbázisban található adatokat az Interneten dinamikus formában elérhetővé tesszük, tehát nincs szükség semmilyen konverzióra a rendszer és a böngésző között. DB2 adatbázis-kezelőnket is erre a feladatra készítettük fel. Nagy adatmennyiség, kép és hang, tehát a multimédia megjelenítése lényeges eleme ennek a világnak, hiszen a felhasználó már nem csak adatbázis-rekordokat akar nézegetni, hanem lehetőleg színes, hangos mozgóképet. NetData termékünk az adatbázisban tárolt adataink biztonságos elérését teszi lehetővé Interneten keresztül, MQ Series üzenetkezelő rendszerünk pedig kategóriájában egyedülálló módon húsz feletti platformon működik, és a különböző gyártóktól származó rendszerek kulturált és kontrollált kommunikációját biztosítja. Több cég egymástól függetlenül fejlődő vállalati rendszerének extranetté való összekötéséhez nélkülözhetetlen, hogy azok ne csupán file-ok, hanem alkalmazások szintjén is képesek legyenek egymással kommunikálni. A kiterjedt rendszerek egy helyről történő felügyeletére szolgál Tivoli rendszermenedzsment megoldásunk... és még sorolhatnám.

A NetCommerce pedig az az alkalmazásunk, amelyikre az e-business hallatán a legtöbben asszociálnak. Ez egy adatbázis és egy felügyeleti eszköz ötvözete, amellyel elektronikus bevásárlóközpontot lehet létrehozni, és abban virtuális boltokat berendezni, onnét rendelni, sőt egy külön szoftvermodullal a fizetés mint tranzakció is lebonyolítható.

Itt kell megemlítenem a SET (Secure Electronic Transaction) protokollt, amelynek kifejlesztésében a nagy hitelkártya-kibocsátó cégek mellett az IBM is szerepet vállalt, azért, hogy az Internet TCP/IP protokollja felett a tranzakciók biztonságosságáról gondoskodjon. Ezt a világhálón kereskedelmet folytató cégek autorizálása egészíti ki, hiszen aki fizet, bizonyosságot akar afelől, hogy jó kezekbe adja hitelkártya-adatait. Ez olyan cég közreműködését feltételezi, amelyben mindkét fél megbízik. Ilyen autorizálást az IBM koppenhágai központja is végez. Ebben a nagyon összetett rendszerben a hitelkártya adatai például nem utaznak az Interneten. A közreműködő bank csupán a vásárló fizetőképességét igazolja, az egyenleget már természetesen nem közli az áruházzal, ugyanakkor nem jut tudomására, hogy ügyfele történetesen mire ad ki pénzt.

A különböző területek szakemberei által nyújtott szolgáltatások tehát az

- IBM Magyarország – Ügyfélszolgálat ☎ 06-80-200-083
- www.ibm.hu
- Domino az Interneten. CHIP, 97/4/80

e-business működésének szerves részét képezik. Ezek sora mindenképpen egy konzultációval kezdődik. Ennek során közösen körvonalazzuk, hogy a felhasználó mihez szeretne kezdeni a lehetőséggel, és elképzeléseit miként valósíthatjuk meg. Tréfásan fogalmazva tehát nem arról van szó, hogy „kérek 1 darab e-businesst". Miután így kialakítottuk a koncepciót, a már említett hardver-, szoftver- és szolgáltatás-összetevőkből összeállítjuk azt a csomagot, amit működő e-businessnek neveznék. Mindenkinek a fokozatosság útját ajánlanám, mert arról szó sem lehet, hogy tegnap még semmilyen internetes technológiánk nem volt, mától pedig már tranzakciókat bonyolítunk a világhálón. Egy ilyen vállalkozás ugyanis biztos bukás elé nézne.

CHIP: *Az e-business szabványokon alapuló technológiákból építkezik. Eszerint egy kisebb vállalkozásnak, mondjuk egy betéti társaságnak is érdemes eljátszania e gondolattal?*

Szabó: Az e-business koncepciójának lényege, hogy a legkisebb cégek számára is nemzetközi megjelenést tesz lehetővé. Ha egy kétszemélyes bt. a termékével a telephelyétől távol eső piacon is versenybe kíván szállni, akkor ezt minden további nélkül megteheti. Egy PC-re telepíteni a NetCommerce-et sokkal olcsóbb, mint amennyibe egy világméretű reklámkampány kerül. A nagyvállalatoknál pedig a hatékonyság növelésével, az átfutási idők csökkentésével lehet költségmegtakarítást elérni, hiszen telefon- és faxkapcsolat helyett az egymással együttműködő csoportok, osztályok és partnercégek közvetlen intra- és extranetes tranzakciókat bonyolíthatnak le. Az e-business nem tesz különbséget kis és nagy vállalkozás között, ezáltal hozzájárul az esélyegyenlőséghez.

CHIP: *Az e-business alkalmazásoknak van-e egységes kezelőfelülete, vagy a kínálatot alkotó termékek a csomagba kerülésüket követően is megőrzik eredeti arculatukat?*

Szabó: Is-is. Termékeink a konstrukcióban is megőrzik erősségeiket, viszont a felhasználó egységes kezelőfelületet lát, hiszen az összes funkciót és szolgáltatást egy böngészőprogrammal éri el. Maga az Internet is ennek a Web-technológiának, az általa nyújtott felhasználóbarát felületnek köszönheti szédületes térhódítását. Így van ez az e-business esetében is, mivel a benne szereplő rendszerek mélysége, összetettsége rejtve marad a felhasználó előtt. Gyakran felteszik nekem a kérdést, miért szükséges négyféle platformot kínálni ebben a konstrukcióban, hiszen mindegyikre rá tudjuk tenni a Dominót, a DB2-t stb. Világszerte rengeteg IBM rendszer működik, és nem szeretnénk, ha felhasználóink egy-egy csoportja az e-businessre való áttérés következtében egyik-napról a másikra elveszítené az eszközökbe való beruházásának, felhalmozott tudásának és tapasztalatának értékét.

CHIP: *Milyen sors vár azoknak a beruházására, akik más szállítók termékeit használják, és most e-businessre szeretnének áttérni? Az IBM ezeket az eszközöket is be tudja illeszteni saját koncepciójába?*

Szabó: Természetesen, hiszen ellenkező esetben az e-business eleve kudarcra lenne ítélve. A meglévő beruházások védelme – az ésszerűség határain belül – stratégiánk egyik alapelve. Más kérdés az elöregedett rendszerek problémája – gondoljunk csak a közeli ezredfordulóra!

CHIP: *Milyen támogatást kap a felhasználó, miután elkészült számára a testre szabott e-business megoldás?*

Szabó: Az IBM legdinamikusabban fejlődő üzletága éppen a szolgáltatásoké. Ahol komplett rendszerek telepítéséről van szó, ott számos különböző területen jártas szakember együttműködése szükséges. Mi egyrészt összeállítottunk néhány alapcsomagot, amelyek úgymond katalógusból rendelhetők, és utólag „méretre" igazíthatók, illetve a legbonyolultabb esetekben nemcsak a saját erőforrásainkra támaszkodva, hanem az IBM világméretű szervezetének a segítségét is igénybe véve találunk megoldást. Ha az e-business a vállalatoknak a globalizáció lehetőségét kínálja, akkor természetes, hogy a mi esetünkben ez már valóság.

CHIP: *Az Economist felmérése szerint a nagyvállalatok 80%-a Web-oldalakat tart fenn, de mindössze 5%-uk használja azokat értékesítésre.*

Szabó: Hogy az e-business mint szemléletmód terjedése világszerte csak most vesz lendületet, az annak tudható be, hogy a döntéshozók ódzkodnak komoly tranzakciók Interneten való lebonyolításától. E szemléletmód megváltoztatása, a nagyvállalatok tehetetlenségi erejének legyőzése valószínűleg hosszabb időbe telik majd, mint a technológia kifejlesztése. A növekedés e-businessben rejlő lehetősége viszont óriási, amit a gyakorlat hamarosan bizonyítani is fog. Európában jelenleg 19 SET-es pilot *(„berepülő" – a szerk.)* program zajlik. Ebből egy Magyarországon: az Inter-Európa Bankkal közösen létrehozott, és az Ifabo után élesben induló első magyar virtuális áruház.

Kis Endre

Dr. Szabó Balázs, az IBM Magyarország rendszerértékesítési igazgatója

Magyar Vista

A Digital Equipment Magyarország Kft. és a Matáv Rt. közös AltaVista-szolgáltatást indított a magyar Internet-felhasználók számára.

A Digital világszintű AltaVista-szolgáltatásának 1995-ös megjelenését követően egymás után indultak a regionális kiszolgálók Európában, Ausztráliában és Ázsiában is. E fejlődés következő lépcsőfoka az országszintű keresők felállítása, melyek közé a magyarországi AltaVizsla is tartozik. A szolgáltatás elindításának alkalmából Verhás Péterrel, a Digital Equipment Magyarország Kft. Internet-szakértőjével, valamint Geréb Jánossal, a Matáv Rt. Internet-termékmenedzserével készítettünk interjút.

CHIP: *Márciusi számunkban adtunk hírt arról, hogy készül a „magyar AltaVista", és az idei Ifabo nyitónapján hivatalosan is bejelentették az AltaVizsla működését. Hány magyar HTML-oldalt indexelt mostanra az AltaVizsla?*

Verhás: Jelenleg közel egymillió indexelt HTML-oldalnál tartunk, és az AltaVista Search indexelőszoftver folyamatosan dolgozik. Ez a milliónyi jelenleg a magyar oldalak zöme lehet. Becsléseink szerint a .hu domain alatt mintegy 3000–3500 cím élhet. Ennek alapján hihetetlenül nagynak tűnhet ez a szám. Az indexállomány 6 Gbyte-os méretéből visszaszámolva azonban azt az eredményt kaptuk, hogy egy HTML-oldal hozzávetőlegesen 16 Kbyte-os, ami stimmel. Azt is számoltuk, hogy ha van 3500 domain név, akkor átlagosan hány oldal tartozik egyhez – és ez úgy 250–300-ra tehető. Ugyanakkor a nagy AltaVista a sávszélesség miatt valamivel több mint 277 ezer magyar oldalt ismer, tehát a hazai felhasználók keresési lehetősége ehhez és a többi magyar keresőhöz képest már indulásnál az eddigi többszörösére növekedett. Az AltaVizslának tehát nem csak abban nyílvánul meg az előnye, hogy a szervere itt van, és ezért gyorsabban ad választ – az adatbázis méretének a technológia sajátosságából kifolyólag erre nincs kihatása –, hanem mert egy ilyen helyi szolgáltatásnak sokkal jobb a találati aránya, az oldalakon szereplő adatok pedig frissebbek, időszerűbbek, az új oldalak hamarabb kerülnek kiindexelésre.

Verhás Péter, a Digital Equipment Magyarország Internet-szakértője

CHIP: *Milyen szerveren fut az AltaVizsla?*

Verhás: Egy AlphaServer 4100 típusú szerveren, amelyben jelenleg egyetlen 533 MHz-es Alpha processzor található, de összesen 4 ilyen tehető bele, a memória fél Gbyte, az adatbázist tároló RAID alrendszer pedig 12 Gbyte-os. Emellett akad még néhány Gbyte a rendszerterületnek. Az operációs rendszer Digital UNIX, és ezen fut az AltaVista Search Intranet Extension.

Geréb János, a Matáv Internet-termékmenedzsere

Egy indexelőprogramot el lehet adni országos szinten, a Digital azonban ezt a programot arra is ajánlja, ha valaki a saját belső intranetjét akarja indexelni, tehát olyan információkat, oldalakat, amelyeket sem az AltaVista, sem az AltaVizsla nem tud elérni, mivel ezek a vállalati rendszereket védő tűzfalak mögött találhatók. Amúgy létezik az önálló számítógépen, PC-n található információk felindexelésére is egy kisebb változat, a Personal Extension, amely ingyenesen letölthető. Ennek az intranetes változatnak van Windows NT-s verziója Alpha és Intel processzorra is, és van Digital UNIX-os változata is. Az AltaVizslánál ez utóbbi változatot implementáltuk.

CHIP: *Az intranet vagy a Personal Extension tulajdonosai számára ez a körülmény valamilyen könnyebbséget jelent?*

Verhás: Abban az értelemben jelent könnyebbséget, hogy a szoftver használata kiterjeszti az AltaVista lehetőségeit az intraneten, illetve a PC-n belülre is. Az AltaVista, illetve az AltaVizsla a keresőszolgáltatáshoz nyújt egy felületet, és a felhasználó ugyanezt használhatja a vállalati hálózatán vagy a gépén történő kereséshez is Windows 95 vagy NT alatt.

CHIP: *A próbaüzem során milyen átlagos keresési időt ért el az AltaVizsla?*

Verhás: A beüzemelés – a paraméterek beállításának – időszakában minden kérdésre, még összetettekre is gyakorlatilag azonnal, 0,1 másodpercen belül választ adott. A most kezdődő tesztüzem során azt vizsgáljuk, hogyan működik a rendszer terhelés alatt. A válaszidő főleg attól függ, hányan fordulnak majd az AltaVizslához.

CHIP: *Milyen terhelésre számítanak?*

Verhás: Minél nagyobbra!

CHIP: *Mekkora napi találatszámra készítették fel a rendszert?*

Verhás: Százezres nagyságrendre készültünk fel abból kiindulva, hogy az AltaVistának sokáig akkora napi találatszáma volt – most már valamivel kevesebb –, mint ahány felhasználója az Internetnek.

CHIP: *Az AltaVizsla indulására elkészült a Főzelék, a Matáv elsősorban középiskolásoknak szóló szolgáltatása is, melyet további tartalmak követnek.*

Geréb: Szenzációkat erre az évre már nem tartogatunk. Meglévő szolgáltatásainkat csinosítgatjuk, noha kísérleti jelleggel bevezetünk néhány újdonságot is, főleg a SuliNet felhasználóit és az üzleti szférát megcélozva. Erről azonban még korai lenne részleteket monda-

- altavizsla.matav.hu
- Egyéves a MatávNet. CHIP 98/06/28

nom. Ha az idén nem is, de a következő években olyan összetettebb tartalmak kerülnek majd fel, amelyek két területet fednek le. Úgy fogalmaznék, hogy az egyik a média jellegű, a másik pedig az interakciós terület. Ezeknek a tartalmaknak a gyarapodása akkortól várható, amikor a hazai Internet-felhasználók száma eléri a mintegy 150 ezer főre becsült kritikus tömeget, és a piac azt mondja, most már érdemes üzletet csinálni az Interneten. Ez fordítva is igaz, mert a kritikus tömeg nyilván sokkal gyorsabban alakulna ki, ha már létezne elérhető tartalom. Bízunk abban, hogy a mostani tartalmakon a felhasználók száma gyorsan el-

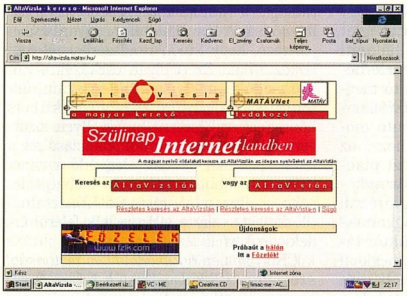

AltaVizsla: a Matáv által megbízott grafikusok új felületet terveztek hozzá

éri a kritikus tömeget, és akkor felpörög az egész folyamat, dinamikus fejlődés következik, melynek nyomán megszületik a magyar Internet-társadalom. A Matáv ennek reményében a jövőben is vállalja a mostanihoz hasonló beruházások terhét.

CHIP: *Tanúi vagyunk a Weben való üzletvitel mint lehetőség kibontakozásának. Véletlen egybeesés ez, vagy pontos időzítés?*

Geréb: Az elektronikus üzletbonyolítás jelenleg az Internet-szolgáltatók feje felett zajlik, hiszen ők csupán a csatlakozást, az elérést adják hozzá. Amennyiben részesedést remélnek, nekik is aktívan részt kell venniük a tartalom jellegű szolgáltatások gyarapításában. Egy olyan formátumú távközlési vállalat, mint a Matáv, képes erre, és a tőkeereje is megvan hozzá. Ezáltal az egész internetes társadalom fejlődéséhez is hozzájárul – paradox módon versenytársai szekerét is tolva.

CHIP: *Konkurenciáról beszélve, a Heuréka mekkora vetélytársa lehet, marad az AltaVizslának?*

Geréb: Egészséges konkurense maradhat, bár nem hagyható figyelmen kívül, hogy az AltaVizsla mögött a világ legnépszerűbb keresőrendszerének technológiája áll. Ez a piac elbír még egy-két keresőt, amelyek egymástól sarkallva fejlődnek, és a felhasználók legnagyobb megelégedésére a magyar tartalmi világ legrejtettebb zugaiba is „elhajtják" egymást.

CHIP: *Hol üzemelnek még az AltaVizslához hasonló, honosított AltaVisták?*

Verhás: Európában a svéd Telia Internet nyújt teljes AltaVista szolgáltatást, oda letükrözték a teljes adatbázist. Szolgáltatása elérhető az összes európai nyelven, mivel az Intranet-Search ismeri az összes európai nyelvet, így miután kivettük a dobozból és telepítettük, csupán be kell állítani rajta, melyik legyen az alapnyelv. Nemzeti keresőket a Teliától függetlenül működtetnek még Németországban és Finnországban, ahol a Matávhoz hasonlóan a nemzeti tartalomra leszűkített AltaVistát pluszértéket adó tartalomszolgáltatás is kiséri.

CHIP: *Hogyan válthatunk a magyar és az eredeti Vista között ugyanazon a keresésen belül?*

Verhás: Ha felteszek egy nem jellemzően csak magyar oldalakra szorítkozó kérdést, de elsősorban a magyar tartalom érdekel, ám elégedetlen vagyok a válasszal, csupán egy kattintás az egér-gombbal, és máris megkapom a választ az AltaVistától. A két szolgáltatást tehát teljes egészében ötvöztük, a Vizsláról a Vistára zökkenőmentes az átmenet.

CHIP: *Az AltaVista hogyan fogadta a márkanév honosításának szellemes, mindennapinak aligha nevezhető ötletét? Mint hallottuk, itthon többen is elírásra gyanakodtak.*

Verhás: Leírtuk angolul, hogy mit jelent a név magyarul, és a Digital leányvállalata a beleegyezését adta. Az volt a válaszuk, hogy az elnevezés *cute*, azaz aranyos, kedves. Magyar AltaVistának egyébként nem is nevezhetnénk ezt a szolgáltatást, mivel ez nem az ő leányvállalatuk Magyarországon, hanem a Digital és a Matáv közös vállalkozása, amely AltaVista technológiát használ.

CHIP: *Milyen felállású csoport dolgozik a továbbiakban az AltaVizsla üzemeltetésén?*

Verhás: A Matáv csapata a hardver és a szoftver üzemelését biztosítja, egy valamivel kisebb csoport pedig a Web-felület karbantartását végzi. Egy másik csapat a reklámfelület eladásával, karbantartásával, nyilvántartásával foglalkozik. A Digitaltól 4-5 fős szakértői terméktámogató csapat vesz részt a munkában. Emellett a reklámfelület menedzselésében is közreműködünk, hogy a hirdetések olyan struktúrában jelenjenek meg rajta, ami biztosítja az egész vállalkozás nyereségességét, hiszen ez az alapfeltétele az AltaVizsla ingyenes működtetésének.

Kis Endre

ADRIA COMPUTER
BP. XIV., ADRIA sétány. 6/A, tel.: 2-221-806, tel./fax: 2-226-164
RÉSZLETES ÁRLISTA: 2-333-666/1210#

DIAMOND MONSTER II.	VOODOO²	8/12 MB	45 900	59 900
DIAMOND FIRE GL 1000Pro	PCI/AGP	8 MB	32 900	35 900
DIAMOND VIPER V330	PCI/AGP	4 MB	19 900	20 900
MATROX MYSTIQUE220	PCI/BOX	4 MB	13 900	25 500
MATROX MILLENNIUM II	PCI/AGP	4 MB	27 500	28 500
AMDK6-233 MHz/SW HOT-569TX !2év!		**!83 MHz!**	**19 900**	**18 900**

GARANTÁLTAN A LEGJOBB ÁR-TELJESÍTMÉNY VISZONYOK!
*** 1 hónap ingyen Internet-elérés és e-mail-cím!**
ON-LINE regisztrációval
Konfigurációk: Cyrix 120+-tól PII 400!!! MHz-ig

ALAPLAP	VIA VX-256	ACORP TX	HOT-569 TX	HOT-637 PII. LX
CPU	Cyrix 200 MX	IP 166 MMX	AMD K6 233	IP II 233 MHz
RAM	16 MB	32 MB	64 MB	128 MB
HDD	1 GB	2,1 GB	2,1 GB UDMA	3,2 GB UDMA
VGA	S3 64V+	S3 Virge /2	M.Mys./4 MB	D. FireGL/8 MB
NETTÓ ÖSSZEG	**61 000**	**79 000**	**109 000**	**199 900**

Minden gép tartalma: ház, billentyűzet, 1,44 FDD, egér.
Ma már a multimédiás kiegészítés nem luxus!
Üzletünkben minden termék megtekinthető és kipróbálható.

MONITOROK nem csak konfigurációkhoz!

A LEGOLCSÓBB:
AMAGA 14 colos, 85 Hz, DIGITÁLIS **25 990**
MEGBÍZHATÓK: (3 év garancia)
BELINEA 14 colos 104010 SVGA **28 900**
BELINEA 15 colos 105035 SVGA **38 900**
CSEMEGÉK: (3 év garancia)
ADI 17 colos E-55 125Hz SVGA (TCO-95) ÚJ **80 900**
ADI 19 colos E-60 150Hz SVGA (TCO-95) ÚJ **167 900**

ÁRUVÁSÁRLÁSI KÖLCSÖN **1 ÓRA*** ALATT!

Nyitva tartás: (H–P): 10–18-ig
e-mail: adriacomp@mail.matav.hu
Web: www.matav.hu/uzlet/adriai

ADRIA COMPUTER
BP. XIV., ADRIA sétány. 6/A, tel.: 2-221-806, tel./fax: 2-226-164
RÉSZLETES ÁRLISTA: 2-333-666/1210#

MULTIMÉDIA VISZONTELADÓKNAK!

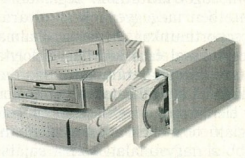

CD OLVASÓK
HANGKÁRTYÁK
SCSI ESZKÖZÖK
MATROX VGA
KÁRTYÁK
Kérje részletes árjegyzékünket!

US.EX
AMERIKAI-MAGYAR KFT.
1072 Budapest, Nyár u. 20.
Tel.: 352-8570, Fax: 352-8572
E-mail: usex@mail.datanet.hu
Internet: http://w3.datanet.hu/~usex/

Mi vagyunk a hálózat

Rick Balazs, a Novell utahi központjának NetWare for Small Business termékvonaláért felelős vezetője a kisvállalatoknak szánt hálózati kommunikációs szoftvercsomagról.

A Novell május elsejétől szállítja a NetWare for Small Business 4.11-et. A 25 vagy kevesebb felhasználót számláló, egy székhelyen működő, tehát fiókirodákkal nem rendelkező cégeknek az új NetWare-verzió egyszerű telepítést és felügyeletet, hatékony kommunikációt és csoportmunkát, térben és időben korlátlan elérhetőséget, Internet-csatlakozást és bővíthetőséget ígér – hallottuk a Novell Magyarország termékbemutató rendezvényén, ahol a hálózati technológiában világelsőnek számító anyavállalat illetékes munkatársa nyilatkozott lapunknak.

Rick Balazs: A kisvállalatok – működjenek a világ bármely országában – sok hasonlóságot mutatnak. Legalábbis sok tekintetben megegyeznek az elvárásaik egy csoportmunkát, illetve az alkalmazottak egymással és a külvilággal folytatott kommunikációját támogató szoftverrel szemben. A kisvállalatokra nem jellemző, hogy élenjárnak a legfrissebb, csúcstechnológiájú termékek alkalmazásában. Ez inkább a nagyvállalati szféra sajátsága. Azonban ugyanazokat az eszközöket és általuk is elérhető lehetőségeket igénylik, mint a nagyok, csak kicsiben – és nem utolsósorban elérhető áron.

Termékfejlesztéseinket széles körű piackutatás, a leendő felhasználók igényeinek alapos feltérképezése előzi meg. Munkatársaimmal kisvállalatokat kerestünk fel, és megkérdeztük: van-e számítógépük, és ha igen, mire használják, van-e hálózatuk, és mit várnak tőle? Hasonló kérdésekre kérünk és kapunk válaszokat viszonteladóink közvetítésével. Az International Data Corporation, a Business Research Group és a Small Business' Association felméréseinek elemzése szintén fejlesztői munkánk támpontjául szolgál.

CHIP: *Tapasztalataik szerint mire van leginkább szüksége a kisvállalatoknak?*

Balazs: Ezek a cégek a lehető leghatékonyabban kívánnak működni. Elvárásaik listájának élén a nyomtatón és a file-okon való osztozás igénye áll, amit az e-mail, a távoli hozzáférés és a világhálózati csatlakozás iránti szükséglet követ. Rövidebben: az alapvető hálózati funkcionalitáson és az Internet elérhetőségén a hangsúly, mivel e kettő megléte a biztosíték arra, hogy a kisvállalatok a nagyokkal összehasonlítható módon és mértékben férhessenek hozzá az információkhoz és a nemzetközi piachoz. Utóbbi jelentőségét a versenyképességre nézve aligha kell magyarázni. A kisvállalatok munkatársai ugyanakkor utaznak is, és munkahelyüktől távol is szeretnék folytatni az ott megkezdett munkát. Ezért bárhonnét és bármikor hozzá kívánnak férni hálózatuk forrásaihoz és szolgáltatásaihoz.

A NetWare for Small Businesst ezeknek az üzleti gyakorlatból fakadó, tényleges igényeknek a kielégítésére fejlesztettük ki. Vettük a NetWare magját, amely magában foglalja a nyomtató- és a file-megosztást, alapszolgáltatásként kínálva a hatékony csoportmunka lehetőségét. Következő kézenfekvő megoldásként a GroupWise 5.2 beépítése kínálkozott, melynek révén a munkatársak elektronikus levelezést folytathatnak, és az Internetre csatlakozhatnak, továbbá rendszerezhetik dokumentumaikat, ütemterveket készíthetnek, határidőnaplókat vezethetnek. Ez rendkívül fontos a kisvállalkozások és alkalmazottaik számára. Jómagam egyszerűen el vagyok veszve, ha nem áll rendelkezésemre a GroupWise szolgáltatása.

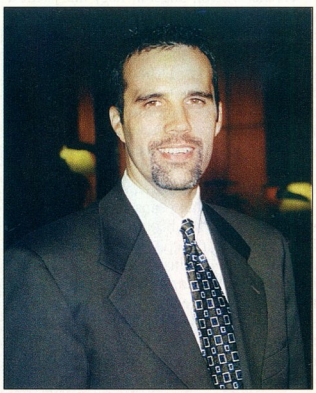

Rick Balazs, a Novell NetWare for Small Business termékvonaláért felelős vezetője

Ugyanekkora jelentőséggel bír ennek az egész technológiának a felhasználóbarátsága, a munka hátterében való meghúzódása. A kisvállalatokra ugyanis nem jellemző, hogy külön rendszergazdát foglalkoztatnak. Ezért olyan eszközökre van szükségük, amelyek minden számítástechnikai bennfentesség nélkül is könnyűszerrel használhatók. Ilyen szoftverrel dolgozva egy e-mail postázásához a felhasználónak például elegendő a címet beírnia, a többit a hálózatra bízhatja, legyen a címzett a szomszéd íróasztalnál ülő kolléga vagy a világ másik felén érdeklődő ügyfél.

CHIP: *Milyen adatvédelmi és biztonsági szolgáltatásokkal vértezték fel szoftvercsomagjukat?*

Balazs: A biztonság kérdése kiemelt fontosságú, különösen az Internetre kapcsolt szervereknél. Tűzfalak és más hálózat-, illetve adatvédelmi termékek vonatkozásában a Novell számos külső szoftverfejlesztő céggel áll kapcsolatban. BorderManager termékünk – amelyet aligha kell külön bemutatnom – illeszthető a kisvállalati szoftvercsomagokhoz, így általa és a rá jellemző színvonalon oldható meg e hálózatok védelme.

Maga a rendszer is rendkívül biztonságos. A NetWare az egyetlen hálózati operációs rendszer, amely rendelkezik az Egyesült Államok Védelmi Minisztériuma által kidolgozott és a National Security Agency által odaítélt C2 biztonsági tanúsítvánnyal. Amit a Windows NT – amelynek biztonságossága azonnal odavész, amint a hálózatba kapcsolódik – nem mondhat el magáról. A Novell sarkalatos pontnak tartja a biztonság kérdését, és fejlesztőink e stratégiának megfelelően a kisvállalati termékvonalunk tagjaiba is a kiforrott technológiákat építik be.

A másik sarkalatos pont a Web-szerver üzemeltetése. Szoftvercsomagunkban saját Web-szervert kínálunk. A kisvállalatok zöme azonban nem készít saját ottlapot, amelyet saját szerverén szolgál ki, hanem külső forrásokhoz folyamodik. Teszi ezt azért, mert az Internet-szolgálta-

tók biztonság és védelem tekintetében felkészültebbek és felszereltebbek, mint egy kisvállalat lehet.

CHIP: *A Netscape szabadon hozzáférhetővé tette a Navigator forráskódját. Hogyan hat ez a Novell NetWare-üzletére?*

Balazs: Nagyszerűnek tartom a Netscape döntését, mivel újabb megoldások létrehozását ösztönzi. A mi Web-szerverünk a Netscape-től való, vagyis hozzáférésünk van a technológiához. Felhasználóinknak ugyanakkor a választás szabadságát szeretnénk nyújtani. Ezért nekik engedjük át a döntést, hogy melyik böngészőt, az általunk szállított Netscape-et vagy a Windows 95-tel kapott Internet Explorert használják majd.

CHIP: *Hogyan követik egymást a Novell terméknemzedékei? Láthattuk, amint a NetWare-ből megszületett az IntranetWare, az újabb kisvállalati szoftvercsomag ismét a NetWare nevet viseli, és hamarosan megjelenik a NetWare 5 is...*

Balazs: Valójában az IntranetWare termékvonal kifutásának lehetnek tanúi, amit – nem csak üzleti megfontolásból, hanem a felhasználói tábor népes volta miatt is – nem egyik napról a másikra visznünk véghez. Ezt hosszú, természetes folyamatnak szánjuk. Ezt a stratégiai döntésünket a múlt év végén, a Las Vegas-i Comdexen jelentettük be.

A NetWare világszerte ismert márkanév. Szükségtelennek érezzük, hogy egy újabb változatának a bevezetésével kísérletezzünk. Mindaz, amit ezentúl a Novell gyártani fog, ezt a márkanevet viseli majd. Az új termékek közül elsőként a NetWare for Small Business-szel jelentünk meg a piacon. Hangsúlyoznám, hogy IntranetWare-felhasználóinknak korántsem fordítunk hátat. Változatlanul támogatjuk őket, termékünket pedig ezentúl is szállítjuk. További verziókat azonban már nem fejlesztünk belőle.

CHIP: *Azok az IntranetWare-tulajdonosok, akik lépést kívánnak tartani a terméknemzedékek váltásával – röviden visszatérnének a NetWare-hez –, különösebb műszaki bonyodalmak nélkül megtehetik ezt?*

Balazs: Természetesen. Amikor bejelentettük a terméket, akkor egy ingyenes upgrade-lehetőséget is felkínáltunk azoknak, akik 1998. január 27. után vásárolták meg az IntranetWare for Small Businesst. Azok pedig, akik ezt megelőzően szerezték be ezt a szoftvercsomagunkat, kedvezményes, 195 dolláros áron válthatnak át NetWare-re.

CHIP: *Június végén megjelenik a NetWare 5-ös verziója. Három béta változat is megelőzte ugyan, mégis mondana róla pár szót?*

Kisvállalat – nagy üzlet

A Novell a hálózati szoftvereket fejlesztő cégek legnagyobbika a világon. PC-s szoftverek tekintetében második a rangsorban, az összes szoftvergyártót tekintve pedig az ötödik. Világszerte több mint 79 millió felhasználót szolgál ki az eddig értékesített 3,8 millió szervere, melyek száma évente mintegy egymillióval gyarapodik. A GroupWise felhasználói tábora 9 millió fős.

A világ vállalkozásainak 90%-a a kisvállalatok kategóriájába tartozik. Ez a szerverpiac legdinamikusabban növekedő szegmense, 2001-ben az értékesített kiszolgálók 33%-a itt talál majd tulajdonosra. Az ezredfordulót követő évben a telepített helyi hálózatok (LAN) száma is eléri a 2,6 milliót – az 1997-ben számon tartott 1,5 millió LAN-hoz képest. Az IntranetWare for Small Business egy évvel ezelőtti bejelentése óta a Novell 100 ezer szervert szállított le, és a szoftvercsomagot a kisvállalati hálózati technológia kategóriájában 1997-ben az év termékévé választották.

Az IDC felmérése szerint a kisvállalatok 75%-a nyomtatómegosztást, 68%-a a csoportmunka támogatását, 38%-a elektronikus levelezési (e-mail) lehetőséget, 34%-a távoli hozzáférhetőséget, 25%-a pedig Internet-csatlakozást vár számítógép-hálózatától. Mindezt a lehető legbarátságosabb kivitelben, hiszen mindössze 14%-uk fizetési listáján szerepel külön információtechnológiai személyzet.

Áramvonalas NetWare. CHIP 98/6/91

Balazs: Sajnos nem sorolhatom magamat a NetWare 5-szakértők közé, és mi a Small Business csoportban még a 4-es verzióra összpontosítunk. Annyit mondhatok, hogy világszerte mintegy 150–200 ezer béta példányt bocsátottunk ki. A visszajelzésekből ítélve nagyszerű termék született, amire nagyon sokan régóta vártak már.

CHIP: *És milyen fogadtatásra talált a kisvállalati NetWare?*

Balazs: Nagyszerű a visszhangja. Az Egyesült Államokban a disztributorok keresnek bennünket, mert ezerszám veszik fel a megrendeléseket, a viszonteladók pedig egyszerűen odavannak érte, hiszen nagy lehetőséget, jó üzletet látnak a NetWare for Small Businessben. A sajtónkra sem lehet panaszunk. Úgy tűnik, mindenki értékeli, hogy a Novell erre a piacra is készít terméket. A sikeresnek bizonyult IntranetWare for Small Businesst egy évvel ezelőtt hoztuk ki, most bejelentett termékünk pedig a vállalati hálózati technológia fejlődésének egy újabb lépcsőfokát testesíti meg.

CHIP: *Említett termékeivel milyen piaci részesedést szerzett magának a Novell?*

Balazs: Magyarországon ez az arány 90%-os. Világviszonylatban a torta 60%-át kitevő szelete a miénk. Gondoljon csak bele, mekkora piacról beszélünk! Az IDC felmérése szerint a NetWare 3 és 4 teljes felhasználói táborának mindössze 3%-a pártolt át a Windows NT-hez. Ez a hűség önmagáért beszél.

CHIP: *A Microsoft mellett számon tart-e a Novell más komoly vetélytársa(ka)t?*

Balazs: A Microsoft kétségtelenül az első számú riválisunk. Azon már vitatkozhatnánk, hogy a Unixokkal milyen mértékben vetélkedünk. Azt hiszem, a Unix inkább alkalmazás-szervernek tekintendő – mellesleg a Windows NT-ről is azt mondaná a Microsoft, hogy erre a piacra hegyezte ki. Amit viszont mi a Novellről és termékeiről mondani akarunk, az az, hogy mi vagyunk a hálózat – és nem csupán egy hálózati operációs rendszer vagy egy alkalmazásszerver. Egy hálózat felhasználójának lehet NT-je is, lehet Unixa és/vagy mainframe-je is, a Novell NetWare képes mindezeket a környezeteket egyetlen keretbe fogni és felügyelni.

CHIP: *Végül arra kérjük, vázolja fel, milyennek látja a közeljövő kisvállalatát! Ön szerint milyen hálózati technológiát használ majd ez a cégkategória?*

Balazs: Ha három szóval kellene válaszolnom, akkor az a felhasználóbarátság, az Internet és a mobilitás lenne. A kisvállalatok olyan technológiát akarnak, amelyben a számítógépet csupán csatlakoztatni kell az iroda falán található aljzatba, és az máris munkára kész, egyúttal az Internetet is eléri, a Web-oldalakat pedig automatikusan elkészíti a beírt információ közzétételére. A felhasználók mindezt a kapacitást természetesen tartózkodási helyüktől függetlenül igénybe kívánják venni, ezért a hordozható számítógépek méginkább teret hódítanak.

CHIP: *Ha hálózat, akkor NC vagy PC?*

Balazs: NC vagy PC. A felhasználóra bízzuk, hogy milyen klienst választ, mi a hálózat vagyunk hozzá.

Kerecsen Tamás – Kis Endre

3DLabs, TI
Megegyezés
A 3DLabs 1996-ban hosszú távú megállapodást kötött a Texas Instrumentsszel 3D-s technológiák közös fejlesztésére és gyártására. Idén februárban a 3D Labs beperelte a TI-t, hogy az titkos dokumentumokat adott ki. Most áprilisban bíróságon kívül megegyeztek, és ezentúl a TI is árulhatja a Permedia 2 chipeket.

3Com
Barátságos kézfogás
A 3Com márciusban Németországban, Olaszországban és Franciaországban beperelte a Microsoftot a Palm PC név használata miatt. Palm PC néven valóban a 3Com PalmPilot vetélytársainak referenciapéldányai futottak, de így is kérdéses volt, hogy a tenyér jelentésű „palm" szó levédhető-e. A Microsoft Palm PC helyett „Palm-sized PC"-nek fogja nevezni eszközeit, cserébe a 3Com eláll a pertől.

Modemek „sütve"
A 3Com elismerte, hogy a Megahertz noteszgép-modemek nagyon ritka esetben tönkremehetnek az x2-ről V.90-re való upgrade-elés közben. A 3Com mindenesetre eltávolította az upgrade-et az oldaláról, amíg megtalálja a megoldást. Az alatt a két hét alatt, amíg fent volt az upgrade, 4500 ember töltötte le, és ebből 20-nak volt problémája, leginkább Dell gépeken. A tönkrement modemeket a 3Com kicseréli. Felhívták a figyelmet arra, hogy a flash EPROM-ok átírása nem veszélytelen művelet, és nem szabad megszakítani. Ki kell kapcsolni az összes energiatakarékossági funkciót, a képernyővédőket és a vírusirtókat, mert ezek mind megszakíthatják a műveletet.

Acer
DRAM üzletek
A múlt hónapban a Texas Instruments (TI) eladta a TI–Acer közös DRAM-gyártó vállalkozásbeli érdekeltségeit az Acernek. Az Acer most az IBM-et környékezte meg, hogy adja el neki 0,18 mikronos chipgyártó technológiáját, amivel a 256 Mbites chipeket gyárthatná. Az Acer lenne az első, amely megkapná azt a technológiát, amit a híres fishkilli fejlesztőközpontban dolgozott ki az IBM, a Siemens és a Toshiba. A fishkilli központot a rézvezetékes IC-k kapcsán kapta szárnyra a világhír.

Analog Devices
ADSP-21065L Sharc
Az Analog Devices új ADSP-21065L Sharc jelfeldolgozó processzora (DSP) az első 32 bites, lebegőpontos DSP, ami mindössze 10 dollárba kerül. Ezért a pénzért mintegy 180 Mflops teljesítményt kapunk, azaz 5 cent körülire süllyedt egy Mflops ára. A Sharc rutinkönyvtárában már benne vannak a Dolby Digital (AC-3), a Dolby Pro Logic, a THX és a DTS dekódoló algoritmusok. Az olcsó, nagy teljesítményű DSP-k korát éljük: az év elején, a CES-en a Lucent bemutatott egy 16 bites, 100 MIPS-es fixpontos egységet, 5 dollárért.
- www.analog.com

AMD
IBM-befektetés
Az AMD már túljutott tavalyi válságán, amikor képtelen volt elegendő jó processzort termelni. Folytatódik azonban gyilkos árversenye az Intellel, amihez – úgy tűnik – nincs elegendő tőkéje, ezt most az IBM biztosította. A befektetés pontos összegét nem hozták nyilvánosságra. Az IBM már eddig is gyártotta és használta a K6 processzorokat. Most újabb gépeket hoz ki, az Aptiva E56-ost a 266 MHz-es változatra, az E84-est pedig a vadonatúj 300 MHz-esre alapozva.

Vezércsere
Az előbbi hírtől függetlenül most került nyilvánosságra az az AMD-nél már a múlt év szeptemberében elfogadott terv, miszerint egy éven belül lemond Jerry Sanders elnök-vezérigazgató. Utódja feltehetően Atiq Raza, a NexGen volt elnök-vezérigazgatója lesz, aki jelenleg az AMD technológiai igazgatója.

Apple, Exponential
Per
Ez talán a legfurcsább per, amiről eddig írtunk, és nem valószínű, hogy egyhamar párja akad. Az Exponential kifejlesztett egy PowerPC-változatot, az X704-et, amit végül az Apple nem akart felhasználni. Így aztán múlt májusban az Exponential lehúzta a rolót, és szeptemberben elárverezte szabadalmait az S3-nak tízmillió dollárért. Idén februárban beszedte a pénzt, és most az Apple meg akarja akadályozni, hogy ezt elköltse. Az Apple szerint az árveréssel az Exponential szándékosan olyan helyzetbe hozta magát, hogy ne tudjon eleget tenni szerződéses kötelezettségeinek.

Award, Phoenix
Egyesülés
Részvénycserével egyesül két BIOS-gyártó, az Award és a Phoenix. Egyik riválisuk, a hordozható gépekbe BIOS-okat (és más szoftvereket) gyártó SystemSoft úgy becsüli, hogy 70%-át fogják birtokolni az asztali gépek BIOS-piacának. A Phoenix inkább a nagyobb teljesítményű PC-khez írt BIOS-t, az Award pedig alaplapokhoz, olcsó PC-khez és beágyazott rendszerekhez. Az egyesülés után az Award a Phoenix egyik részlege lesz. A tőzsdén mintegy 5%-ot esett a Phoenix árfolyama a hír bejelentése után.
- www.ptltd.com
- www.award.com

Canon
Új nyomtatók
A Canon májusban érdekes nyomtatókat hoz ki. A BJC-4400 asztali nyomtató majdnem hétköznapi, 6,5 fekete-fehér lap/perc és 2,5 színes lap/perc sebességű. Fotónyomtatásra is képes. Különlegessége, hogy megfelelő modullal scannerré alakítható. A következő a BJC-5000. 7,5 fekete-fehér lapot készít percenként, de színesből is képes ötöt legyártani. Hogy hogyan? A lap két felét külön-külön fej

Röviden

Érdekes árak: Az első ultranotesz 1000 dollár alatt (és a második neves gyártótól származó noteszgép ebben az árkategóriában) a Toshiba Libretto 50CT. Az LCD-s piacon az Artwork 14,1 colos kijelzője okozott komoly meglepetést 860 dolláros árával, múlt hónapban az IBM 1499 dollárra vitte le hasonló kijelzőjének az árát, és már ez is komoly meglepetést okozott. A NewCom V.90-es modemjei a Circuit City üzleteiben 29,99 dollárba kerülnek.

SGI, Nvidia: Az SGI grafikus chipekkel kapcsolatos szabadalmak megsértéséért beperelte az Nvidiát.

Tech Data, Computer 2000: A Tech Data megvásárolja a 4,9 milliárd dollár értékű *Computer 2000* 80%-át.

Gateway 2000: A cég Gateway-re változtatta a nevét, de megtartotta közismert „bocis" logóját.
- www.gateway.com

NEC: Az NEC már meg is jelent a 128 Mbites memóriachipekkel. Ezeket jelenleg 0,22 mikronnal gyártják, de jövőre már 0,15-0,18-dal fognak gyártani, feltehetően még fejlettebb IC-ket.

nyomtatja. Felbontása 1440×720 dpi, és akár A3-as lapra is nyomtathatunk vele. A két fej miatt jó 50%-kal drágább, mint a BJC-4400 (199, illetve 299 dollár). Végül említsük meg a BJC-50-est, ami valódi noteszgép-nyomtató. Nemcsak párhuzamos, hanem infravörös portja is van. Hálózati áram nélkül, saját lítium-ion akkumulátorával 100 oldalt képes nyomtatni. Felbontása viszont csak 360 dpi. Az igazi csemege az, hogy ez az egység is scannerré változtatható.

- www.ccsi.canon.com

Cross Pen Computing Group

CrossPad

A leggyorsabb jegyzetelési módszer legtöbbünk számára a kézírás. De még gyakorlott gépíróknak is hasznosabb lehet a kézzel történő jegyzetelés, mint egy noteszgépbe pötyögés,

CrossPad, az írásdigitalizáló

hiszen így villámgyorsan lehet például felvázolni magyarázó rajzokat. Viszont jó lenne, ha ez a kézírásos jegyzet elérhető lenne egy PC-n, mert könnyebb lenne benne keresni és hasznosítani.
A laponkénti szkennelés pedig macerás... Itt lép be a CrossPad: ez egy A4-es „papíralátét", ami írás közben folyamatosan jegyzi – nagyjából 50 oldalra elegendő, 1 Mbyte-os – flash memóriájába a meghúzott vonalakat. Ezután egy PC-hez kell kapcsolni, és az IBM Ink Manager szoftverével kezelhetjük az immáron elektronikus jegyzeteket. (A CrossPaddel ez kijelző hiányában nem tehető meg.) Kulcsszavakat fűzhetünk az egyes oldalakhoz, „könyvjelzőket" helyezhetünk el az anyagban, elküldhetjük másoknak faxon vagy e-mailben.
Sajnos magyar viszonylatban a CrossPad 399 dolláros ára kicsit borsosnak tűnik.
Másik negatívuma, hogy tömege 1 kg – sokkal kevesebbet várna az ember.

- www.cross-pcg.com/products/crosspad/pad.html

Dataquest

NC-felmérés

A Sun, az Oracle és a Netscape NC-koncepciója valahogy nem akar működni.
Tavaly a Dataquest szerint 144 040 darabot sikerült eladni (nagyjából ugyanennyi PC-t adtak el Magyarországon ugyanebben az időszakban), és az idei évre ennek háromszorosát jósolják.
Optimistának tűnik a becslés, mert az NC legnagyobb támogatói közül például a Federal Express 30 ezer NC-t cserél le PC-kre és windowsos terminálokra.
A PC-nek sem megy túl jól: az In-Stat piackutató cég szerint például mintegy 96,7 millió PC-t szállítanak le idén, ami csak 13,4%-os növekedést jelent a tavalyi 15,9%-kal szemben.

EIM

Érdekes hirdetés

„Hogy messzire juss, a legjobb felszerelésre van szükséged."
Az EIM izraeli cég ezzel a szlogennel hirdette Newron számítógépeit az egyik legnagyobb izraeli napilapban, a Yedioth Ahronothban.
Ez önmagában még nem furcsa, csakhogy a szlogen mellett egy híres-hírhedt tinédzser állt, Elud Tannenbaum, akit Analyzer álnéven is ismernek.
Mint múlt hónapban

Elud Tannenbaum: zsivány vagy hős? Reklámnak viszont ideális...

tudósítottunk róla, rendőrségi vizsgálat folyik ellene, mert betört a Pentagonhoz.

- www.newron.co.il
- www.eim.co.il

Fore

ASX 4000

A májusi Network+Interopon mutatkozott be a Fore ASX 4000-as kapcsolója.
16 OC-48 (2,4 Gbit/s) vagy 64 OC-12 (622 Mbit/s) kapcsolatot képes összekötni.
A Fore következő kapcsolója a jelenlegi 40 Gbit/s sebesség helyett már 100 Gbit/s-mal fog dolgozni. Ráadásul ezek a berendezések soha nem dobnak el egyetlen csomagot sem. A Cisco és a 3Com is tervezi 100 Gbit/s sebességű kapcsolók piacra dobását az idén.

- http://www.fore.com/products/launch/asx4000.html

Hitachi

Tucatszám

Lehet, hogy a Seagate szerint nem érdemes 12 000-es percenkénti fordulatszámú merevlemezt készíteni, de a Hitachi nem így gondolja. Új 9 Gbyte-os merevlemezük tányérjai 12 030-szor fordulnak percenként. Az így elérhető 27,3 Mbyte/s-os adatátviteli sebesség 50%-kal több, mint az előző 9 Gbyte-osoké.

- www.hitachi.co.jp

Intel, Intergraph

Folyik a per

Mint ismeretes, az Intergraph beperelte az Intelt szabadalmi jogok megsértéséért.
A bíróság most rendkívül fontos ítéletet hozott. Az itt alkalmazott elv megértésére nézzünk egy példát:
ha valakinek a kezében van egy városba befutó összes vasútvonal, akkor nem tilthatja meg a versenytársainak, hogy használják a sineket, ha szükségük van rá.
A bíróság szerint ez a szellemi termékekre is igaz.
Esetünkben ez azt jelenti, hogy az Intelnek kötelessége ellátnia az Intergraphot a processzorok korai változataival és a megfelelő információkkal.
Az angolszász jog pedig precedens-alapú!
Tehát erre a döntésre támaszkodva valószínűleg meg lehetne támadni a Slot 1 vagy az I2O levédését, és a Microsoft ellen is sikerrel alkalmazhatnák ezt az elvet.
Az Intel természetesen fellebbezett a döntés ellen.

- Intergraph–Intel: pereskedés. CHIP, 98/1/53

Intel

0,18 mikron

99-ben már indul is a 0,18 mikronos chipek termelése az Intelnél.
Bár a cég nem árulta el, hogy konkrétan mely chipeket fogja gyártani az új csúcstechnológiával, az elsők minden bizonnyal az addigra nagyjából 333 MHz-es mobil Pentium II-k lesznek és persze az év közepétől a Merced. Erősen felgyorsult a technológiák váltása: csak múlt szeptemberben jelent meg az első 0,25 mikronos Intel chip.

Xeon

Ez lesz a fedőneve a Slot 2-es processzoroknak.
Az Intel nagyon komolyan veszi a piac szegmentálását: a munkaállomásokhoz szánt chipkészletek csak két processzort támogatnak, a szerverekéi viszont nyolcat.

Intermec Technologies
PenKey 6110

A gombamódra szaporodó Windows CE-s tenyérgépek és a zsugorodó Windows 95-ös noteszek között most még egy kategória támadt: a Windows 95-ös tenyérgépeké. A 80 dekás *PenKey 6110* 100 MHz-es AMD 486 processzort használ 32 Mbyte memóriával, és merevlemezt is lehet kapcsolni hozzá. Az adatokat 240×320 képpontos érintőképernyőjén át vihetjük be, akár tollal, akár kézzel való érintéssel.

➧ www.intermec.com/products

Kao
A floppy vége

A Kao az amerikai gyárai után most már Japánban és Európában is leállt a hagyományos floppyk gyártásával, vagyis egy jelentős szereplő kilépett a piacról. Néhány százmillió floppymeghajtó lehet használatban, míg az összes többi cserélhető írható-olvasható típusból összesen is egyelőre csak néhány tízmillió akad. Tehát volna mit lecserélni – csak még az bizonytalan, hogy mire.

KryoTech
Alpha

A KryoTech hűtésével a Cebiten láthattunk egy 702 MHz-es Pentium II-t és 400 MHz-es AMD K6-ost. Az utóbbi már kapható. A KryoTech a Digitallel is együttműködik: júniustól kaphatók azok a 600 MHz-es 21164-es Alpha gépek, melyek -40 fokra hűtött processzora 767 MHz-en fut. A gépcsalád teljes neve KryoTech/Digital 767 Personal Supercomputer. 4 Mbyte harmadszintű cache-sel, 256 Mbyte ECC SDRAM-mal, 4,3 Gbyte-os Ultra SCSI merevlemezzel és 10/100 Mbit/s-os Ethernet illesztővel szerelt tagjának ára 21 997 dollár. A Premium változat 33 564 dollárért 768 Mbyte ECC SDRAM-ot, 8,6 Gbyte-os merevlemezt és 21 colos monitort tartalmaz. A gépnek egyelőre nem tervezik a 21264-re épített változatát.

Lucent
Műanyag tranzisztor

A Lucent kutatórészlegében, a Bell Labsban feltalálták a műanyag tranzisztort. Az alaptechnológia leegyszerűsítve jól ismert: ugyanazt csinálják, mint amikor egy pólóra nyomnak egy ábrát. Jelenleg mintegy 75 mikron távolsággal dolgoznak, ami nagyjából háromnegyede egy hajszál vastagságának. Viszont a sziliciumalapú chipekben 0,35–0,25 mikronnal dolgoznak. A Bell Labs szerint esetleg le tudnak menni 1–2 mikronig, de az alá nem valószínű. Viszont a műszál alapú IC-k hajlékonyabbak és ütésállóbbak, mint a hagyományosak. Ezt például a kijelzőknél és az intelligens kártyáknál (smartcard) lehet kihasználni.

Micron
SLDRAM

A Micron leszállította a Synchronous Link DRAM (SLDRAM) első mintapéldányait a vezető PC-gyártó cégeknek, többek között a Compaqnak, az IBM-nek és a HP-nek. A 64 Mbites (4Mx16) chipek 400 MHz-en, 2,5 V-ról működnek. Ezzel megkezdődött a valódi versenyfutás a Rambus és az SLDRAM között. A Rambus ugyanis jelenleg még nem tudott ilyen sebességű működő mintákat produkálni, noha a fejlesztése már előrehaladott.

National Semiconductor
Jalapeno

A National egyetlen chipre integrált PC-t kíván építeni. Ehhez jó néhány céget megvett már: Cyrix (fő funkciók), Gulbransen (audiotömörítés), FIS (grafika), Mediamatics (MPEG-kibontás, rendszervezérlő). Egy PC minden funkcióját egy 1,7 négyzetcentiméteres IC-re integrálják. Csak tápegység és memória kell mellé, minden mást elvégez a chip. Ezzel már 4-500 dollár alatti PC-k építhetők. A fejlesztést az izraeli Herzliában végzik. A National szerint egy embernek

Rock City: újabb kocka a NeXT után

800 hónapját venné igénybe a munka. A fent említett cégeken kívül még a ComCore DSP-gyártót is megvette nemrégiben az NS.

M II

A 6x86MX processzor tervezése közben neve M2 volt. Mostantól hivatalosan is így hívják, csak római számmal. Az első processzor, ami ezen a néven piacra kerül, az M II-300 lesz – a 6x86 PR266 tehát valójában nem is került piacra. Az M II-300 ugyanannyiba kerül, mint amennyibe a PR266 került volna. Az M II-300 fizikailag nem 100 MHz-es buszról működik, de a Cyrix hangsúlyozta, hogy működik olyan rendszerben is. Ez kicsit meglepő – a chip 233 MHz-es, amit elég nehéz 100 MHz-ből elérni. A 0,3 mikronos chip nem sokáig lesz a csúcsmodell, hamarosan következik az első 100 MHz-es Cyrix chip, az M II-333 (250 MHz-es órajellel). Ezt is hamarosan követi az M II-350. Az M II jelölései, akárcsak a korábbi Cyrix chipeké, nem a fizikai MHz-et, hanem a teljesítményi jelzik. Az AMD a K5 P133-mal és a K5 P166-tal még ezt a gyakorlatot követte, de a K6-nál visszatért a MHz-alapú jelöléshez. Az Intel mindig is a MHz-értékeket tüntette fel – a többiek hozzá viszonyítottak. A Cyrix névváltoztatását az IBM

- bizonyosan nem követi. Nem kis részben az IBM gyártja a Cyrixnek a chipeket, és minden második az övé marad, amit maga tesztel és ad el, jelenleg IBM 6x86MX név alatt. Az IBM 6x86MX PR2/300 nem is teljesen azonos a Cyrix M II-300-zal, mert 66×3,5=233 MHz helyett 75×3=225 MHz sebességű lesz. De ettől még maguk a chipek ugyanazok – csak más fizikai sebességen működtetik őket, és azonos teljesítményt várnak el tőlük.

Netline Technologies
C-Guard

A Netline Technologies az izraeli hadsereg által kifejlesztett technológiák egyikét

használja. Maga a cég is volt katonai szakértőkből áll. Első termékük a C-Guard, ami a nem kívánt helyeken lehetetlenné teszi a mobiltelefonok használatát. Izraelben a lakosság 30%-a rendelkezik mobiltelefonnal, ami világrekord. Ennek oka egyszerű: alacsony a mobiltelefonok használati dija. A C-Guard a készülék és a bázisállomás egymásra találását akadályozza meg. Legvalószínűbb felhasználási helyei a kórházak, a mozik, a színházak és az egyetemi előadótermek.

- www.netline.co.il/cellular/default.htm

Olympus
FlashPath

A FlashPath adapter segítségével SmartMedia flash memóriakártyákat olvashatunk el egy közönséges floppymeghajtóval. A FlashPath átviteli sebessége 25 Kbyte/s, ami még mindig gyorsabb, mint a szokásos soros portos megoldás. A 2, 4 és 8 Mbyte-os SmartMedia kártyákat az Olympuson kívül az Agfa, az Apple, az Epson, a Fuji, a Minolta és a Toshiba is használja.

Panda Project
Fura kocka

A Panda Project egy hatéves cég, és elsősorban félvezető termékeket készít az USA védelmi minisztériumának. Most azonban PC-ket is összeraktak, amelyek nagy feltűnést keltettek. A Rock City doboza egy 27 cm-es kocka, ami az egyik sarkán áll 37,5 fokos szögben megdöntve, és négy támaszték tartja. Egyébiránt a Rock City család mindkét gépe, az ST-100 és az ST-200 is teljesen köznapi PC, csak drótnélküli billentyúzetük számíthat e pillanatban még különlegesnek.

- www.pandaproject.com
- www.rockcity.net

Peracom, Kawasaki LSI
USB-s Ethernet

A Peracom és a Kawasaki LSI együtt fejlesztette ki az USB-re csatlakoztatható 10 Mbit/s-os Ethernet adaptert. A Kawasakitól már most beszerezhető, a Peracom csak a nyáron jelenik meg vele.

- www.klsi.com
- www.peracom.com

Planet Computing
Newton-felvásárlás?

Egy kis, jórészt ismeretlen texasi fejlesztőcég, a Planet Computer felajánlotta az Apple-nek, hogy megvásárolja tőle a Newtont. Február végén jelentette be az Apple, hogy abbahagyja a Newton fejlesztését, és rá alig egy héttel már meg is érkezett az ajánlat – de ez csak április elején került napvilágra. Azt egyelőre nem tudjuk, mennyit kínált a Planet a Newtonért.

Quantum
Fireball EL

A Quantum új merevlemezei nem megnövelt sebességükkel tűnnek ki a mezőnyből, hanem ütésállóságukkal. Az a furcsa, hogy ezek asztali egységek – általában a hordozható egységeknél kiemelt cél az ütésállóság. Az új Fireball EL sorozatban négyféle egység van, 2,5-től 10,2 Gbyte-osig.

- www.quantum.com/corporate/pc/fireball_el

Secret Service
Nyomtatott dollárok

Kötelességünk tudósítani Olvasóinkat arról a jelentésről, amelyet a US Secret Service adott ki. Eszerint egy scannerrel és egy színes tintasugaras nyomtatóval könnyedén előállíthatók hamis bankjegyek. A leggyakoribb áldozat a 20 dolláros. Az 1996 után nyomott bankók már valamelyest biztonságosak (az átlagembert még ezek másolataival is átveri), de a 1990 előttiek 30-40 éves biztonsági megoldásai már semmire sem jók. Annak idején, amikor megjelentek az első, akár pénzhamisításra is képes színes fénymásolók, a legszigorúbb nyilvántartás mellett árulták ezeket. Most is valamiféle nyilvántartáson gondolkoznak, például egy mikroszkopikus pontsort nyomtathatna a nyomtató valahova, amiből dekódolni lehetne a sorozatszámát. Emellett valószínűleg a pénzhamisításért járó büntetést is súlyosbítják, ez eddig az elkobzott pénz mennyiségével arányos volt. Amíg nyomdával kellett előállítani a hamis pénzt, addig ez jónak tűnt, de most már igény szerinti kis adagok nyomhatók.

Seiko
Ruputer

A Ruputer egy karórába épített számítógép. PIM (personal information management – személyi információkezelő) szoftver jár hozzá, amiben határidőnapló (scheduler), címjegyzék és teendőlista van. A gép szoftvere úgymond Windows 95-kompatibilis, 16 bites processzorral és 128 Kbyte RAM-mal van rajta, amivel adatokat vihetünk be: a 102×64 képpontos képernyőn megjelenik a billentyúzet, és azon navigálhatunk. A képernyőnek háttérvilágítása is van.

- www.seiko.com/Ruputer.html

Silicon Graphics
Önállósodik a MIPS

Önállóvá válik a MIPS-részleg – egyelőre 80%-a SGI, 20%-a pedig a MIPS Group tulajdona. Három hónap múlva tőzsdére is kerül a cég. Az SGI leszámolt nagyívű processzorfejlesztési terveivel. A jelenlegi R10000 után idén nyáron még megjelenik az R12000, majd jövő tavasszal az R14000, de ezzel kész. Ezután az SGI az Intel Merced processzorait fogja használni. A 300 MHz-es R12000 viszonylag kis előrelépés a 10000-eshez

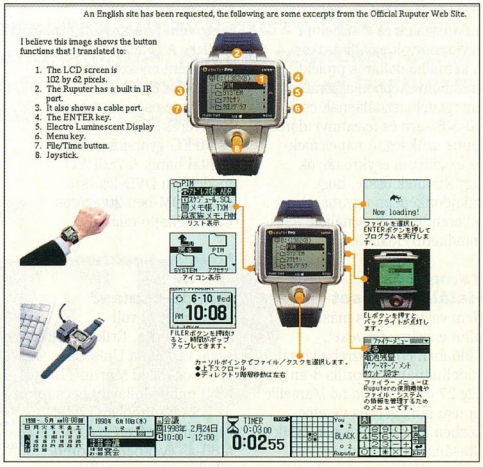

Seiko Ruputer – James Bond után szabadon

működik. A Microsoft Outlook és Scheduler, valamint a Lotus Organizer adatait fogadja és tárolja 0,5 vagy 2 Mbyte flash memóriában. Még egy apró „joystick" (mint az IBM Thinkpadek mutatóeszköze) is képest, és az R14000 már valószínűleg nem is fog új architekturális elemeket tartalmazni, csak fejlettebb gyártástechnológiával 400 MHz-re emelik az R12000 sebességét.

A H1 (Beast fedőnevű) és a H2 (Capitan) processzor tehát már nem lát napvilágot.
A MIPS megmentője a NEC lehet, amely a MIPS processzorok mintegy 50%-át gyártja. Hogy pontosan mit lép, azt nem tudni, de hogy valamit fog csinálni, azt valószínűnek tartják. A MIPS processzorokat széles körben használják, kézigépekben és játékgépekben ugyanúgy megtalálhatjuk őket, mint munkaállomásokban.
S hogy e hírcsokor se maradjon per nélkül: a MIPS a Lexrát perelte be, mert az MIPS-kompatibilis processzorokat épít a MIPS licence nélkül.

Siemens
Napelemektől az IC-kig

A Siemens Solar Industries és a Northwest Energy Efficiency Alliance (Északnyugati Energiahatékonysági Szövetség) közösen fejleszt ki egy új technológiát, amivel időt és energiát lehet megtakarítani a napelemek és a szilícium egykristályok előállításakor. A kétmillió dolláros projekt eredményeképpen a korábbi energiafelhasználásnak csak 40-50%-ára és feleannyi időre lenne szükség. A napelemek és a szilícium egykristályok úgy kerültek össze, hogy tulajdonképpen ugyanazt a berendezést használják mindkettő előállítására.

Tamagocsi
Halálos baleset

Nem vagyok képes mást leírni, mint a száraz tényeket, különben erős részrehajlással vádolhatnának. Április 8-án egy 27 éves francia nő Marseille típusú tamagocsija vezetés közben jelzett. Miközben egyik utasának akarta adni kedvencét, nem a vezetésre figyelt, és biciklisták közé hajtott. Egy halott, egy súlyos sérült.

Texas Instruments
Basava

A Basava két meglehetősen közönséges alkatrész összeházasításából létrejött meglepő újdonság: egy 168 vagy 144 lábú DIMM modulra nemcsak SDRAM-ot, hanem egy DSP-t is ráépítenek. A modul közönséges memóriamodulként is használható, de egy parancsra aktiválódik a DSP. A bekapcsolódás után lefoglal magának némi memóriát (például 16 Mbyte-ot egy 64 Mbyte-os modulból), amihez utána rendkívül gyorsan tud hozzáférni, hiszen egy modulon van vele. A DSP-nek és a nagy sávszélességnek audió- és videó-feladatoknál vehetjük a legnagyobb hasznát. Ráadásul mindez nem lesz sokkal drágább a köznapi RAM-nál, hiszen a DSP chipek tipikusan olcsók (lásd az Analog Devices hírét). A WinHEC-en megjelent mérnököknek nagyon tetszett, de még nem tudni, mikor kerül piacra a termék.

Toshiba
Tecra 780

A Toshiba új, mobil Pentium II-n alapuló Tecra 780 gépeiben videokamera is lesz. Ezt scannerként is használhatjuk szokott funkciója mellett. A gépek kiépítése egyébként egészen szokásos: 13,3 colos TFT kijelző, 8,1 Gbyte-os merevlemez, hardveres 3D- és MPEG-gyorsítás, Dolby Digital hang. A 780DVD modellben DVD-lejátszó, a 780CDM-ben 20-szoros CD-meghajtó található.

Unisys, Lockheed Martin
Milliós csalás?

A Unisys egy volt alkalmazottja, Erik Gundacker azzal vádolja a Unisyst és a Lockheed Martint, hogy több millió dollárral becsapták az USA haditengerészetét. Amikor a tengerészet a 80-as években készített alkalmazásait a milliós célgépekről át akarta vinni néhány tízezer dolláros, kereskedelmi forgalomban kapható gépekre, akkor Gundacker szerint a Unisys azt kérte tőle és más szoftvermérnököktől, hogy hazudjanak az átállás hasznosságáról.
94 januárjában lapátra tették Gundackert, mert tiltakozott más, szerinte illegális lépések miatt. A volt alkalmazott 1996 januárjában indította meg az itt leírt pert, és a múlt év végén a központi ügyészség arról értesítette, hogy a megfelelő szervek elvégezték a kivizsgálást, és ők viszik tovább az ügyet.
Ez valószínűleg azt jelentette, hogy találtak valamit. Most áprilisban viszont lezárták az ügyet, és így az nyilvánosságra is került.
A tengerészet egyébként még mindig a milliós, régi típusú rendszereket használja. Talán igaz, hogy csak ezek alkalmasak a feladatokra, de valószínűbb, hogy egy komoly hadbeszerzési botrány robban ki.

Zen
A CD utolsó dobása

32×? 34×? Ugyan már! 40×!
A Zen Research állítása szerint új meghajtóik képesek elérni ezt a sebességet. Ráadásul a Zen szerint a meghajtó CLV (Constant Linear Velocity) működésű, vagyis a CD-k belső és külső részeit azonos sebességgel olvassa.
Az első példányokat a Kenwood szállítja majd. A Zen TrueX technológiája DVD-n is működik.

Xircom
Realport

A PC Card-felhasználók körében gyakori probléma a különböző csatlakozókábelek törése vagy elvesztése.
A Xircom a Cebiten bemutatott egy minidokkot ennek megoldására, de még ez sem volt elég: a Realport Ethernet 10/100+ Modem 56-hoz nem kell kábel. Kivéve persze a GSM csatlakozót – ami telefononként eleve más és más. A köznapi telefonhoz még továbbmenő csatlakozója is van. Elsőre hihetetlen mindez – a csatlakozók nagyobbak, mint egy Type II-es kártya. Ezért a Realport Type III-as, vagyis lefoglalja egy tipikus noteszgép mindkét lehetséges bővítőportját. De ez aligha okoz problémákat: a felhasználók többségének modemre és Ethernetre van szüksége.
A jövőben várható még többfajta Realport, például ISDN-plusz Ethernet-képességgel.

Xircom Realport: mi minden fér egy Type III-as kártyára!

➧ www.xircom.com/realport/Default.htm

Négyesi Károly

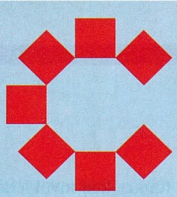

COREL® OEM

COREL DRAW!™ 6

COREL Print House™ Magic
Dazzling Creations in a Flash!

COREL® WordPerfect® Suite

Az árak magukért beszélnek...

Új hardver vásárlása esetén megfizethető áron juthat jogtiszta Corel irodai és grafikai programokhoz a SVED viszonteladóinál. A Corel termékek OEM konstrukcióban kizárólag az értékesítendő szoftvernél drágább, új hardverrel együtt kerülhetnek kereskedelmi forgalomba.

OEM OK
SVED
Az OEM disztribútor

A Corel kizárólagos OEM disztribútora

Üzletünkben kizárólag viszonteladókat szolgálunk ki!
1143 Budapest, Hungária krt. 67.
Tel: 222-0133 Fax: 222-0134
corel@sved.hu
http://www.sved.hu/corel/

A Corel, a CorelDRAW és a WordPerfect a Corel Corporation bejegyzett védjegyei

IBM ThinkPad 380XD
Nyitnikék

A szerkesztőségünkben kipróbált IBM ThinkPad 380XD notesz 233 MHz-es Intel MMX processzorral, 32 Mbyte memóriával, 12,1 colos, 800×600 képpont felbontású TFT kijelzővel és 4 Gbyte-os merevlemezzel rendelkezik. A gép IBM BIOS-a grafikus, egeres rendszerű, az alapvető beállítások elvégzésén túl lehetőséget nyújt a hardverelemek tesztelésére is. A 380XD masszív felépítésű, emiatt némileg vastagabb a szokásos noteszgépeknél. Érdekesség, hogy a dokkolóállás csatlakozóit a gép alján, a hangszórókat pedig az előlapon helyezték el. Az új trendnek megfelelően egybeépített CD- és floppymeghajtót találunk a gépben.

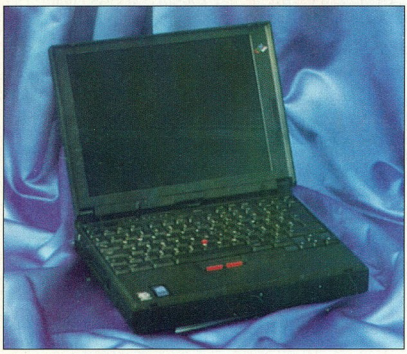

Érdemes kinyitni

Kiváló dokumentációja nyomtatott és elektronikus formában is rendelkezésre áll. Jó néhány szoftvert mellékelnek hozzá. Megkapjuk többek között a SmartSuite 97-et, a CardWorks PCMCIA-kezelő és a TranXit kommunikációs programot.

zA ThinkPad 380XD 1 049 000 Ft-ba kerül áfa nélkül, garanciája 1 éves.

- IBM Magyarország Kft. ☎ 345-0500
- www.pc.ibm.com
- Professzionál Kft. ☎ 216-5300
- e-mail: prof.sales@professzional.datanet.hu

LG ScanWorks 30a
DoLGos lapolvasók

Az LG ScanWorks 30a síkágyas lapolvasó általános irodai alkalmazásra készült, míg nagyobb testvére, a ScanWorks 60a az üzleti felhasználás mellett grafikai feladatok megoldásánál is alkalmazható.

Mindkét scanner párhuzamos porton (EPP interface) keresztül tartja a kapcsolatot a számítógéppel. Műszaki paramétereik gyakorlatilag csak a fizikai felbontásban térnek el egymástól, amely a 30a esetében 300×600 dpi, míg a 60a 600×1200 dpi-s részletességgel „látja" a világot. Interpolálással mindkét lapolvasó maximálisan 9600 dpi-s eredményt szolgáltat. Színes üzemmódban 30 biten ábrázolják a színeket (ez 10 bit, azaz 1024 árnyalat összetevőnként), a szürkeárnyalatos módról nem közöl adatot a gyártó (valószínűleg 8 bit/képpont). A scannereket és vezérlőprogramjukat is futurisztikus külsővel látták el alkotóik. A kezelőszoftverben a szokásos funkciókon kívül lehetőség van a beolvasott fotók expozíciójának változtatására, illetve a képek különböző paramétereinek (kontraszt, fényerő, gamma korrekció) színcsatornánkénti állítására is. A scannerekhez a Photo Plus 4 fotóretusáló és a Xerox TextBridge Classic szövegfelismerő programot adják.

A kisebbik ScanWorksöt irodai célokra ajánlják

A LG lapolvasóihoz nyomtatott formában nem jár dokumentáció, leírásuk PDF formátumban a hozzájuk mellékelt CD-n található.

A LG ScanWorks 30a ára áfa nélkül 19 900 Ft, a ScanWorks 60a 27 900 Ft-ba kerül. A garancia mindkét lapolvasóra 1 év.

- HRP Hungary Kft. ☎ 252-6300
- www.hrp.hu
- e-mail: info@hrp.hu

Brilliance 4500AX
Széles látószögű

A Brilliance 4500AX a Philips első asztali színes LCD monitora. A látható képfelület átlója 14,5 col, ami a 15 és a 17 colos képcsőjű hagyományos monitorok képmérete közé esik. Legnagyobb felbontása 1024×768 képpont.

Valóban briliánsak a színei

A monitor hátlapján a VGA csatlakozón kívül audiobemenet is található, mivel a monitorban egy sztereó hangszórópár is helyet kapott. Az előlap jobb oldalán találjuk a kontraszt és a fényerő potenciométeres szabályozógombjait. A képernyős (OSD) menü kezelőgombjai szintén az előlapon, de egy lenyitható ajtó mögött helyezkednek el, ami kissé megnehezíti használatukat. A menüben a megszokott paraméterek állításán kívül hangolható a színek megfelelő egyensúlya

Helyesbítés

Előző számunk 73. oldalán az Iomega ZipPlus mérési eredményei hiányosan jelentek meg. A meghajtóhoz adott Parallel Port Accelerator segédprogram telepítése után az alábbi eredményeket mértük: 64 Mbyte adat másolása merevlemezről Zipre *2 perc 25 másodperc*, Zipről merevlemezre *2 perc 20 másodperc*. Olvasóink és az érintett cég elnézését kérjük!

illetve kezdeményezhető a kép automatikus elhelyezése és méretezése.

A Brilliance 4500AX az 1024×768-nál kisebb felbontású üzemmódok képét is ki tudja húzni a teljes képfelületre, de ekkor a megjelenített karakterek némileg torzulnak. Pozitívum, hogy láthatósági szöge nagyobb az LCD-knél megszokottnál, és az általa megjelenített színek élénkek, telítettek. A Philips Brilliance 4500AX ára áfa nélkül 465 100 Ft, a garancia 3 év.

- www.monitors.be.philips.com
- Macroda Kft. ☎ 214-2392
- www.macroda.hu
- service@macroda.hu

Primax Mediastorm Profi 9600

Profi munkatárs

A Primax Mediastorm Profi 9600 scanner az igényesebb üzleti felhasználók elvárásait hivatott kielégíteni,

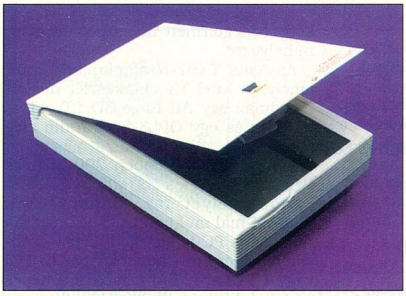

A Profi 9600 SCSI felületen keresztül csatlakoztatható a számítógéphez (SCSI kártyát is mellékelnek hozzá)

de általános grafikai feladatok megoldására is alkalmas. A síkágyas lapolvasó optikai felbontása 600×1200 dpi, ami interpolálással legfeljebb 9600 dpi-re emelhető. Színfelbontása színes módban 30, szürkeárnyalatos üzemmódban pedig 10 bit képpontonként.

A készülékhez adott szoftverek között találjuk az MGI PhotoSuite fotóretusáló, a ReadIris szövegfelismerő és a CardIris névjegykártya-rendszerező programot. A lapolvasó vezérlőprogramjában ránézeti anyag mellett dia beolvasását is kérhetjük, mivel a scannerhez opcionális diafeltét is használható. A programban a szokásos paraméterek – felbontás, színes/szürkeárnyalatos/fekete-fehér mód, fényerő, kontraszt – állításán kívül szabályozható a színek egyensúlya, telítettsége is. Hasznos lehetőség, hogy a gamma korrekció színcsatornánként külön is vezérelhető.

A Primax scanneréhez angol és magyar nyelvű dokumentációt is mellékelnek. Ára 62 000 Ft áfa nélkül, a garancia 1 év.

- Corwell Kft. ☎ 306-9060
- www.corwell.hu
- e-mail: corwell@corwell.hu

Thrustmaster 3D Millennium

Vezérlés a térben

A Thrustmaster mindig első volt az új vezérlési technikák kifejlesztésében. A legendás céget másrészről valósághű és jól programozható vezérlőiről ismeri a közönség. A 3D Millenniummal azonban még a szokottnál is nagyobbat újított: egyenesen a NASA-tól vette át a kialakítást és a technikai megoldásokat: e karhoz hasonlót használnak az űrsiklókon. Az újítás már az első pillanatban érezhető: a gép orrának emeléséhez, süly lyesztéséhez nem előre, illetve hátra kell mozgatni a kart, hanem csuklónk mozgatásával kell dönteni. E megoldással sokkal pontosabb mozgatást lehet elérni. A másik extra, hogy a kart csavarni is lehet, így a csűrés is megoldható.

A 3D Millenniumban teljesen optikai érzékelőket találunk, sőt az infravörös

Thrustmaster Millenium 3D

fény megszakítására a szokásos lyukas kerék helyett szürkeskálásat használtak. Ezzel a megoldással jelentősen megnőtt a kar pontossága – röviden analóg pontosságot értek el digitális technikával.

E nagyszerű fejlesztések hátránya az szokott lenni, hogy speciális kiegészítőt kell használni – ezúttal különleges botkormányillesztőt. Miután azonban órákon keresztül használtuk egy SoundBlaster AWE 64-en keresztül, állíthatjuk, hogy speciális elemek nélkül is pontos, megbízható a Millennium.

A Sved Rt.-nél kapható 18 ezer Ft-ért (áfa nélkül), és 1 év garanciát adnak rá.

- www.thrustmaster.com
- www.sved.hu
- Engedd játszani... CHIP, 97/12/78

Toshiba Satellite 300CDS

Hűséges szolgáló

A Toshiba Satellite 300CDS noteszgép a gyártó belépő szintű modelljei közé tartozik. Processzora 166 MHz-en dolgozik, memóriája alapkiépítésben 16

Mobil, akár egy műhold

Mbyte EDO RAM, merevlemeze 2,1 Gbyte-os. 12,1 colos képernyője DSTN rendszerű, és 800×600 képpont a maximális felbontása. A 300CDS a noteszek azon új generációjához tartozik, melynek tagjaiba a floppy- és a CD-meghajtót is beépítik, mégpedig egymás fölé.

Az IBM gépeiéhez hasonló, pöcökszerű pozicionálóeszközt találunk a billentyűzet közepén, amit Toshibáéknál MousePointnak neveztek el. A gép kialakításának igényességét jól pél-

dázzák az olyan apróságok, mint például a bekapcsológomb fölé húzható kis retesz, ami megakadályozza a rendszer akaratlan elindítását.

A 300CDS merevlemezén gyárilag elhelyezik a gép teljes dokumentációját elektronikus formában, az IntelliSync 97 for Windows kommunikációs programot, illetve a Toshiba Hardware Setup szoftvert, mellyel a hardverbeállítások egy része végezhető el Windows 95 alól. Ára 339 000 Ft áfa nélkül, garanciája 1 éves.

- www.csd.toshiba.com/cgi-bin/
- TechnoTrade ☎ 467-6111
- e-mail: toshiba@mail.matav.hu
- Aida ☎ 206-0551
- www.aida.hu

Tyan Trinity ATX
Trinity

A Pentium II, illetve most már a Celeron ostromát egyelőre még állja a Socket 7, sőt több neves gyártó készít olyan alaplapokat, amelyek képesek fogadni ezeket a processzorokat.

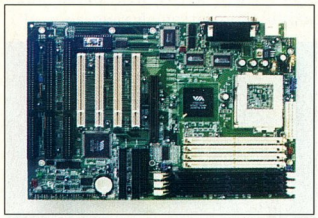

Tyan Trinity

A Tyan Trinity ATX nevű alaplapja is ezek közé tartozik. A Via Apollo VP3 készletét találhatjuk rajta. Fogadni képes az AMD K5, K6, illetve a Cyrix/IBM M1 és M2, valamint az IDT C6 és C6+ típusú processzorait, vagyis az összes jelenleg kapható típust. Ez az alaplap jó alternatíva lehet azok számára, akik már rendelkeznek ATX-es házzal, és régi processzoruk megtartásával szeretnének előrelépni, de azoknak is ajánlott, akik új gépüket nem Intel Pentium II alapon képzelik el. A Trinity képes fogadni a régebbi, 32, illetve 36 bites SIMM modulokat, de az újabb DIMM-ek számára is találunk három foglalatot. Ez igazán kellemes, ugyanis két meglévő DIMM mellett is fejleszthetünk, nem kell becserélni őket.

Utoljára hagytuk a nagyágyút, az AGP csatlakozót. Mivel a grafikus kártyák terén tombol az AGP-s őrület, sőt egyes gyártók már csak erre fejlesztenek, jól jöhet e fejlesztési lehetőség.

Összegezve mindezt: a Tyan Trinity lapja jó befektetés azoknak, akik még várnának a Pentium II vételével, de mégis előre szeretnének lépni. Ára a Sved Rt.-nél 28 900 Ft, és 3 év garanciát vállalnak rá.

- www.tyan.com
- Sved Rt. ☎ 222-0133
- www.sved.hu

Acorp alaplapok
Végre itthon is

Az Acorp márkát már sokan ismerik hazánkban, főleg a kisebb pénzű vásárlók kedvelik. Az Acorpnak immár nálunk is van disztributora, így e márka fellendülésre számíthat: utolérhető a gyártó, és könnyebben hozzájuthatunk a szükséges vezérlőprogramokhoz is.

Szerkesztőségünkben több Acorp alaplap is járt. Ezek közül leginkább a Pentium II-es Acorp Pentium 6 LX 54-et emelnénk ki.

Intel LX chipkészletű, ATX-es alaplap. A pár napos használat alatt megbízhatóan, lefagyások nélkül működött, így bátran ajánljuk az olcsóbb alaplapot keresők számára. Ára 24 800 Ft áfa nélkül, és 1 év garanciát adnak rá.

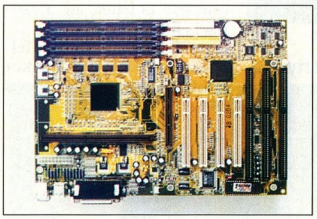

Acorp Pentium 6 LX 54

- www.acorp.com
- www.acorp.hu
- CompOffice Kft. ☎ 465-1063

Asus mini PC
Törperős

Sok felhasználó soha nem használja ki PC-je bővítési lehetőségeit, viszont szeretné, ha számítógépe kevesebb helyet foglalna az íróasztalon. Számukra jelenthet megoldást az Asus mini PC-je. Hozzávetőleg akkora, mint két jól megtermett noteszgép egymásra helyezve.

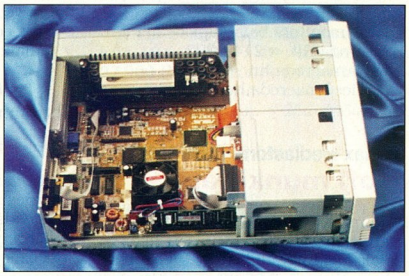

Kompakt megoldás az Asustól

Az Asus TX97-N alaplapjára épül, amely az Intel TX chipkészlet mellett tartalmaz egy Ati Rage 3D LT videovezérlőt és egy OPL3-SA3 audio chipet is.

A nálunk járt gépben 200 MHz-es Pentium MMX és 32 Mbyte SDRAM kapott helyet (az alaplap csak SDRAM-mal működik).

Az Asus PC-je legfeljebb két – szabványos méretű – bővítőkártya (2 PCI vagy 1 PCI + 1 ISA) fogadására képes egy riser kártyán keresztül.

A CD-meghajtó az egyetlen olyan alkatrész, amilyennel asztali gépben eddig még nem találkoztunk. E Toshiba által gyártott meghajtót noteszgépekben szokták használni. A gépben egy 3,5 colos merevlemez számára van hely, ami a tesztkonfigurációban egy 3,2 Gbyte-os Quantum Fireball SE volt. Említést érdemel ATX szabványú tápegysége: meglepően kis méretű és igen csendes.

Az Asus PC-je kellemes munkaeszköz benyomását keltette. Kis helyigénye ellenére szabványos PC-s alkatrészekkel bővíthető.

Csábi József – Fazakas László

- www.asus.com.tw
- Macroda Kft. ☎ 214-2392
- www.macroda.hu
- e-mail: service@macroda.hu

Síklátókörű

A Belina TFT kijelző képfelülete nagyobb, mint egy átlagos 15 colos monitor képernyője.

A 14 col képátlójú kijelző teljesen sík, első ránézésre szinte homorúnak tűnik a domború képernyőhöz szokott szem számára. Digitális vezérlésű. Paraméterei OSD menün keresztül szabályozhatók az előlapon elhelyezett nyomógombok segítségével. Így állítható a kontraszt, a háttérvilágítás, a színhőmérséklet és az RGB színegyensúly. Emellett változtatható a kép mérete és pozíciója is, de kézi állítására nincs igazán szükség, mert a kijelző automatikusan a legoptimálisabbra állítja a kép méretét és elhelyezkedését. Beállíthatjuk a használni kívánt nyelvet (5 közül lehet választani, de a magyar nincs közöttük), a bejövő videojel-szintet (0,7 vagy 1 V), és információt kaphatunk az aktuális frissítési frekvenciákról.

A kijelző láthatósági szöge jóval kisebb a megszokott monitorokénál. Képe minden felbontásban megfelelő. A legtöbb TFT képernyő a fizikai felbontásánál kisebb felbontású üzemmódokban vagy csökkenti a kép méretét, vagy erősen torzítva jeleníti meg azt, ami főleg a szövegeknél érzékelhető. A Belinea esetében ez a torzítás az átlagosnál kisebb.

Csábi József

- Kerorg Kft. ☎ 270-4591
- www.maxdata.co.uk
- www.kerorg.hu

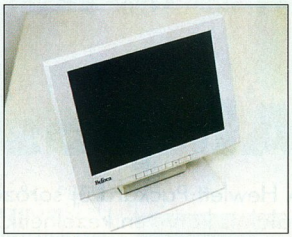

Belinea 10 14 10

Műszaki adatok

Név: Belinea 10 14 10
Forgalmazó: Kerorg Kft.
Ár (nettó): 464 900 Ft
Garancia: 1 év
Látható képátló: 14 col (35,4 cm)
Vízszintes frekvencia: 24–61 kHz
Függőleges frekvencia: 50–77 Hz
Maximális felbontás: 1024×768 képpont
Video-sávszélesség: 80 MHz
Sugárzásvédelem: MPR II, TCO 92

Appaloosa Software Kft.

Amerikai érdekeltségű játékszoftver-fejlesztő cég
PROGRAMOZÓKAT keres
3D-s játék fejlesztéséhez.

Elvárások:
- C nyelv ismerete
- C++-, assembly-ismeret előny
- Önállóság
- Kreativitás

Amit kínálunk:
- Szakmai kihívás
- Versenyképes jövedelem
- Izgalmas, érdekes feladatok...

Ha pályázatunk felkeltette érdeklődésedet, küldd el fényképes önéletrajzodat a következő címre: 1537 Budapest, 114. Pf.: 453/ 467., vagy az alábbi e-mail-re:

Appaloosa Software Kft.

Amerikai érdekeltségű játékszoftver-fejlesztő cég
GRAFIKUSOKAT keres
3D-s játék fejlesztéséhez.

Elvárások:
Kreativitás, önállóság, kitartás.

Amit kínálunk:
Szakmai kihívás, versenyképes jövedelem, izgalmas, érdekes feladatok...

Ha pályázatunk felkeltette érdeklődésedet, küldd el fényképes önéletrajzodat a következő címre: 1537 Budapest, 114. Pf.: 453/ 467., vagy az alábbi e-mail-re:

FELADATA:
VÉDELEM!

Biztonságban vannak az adatai hálózatfüggetlen környezetben is!
Adaptec
AAA 131CA
RAID vezérlő
NT munkaállomásokhoz
RAID 0/1
Windows NT Workstation operációs rendszer alatt

adaptec hivatalos disztribútor
axico
1074 Budapest, Dohány u. 67. T.: 342 3255, Fax: 351 2576 www.axico.hu

Alapos olvasó

A Hewlett-Packard új sorozatú scannerét a kezdő felhasználók is könnyen kezelhetik.

Az 5100C is a HP új sorozatának a tagja: ezeket egyszerűbb kezelni, és sokkal jobb minőségű képet adnak. Az egyszerűbb kezelés már a telepítésnél érezhető: a lapolvasót a párhuzamos portra csatlakoztathatjuk, és a magyar nyelvet is választhatjuk a telepítési művelethez. A telepítés után ellenőrzi, hogy helyesen illesztettük-e a scanner és az utána kötött nyomtatót. Ezután már csak a *Scan* gombot kell megnyomni a scanneren, és azonnal kezdhetjük a munkát a közben megjelenő vezérlőprogramból. A scanner már a HP új beolvasási technológiájával, az Intelligent Scanning Technologyval működik. Egyetlen lépésben olvassa be és optimalizálja a dokumentumot: megállapítja az egyes részek típusát. A vonalas rajzokat azonnal vektoros formára alakítja: így méretváltoztatáskor sem vesztenek élességükből. A szövegeket – egyelőre angol nyelven – felismerteti a beépített OCR modullal, a nagyobb felbontást igénylő képeket, fotókat pedig ennek megfelelően dolgozza fel. Lehetőségünk van arra, hogy az eredeti oldal kinézetét vegyük alapnak: ekkor akár a Microsoft Wordben is ugyanazt az oldalképet kapjuk scannelés után, mint amilyen az eredeti dokumentum volt. A scannert tökéletesen kiegészíti a HP DeskJet 720C nyomtató, mellyel együtt akár színes fénymásolásra is használható.

A ScanJet 5100C mind sebességében, mind minőségében megfelelő: irodába, otthonra egyaránt ideális. Próbaként a CHIP Magazin 100. oldalát olvastuk be vele színesben: 300 dpi felbontással 40 másodperc alatt végzett vele, a rajta lévő részek korrekt típusfelismerésével együtt.

Fazakas László

- www.hp.hu
- www.hp.com
- HP Magyarország ☎ 461-8135

Műszaki adatok

Optikai felbontás: 600 dpi
Interpolált felbontás: 1200 dpi
Színmélység: 36 bit belső, 30 bit külső
Forgalmazó: HP Buda Szakáruház ☎ 166-6257
Ár (bruttó): 77 625 Ft
Garancia: 1 év

Az okos irányító

A Tektronix PhaserPool szoftverével jobban kihasználhatjuk cégünk nyomtatókapacitását.

A program segítségével munkacsoportokba szervezhetjük Tektronix nyomtatóinkat. Ezzel jelentősen meggyorsíthatjuk munkánkat, mert egy nagyobb anyag nyomtatásánál a program automatikusan a csoport (pool) munkára kész nyomtatói között osztja el a munkát. Ez nem azt jelenti, hogy egy 100 oldalas dokumentumot a cég összes nyomtatójából kell összeszedni és kiválogatni – a módszer akkor előnyös, ha egy többoldalas dokumentumot nem csak egy példányban nyomtatunk. Könnyen belátható, hogy ezáltal a munkára fordított idő a töredékére csökken. Így 100 lap/perc feletti sebesség is elérhető, mert a PhaserPool korlátlan számú nyomtatóval és nyomtatócsoporttal képes dolgozni.

A PhaserPool segítségével képesek vagyunk dokumentumokat küldeni távoli helyekre, tehát kiváló minőségű faxként is működik. Amikor távoli nyomtatóra dolgozunk (például tengerentúlra), nem vesszük el a nyomtató tulajdonosától a nyomtatás lehetőségét, a mi dokumentumunk is csak egy lesz a pufferben. A programnak olyan kellemes szolgáltatásai is vannak, mint a munkák automatikus mentése, elakadás esetén másik nyomtatóra történő átirányítás lehetősége, elválasztó oldal és fedőlap nyomtatása (ezen a nyomtatás jellemzői kapnak helyet: honnan jött a munka, a média típusa, a másolatok és oldalak száma, idő, dátum, laponkénti és összköltség).

Tóth Tamás

- www.tek.com/color_printers/
- Business Data Budapest ☎ 201-2547
- www.datanet.hu./business-data/

Főbb jellemzők

Támogatott operációs rendszerek: Windows 3.x/95/NT (Microsoft Networkkel)
Támogatott hálózatok: Ethernet, Token Ring, TCP/IP-vel világméretű hálózat is

Rendszerigény
Operációs rendszer: Windows NT 4.0 Server vagy Workstation
Memória: 20 Mbyte
Processzor: 486-os
Egyéb: TCP/IP használat

Kizárólagos képviseletője
altrix GSM és számítástechnikai termékek, billentyűzetek, egerek, **Artek** szkennerek és egereik, **Kelly's** számítástechnikai és irodai termékek, **SVEC** hálózatépítő aktív elemeink, **MidiLand** aktív hangszórók, **ViPowER** mobil fiókok.

Budapest, 1146. Thököly út 114/b Tel.: (1)363-2864 Fax: (1)363-3318 E-mail: kellytek@mail.elender.hu Web: www.kellytech.hu

Disztribútor
SOLTEK alaplaplapok, **Well** modemek, **LongTime** szünetmentes tápegységek, Joystic, **C.U.C. US** Videó konferencia eszközök, AverMedia TV-PC konverterek, MPEG Vonalkód technika

Élvezze jobban számítógépét és hagyja, hogy örömet szetezzen Önnek!

Videó konferencia csomag

C.U.C. US™

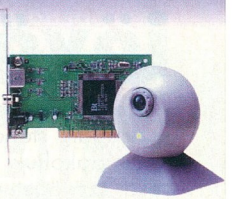

A C.U.C. US™ Video Conferencing Kit az egyik legnagyszerűbb eszköz arra, hogy kommunikáljon másokkal. Tartsa a kapcsolatot barátaival, családjával, üzletfeleivel képzelje el, amint szemtől szemben tud kilométerekre lévő szeretteivel, üzleti partnereivel beszélni.
A videojel digitalizáló kártyához használható VCR/Camcorder vagy professzionális S-Video forrás. A kártya 30 képdigitalizálására képes másodpercenként. (A látható képszám a PC minőségétől függ.) Digitalizált, teljes képernyős (640x480), nem tömörített állóképek.
Amit kínálunk: teljes csomag Video Konferenciára, Video Editálásra, Internetes Videózásra

AVerKey Plus

AVerMedia
BRIDGING PC/MAC & VIDEO

Az AVerKey Plus a pénztárcának ideális videó átalakító. Ez a hordozható átalakító nagyszerűen használható az üzleti élet, az oktatás, termékbemutatás területén, valamint multimédia bemutatókon és számítógépes játékokkal. Az AverKey Plus a VGA jeleket alakítja át tiszta, éles színű vibrálás-mentes képpé, ami a fejlett hat-vonalas buffernek köszönhető. Az AVerKey Plus által átalakított PC jelek megjeleníthetők a TV-, az S-VHS-, az LCD képernyőkön, a videó projectoron, a VCR és még sok más képernyőn.

AverKey3 Plus

Plug-N-Play (nincs szükség külön szofwerre)
Az igazi kompatibilitás, kitűnő jellemzők és a megfizethetőség hármasát olvasztja magába az AverKey3 Plus. Az egyik legjobb választás a videó technológia területén. Mivel az AverKey3 Plus nem igényel meghajtót (Plug-N-Play) igy kompatibilis minden PC és MAC számítógéppel, notebook-kal és operációs rendszerekkel (Windows, Windows95, OS/2 Warp, UNIX, stb.).

AVerMedia MPEGWizard

Támogatja a Microsoft NetMeeting & VDOnet VDOPhone video konferenciát.
Váljon filmrendezővé a saját otthonában az AverMedia MPEGWizard segítségével, amely az első megfizethető külső MPEG-1 dekoder. Képes jelen időben a Composite/S-Video jelek digitalizálására!

MLi

Élvezze a zenét PC-n. A MidiLand hangszórói a természet hangjait keltik életre. A MidiLand a társa a MuLtImédia világában

ARTEC

Szkenneljen és szerkesszen fényképeket, képeket vagy szöveget. Tegye csodálatossá munkáját. Az Artek szkennetek a kreatív segítői többek között Web tervezésben, katalógus vagy üdvözlőkártya készítésben.

Az adattárolás jövője

A Cebiten járva benéztünk a Seagate standjára, hogy megtudakoljuk: milyen terveket szövögetnek konstruktőreik a közeljövőre nézve.

CHIP: *Hogy a dolog közepébe vágjunk: mi a helyzet az hang- és képfolyamok rögzítésére kihegyezett A/V termékekkel?*

S. Hook: Az új Cheetah merevlemez 10 ezer fordulat/perc fordulatszám mellett 19,8 Mbyte/s átvitelre képes. A teljes képernyős, tömörítetlen videóhoz nagyjából 25 Mbyte/s átviteli sebesség kell, és ehhez a Cheetah jár a legközelebb.

CHIP: *Nemrégiben teszteltünk egy 9 Gbyte-os Barracudát, amely kikapcsolt cache-sel érkezett. Ez hogyan lehetséges?*

Hook: Az A/V környezetekhez nem gyártunk külön meghajtókat, de azt lehetővé tesszük, hogy másképpen konfigurálják őket.

Az OAW

Az OAW lényegében a magnetooptikai (MO) meghajtók továbbfejlesztése. Az MO meghajtókban az olvasás optikai, az írás mágneses úton történik. Az MO lemezek anyaga szobahőmérsékleten nem mágnesezhető, ellentétben a floppykéval vagy a merevlemezekével. Íráshoz először fel kell melegíteni az anyagot – ezt az olvasófejnél erősebb lézer végzi. Emiatt a melegítés miatt viszonylag lassú az MO írása. Ezután a sávot egy normál fej váltakozó irányban átmágnesezi, és ezeket az irányokat érzékeli majd az optikai olvasófej.

A Quinta OAW-jénél a fejen kívül, egy optikai szálon vezetik az olvasó és a melegítő lézerek fényét. Így sokkal könnyebb lesz a fej, vagyis gyorsabban lehet mozgatni, sőt nem is mindig kell mozgatni, mert az olvasólézer fényét fokuszáló 0,35 milliméter átmérőjű lencsét el lehet forgatni – persze csak szűk határokon belül. Ilyenkor leparkol a fej, besöpör pár sávnyi adatot, majd odébbáll. A nagy rögzítési sűrűség e lencse nagy pontosságának köszönhető.

Shawn Hook a Seagate Product Marketing Managere

CHIP: *És mi a helyzet az Ultra DMA/66-tal?*

Hook: Az asztali rendszereknél ez a következő lépcsőfok. Már április közepén megjelenünk az ilyen meghajtókkal.

CHIP: *Milyen vezérlők, alaplapok támogatják ezt a szabványt?*

Hook: A szintén április közepén megjelenő 100 MHz-es alaplapok már támogatják ezt az üzemmódot. *(Ezt nem igazán értettük, ugyanis az azóta megjelent Intel alaplap vezérlők még nem tudják ezt az üzemmódot, feltehetőleg csak jövőre jelennek meg ilyen egységek. A Seagate-től megkapott információk szerint lapzártáig ők sem készítettek DMA/66-os merevlemezeket – a szerk.)*

CHIP: *Ehhez a meglehetősen magas átviteli értékhez nem lesz szükség speciális kábelre? Hogyan tesztelhetjük, hogy egy kábel megfelelő-e? (A Maxtornál említették, hogy erenként árnyékolt kábelt szándékoznak piacra dobni az UDMA/66-hoz – a szerk.)*

Hook: Nem speciális, hanem jó minőségű kábelre van szükség. Azt sajnos nem tudom megmondani, hogy miként lehet tesztelni a kábelt.

CHIP: *Az UDMA/33 után már sokan azt hitték, hogy nem lesz ennél gyorsabb IDE szabvány. Hogyan alakul az IDE jövője?*

Hook: Az UDMA/66 valószínűleg az utolsó lépés. Ezután már valamilyen soros buszra lesz szükség, mint amilyen az IEEE 1394.

CHIP: *Hogyan változik az IEEE 1394 helyzete, miután az Adaptec kiszállt a fejlesztéséből?*

Hook: A szabványosítási viták körül mindig is sok a politika, és ez valószínűleg csak egy sakkhúzás az Adaptec részéről. Ha lesz kész IEEE 1394 szabvány, és lesz operációs rendszer, ami ezt támogatja, akkor ők is visszatérnek majd.

CHIP: *Mi lesz a következő lépcső a merevlemezek fordulatszámában?*

Hook: Ezt a kérdést már sokszor feltették nekem, pedig nincs semmi mágikus abban, hogy egy lemezt gyorsabban pörgetünk. Amire valójában szükségünk van, az a gyorsabb adatmozgás úgy, hogy ne növekedjen a fogyasztás és a hőleadás. 7200-ról 10 000-re lépve az adatátvitel késleltetése jelentősen csökken, sebessége pedig jelentősen nő. 12 000-re vagy 12 500-ra lépve ez a változás százalékosan már nem olyan jelentős. Tehát körülbelül 14-15 000-es fordulatszámra lesz szükség. De ehhez a többi építőkockának is a helyére kell kerülnie. A második generációs Cheetah az elsőhöz képest 30%-kal gyorsabb, pedig ugyanúgy 10 000-rel pörög. Tehát nem csak a fordulatszámon múlik a dolog, és a következő generációs meghajtók még nem fognak ilyen gyorsan pörögni.

CHIP: *Hallhatnánk az OAW-ról?*

Hook: A jelenlegi technológia mellett a merevlemezek átviteli sebessége háromévente, kapacitásuk viszont másfél évente duplázódik. A jelenlegi technológiával bizonyos adatsűrűséget nem lehet meghaladni. E korlát feloldására találta ki a Quinta az OAW-t. Ezzel kezdetben is 20 ezer sáv/col, azaz 3,1 Gbit/cm² sűrűség érhető el. Év végén várhatók az első bejelentések, és jövőre már a termékek is. Ezekkel is, akárcsak az Elite egységekkel a legnagyobb kapacitást igénylő piaci szegmenst célozzuk meg.

CHIP: *Ha már a fejlett technológiákról beszélünk: mi a Flip chip technológia lényege?*

Hook: A Flip chipnek sem tokozása, sem hagyományos lábai nincsenek. Magának a mikroáramkörnek a kivezetésén van a forrasztóanyag, amivel aztán felkerül a NYÁK-ra. A merevlemez előerősítő chipjét így közvetlenül a fej mellé szerelhetjük, ezért a jel már erősítve utazik, és kevésbé lesz érzékeny a zajra. Ezt a technológiát már most is alkalmazzuk az új Cheetah és Barracuda egységekben.

CHIP: *Utolsó kérdésünk a backupra vonatkozik. Mi az Önök véleménye a DVD-RAM-ról?*

Hook: A DVD-RAM szerepe valószínűleg csak az asztali rendszerekben lesz jelentős. A szervereken továbbra is szalagra fognak menteni. Ennek oka igen egyszerű: a média rendkívül olcsó.

Négyesi Károly

maxell PROFESSIONAL

Tribo-tech - egy újabb fejlesztés a Maxell-től, az adatai biztonságáért

A Maxell volt az első japán cég, amely képes volt a floppy lemezek kereskedelmi méretű gyártására, és világelső a nagysűrűségű 5.25" lemezek kifejlesztésében. A Maxell dolgozta ki a „**Tribo-tech**" technológiát is, aminek a jövő 3.5"-os floppy-lemeze a megbízhatóságát köszönheti.

A floppy-lemezek leggyakrabban előforduló hibajelenségeinek forrása a mágneslemezre felkerülő por és más idegen anyag által okozott szennyeződés. Az új technológia eredménye a mágneslemez felületének optimális egyenletessége, amely nem csak megfelelő lemez - fej kontaktust biztosít, hanem csökkenti a por és más szennyeződés feltapadásának lehetőségét is a lemez felületére. A fejlesztésnek köszönhetően még biztonságosabbá vált az adatok rögzítése és olvasása.

AKCIÓ!

Ha június 30-ig az akcióban résztvevő partnereinknél két doboz Maxell floppy-lemezt vásárol, akkor egy

MAGYARNYELVŰ MULTIMÉDIA DEMO CD-ROM

válogatást kap ajándékba!

cora	Keravill	MediaMarkt	Office DEPOT	SZÜV COMPUTER-M	HERTA SZÁMÍTÁSTECHNIKA
Törökbálint M0	DunaPlaza	EuroPark Kispest	Polus Center	Országos Üzlethálózat Tel.: 363-0054	Budapest VII, Dohány u. 37. Tel.: 322-2232

Budapest: *Acomp Kft.*, Szentmihályi u. 131. (Pólus Center), Tel.: 419-4091, 419-4092; *Automex Kft.*, Wesselényi u. 21., *Tel.: 461-5721*; *Módusz Rt.*, Golgota u. 6., Tel.: 303-9033; *Signal Computer Kft.*, Fehérvári út 55., Tel.: 203-3861; *TENAX Kft.*, Kárpát u. 14., Tel.: 350-6550

Debrecen: *Omikron Computer*, Pásti u. 8., Tel.: 52/322-734; **Eger:** *Sprinter Stúdió Kft.*, Széchenyi út 58., Tel.: 36/411-821; **Győr:** *Somogyi Elektronic Kft.*, Árpád u. 24., Tel.: 96/314-760; **Kaposvár:** *FAVORIT OFFITEC KKT.*, Petőfi u. 11., Tel.: 82/427-974; **Kecskemét:** *Schmidt Computer Kft.*, Hornyik J. u. 2., Tel.: 76/411-585; **Keszthely:** *Csoba Papír Kft.*, Kossuth L. u. 40., Tel.: 83/318-994; **Marcali:** *Csoba Papír Kft.*, Széchenyi u. 12., Tel.: 85/312-067; **Mátészalka:** *Omikron Computer*, Hősök tere 6., Tel.: 44/418-187; **Miskolc:** *Bell Computer Kft.*, Balogh Á. u. 2., Tel.: 46/303-170; **Nagykanizsa:** *Sienet Kft.*, Platán sor 4., Tel.: 93/310-322; **Nyíregyháza:** *DATAMAX Kft.*, Kossuth L. u. 19., Tel.: 42/406-819; **Pécs:** Computron Kft., Mátyás k. u. 8., Tel.: 72/212-181; **Siófok:** *Juhász Műszaki Áruház*, Széchenyi u. 3-5., Tel.: 84/310-817; **Szeged:** *Monitor*, Horváth Mihály u. 7., Tel.: 62/311-915; **Székesfehérvár:** *EX-COM Kft.*, Távírda út 26., Tel.: 22/319-337; **Szolnok:** *Karakter Kft.*, Szapáry út 6., Tel.: 56/420-067; **Szombathely:** *CEO Számítástechnikai Kft.*, Széchenyi u. 4-6., Tel: 94/330-900; **Tatabánya:** *Korall Kft.*, Köztársaság u. 44/a., Tel.: 34/512-630; **Veszprém:** *Pri-Comp Kft.*, Orgona u. 5., Tel.: 88/427-677

Viszonteladók az alábbi partnereknél érdeklődhetnek:

axico	COMPUTER 2000	OEM OK SVED Az OEM disztribútor
Tel.: (1) 342-3255	Tel.: (1) 465-7000	Tel.: (1) 222-0133

maxell

a RENDSZERINTEGRÁCIÓ FILOZÓFIA.

Megálmodni
Megvalósítani
MŰKÖDTETNI

A rendszerintegráció több, mint hardver, több, mint szoftver. A rendszerintegráció szemléletmód: az informatika filozófiája. A Synergon, a vezető hazai rendszerintegrátor egyesíti az informatikát és a kommunikációs technológiát, így hatékonyságot növelő, költségcsökkentő rendszereket hoz létre kiemelkedő minőségű alkotóelemekből.

Az informatikai rendszerintegráció több, mint rendszer, mert nemcsak tervezést, építést, felszerelést jelent, hanem azt a hátteret is, amely a rendszerek gazdaságos működtetéséhez, a piaci sikerhez elengedhetetlenül szükséges. Ha ismeri a célt, a Synergon megépíti a hozzá vezető utat!

SYNERGON

Synergon Informatika Rt. ■ 1041 Budapest, István út 16. ■ Tel.: 399-6600 Fax: 399-6699 ■ E-mail: info@synergon.hu www.synergon.hu

Delphi 3.0

Időben, költségvetésen belül!

Delphi 3.0 a legnagyobb teljesítményű RAD fejlesztőeszköz

A Delphi 3.0 Client/Servert olyan cégek használják, mint például a BMW Finance, a NASA vagy az NEC. Miért teszik?

- A leggyorsabb és legtermelékenyebb fejlesztői környezet
- Többrétegű elosztott architektúra a kritikus alkalmazások támogatásához
- Egyszerű és hatékony internetes eszközök

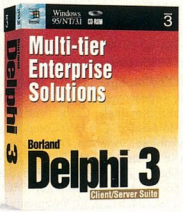

Most minden Delphi 3.0 C/S vásárlónk egy háromnapos ingyenes Delphi tanfolyamon vehet részt. A Professional verzió vásárlói a tanfolyam árából jelentős engedményekre jogosultak. Ugyanezek a feltételek érvényesek a C++Builder 3.0-ás változatára is.

Bemutatóra jelentkezés: info@borland.hu

Siffert

Borland Magyarország Borland Magyarország, 1143 Budapest, Hungária krt. 79-81., telefon: 252-8145 Fax: 252-8773, internet: http://www.borland.hu, e-mail: info@borland.hu

Tektronix

hálózati nyomtatók elérhető áron: gyorsaság, minőség, jó szolgáltatás,

alacsony lapköltség és fantasztikus színek!

Grafikai alkalmazások: *új színkalibráló rendszer (LOGO) az A4–A0 méretű speciális nyomtatókhoz*

Irodai alkalmazások: *1200 dpi felbontás, nagy kapacitású kellékanyagok, gyors processzálás/nyomtatás (Phaser560), folyamatosan ingyenes fekete festék, 100 MHz PPC processzor, Fast Ethernet opció (Phaser360/350)*

Részletes információ:

FOLDER TRADE Kft.

1011 Budapest, Vám u. 1/A
Tel./fax: 201-2547, 214-2180, 30-244-680
http://www.datanet.hu/business-data

The Solution People

BUSINESS DATA BUDAPEST KFT.

1011 Budapest, Vám u. 1/A
Tel./fax: 201-2547, 214-2180 • Tel.: 30-244-680
http://www.datanet.hu./business-data

Felvétel indul!

Manapság az MPEG formátum reneszánszát éljük. Megjelentek az első megfizethető árú, MPEG-1 készítésére alkalmas berendezések.

MPEG-1-es filmanyagokat sokáig csak a jól felszerelt videostúdiók tudtak készíteni, hiszen a legegyszerűbb berendezések is félmillió, egymillió forint körül jártak.

A Videonics Python nevű készülékéről első ránézésre megállapítható, hogy felhasználóbarát. A csatlakozók a készülék hátulján, de elérhető helyen vannak, a kijelzők pedig az előlapon foglalnak helyet.

Telepítés

A Python a gép párhuzamos portjára csatlakozik, de van rajta egy csatlakozó, amely a nyomtató üzemeltetéséhez kell. Üzembe helyezése roppant egyszerű: elég csatlakoztatni, illetve számítógépünk BIOS-ában beállítani valamelyik nagyobb átviteli sebességű párhuzamos porti szabvány (ECP, EPP) támogatását. Ezután a meghajtóba kell helyezni az első CD-t, amelyről rögtön telepíthetjük a szükséges programokat.

A párhuzamos port használatából sok előny fakad. Nem kell megbontani a számítógép házát és bonyolult kártyatelepítési műveleteket végezni. Akár egy megfelelő merevlemezzel felszerelt noteszgépre csatlakoztatva is használhatjuk a Pythont, amely így hordozható, bárhol használható digitális rögzítőként működik.

A berendezés szoftverellátottsága nagyon jó: a vezérlőprogram mellett megtalálhatjuk a Xing teljes termékskáláját az MPEG-műveletekhez, illetve a Kai's Photo Soap SE-t az állóképek átalakításához. Az Astound bemutatókészítő programja könnyen kezelhető, és igazi multimédia bemutatót alkothatunk vele bármilyen témában.

Filmezés

Miután felszabadítottuk a felvételhez szükséges lemezterületet, illetve megszüntettük merevlemezünk töredezettségét (ez az adatfolyam zökkenőmentes rögzítéséhez szükséges), a vezérlőprogram indításával megkezdhetjük a munkát. Az S-Video, illetve kompozit bemenetre csatlakoztatott jelforrás képét az előnézeti ablakban tekinthetjük meg. Ha túlságosan erőforrás-igényesnek találnánk a megjelenítést, az ablak méretét negyedére csökkenthetjük. Amint megtaláltuk a rögzítendő részt, a felvétel gombra kattintva rögtön megkezdhetjük a rögzítést.

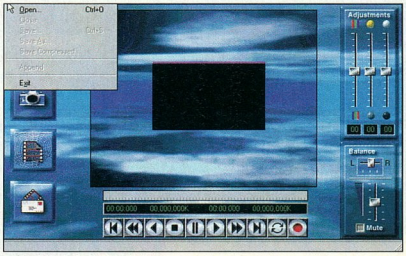

Videonics Python: sokoldalú MPEG-es

Rengeteg lehetőségünk van a rögzítési jellemzők meghatározására. A bemeneti jelforrás PAL vagy NTSC rendszerű lehet. A rosszabb minőségű jel javítása külön kapcsolóval szabályozható. A felvett film SIF (352×288) vagy QSIF (176×144 képpont) méretű lehet, a tömörítés mértékét pedig az átviteli sebesség megadásával szabályozhatjuk 100 Kbyte/s (200:1) és 187 Kbyte/s (106:1) között. Aki kicsit tapaszt altabb az MPEG-készítésben, tovább javíthatja a képminőséget az egyes képkockák elhelyezkedésének megadásával (I, P és B képkockák).

A Python saját maga nem rögzít hangot, de a kezelőprogramja a videojelfolyam mellé felveszi a hangkártyánkról érkező jelet is.

A Python szabványos MPEG-1 filmet készít, amely bármilyen MPEG-lejátszó programmal (Xing MPEG Player, Active Movie) megnézhető – ehhez nem kell a Python szoftvereinek jelenléte vagy más speciális kiegészítés.

A vizsgálat során bemenetként egy DVD-lejátszót használtunk, ugyanis arra mindig figyelni kell, hogy a lehető legjobb minőségű bemeneti jelből dolgozzunk. A két szélső és az átlagos átviteli sebesség mellett rögzített MPEG-részleteket összehasonlítva azt tapasztaltuk, hogy még a legkisebb sebesség mellett is élvezhető filmet kapunk, a legnagyobb átviteli érték mellett pedig nagyon jó volt az eredmény.

A filmek utófeldolgozásához, formátumváltásához jól használható a csomagban lévő Xing Encoder.

Fotózás

A Python másik felhasználási területe is érdekes: JPEG formátumú állóképeket is rögzíthetünk vele. A képek legnagyobb mérete 1280×1024 lehet. A „fotózáshoz" külön szűrőket használhatunk: a mozgáskompenzáció mellett csökkenthetjük a képek „blokkosodását".

Internet

A készülék kihasználja az Internet nyújtotta lehetőségeket. A Xing Streamworks segítségével felvételeinket publikálhatjuk a Neten. A csomag részét képező Streamworks Server Windows 95 alatti műsorszórást tesz lehetővé, a Playerrel pedig mi is megnézhetjük mások filmjeit.

A Video e-mail szolgáltatással például családi videofelvételeket küldhetünk ismerőseinknek – ha megfelelő sávszélességgel rendelkezünk.

A Python a videokonferenciát is támogatja: megkaphatjuk mellé azokat a kiegészítő programokat, amelyek tartalmazzák a Microsoft NetMeeting 2.0 használatához szükséges elemeket. Ezzel a megoldással már egy 14,4 kbit/s sebességű modem segítségével is kommunikálhatunk az Interneten keresztül.

Fazakas László

- www.videonics.com
- www.corg.hu

Műszaki adatok

Név: Videonics Python
Operációs rendszer: Windows 95
Bemenetek: S-Video, kompozit
Egyéb jellemzők: MPEG-1-készítés SIF/QSIF méretben, 200:1–106:1 tömörítéssel, JPEG-rögzítés 1280×1024 képpontig
Forgalmazó: Corg Computer
Ár (bruttó): 98 000 Ft
Garancia: 1 év

Megnyílt a CHIP Szakkönyvesbolt

1132 Budapest, Visegrádi u. 11. Telefon/fax: 339-8617

A CHIP Számítógép Magazin és a CHIPtár sorozat új és régi számai mellett kapható a Vogel Publishing Kft. másik két lapja, az MM Műszaki Magazin és az autoEXPERT is.

Legkelendőbb könyveink:

Delphi – út a jövőbe	1999 Ft
Új Számítástechnikai Kisszótár (angol–magyar)	590 Ft
Mindenkinek a PC-ről	699 Ft
Windows 95 felhasználóknak	1960 Ft
Word for Windows 6.0 – Kezdőknek, haladóknak	1176 Ft
Windows NT 4.0 – kezdőkönyv haladó szoftverhez	2700 Ft
Delphi – Tippek és trükkök	1990 Ft

Könyvesboltunkban a számítástechnikai szakirodalom széles palettájával várjuk Önöket

Nyári Táborok 1998

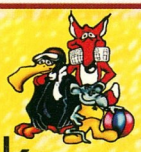

Balatonfűzfő
12-17 éveseknek
NYELV
angol, német, francia
SZÁMÍTÁSTECHNIKA
programozás
felhasználói ismeretek
Internet
számítógépes grafika
SPORT
kosárlabda, aerobic
tenisz, úszás, foci
lovaglás

Jánoshalma
10-14 éveseknek
INTENZÍV NYELV
német, angol - 48 óra
sport- és játékprogramok
strandolás, kirándulás
18 év felettieknek
IFJÚSÁGI INTENZÍV
NYELVTÁBOR
német, angol - 48 óra
szervezett programok
strandolás, kirándulás

10 napos turnusok egész nyáron

Jelentkezés: június 3-ig

ELTE TTK HA
NYELVTÁBOROK
FELSŐFOKON

Jelentkezni lehet munkanapokon 10-18 óráig, május 4-től 8-19 óráig az alábbi címen illetve telefonszámon:
ELTE TTK HA Hallgatói Alapítvány
„Nyelvtáborok felsőfokon"
1088 Budapest, Múzeum krt. 6-8. Gólyavár
Tel.: 266-3432 267-0820/2519 vagy 2237 mellék Fax: 266-2556
http://nyaritabor.westel.hu/ E-mail: tabor@hali.elte.hu

168 ÓRA · E-Copy · MÁV Rt · Magyar Posta · PLUSSZ · BESZÉLŐ · TV3 · Magyar Narancs · ÉLET+TUDOMÁNY · cerbona

CHIP BÖRZE

Előfizetőink évente egyszer ingyen hirdethetnek a Börzében!

Bővebb felvilágosításért hívja a 149-4768-es telefonszámot.

Tiszta Forrás

számítástechnikai szaküzlet

Lézernyomtatók

HP LaserJet 6L	89.540,-
HP LaserJet 6P	175.720,-
HP LaserJet 5	254.130,-
HP LaserJet 4000	292.580,-
HP LaserJet 4V	456.630,-
HP LaserJet 5000	382.220,-
HP LaserJet 5Si	605.130,-
HP LaserJet 8000	609.660,-
HP Color LaserJet	1.040.910,-

Monitorok

15" GOLDSTAR 57i	50.440,-
15" PHILIPS 105B	63.180,-
15" SONY 100GST	89.790,-
17" GOLDSTAR 78i	107.460,-
17" PHILIPS 107B	122.800,-
17" SONY 200GST	170.690,-
21" GOLDSTAR 28i	273.020,-
21" PHILIPS 201B	268.160,-
21" SONY 500PST	512.110,-
24" SONY W900	684.170,-

Multimédia / Creative Labs

Hangkártya 16V PNP non-IDE	10.540,-
Hangkártya AWE64 GOLD UK	43.140,-
Hangkártya AWE64 East Eur.	19.410,-
AWE64 8 MB RAM modul	15.720,-
3D Blaster Voodoo 2 (8 MB)	50.490,-
3D Blaster Voodoo 2 (12 MB)	63.470,-
Video Blaster Webcam II	35.000,-
TV coder, külső	39.440,-
CSW50 Euro hangszóró	10.750,-
CSW350 Euro hangszóró	58.440,-

SMC hálózati eszközök

EZ Card 10 ISA RJ45/BNC	4.950,-
EZ Card 10 PCI RJ45/BNC	4.950,-
EtherEZ ISA RJ45/BNC	9.940,-
EtherPower PCI RJ45/BNC	13.470,-
EtherEZ PCCard 10BT/T2	34.570,-
EtherPower II 10/100 PCI	9.510,-
EtherEZ HUB 8TC	19.800,-
EtherEZ HUB 100	65.070,-
TigerHUB CX6	99.740,-
TigerStack 3328T	173.400,-

Tintasugaras nyomtatók

HP DeskJet 340	54.220,-
HP DeskJet 400	27.650,-
HP DeskJet 670	40.070,-
HP DeskJet 690C Plus	48.060,-
HP DeskJet 720C	68.580,-
HP DeskJet 890C	76.250,-
HP DeskJet 1100C	99.790,-
HP DeskJet 1120C	110.920,-
HP DeskJet 1600C	292.470,-
HP DeskJet 1600CM	467.640,-

Notebook-ok

Compaq Armada 1530	409.430,-
Compaq Armada 4150	501.880,-
Compaq Armada 4210	890.680,-
Compaq Armada 7330T	674.790,-
Compaq Armada 7730T	755.680,-
IBM ThinkPad 310E	404.680,-
IBM ThinkPad 380ED	418.720,-
IBM ThinkPad 380XD	696.820,-
IBM ThinkPad 600	892.290,-
IBM ThinkPad 770	917.030,-

Modemek

BEST 56 bps, belső, voice	28.500,-
BEST 56 bps, külső, voice	34.240,-
BEST 33,6 bps, PCMCIA	38.060,-
DIGI DataFire PCI 1ST	59.999,-
E-TECH PC56K belső	22.030,-
E-TECH E336RVP külső	16.200,-
E-TECH E56K külső	24.740,-
ZYXEL OMNI288 külső	58.220,-
ZYXEL Elite 2864 külső	109.540,-
ZYXEL Elite 2864i (ISDN)	123.110,-

Seagate hard drive-ok

Medalist 6,5 GB IDE	53.460,-
Medalist 8,6 GB IDE	72.040,-
Medalist Pro 6,5 GB IDE	66.420,-
Medalist Pro 9 GB IDE	93.320,-
Barracuda 4,55 GB UW	123.230,-
Barracuda 9,19 GB UW	196.670,-
Cheetah 4,55 GB UW	143.960,-
Cheetah 9,1 GB UW	228.200,-
Cheetah 18,2 GB UW	494.320,-
Elite 23,2 GB UW	376.700,-

Áraink nettó árak, nem tartalmazzák a 25 % ÁFA-t.

Az árváltoztatás jogát fenntartjuk.

1138 Bp., Váci út 121.

Tel.: 452-0046
Fax: 452-0047

Most akkor mire írjak?

Alig szoktuk meg a CD-írókat, máris új eszközök jelentek meg adattárolásra: a DVD-írók. Ezek azonban különböző formátumokat támogatnak.

A DVD-RAM olyan fázisváltós megoldáson alapszik, amelynél az írólézer melegítéssel megváltoztatja a felület fényvisszaverő képességét. Vagyis a Panasonic PD, az újraírható CD (CD-RW) és a magnetooptikai (MO) meghajtók technológiáiból is kölcsönöztek valamennyit. Íráskor a korongnak nem csak a lemez spirális „árkába" (groove) ír a meghajtó, hanem az árkok közötti „fennsíkokra" (land) is. A land/groove váltáshoz külön mechanikai megoldásokat kell alkalmazni, melyek nélkül a meghajtó nem olvassa a DVD-RAM-ot – ezek hiányoznak a kezdeti DVD-ROM-olvasókból és a DVD+RW egységekből.

A másik jelentős kapacitásnövelő tényező a lézer hullámhossza: ez a CD-RW-nél 780 nm, a DVD-RAM-nál csak 650 nm. A sávköz mellett az egy bit rögzítéséhez szükséges minimális pithossz is mintegy felére csökkent, 0,41 µm lett. Így jelenleg 2,6 Gbyte-ot tudnak tárolni lemezfelületenként.

A kapacitás nem minden, az adatbiztonságra is ügyelni kell. A lemezek formázásakor a hibás szektorokat megjelöli a rendszer, és a későbbi műveleteknél kikerüli. Ezt a műveletet még a gyárban el kell végezni, mert a fejlécinformációkat a meghajtó nem tudja módosítani. Ha íráskor talál hibát, akkor a fej elugrik a 24 tartalék terület egyikére, oda írja az adatot, és utána visszatér a normál területre. Ez a hibajavítási módszer is közrejátszik abban, hogy a DVD-RAM nem kompatibilis az első DVD-olvasókkal.

A fejlesztésnél a sebességre is figyeltek. A lemez 24 zónára van osztva, és mindegyikben egyedi, de a zónán belül állandó lineáris sebességgel dolgozik a meghajtó. Ezt Zoned Constant Linear Velocity-nek (ZCLV) hívják.

A Toshiba első meghajtója a SD-W1101. Kissé furcsa az etető megoldása: a normál CD-ket tálcára tehetjük, a DVD-RAM lemezek betételekor viszont a tálca eltűnik valahova. Erre azért van szükség, mert a DVD-RAM kazettába van zárva. Van olyan kazetta is, amelyből kivehető a lemez, és úgy is betehető az olvasóba. Ezt csak az egyoldalas lemezzel lehet megtenni – persze kérdéses, hogy mennyire viseli el a környezeti hatásokat a védőtok nélkül. A kazetta amúgy nagyon hasonlít a Panasonic PD-jére, az első Panasonic meghajtó, az LF-D101 például írja is majd ezeket a lemezeket.

A Hitachi Cebiten bemutatott DVD-RAM-meghajtója már itthon is kapható. A cég jobb minőségű alapanyagokat felhasználva el szeretné érni, hogy felületenként 4,7 Gbyte-ot lehessen egy lemezen tárolni. Ennek érdekében a minimális pithosszt 0,28 µm-re, a sávközt pedig 0,59 µm-re csökkentik – de ez még mindig szabványos DVD-RAM lesz.

A DVD-RAM elterjedését segítheti, hogy a meglévő DVR-ROM-meghajtókat alig kell módosítani a fogadásához.

A DVD+RW viszont már egészen más. Kapacitása 3 Gbyte. Ez a szabvány nem a DVD Forum áldásával született, hanem a Hewlett-Packard, a Mitsubishi, a Philips, a Ricoh, a Sony és a Yamaha közös szerzeménye, és az ECMA-hoz már be is

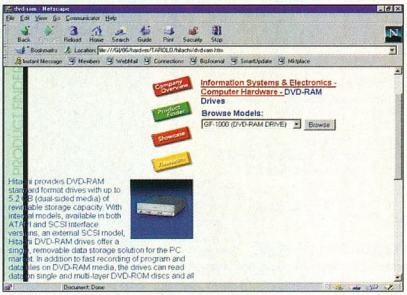

A Hitachi...

- Az új megújul... CHIP, 96/5/42
- A jövő médiája. CHIP, 96/8/34
- Helyzetjelentés. CHIP, 96/12/56
- www.dvdforum.org
- www.hitachi.com
- www.matshushita.com
- www.toshiba.com

Írható DVD formátumok

Név	DVD-RAM	DVD-R	DVD+RW
Lemezátmérő	120 mm	120/80 mm	120 mm
Lemezvastagság	1,2 mm	1,2 mm	
Kapacitás (kétoldalas/egyoldalas)	5,2/2,6 Gbyte	120 mm-es: 7,9/3,95 Gbyte 80 mm-es: 2,46/1,23 Gbyte	3 Gbyte
Felvételi eljárás	fázisváltás	organic dye	n.a.
Lézer hullámhossza	650 nm	felvételkor 635 nm, lejátszáskor 635/650 nm	780 nm
Felvételi sáv szélessége	0,74 mikron	0,80 mikron	n.a.
Sávformátum	wobble land groove	wobble and land pre-pit, groove	land and groove
Hibajavító kód	Read-Solomon	Read-Solomon	n.a.

nyújtották szabványosítási igényüket. A DVD+RW a DVD-RAM-mal ellentétben nem igényel kazettát, és csak a lemez „árkába" ír, ezért a DVD-ROM-meghajtókat kevésbé kell módosítani ahhoz, hogy DVD+RW lemezeket is tudjanak olvasni. A második generációs DVD+RW meghajtók már CD-RW lemezeket is tudnak majd írni.

Sajnos egyik formátum sem alkalmas otthoni videorögzítésre, legalábbis egyelőre nem. A DVD-Video formátum, ugyanis bonyolult, nem csupán egy egyszerű MPEG-2 stream. Összehasonlításként: jelenleg egy valós idejű MPEG-1 tömörítőkártya ára legalább negyedmillió forint, az MPEG-2 rendszerekre pedig milliós nagyságrendű, és akkor még nem beszéltünk a szükséges hardver- és szoftverkörnyezetről, vagy a szakértelemről.

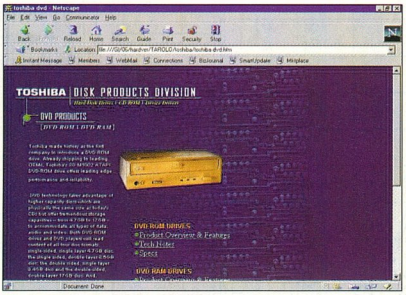

...és a Toshiba DVD-RAM meghajtója

Egy másik, gyakorta felvetődő kérdés: mi az oka, hogy sokkal drágábbak a DVD-R-meghajtók, amelyek ára meghaladja a 10 ezer dollárt, mint a DVD-RAM meghajtók, amelyeket 1000 dollár alatt is lehet kapni? A dolog viszonylag egyszerű: a CD-R lemezekben lévő lyukakhoz képest a DVD-R lemezekben a pitek (lyukak) feleakkorák, és a köztük lévő távolság is feleakkora. A DVD-R lemezek is drágábbak lesznek emiatt. Az sem elhanyagolható, hogy a több mint másfél évtizede használt 780 nm-es lézer helyett 635 nm-es, látható lézerfénnyel kell dolgozni. A DVD-RAM fázisváltós technológiát használ, ami nem hullámhossz-specifikus. A DVD-R lemezeket a Pioneer szerint már az első DVD-olvasók is olvassák, ugyanakkor a DVD-RAM-okat nem.

●

A jelenlegi írható DVD-típusok nem egymás versenytársaiként, hanem inkább kiegészítőiként szerepelnek a piacon. Remélhetőleg a DVD-R-meghajtók ára is hamarosan csökken, és megismétlődik ugyanaz, mint ami a CD-R-rel ment végbe: beindul az öngerjesztő folyamat, melyben gyorsan csökkennek a meghajtó- és lemezárak, illetve ezzel párhuzamosan nő az igény iránt.

Fazakas László – Négyesi Károly

QWERTY COMPUTER
Alapítva: 1984-ben

A SZÁMÍTÁSTECHNIKA TELJES KÍNÁLATA
HITEL ÜGYINTÉZÉS HELYBEN, KEZES NÉLKÜL IS!

intel inside pentium II

EPSON, OLYMPUS, AGFA digitális fényképezőgépek

Számítógépek tetszőleges kiépítésben
pentium II akció

PORTOCOM és COMPAQ notebook

APC szünetmentes áramforrások

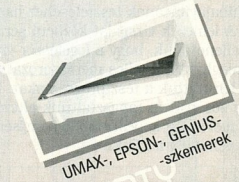
UMAX-, EPSON-, GENIUS--szkennerek

EPSON nyomtatók teljes választéka

Internet akár havi alapdíj nélkül is!

COMPUTER SZAKÜZLET 1111 Bp., Bartók Béla út 14.
Telefon: 166-9377 Fax: 185-2687

EPSON SZAKÜZLET 1114 Bp., Bartók Béla út 9.
Telefon: 166-5419 Fax: 185-2687

Faxinfo árlistákkal: 166-8292 Internet: http:// www.qwerty.hu nyitva: hétfő - péntek 10-18 óráig

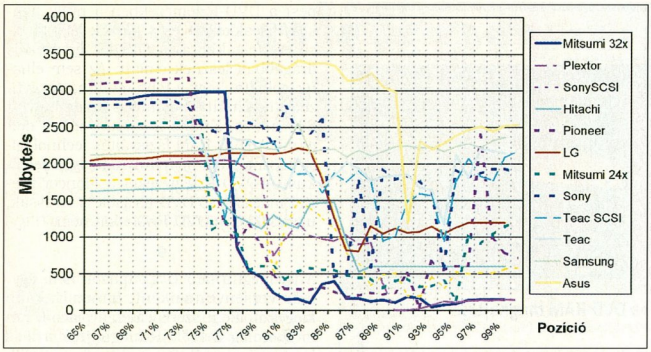

Az átviteli sebesség változása a megkarcolt CD-lemez beolvasása közben. Jól látható a töréspont, ahol az olvasó a sérült részhez érkezett

Beolvastunk velük

A CD-ROM-olvasók manapság a számítógépek elengedhetetlen tartozékai. Tesztünkben a nevesebb típusok valódi tulajdonságait vizsgáltuk.

Lassanként teljesen kivesznek a hazai piacról is a 4-szeres, 6-szoros és 8-szoros sebességű típusok, helyüket a gyermekbetegségeiket lassan kinövő sokkal gyorsabb modellek veszik át.

Az ATAPI felületre csatlakozó típusok együtt fejlődnek a SCSI buszosokkal. Egyre több gyártó készíti el – többi jellemzőit tekintve megegyező – modelljeit mind ATAPI, mind SCSI felületre, így a vásárló ízlése és persze pénztárcája alapján dönthet. A régi szabály még mindig érvényes: a professzionális célra tervezett, a gép fő processzorát sokkal kevésbé terhelő SCSI meghajtók még mindig drágábbak, mint ATAPI-s társaik. Mivel az ATAPI felületre csatlakozó CD-ROM-olvasók is megbízhatóak, hasonló sebességűek lettek, mint a SCSI-sek, már csak kevesek számára éri meg a SCSI használata. Az ATAPI-terület fejlődését jelzi, hogy tesztünk során találkoztunk olyan termékkel is, amely Ultra DMA-s volt, vagyis a legújabb ATAPI átviteli módot használta. A caddy, vagyis a CD-tok szinte teljesen eltűnt, a jelenlegi CD-ROM-meghajtók szinte kizárólag motoros tálcával készülnek.

Hogyan mértünk?

Méréseinket egy Asus TX97-E alaplapon, 166 MHz-es Intel Pentium MMX processzorral végeztük. A CD-ROM-olvasókat a második IDE csatornára kapcsoltuk, masterként. Ezzel a megoldással kiküszöböltük az esetleges inkompatibilitásból származó sebességcsökkenéseket.

A mérési eredményeket a CHIP tesztprogramjai adták. Mindegyik CD-hez a saját vezérlőprogramját telepítettük, kivételt képeztek a SCSI meghajtók, ahol a szabványos ASPI vezérlőprogramokat használtuk (egyedül a Plextor meghajtóhoz érkezett saját ASPI vezérlőprogram). A mérésekhez háromféle CD-t használtunk: a CHIP januári számának XXIII. CD-mellékletéből egy teljesen új példányt, illetve egy általunk preparált, karcolt példányt, valamint egy általunk teljesen teleírt CD-t. A preparált lemezt a CD-meghajtók hibajavításának teszteléséhez használtuk. A lemezek vizsgálat közbeni sérülését úgy ellenőriztük, hogy a legelőször vizsgált CD-meghajtón a teljes méréssorozat végén újra lefuttattuk a tesztprogramokat. E futtatás során nem tapasztaltunk eltérést az első méréshez képest, tehát nem sérültek észrevehetően a CD-k.

Értékelés

A CD-meghajtók méréseiből kitűnik, hogy nem mindegyik meghajtó szerette a CHIP-CD-t, ezeknél a meghajtóknál meglepő módon a megírt CD-vel nagyobb olvasási sebességet értünk el.

A táblázatban a valódi sebességszorzót is megadjuk. Ezt úgy számoltuk ki, hogy az adott meghajtó legnagyobb maximális átviteli sebességét elosztottuk 150-nel (az egyszeres sebességű meghajtók átviteli sebessége 150 Kbyte/s).

Itt érdemes megjegyezni, hogy manapság a CD-meghajtókra a maximális átviteli sebesség alapján számított szorzót adják meg, ezért jelenik meg utána a „max." szócska. A 8-szoros sebességűnél gyorsabb meghajtók óta ugyanis a lemezek különböző részeit nem azonos tempóval olvassák a meghajtók. A korongok belső részén egy fordulat alatt kevesebb pit halad el az olvasófej alatt. Emiatt a változatlan adatolvasási sebességhez még nagyobb fordulatszámmal kéne pörgetniük a lemezt.

A karcolt CD-t mindegyik meghajtó megérezte. Volt, amelyik nem is tudott visszaállni eredeti sebességére a sérült rész után.

Akadt olyan meghajtó is, amelyik el sem tudta olvasni a sértett szektorok egy részét, ezt külön jelöltük a táblázatban.

●

A CHIP-TIPP-et az Asus 34-szeres meghajtója érdemelte ki. Ez volt a leggyorsabb a mezőnyben, és alig zavarta a CD-n lévő sérülés, tehát hibajavítás szempontjából is kiválóan vizsgázott.

Fazakas László

Mérési adatok

Gyártó	Asus	Hitachi	LG	Mitsumi	Mitsumi	Pioneer	Plextor	Samsung	Sony	Sony	Teac	Teac
Típus	CDS-340	CDR-8130	CRD-8240	FX240s	FX320s	DR-506s	PX-32TSi	SCR-2430	CDU-711	CDU-415	CD-516E	CD-516S
Névleges átviteli sebesség	5100 KB/s	2400 KB/s	3600 KB/s	3600 KB/s	5100 KB/s	4800 KB/s	4800 KB/s	3600 KB/s	4800 KB/s	1800 KB/s	2400 KB/s	2400 KB/s
Névleges adatelérési idő	80 ms	90 ms	90 ms	90 ms	80 ms	75 ms	85 ms	90 ms	80 ms	130 ms	150 ms	150 ms
Legnagyobb sebesség	32-szeres	16-szoros	24-szeres	24-szeres	32-szeres	32-szeres	32-szeres	24-szeres	32-szeres	12-szeres	16-szoros	16-szoros
Puffer	❍	128 Kbyte	n.a.	256 Kbyte	n.a.	128 Kbyte	512 Kbyte	512 Kbyte	256 Kbyte	256 Kbyte	128 Kbyte	512 Kbyte
Audio-lejátszó gombok	●	❍	●	❍	❍	●	●	●	❍	❍	❍	❍
Csatolófelület	ATAPI	ATAPI	ATAPI	ATAPI	ATAPI	SCSI	SCSI	ATAPI	ATAPI	SCSI	ATAPI	SCSI
Forgalmazó	Macroda	Axico	HRP	HRP	HRP	Axico	Pixel	HRP	Mikland	Axico	Pixel	Pixel
Telefonszám	201-4603	352-8932	252-6300	252-6300	252-6300	352-8932	266-6259	252-6300	175-3716	352-8932	266-6259	266-6259
Forgalmazó Web-lapja	www .macroda.hu	www .axico.hu	www.hrp.hu	www.hrp.hu	www.hrp.hu	www.axico.hu	www.pixel.hu	www.hrp.hu	❍	www .axico.hu	www.pixel.hu	www.pixel.hu
Forgalmazó e-mail-címe	tamasp@ macroda.hu	❍	info@hrp.hu	info@hrp.hu	info@hrp.hu	❍	❍	info@hrp.hu	mikland@ elender.hu	❍	❍	❍
Gyártó Web-lapja	www.asus .com.tw	www .hitachi.com	www .lgeus.com	www .mitsumi.com	www .mitsumi.com	www .pioneerusa .com	www .plextor.com	samsung-electronics .com/cdrom/ index.html	www.ita.sel .sony.com/ products/ stora	www.ita.sel .sony.com/ products/ storage/	www.teac .com/dsp/ dsp.html	www.teac .com/dsp/ dsp.html
Ár (áfa nélkül)	17 500 Ft	14 900 Ft	14 000 Ft	14 000 Ft	16 500 Ft	37 900 Ft	49 900 Ft	14 000 Ft	19 920 Ft	30 800 Ft	19 900 Ft	29 900 Ft
Garancia	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év
Mérési eredmények												
Nyomott (gyári) lemez												
Maximális átviteli sebesség	5213 KB/s	2401 KB/s	3559 KB/s	3599 KB/s	4500 KB/s	2920 KB/s	3283 KB/s	3215 KB/s	2882 KB/s	1810 KB/s	2401 KB/s	2392 KB/s
Átlagos átviteli sebesség	4161 KB/s	2054 KB/s	2695 KB/s	2731 KB/s	2835 KB/s	2417 KB/s	2557 KB/s	2300 KB/s	2517 KB/s	1760 KB/s	2339 KB/s	2341 KB/s
Átlagos adatelérési idő	81 ms	92 ms	98 ms	102,8 ms	210 ms	102 ms	91,5 ms	120 ms	115 ms	132 ms	163,6 ms	166,1 ms
Írt lemez												
Maximális átviteli sebesség	5214 KB/s	2402 KB/s	3562 KB/s	3304 KB/s	4710 KB/s	5138 KB/s	3285 KB/s	3530 KB/s	4668 KB/s	1809 KB/s	2403 KB/s	2399 KB/s
Átlagos átviteli sebesség	4118 KB/s	2059 KB/s	2696 KB/s	2475 KB/s	3767 KB/s	3979 KB/s	2554 KB/s	2745 KB/s	3636 KB/s	1759 KB/s	2339 KB/s	2335 KB/s
Átlagos adatelérési idő	84 ms	94 ms	98 ms	103 ms	94 ms	88 ms	90 ms	104 ms	86 ms	138 ms	169 ms	168 ms
Valódi sebességszorzó	34,8	16	23,7	24	30	34,3	21,9	21,4	31,1	12,1	16	15,9

A Xerox DocuPrint C55 nyomtatónak nemcsak az ára megfizethető, de Ön elé varázsolja mindazt a színgazdagságot, amelyre szüksége lehet! A DocuPrint C55 ára nem sokban különbözik egy fekete-fehér nyomtatóétól, ám 5 lap/perces sebességgel ragyogó színeket, professzionális minőséget produkál. Fekete-fehér dokumentum nyomtatására is használható, teljesítménye ekkor 12 lap/perc. A nyomtatót a hálózatvezérlő szoftverrel számítógépén keresztül állíthatja be. Ennél könnyebb dolga nem is lehet.
Szeretné színesben látni fekete-fehér dokumentumait?
Hívja a Xerox Magyarország Kft-t a 456-1900-as számon, vagy látogassa meg Internet-oldalainkat a www.xerox.com/new címen, vagy keresse föl partnereinket.

CHS Hungary Kft. Tel: 451-3500 Fax: 451-3535

XEROX NYOMTATÓK

HRP Hungary Kft. Tel: 252-63

Nyomtatók a SOHO-ban

Bármennyire is igyekszünk az „elektronikus iroda" eszménye felé, papírra és ehhez kapcsolódóan nyomtatóra szükség van. Nem mindegy azonban, hogy mennyire és milyenre.

Leginkább a kis és a közepes cégeknél – azoknál, amelyek már több mint két szobát foglalnak el, de még nem alkalmaznak önálló, profi rendszergazdát – fordul elő, hogy egy-egy kolléga kérésére minden különösebb utánjárás nélkül vesznek egy nyomtatót, mivel szükség van rá. Másik oldalról szemlélve: aki megszokta, hogy a nyomtatási parancs kiadása után csak az asztal mellé kell nyúlnia a kész nyomatért, az nem szívesen adja fel ezt a kényelmet. Pedig jelentős összegeket lehet megtakarítani azzal, ha valaki átgondolja: hol, mennyi és milyen nyomtatási igény merülhet fel, és milyen eszköz tudja ezeket célszerűen kielégíteni.

E havi tesztünkben kétféle nyomtatótípust próbáltunk ki: a személyi nyomtatókat, melyek kapacitása egy felhasználó igényeit képes kielégíteni, valamint a munkacsoportos nyomtatókat, melyek hálózaton keresztül (szerveren keresztül vagy önállóan csatlakoztatva a hálózathoz) több felhasználót szolgálnak ki.

A teszt során egy ötoldalas levelet, egy szöveget és képet egyaránt tartalmazó lapot, valamint egy nagy felbontású képet nyomtattunk ki. Mértük a nyomtatás idejét, az *OK* gomb megnyomásától a lap kiadásáig. A levelet 300 dpi-vel nyomtattuk, mivel ez a legáltalánosabban használt felbontás, és nincs is többre szükség. A vegyes oldalt és a képet a nyomtató által nyújtott maximális felbontással vetettük papírra.

Brother HL-1060

A HL-1060 az általános irodai nyomtatók közé tartozik. Robusztus külseje nem teszi igazán bizalomgerjesztővé. Azonban meglepő fürgeséggel nyomtat, bár ez bizonyos esetekben a képek minőségének rovására megy. Két lapadagolója is van, de viszonylag kevés papír fér ezekbe, így gyakran kell utántölteni. Sajnos a lapok megtámasztására használt fém kiegészítők is eléggé instabilak, gyakran kiesnek a helyükről.

Epson 5500+

Ez a modell kisebb irodák, magánszemélyek számára készült. Helyigénye nagyon kicsi, aminek következtében a beállítások legjavát szoftveresen kell elvégezni. Főként szöveges dokumentumok nyomtatására készült. Az újonnan kicsomagolt gép nyomtatás közben kellemetlen szagot árasztott magából, ez később elmúlt. Telepítése pillanatok alatt véghezvihető, a program mindent maga intéz, és nem zaklatja a felhasználót felesleges kérdésekkel.

Epson EPL N1200

Az *irodai* nyomtató. Se nem lassú, se nem gyors, ugyanakkor megbízható, precíz,

HP-erőmű

A 4000N nem tartozik egy súlycsoportba a mezőny többi tagjával. Mind minőségben, mind szolgáltatásaiban felülmúlja a többi bemutatott nyomtatót – ahogy ára alapján ezt el is várhatjuk tőle. A gyári alapkonfigurációhoz tartozik a nyomtatón kívül egy JetDirect 600N hálózati kártya és egy 500 lapos extra papíradagoló is. Mindehhez kaptunk még egy 1,5 Gbyte-os merevlemezt is (ez sajnos nincs benne az alapárban), melyet szintén a nyomtatóba lehet beszerelni. Beépítése esetén erre tárolódnak a hálózatról begyűjtött nyomtatási feladatok (jobok). A még gyorsabb feldolgozás érdekében a nyomtatóba 100 MHz-es RISC processzor került (a többieké általában 50 MHz-es).

A telepítéshez két CD-t kaptunk. Az egyiken a meghajtóprogramok találhatók, a másikon a hálózati üzemmód kezelésére szolgáló program, melyet a rendszergazdánál célszerű telepíteni. Ezen keresztül lehet elvégezni az összes olyan beállítást, amely a felhasználók hozzáférését szabályozza. Emellett a nyomtató állapotát is figyelemmel lehet kísérni, mivel többek között látható a lapadagolók állapota. Ez egyébként a nyomtató mellett állva is megfigyelhető: egy kis „szintjelző" folyamatosan mutatja, hogy milyen vastag még a benne lévő papírköteg.

Hasznosnak tűnik az is, hogy a nyomtató kezelőgombjait ugyanezzel a programmal távolról is kezelhetjük, ami megkönnyíti a beállítást, illetve az esetleges problémák diagnosztizálását.

Mindent összevetve profi készülék, profi kiépítéssel, szolgáltatásokkal – és mindezt viszonylag kedvező áron nyújtja. Saját kategóriájában mindenképpen nyerő.

Ideális munkatárs... erősáramú villamos szakemberek részére a WSCAD 3.2 magyar nyelvű villamos áramköri tervező szoftver!

WSCAD 3.2

Egyvonalas és többvezetékes áramúttervek, vezérlési tervek (PLC-támogatással), szekrényelrendezési rajzok és installációs tervek készítéséhez!

Hatalmas jelkészlet (DIN–MSZ), a legjelentősebb európai gyártók adatbank- és rajzmakró-támogatása, DOS–WIN95–WIN-NT

KLÖCKNER-MOELLER – PHOENIX – RITTAL – SE-SCHRACK – SIEMENS – TELEMECANIQE – WEIDMÜLLER

Kérjen részletes információt! • MD – MÉRNÖK IRODA KFT. • 1142 Budapest, Kacsóh Pongrác út 141/A • ☎ (1) 220 5596

pontos. Bár a fotókat nem kedveli, korrekten adja vissza a látványt. Szoftverének telepítése megegyezik a kistestvéréével, vagyis gyors, egyszerű, áttekinthető. Az Epsontól megszokottal ellentétben az EPL N1200 kellemesen halk hangerővel zümmög. A hardveresen beállítható opciók széles skáláját foglalja magába.

Fujitsu 10PP

Első ránézésre csupán kezelőgombjainak színe különbözteti meg a Tally T9014D típusú modelljétől. Aztán tüzetesebb vizsgálat során feltűnnek a különbségek. Sajnos a Fujitsu mind sebességben, mind minőségben alulmarad a Tallyval szemben, de mindez érthetővé válik, ha áraikat is összevetjük: a Fujitsu közel 100 ezer Ft-tal olcsóbb.

Hewlett-Packard 4000N

Valószínűleg sok felhasználónak jelent könnyebbséget, hogy a Hewlett-Packard készüléke magyar nyelven kommunikál használójával. A gombok, a menü és a telepítő is magyar nyelvű. Mind hardveresen, mind szoftveresen a lehetőségek széles skáláját kínálja fel, ami már a telepítésnél kiderül. Háromféle drivert másol a számítógépre – PCL 5a, PCL 6 és PostScript üzemmódhoz –, melyek közül nekünk kell kiválasztanunk a kívánt alapbeállítást.

Kyocera FS 600 és FS 1700

A két Kyocera nyomtató jól teljesített a teszt folyamán. Főképpen a fotók nyomtatásakor elért eredményeik kiemelkedőek. A gyártó saját fejlesztésű élsimító technológiája, a KIR 2 (Kyocera Image Refinement 2) segítségével érte el a kitűnő nyomatminőséget. A formatervezők kellemesen lekerekített éleket álmodtak a nyomtatókhoz. Működésük a meghajtóprogramból szabályozható. Érdemes megjegyezni, hogy a berendezések formatervezője nem más, mint a Porsche-stúdió – bár ez itt kivételesen nem javít a sebességen.

OkiPage 10i

Az Oki asztali berendezése 10 lap/perces sebességet kínál. Ezt a teljesítményt persze csak szöveg nyomtatásakor produkálja, ekkor is a már folyamatban lévő nyomtatás első oldalának kiadása után. Ennek az az oka, hogy a sebesség mérésénél a gyártó eltekintett az adatok átküldési, dekódolási idejétől. Ennek ellenére valóban gyors nyomtató, korszerű kezelőfelülettel és műszaki paraméterekkel, bőséges leírással és maximum 1200×600 dpi-s felbontással – erre azonban alapkiépítésbeli 2 Mbyte memóriájával nem képes.

Ricoh Aficio FX10

A Ricoh nyomtatója ideális a kisebb irodák számára, mivel egy készülékben telefaxot, scannert, fénymásolót és nyomtatót is kapnak. Ráadásul méreteiben sem üt el az átlagos printerektől. Maximálisan 300 dpi-s felbontásra képes, de szövegek nyomtatásakor az EET (Edge Enhancement Technology) segítségével látszólagosan 600 dpi-s teljesítményt nyújt, mivel kisimítja a görbe és ferde vonalak szögleteit. Hálózati nyomtatóként is használhatja – legfeljebb – három felhasználó. Telepítése után egy meglepően sokrétű menüt kapunk, melynek segítségével a variációk igen széles skálája próbálható ki. Gépünkre a PCL-es és a GDI-os driverek is felkerülnek. Célszerű a GDI-os variációt választani alapbeállításnak, mivel így sokkal jobb eredményt érünk el. Szimpatikus opció

Műszaki adatok										
Gyártó	Brother	Epson	Epson	Fujitsu	Hewlett-Packard	Kyocera	Kyocera	Oki	Ricoh	Tally
Típus	HL-1060	EPL-N1200	EPL-5500+	Print-Partner 10	LaserJet 4000N	FS 600	FS 1700	10i	Aficio FX10	T9014D
Méret (sz.×h.×m.)	402×439×274 mm	411×484×259 mm	352×266×217 mm	286×377×385 mm	390×343×493 mm	225×353×300 mm	373×310×383 mm	200×330×377 mm	500×450×230 mm	376×640×289 mm
Tömeg	9,6 kg	18 kg	6,6 kg	17 kg	17,8 kg	7 kg	14 kg	10 kg	16,5 kg	18 kg
Interface	párhuzamos port	párhuzamos port, LocalTalk (opcionális)	párhuzamos port, LocalTalk (opcionális)	párhuzamos port, hálózati csatoló (opcionális)	párhuzamos port, JetDirect, LocalTalk	párhuzamos port	párhuzamos port, RS-232	párhuzamos port, opcionális RS-232, Ethernet	párhuzamos port	párhuzamos port
Memória	2 Mbyte	2 Mbyte	2 Mbyte	3 Mbyte	8 Mbyte	2 Mbyte	2 Mbyte	2 Mbyte	n.a.	3 Mbyte
Papírméret	70×127 és 216×356 mm között	92×148,5–216×356 mm	76×127–216×356 mm	100×148–216×360 mm	A4, A5, letter, legal, executive, 76×127–216×356 mm	A4, A5, B5, 80×148–215×297 mm	80×148–215×297 mm	A4, A5, B5, A6, letter	n.a.	letter, legal, A5, executive, A4
Nyomtatási sebesség (gyári adat)	10 lap/perc	12 lap/perc	6 lap/perc	10 lap/perc	16 lap/perc	6 lap/perc	12 lap/perc	10 lap/perc	10 lap/perc	10–14 lap/perc
Emulációk	PCL 5e	PCL 5, PostScript II	PCL 5, PostScript II	PCL 5e, PostScript (opcionális)	PCL 6, PostScript II	PCL 5e, Diablo 630, IBM Proprinter, Epson LQ-850, KCGL, PostScript (opcionális)	PCL 5e, Diablo 630, IBM Proprinter, Epson LQ-850	PCL 6, Epson FX, IBM Proprinter, PostScript II (opcionális)	n.a.	PCL 5, PostScript II
Maximális felbontás	600 dpi	600 dpi	600 dpi	600 dpi	600 dpi	600 dpi	600 dpi	600 dpi	300 dpi	600 dpi
Minőségjavító technológia	n.a.	MicroGray	MicroGray	n.a.	UltraPrecise toner	KIR2	n.a.	Microfine Spheretical toner	n.a.	EET
Megnövelt felbontás	1200×600 dpi	n.a.	1200 dpi	1200 dpi	1200 dpi	1200 dpi	n.a.	1200×600 dpi	n.a.	2400 dpi
Maximális élettartam										
toneré	2200 lap	6000 lap	3000 lap	5000 lap	20 ezer lap	3000 lap	10 ezer lap	2000 lap	n.a.	5000 lap
nyomtatóműé	n.a.	n.a.	20 ezer lap	30 ezer lap	n.a.	n.a.	n.a.	20 ezer lap	n.a.	30 ezer lap
Vásárlási információk										
Forgalmazó	EMJ Kft.	RA-Trade Kft.	RA-Trade Kft.	Procomp	Hewlett-Packard Magyarország	HRP Magyarország	HRP Magyarország	Humansoft	Ricoh Hungary	Kvint-R Kft.
Telefonszám	166-6914	(23)415-295	(23)415-295	262-6631	461-8111	252-6300	252-6300	270-7600	270-2633	252-8484
Web-cím	www.brother.com, www.emj.hu	www.epson.de	www.epson.de	www.fujitsu.ca, www.procomp.com	www.hp.com, www.hp.hu	www.kyocera.co.uk, www.hrp.hu	www.kyocera.co.uk, www.hrp.hu	www.oki-osd.com	www.ricohcorp.com	www.tally.co.uk
Nyomtató ára	162 690 Ft	245 000 Ft	115 000 Ft	149 000 Ft	364 800 Ft	82 000 Ft	205 000 Ft	172 900 Ft	292 300 Ft	240 300 Ft
Toner ára	5080 Ft	23 900 Ft	10640 Ft	17 300 Ft	17 500 Ft	10 700 Ft	17 800 Ft	6000 Ft	15 700 Ft	19 700 Ft
Garancia (az árban)	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év	1 év helyszíni
Mérési eredmények (nyomtatási időigények)										
5 oldalas levél, 300 dpi	47 s	40 s	66 s	49 s	35 s	63 s	34 s	44 s	40 s	40 s
Hírlevél maximális felbontással	88 s	96 s	120 s	134 s	85 s	93 s	88 s	55 s	35 s (300 dpi)	80 s
Fotó, max. felbontással	100 s	171 s	181 s	182 s	175 s	101 s	100 s	66 s	38 s (300 dpi)	161 s

Olcsóbb fenntartás

A nyomtató megvásárlásával még nem szűntek meg kiadásaink, hiszen azt üzemeltetni is kell, a kellékanyagok pedig nem éppen olcsók. Különösen igaz ez akkor, amikor egybeépítik a festékkazettát, a képdobot és az előhívót, így ha kifogy a toner, akkor csak így, egyben lehet cserélni. Szerencsére a gyártók is rájöttek, hogy egyre kevésbé kelendők azok az „olcsó" készülékek, amelyeknek fenntartása költséges. Mindemellett a kicserélt kellékanyagoknak csak kis része hasznosítható újra, a többi sajnos a környezetet szennyezi.

A fenntartási költségek csökkentésére szinte minden gyártónak van valami ötlete. A Kyocera például az általuk kifejlesztett EcoSys technológiát használja a nyomtatóiban. Ehhez egy nagyon kemény és hosszú élettartamú dob szolgál alapként, más tartós egységekkel kiegészítve. Ez biztosítja, hogy a legtöbb EcoSys technológiájú lézernyomtató legalább 300 ezer A4-es oldalt nyomtat fogyóeszközök cseréje nélkül. Mivel nincs cartridge, amit rendszeres időközönként cserélni kellene, ez jelentős megtakarítás lehet, ráadásul az EcoSys-elv tartalmazza az EcoPrint opciót, melynek segítségével a vázlatos nyomtatáshoz kevesebb festéket használ fel.

Az EcoSys elv élen jár a környezetvédelem terén, és példaként szolgál a nyomtatóiparban. A hagyományos nyomtatókban több mint 30 különféle alkatrészt kell időről időre cserélni, melyek többsége biológiailag nem lebontható, és legfeljebb kétszer-háromszor hasznosítható újból. A Kyocera nyomtatóinak csupán festékre és patronra van szükségük, amelyek biológiailag lebontható anyagúak.

például a háttérnyomtatás és annak lehetősége, hogy egy A4-es lapra 2 vagy 4 lap anyagát nyomtathatjuk ki.

Az FX10 fénymásoláskor 400 dpi-s felbontással dolgozik, és 30 lapos adagoló segíti a munkát. A beépített faxmodem 14,4 kbit/s sebességre képes, a vett lapokat pedig nem szükséges kinyomtatni, memóriában is el tudja tárolni azokat – alapkiépítésben 19 oldalt, de memóriabővítővel akár 350 oldalt is.

Tally T9014D

A T9014D irodai nyomtató. Egy kissé talán súlyosnak számít kategóriájában, de ennek ellenpontjaként rendkívül csendes. Alapkiépítésben 3 Mbyte memóriája van, de ez tekintélyes méretig, 64 Mbyteig bővíthető. Első beüzemelése senkinek sem okozhat gondot, mivel mindössze a gyártó által a készülékbe helyezett számok sorrendjében kell elvégezni a feladatokat (a különböző szállításbiztosítók kivételét és a toner behelyezését).

Értékelés

Az már természetes, hogy a nyomtatók gond nélkül vették az akadályokat. A nyomatok minősége mindegyiknél elfogadható, figyelembe véve, hogy a megnövelt felbontású berendezések valóban szebben adták vissza a részleteket. A kinyomott képek közül a HP 4000N-é volt a legszebb. A levelek között nem volt lényeges minőségi különbség.

A népes mezőnyben a 10 lap/perc sebesség alatti kategóriában kevés versenyző gyűlt össze, ezért ott nem hirdetünk győztest. A 10 lap/perc feletti kategóriában ár/teljesítmény viszonya alapján a Kyocera FS 1700 kapta a CHIP-TIPP-et. Kellően gyors, és ára is elviselhető, nem beszélve a toner élettartamáról és áráról.

Máth László – Nagy Zoltán

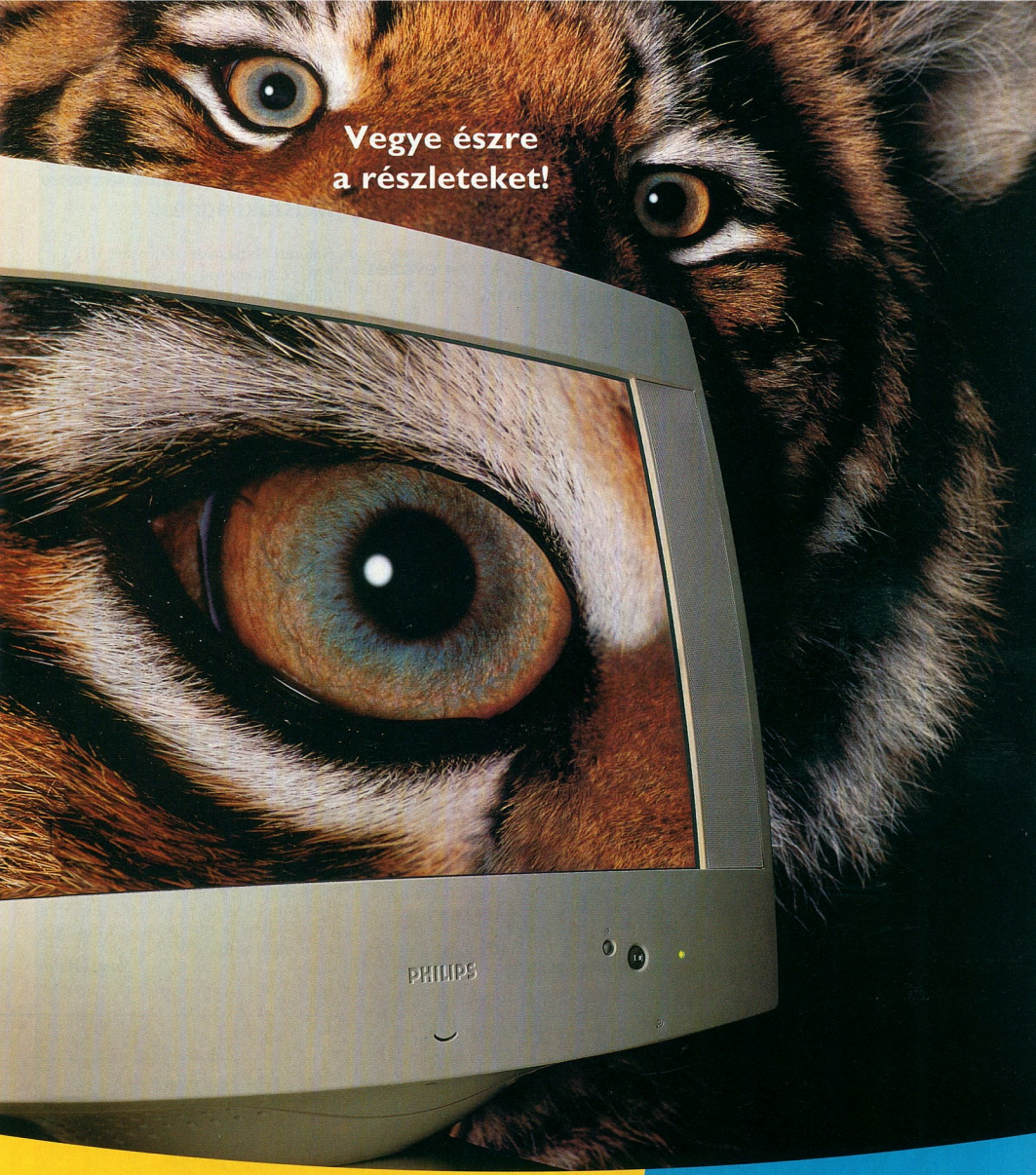

A Brilliance® 109 CrystalClear technológiája tűéles, kontrasztban gazdag képeket és élethű színeket eredményez geometriai torzítás nélkül. 17,9 inch látható képernyője felveszi a versenyt a jóval drágább 20 inch-es monitorok vizuális hatásával.
A monitor nagyon finom, 0,22 mm-es képpont mérete 70 Hz képernyőfrissítés mellett maximálisan 1600x1200 felbontást tesz lehetővé. Mindez teljesen vibrálásmentes megjelenítést biztosít, így tökéletes megoldás szakembereknek és az igényes felhasználóknak.
http://www.cee.be.philips.com

PHILIPS

Let's make things better.

A kis postás

Mit lehet kezdeni egy hálózaton scannerrel? Az elnevezés kissé félrevezető – nem DTP-stúdióknak szánták.

Valóban, nem kimondottan DTP-s felhasználásra szánt eszköz az Axis hálózati scannere. Sokkal inkább hasznos olyan irodában, ahol például egy helyre érkezik a sokféle dokumentum, melyet aztán a címzettek részére kell kézbesíteni. Ekkor általában az a történik, hogy a fax kezelője fogja a küldeményeket, lemásolja, elviszi a címzetteknek, jobb esetben a kezükbe nyomja, rosszabb esetben leteszi az asztalukon tornyosuló papírhalom tetejére.

Ennek kiváltására, az elektronikus iroda minél célszerűbb megvalósítására használható a Network Scan Server. Az ezt használó irodában a kezelő ebbe helyez minden beérkezett dokumentumot, kiválasztja az előre beállított listából azt, akinek el szeretné küldeni, a többi pedig már a berendezés dolga, amely elvégzi a szkennelést, és egy e-mail mellékleteként elküldi az így létrehozott képet.

Emellett mód van arra is, hogy a beszkennelt képek egy előre meghatározott FTP helyre kerüljenek, így akár archiválni is lehet a dokumentumokat – mindehhez csak „etetni" kell a scannert.

Ha nincs szükség a kép lementésére, akkor a felhasználó a szerver beépített Web-szerverének segítségével megnézheti azt.

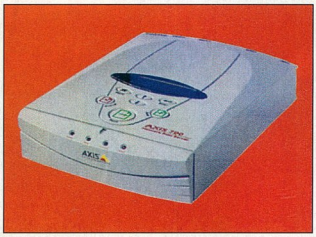

Network Scan Server: egyszerűen kezelhető

A hálózati scanner megvalósításához az Axis az általa kifejlesztett ThinServer technológiát használja, melynek lényege, hogy a hálózati szolgáltatás megvalósításához nem igényel külön PC-t, csak egy csatlakozást a hálózathoz és egy önálló IP-címet. Minden más funkciót maga intéz. A szerver beállítása ennek megfelelően beépített Web-szerverén keresztül történik. Itt lehet létrehozni azt a címlistát, amit aztán a kezelő használhat.

A hálózati kommunikáció TCP/IP protokollon keresztül folyik, így gyakorlatilag mindenféle operációs rendszer alól használható a rendszer. Kritikus kérdés azonban, hogy milyen scannereket tud kezelni. A gyártó adatai szerint minden SCSI csatolós Fujitsu és HP gyártmányút, a hozzá tartozó diafeltéttel és lapadagolóval együtt.

Használható még a Canon DR-3020 kétoldalas dokumentumscannere is, amely kifejezetten gyors működést tesz lehetővé.

A beszkennelt képeket TIFF vagy JPEG formátumban továbbítja. A dokumentum jellegének figyelembevételével különböző minőségi szintek állíthatók be a nagy felbontású színes üzemmódtól a még elfogadható felbontású fekete-fehér vagy szürkeskálás módig – persze mindez a scanner képességeitől is függ.

Nagy Zoltán

Műszaki adatok

Hálózati csatlakozás: Ethernet, UTP és BNC csatlakozóval
Hálózati protokoll: TCP/IP
Képformátum: TIFF 6.0 (CCITT G.3 és G.4, PackBits, egy és többoldalas formátum), JPEG
Képméret: az alkalmazott scanner befogadóképességétől függ

- HRP Magyarország ☎ 252-6300
- www.hrp.hu
- www.axis.com

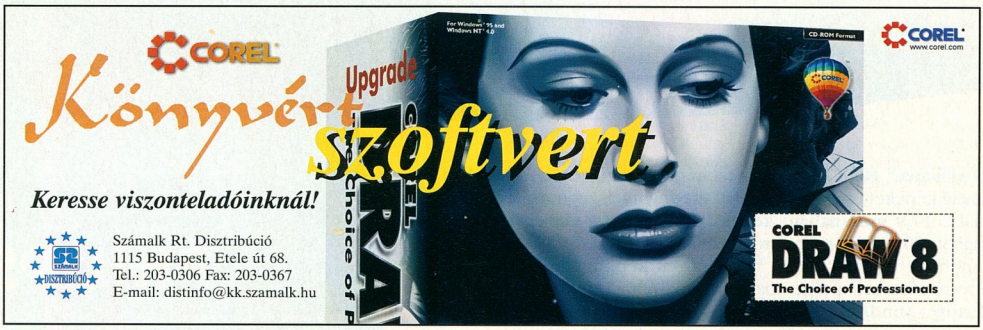

Computerland®

A RENDSZERINTEGRÁTOR

NQR ISO9001

COMPAQ SYSTEM RESELLER

Microsoft QUALIFIED DEALER

HEWLETT PACKARD AUTHORISED RESELLER

NOVELL® NETWORKING PARTNER

IBM AUTHORISED RESELLER

Lotus BUSINESS PARTNER

SYSTEM CENTER

Computer LAN & WAN Kft. H-1035 Budapest Vihar utca 18.
T:3-888-555; 388-7992; Fax:388-2118;
e-mail: compland@mail.datanet.hu

COMPAQ Microcom MODEMEK

"Velük élmény a kommunikáció."

CM 808 ISDN IP Router + HUB

A kézenfekvő megoldás

ÚJ

2 db analóg port
ISDN BRI
Integrált megoldás

8 portos HUB

ÚJ

CM 610 ISDN adapter

Internet, Euro file transzfer,
FAX, üzenetrögzítő, távmunka ...

COMPAQ
Menedzselhető központi megoldások, analóg, ISDN, K56 Flex.

OfficePorte Voice
33.6-os modem, üzenetrögzítő, Fax + számtalan szolgáltatás

Keresse a Compaq forgalmazóknál

Delta Elektronik
1033 Bp., Szentendrei út 39-53.
Tel.: 436-0750 Fax: 436-0755
E-MAIL: micmodem@delta.hu

A-TREND

Chicony

PHILIPS

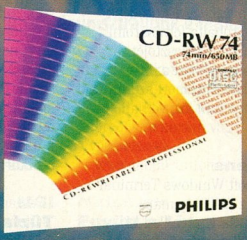

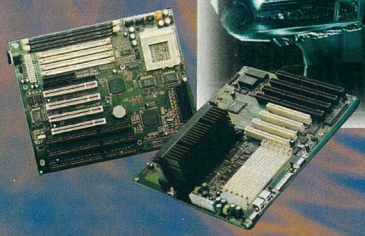

Hivatalos forgalmazó: *Syndicate Computers Kft.*
1111 Budapest, Bartók Béla út 6. Tel./fax: 166-4325; www.syndicate.hu

Adobe
Photoshop 5.0
A Photoshop 5.0 legfontosabb újdonságai: többszörös visszalépés (undo), újraszerkeszthető szöveg, továbbfejlesztett tipográfia és színkezelés. A többszörös visszalépés nem pusztán a műveletek visszavonhatóságát jelenti, hanem azt, hogy megtekinthetjük az összes műveletet, lementhetünk egyes változatokat stb. A színkezelés terén a legfontosabb változás, hogy támogatja az ICC (International Color Consortium) színprofile-okat.
- www.adobe.com/prodindex/photoshop/main.html

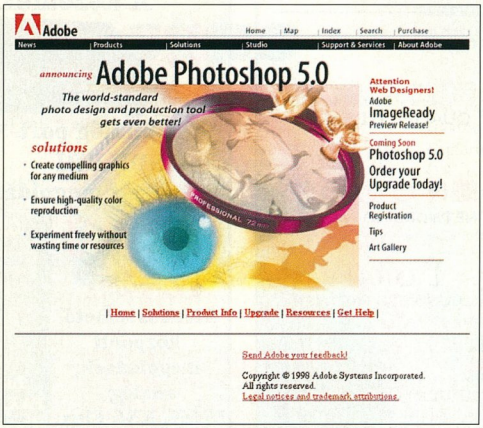

Adobe Photoshop, immáron az ötös verzió!

Apple
Zseb-OS
Az Apple a Windows CE-hez hasonló „könnyített" rendszert készít. Ezzel az Apple az eddigi egy helyett már három operációs rendszerrel fog rendelkezni: egy „zseb" OS-szel, a MacOS asztali rendszerrel és a nagy teljesítményű munkaállomások és szerverek rendszerével, a Rhapsodyval. A MacOS következő, Allegro fedőnevű verziója hamarosan megjelenik.

Autodesk
FTC vizsgálat
Az AutoCAD 14.01 egy copyright stringet tesz a DWF file-okba, aminek következtében az IntelliCADD 98 nem tudja megnyitni azokat. A Federal Trade Commission (FTC) ezért tisztességtelen vizsgálatot kezdeményezett. Az Autodesk már megpróbálta felvásárolni az IntelliCADD fejlesztőjét, a Softdesket, de azt az FTC megakadályozta, mert szerintük így monopólium jött volna létre.

Citrix
CE kliens
A Microsoft Windows Terminal Serverhez (WTS) immár Windows CE-s gépekkel is kapcsolódhatunk. A Citrix mindenfajta processzor-architektúrát támogat: MIPS, Hitachi SH3, x86, ARM és PowerPC. A Microsoft biztosítja a Win32-es kliensek kapcsolódását a WTS-hez, a Citrix pedig a Windows 3.x-, DOS-, Mac-, Unix- és most már a Windows CE-alapú klienseket is.

General Magic
Serengeti
A Serengeti egy virtuális titkárnő-rendszer fedőneve. Felveszi üzeneteinket, emlékeztet tennivalóinkra, bejelenti a fontos hireinket stb. Mindehhez kulcsfontosságú egy betanítást nem igénylő, folytonos beszédet értő beszédfelismerő szoftver. A General Magic *MagicTalk*nak hívja ezt a technológiáját. A Microsofton kívül még nem sokan látták, de őket valószínűleg meggyőzhették, mert nemrégiben hatmillió dollárt ruháztak be a General Magicbe. A rendszer meglehetősen drága, ezért nem egy felhasználót szolgál ki, hanem egy szerverről sokat. Például távközlési cégek lehetnek a tipikus szolgáltatók – a belső telefon helyett mostantól külsőn hívják a vezetők a titkárnőjüket?

IBM
Tűzfal NT-hez
Az eNetwork Firewall Version 3.2 az IBM első tűzfala NT alá. Az IBM szerint itt nem egy unixos program átirata fut NT-n, hanem egy, az NT TCP/IP-jével és registryjével szoros kapcsolatban álló szoftver. Az eddigi tesztelők nagyon jónak találták a rendszert. Az igazi próbát az International Computer Security Association (ICSA) vizsgája jelenti – a legtöbb NT-s tűzfal már ennek az első fordulóján elbukik. Az eNetwork Aix operációs rendszerre készített változata átment, és benyújtották az NT-s változatot is. (Az ICSA-ról lásd még az Internet-böngészőt!)

Internet Mute
InterMute
A mindössze 19,95 dolláros shareware program, az InterMute szűrőfunkciókat lát el. A program a proxy helyén ül, és „megkérhetjük", hogy a hirdetéseket, animált képeket, zenét, Java alkalmazásokat, sütiket (cookie) tiltsa le. A beállítások bármikor, akár egy oldal nézegetése közben is megváltoztathatók. Egy-egy szűrőt kikapcsolhatunk egy adott site-ra is – ennek elsősorban a sütiknél van jelentősége. A Web site-ok üzemeltetői nem szeretik ezeket a termékeket. Szerintük megváltoztatják az oldalukat, és sértik a szerzői jogi törvényeket. Valójában a hirdetési bevételeik csökkenésétől félnek. A PGP megvásárolta például a PrivNet technológiát, de kénytelen volt leállni vele. A Solid Oak viszont február óta 1,2 millió felhasználójának kínál olyan szűrőt, amivel a hirdetéseket iktathatjuk ki.

Internet Tools
ID-Trak
Az Internet Tools cég egyik első terméke az elektronikus behatolás-ellenőrző és -elhárító ID-Trak szoftver. Az ID-Trak különlegessége, hogy a Stateful Dynamic *Signature Inspection*nek nevezett technológiájával az adminisztrátorok maguk is definiálhatnak támadásnak minősülő cselekedeteket. A legtöbb hasonló szoftvernél csak a gyártó képes beépíteni új támadásfajták elleni védelmet.

IP Metrics
NIC Express 1.0
Az NIC Express 1.0 Windows NT alatt fut. Maximum 16 hálózati kártya között képes kiegyensúlyozni a terhelést, és valamelyik kiesése után a többire irányítani a forgalmat. Tetszőleges kártyákkal működik. A termék meglepően olcsónak számít ezen a piacon, 195 dollár.
- www.ipmetrics.com

Los Angeles
Apró szoftverhiba
Még 1977-ben elkövettek egy apró szoftverhibát, amit azóta sem szúrtak ki. Most viszont egy könyvvizsgálat kiderítette, hogy Los Angeles megye ennek következtében az eltelt évek során 1,2 milliárd dollárral kevesebbet fizetett be egy nyugdíjalapba, mint kellett volna. Az összeg óriási, de a könyvvizsgáló cég szerint az alapnak „csak" 5%-át teszi ki.

Macromedia
Flash
A Macromedia minél szélesebb körben szeretné elterjeszteni a Flasht. Az új Flash 3-ban sok olyan lehetőséget találhatunk, ami jobbá teszi az animált GIF-eknél. Az átlátszóság lehetősége megvan a GIF-ben is, de a Flashben nem kell letölteni az animáció minden egyes fázisát, a kliensen is végbemehet azok kiszámítása. Egy másik új termék, a Flash Generator egy szerveralapú

megoldást kínál: az adott oldalon kihagyjuk a helyet a grafikának, ezt aztán a szerver megtölti az adatokra épített grafikával.
A Flash 3 már májusban megjelent, a Generator valamikor nyáron várható. A Macromedia közzétette a Flash file-ok (.SWF) formátumát, és licencelni fogja a szintén új, önálló lejátszó forráskódját.

- www.flash.com/open

Microsoft

GDI 2000

A Microsoft háromdimenzióssá szándékszik tenni a GUI-ját. Ennek időpontját nagyjából megsaccolhatjuk a projekt nevéből, vagyis legkorábban az NT 5.0 után következő operációs rendszerben várható.

Jogi ügyek

A Wall Street Journal szerint az Egyesült Államok igazságügyi minisztériuma (DOJ) megvádolhatja a Microsoftot a trösztellenes törvény megsértésével. A jelenleg zajló DOJ–Microsoft per csak az 1995-ben hozott egyezség megsértésével kapcsolatban zajlik. Talán ennek nyomása alatt a Microsoft feloldotta Active Channel-es partnereinek Internet Explorer-hirdetési kötelezettségét. Emellett a legnagyobb napilapokban hirdetési kampányt indított maga mellett azzal a szlogennel, hogy „Képzeljük csak el, mi történt volna, ha valaki megkísérli leállítani az autó fejlődését a húszas vagy a tévéét az ötvenes években. Hasonlóképpen, senkinek sem szabad megállítania a szoftverfejlődést 1998-ban." A hirdetéseket továbbiak követik majd. E kampányban azonban olyan levelek is helyet kaptak volna, melyeket látszólag hétköznapi emberek írtak az újságoknak, de valójában a Microsofttól eredtek volna. Ez az „astroturfing"-nek nevezett eljárás nem ritka, többek szerint a legtöbb Fortune 500-as cég élt már ezzel. A Microsoft azonban először közzétett egy cáfolatot, majd visszavonta azt, amivel még nagyobb rosszallást váltott ki.

- www.microsoft.com/corpinfo/advertorial/add.htm

NT/IE kampány

A Microsoft arra kívánja rábeszélni az Internet-szolgáltatókat, hogy az Internet Explorer Administration Kit segítségével szabják át az Internet Explorert kedvük szerint, és osszák szét a vevőiknek. Ha ezt a Microsoft által előírt módon teszik, és 500 új felhasználót toboroznak, akkor kapnak egy NT Servert, egy Proxy Server 2.0-t és egy NT Option Packet. Állítólag ezek a beállítások csak azt teszik lehetővé a Microsoftnak, hogy megszámlálja az Internet Explorer felhasználóit.

Windows CE 3.0

A Microsoft mindenhova Windowst akar – ezt már többször leírtuk.
A tenyérgépekben még csak-csak, és talán a mikrosütőkben is meg fogjuk szokni – de a Windows CE 3.0-t már a hagyományos beágyazott környezetekbe szánják, például ipari folyamatirányításra és telefonközpontokba.
A Microsoft eddig sem operációs rendszerei stabilitásáról volt híres, márpedig a beágyazott rendszerek stabilitást követelnek mindenek felett. Hogy egy extrém esetet említsek, a marsi Pathfinder például a piacon kapható VxWorks operációs rendszerrel működött – és sikerrel járt (egy komolyabb, de menet közben javítható szoftverhiba ellenére). Érdekes módon a CE 3.0-ról kapott első hírek után egy-két héttel jelent meg a Windows CE 2.0 Service Pack 1, amely többek között összeomláshoz vezető bugokat is javít. Másik CE-s hírünk pedig az, hogy korábban elsősorban RISC architektúrákra optimalizálták a rendszert, ezentúl Intel CISC chipekre is lesz CE.

- www.microsoft.com/windowsce

Year 2000

A Microsoft nyilvánosságra hozta azon szoftverek listáját, amelyek nem vagy nem teljesen kompatibilisek a 2000. évvel. Ez nagyon sok terméket érint, de legtöbbször csak apróságról van szó. A legsúlyosabban a Word for DOS 5.0-t érinti a probléma, ugyanis képtelen lesz elmenteni a file-okat.
Két javítást tettek közzé eddig. Az első a Windows 95-beli COMMAND.COM-ot és WINFILE.EXE-t javítja, a másik a Windows 3.1x-et – ezek 2000 után például „1/1/;0" formában *(hó/nap/év, az angol nyelvterületen szokásos szerkezetben – a szerk.)* írták volna ki a dátumot.

- www.microsoft.com/year2000

NT 4.0 SP4

Megkezdődött a Service Pack 4 bétatesztelése. Ebben benne lesz az Option Pack, a Microsoft File and Print Services for NetWare új változata, frissített nyomtatómeghajtók és a TAPI 2.1. Természetesen a bugfixek sem maradnak el. Az SP4-nek része az Internet Explorer 4.01 is. A Microsoft ragaszkodik ahhoz, hogy a többi alkalmazás e nélkül nem fut, és nem is lehet letelepíteni.

Internet Explorer 5.0

Bár már múlt hónapban ismertettünk jó néhány fontos újdonságot, egy újabb, alapvető elem most vált ismertté.
Az IE5-ben kiválaszthatjuk, hogy mely összetevőket akarjuk letölteni. Ez a programozóknak is nagy segítség: ha csak a HTML-megjelenítőre van szükség, akkor nem kell az egész IE-t letenni az alkalmazás mellé. De amiért igazán figyelemreméltó ez az esemény, az az, hogy a Java-támogatást se kötelező letölteni. Ez könnyen oda vezethet, hogy előbb-utóbb kikerül a Java az IE-ből.

Mobile Automation

RightState

A RightState segítségével e-mailben adminisztrálhatjuk a noteszgépeket. Nemcsak szoftverfrissítéseket küldhetünk

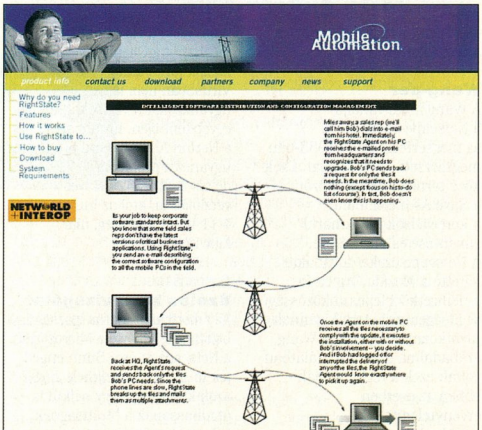

Rightstate: konfiguráljunk, adminisztráljunk e-mailben!

ki elektronikus levélben, hanem beállíthatjuk például azt is, hogy milyen sűrűn fusson le a töredékmentesítő vagy a víruskereső.

- www.mobileautomation.com

Netscape

Együtt a Linuxszal

Marc Andreessen szerint a Linux operációs rendszer a Communicatorral mint GUI-val kiütheti a nyeregből a Windowst. Először a Communicator 5.0-ban jelenik meg Netscape GUI,

Aurora néven. A kijelentést rengetegen üdvözölték, de sokakban azért nagy a kétely. Ez a Microsoftot ismerve nem meglepő. Andreessen szerint is sok tennivaló van még, de szerinte két-három év alatt igazán versenyképessé válhat a Linux.

PublishingXpert 2.2

Ezt a szerverszoftvert azoknak szánja a Netscape, akik hatalmas cikk-adatbázisokból szolgáltatnak adatokat a fizető közönségnek. A magánemberek nem szívesen fizetnek a tartalomért, de a cégek másképpen vannak ezzel. A Netscape szerint a legtöbb hasonló szoftvert csak újraszabták, hogy a cég–vevő kapcsolat helyett a cég–cég kapcsolatra is alkalmas legyen, ők viszont két éve készítik ezt a terméket.

Wang-per

A Wang azzal vádolja a Netscape-et, hogy az megsértette több, 1983-ban megszerzett szabadalmát. Ezek közé tartozik többek között a Save As használata, a könyvjelzők (bookmark) elmentése és átnevezése. A Netscape ezeket a vádakat feltette a Mozilla.Org-ra és a nemzetközi fejlesztőközösség segítségét kéri. Arra kívánnak hivatkozni, hogy már a Wang szabadalma előtt használatban voltak ezek a technológiák – ebben az esetben érvénytelenítenék a szabadalmakat. Ehhez a hetvenes és a korai nyolcvanas évek legfejlettebb termékeit kell előásni, például a Xerox PARC híres Alto és Star gépeit vagy a CrossTalkot. Úgy tűnik, hogy a Microsoft Explorer nem véletlenül maradt ki a perből, hanem azért, mert a Netscape szerint a Microsoft uszította a Wangot a Netscape-re. A két cég valóban szövetséges:
➧ microsoft.wang.com

New Deal

New Deal Office 98

Az USA-ban a használt számítógépek tantermekben és szegényebb családoknál kötnek ki, gyakran hatás állami segítséggel: adócsökkentő tényezőnek számít ez a megoldás, és a vételárba beszállnak az önkormányzatok. Az ilyen gépekre szánja a New Deal a New Deal Office 98-at, amiben szövegszerkesztő, táblázatkezelő, adatbázis-kezelő, Web-böngésző és egy Tetris játék van. A hardverigény kellően szerény: 286-os processzor, 640 Kbyte RAM, 8 Mbyte lemezhely. A szoftver a GEOS operációs rendszerre épül. 1997-ben mintegy 30 millió 286-os és 386-os gép volt az USA-ban.

Novell

Vírusgondok

Úgy tűnik, a Novell Client32 megkerüli a vírusvédő szoftvereket. Ha egy hálózati meghajtót a Client32-vel használunk, akkor a McAfee VirusScan nem ismeri fel ugyanazokat a vírusokat, amiket egyébként igen. Korábban a Norton Antivirusszal is fellépett ugyanez a probléma, de azt a Client32 2.11-es verziójában, ami az IntranetWare 4.11-ben jelent meg, már kijavították.

Szenátus

Széles körű vizsgálat

Az amerikai szenátus igazságügyi bizottsága felkérte a Microsoftot, a Netscape-et és a Sunt, engedjék meg a partnereiknek, hogy azok külön engedély nélkül is átadhassanak a bizottságnak titkosnak minősített információkat. A Microsoft üzleti gyakorlatát még a DOJ, az USA több mint húsz államügyésze és az Európai Unió is vizsgálja.

SCO

UDI

A Universal Driver Interface érdekes és vonzó koncepciót tár elénk: az UDI egységes eszközmeghajtó interface tetszőleges hardverplatformon futó tetszőleges operációs rendszerhez. Ez jelentősen csökkentené a fejlesztési és támogatási költségeket. Jelenleg az Adaptec, a Digital, a HP, az IBM, a Lockheed Martin, az NCR, az SCO és a Sun Microsystems a jelentősebb résztvevők, de bárki szabadon bekapcsolódhat.
➧ http://www.sco.com/UDI

Symantec

Norton Mobile Essentials

A Norton szoftvercsalád új tagokkal gazdagodik, amelyek a Norton Mobile Essentials csomagban kerülnek piacra. Ilyen a Norton Location Controller, ami a belépési képernyőről hívható elő, és a tárcsázási tulajdonságokat, az alapbeállítás szerinti nyomtatót, a hálózati meghajtókat és az időzónát állítja be. A Norton Connection Doctor leellenőrzi az IRQ-beállításokat, a COM portokat és a vonal minőségét is. Elindulni is segít a csomagbeli Norton Before You Go: a System Check ellenőrzi a modemet és a merevlemezt, a SpeedSave lementi az adatfile-jainkat, a Destinations pedig a Web segítségével térképet és időjárásjelentést biztosít, bár egyelőre csak 80 városról. Végül a Checklist emlékeztet arra, hogy mit ne felejtsünk otthon.
➧ www.symantec.com/nme

Mobile Update

A Mobile Update hasonlít kissé a Mobile Automation *RightState* szoftverhez, de az adminisztráció helyett a felhasználói adatok naprakészen tartását tekinti célnak. Míg a RightState-hez nem kell szerver, a Mobile Update-hez igen, ami figyeli a kijelölt file-ok változását, majd ezeket a változásokat elküldi e-mailben a kliensre.

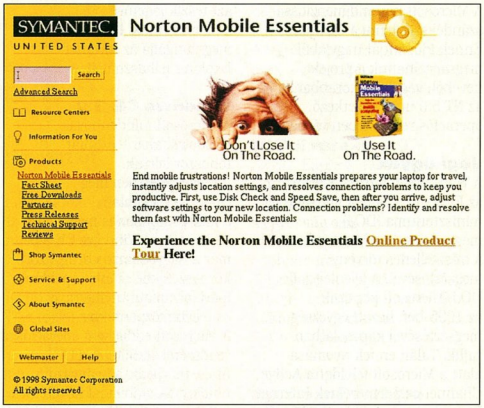

A Norton Mobile Essentials kényelmesebbé teszi a kommunikációt

Akárcsak a Mobile Automation, ők is nagyon hangsúlyozták, hogy a lehető legkisebb file-okat akarják küldözgetni. Ennek jó oka van: nem ritka, hogy egy mobil felhasználó modemről csatlakozik.

Perl

Perl 5.005

A Perl új verziójának legfontosabb újdonsága a többfonalas végrehajtás lesz. Ez a Web-szerverekhez írt programokat teszi sokkal hatékonyabbá. Larry Wall, a nyelv írója eközben azon dolgozik, hogy egy olyan Perl fordítóprogramot készítsen, ami Java byte-kódra fordít. Ezzel sok új alkalmazási terület nyílna a Perl előtt.

Négyesi Károly

LOTUS NOTES ALAPÚ ALKALMAZÁSCSOMAG A HELYI ÖNKORMÁNYZATOKNAK

A közigazgatási szervek -így a helyi önkormányzatok- munkájára jellemző, hogy tevékenységüket szigorú eljárási és ügyviteli szabályok szerint végzik. Az egyes önkormányzatoknál az ügyintézés során keletkezett iratok száma évente ezertől több százezerig terjedhet. Ugyancsak dokumentumok formájában jelennek meg azok a szerven belül, vagy kívül keletkezett információk, amelyek a normatív, vagy konkrét döntések megalapozásához nélkülözhetetlenek, illetve az azok előkészítését szolgáló adatok többsége. A hatékony munka egyik fontos feltétele tehát e dokumentumok, információk és információhordozók megfelelő kezelése.

Miért éppen a Lotus Notes?

A Montana Rt. fejlesztői -közigazgatási szakemberek bevonásával- arra a következtetésre jutottak, hogy e feladatra ideális keretprogram a Lotus Notes, hiszen tartalmazza mindazokat a elemeket (adatbázis-kezelő, szövegszerkesztő, kommunikáció, saját fejlesztőrendszer stb.), amelyekre közigazgatási környezetben különböző méretű szervezeteknél egyaránt bevezethető és hatékonyan működtethető komplex rendszer kifejlesztéséhez szükség van. Több éves munka eredményeként sikerült kifejleszteni egy olyan integrált információs és ügyviteli rendszert, amely átfogja az önkormányzatok belső igazgatási tevékenységének szinte teljes körét. A rendszer egyes moduljai egymással együttműködnek, egymásba átjárható, így kiküszöbölik a felesleges átfedéseket, párhuzamosságokat, miközben maximálisan biztosítják az adatvédelmi követelmények érvényre jutását, a hozzáférési jogosultságok differenciált, mező szintű beállításának lehetőségét. Ugyanakkor az egyes modulok önállóan is működőképesek. Ezek a következők: ügyviteli rendszer; rendeletek, határozatok, belső szabályozások nyilvántartó rendszere; feladat- nyilvántartó rendszer; ellenőrzési rendszer; köztisztviselői alapnyilvántartó rendszer; önkormányzati ingatlanvagyon-kataszter; önkormányzati vállalkozói vagyon-nyilvántartás; szerződés-nyilvántartórendszer; közterület-bérlet nyilvántartás; külkapcsolat nyilvántaró rendszer; cím és névtár; sajtófigyelő rendszer; ügyfél-tájékoztató rendszer.

Mit tudnak az alkalmazások?

Ügyviteli rendszer.

A Lotus Notes–ra épített számítógépes ügyviteli rendszer az ügyiratkezelés új hatályos magyar jogi szabályozását figyelembevéve került kifejlesztésre. Hatékonyan támogatja az ügyviteli tevékenységet (iratkészítés, –kezelés, –továbbítás, –tárolás), illetve azok egyes mozzanatainak teljes körét. A közigazgatásban ismert ügymenetet követve, áttekinthető struktúrában nyilvántartja többek között a küldő, ügykezelő, szignáló, ügyintéző, kiadványozó, címzett releváns adatait, az irat formai jellemzőit és tartalmi azonosítóit, érkezése, szignálása, elküdése időpontját, előzményeit és kapcsolatait, iktatószámait, az ügyintézési, irattári és selejtezési határidőket. Eltárolja és –a nyílvántartásba vett adatok tetszőleges adatok tetszőleges kombinációja alapján– visszakereshetővé teszi a más szervtől érkezett, illetve saját szervnél készült iratok másolatát, vagy gépelt másolatát. Ez utóbbi esetben ún. szabadszöveges, az irat szövegében előforduló szavak alapján történő visszakeresésre is módot nyújt.

Regisztrálja hatósági (ezen belül államigazgatási és önkormányzati) ügyekben született döntésekben, a döntéshozókban, az eljárási határidőkkel, a jogorvoslatokkal kapcsolatos információkat is. Kiépített számítógépes hálózatban biztosítja a "papírmozgás nélküli" iratkezelés, ügyintézés bevezetésének lehetőségét is. Ilyenkor az elintézendő ügyet keletkeztető papíralapú irat –lemásolás után– az ügyiratkezelőnél maradhat. Az illetékes vezető saját számítógépén végezheti el a szignálást, határozhatja meg az ügyintézéssel, iratkezeléssel kapcsolatos feladatokat, határidőket, vagy azok menetközbeni korrigálását, nyomon követheti végrehajtás állását, tehát közvetlen irányítást, ellenőrzést gyakorolhat (workflow) ugyancsak a hálózatban, saját számítógépen nézheti meg az ügyintéző számára kiszignált ügy iratait és fogadhatja az ügyintézéssel kapcsolatos instrukciókat. Teljes kiépítettség esetén a számítógépes csoportmunka (groupware) feltételei, az egymástól nagy távolságra lévő szervezeti egységek, az egyes szervezeti egységeken belül a vezetők, az ügyintézők és az ügykezelők között személyes érintkezés nélkül is. A rendszer igény esetén biztosítja, hogy egy-egy file-ról készült másolat átkerüljön más szerverekre, munkaállomásokra azonnal vagy tetszőleges időszakonként automatikusan vagy manuális vezérléssel. Ez az adatbázis-frissítő folyamat lehetővé teszi, hogy az egyes földrajzilag távol lévő hivatali egységek saját iratkezelési állománya naprakészen bekerüljön a szervezet központi ügyviteli adatbázisába. Az így létrejött redundancia -amellett, hogy addicionális biztonságot nyújt- lehetővé teszi az arra jogosultak számára a hozzáférést a mindenkori teljes, aktuális ügyiratanyaghoz, az iratkezeléssel és az ügyintézéssel kapcsolatos információkhoz. A rendszer kiváltja az iratkezelés hagyományos segédeszközeit (iktatókönyvet, iktatólapokat, kiadási füzeteket, tárgy-, név- és számmutatóakat, kartonokat stb.), elősegíti a határidők figyelemmel kisérését, a selejtezést. Az iratátadás-átvétel hitelesen dokumentálható (manuálisan vezetett átadókönyv nélkül is), az irat útja folyamatosan nyomonkövethető, illetve az adott ügyben tett minden intéz-kedés minden mozzanata regisztrálódik. Többszintű-szerverhez, adatbázishoz, mezőhöz történő- differenciált hozzáférést biztosít, illetve megbízható védelmet nyújt. Általános ügyforgalmi és hatósági statisztikával különféle kimutatások, listák készítésével támogatja a munka szervezését.

Lotus®

Döntések tára

Az önkormányzatok képviselő-testületei rendeleteinek határozatainak, vezető tisztviselői normatív utasításainak naprakész ismerete a törvényes és szakszerű munka feltétele. A program a különböző tipusú normatívákat tartja nyílván, lehetővé téve -azok formai és tartalmi azonosítói, illetve mindezek kombinációi alapján- a teljes normaszövegű és feladatmélységű, tematikus és szabadszöveges visszakeresést, megjelenítést is.

Jegyzőkönyv készítő és nyilvántartó rendszer

A jogszabályokon és az ún. állami irányítás egyéb jogi eszközein túl az önkormányzatok vezetése számára rendelkezésére állnak más fontos, nem normatív jellegű akaratnyílvántartási lehetőségek is. Ezek a döntések egyedi vagy testületi vezetői aktusként (emlékeztetőkben) jelennek meg. Az önkormányzat előtt álló célokat és feladatokat különböző részek (ciklusprogram, képviselő-testület, a bizottságok,a hivatali egységek és az önkormányzati intézmények munka és intézkedési tervei) tartalmazzák. az igazgatás e fontos eszközeinek hatékonyságát a program azzal biztosítja, hogy a feladatok, a határidők és felelősök naprakészen nyomon követhetők, az ezeket tartalmazó dokumentumok az előzményekkel (előterjesztésekkel, jegyzőkönyvekkel stb.) együtt gyorsan és pontosan előkeresheték, megismerhetők, végrehajtásuk figyelemmel kísérhető.

Szótárak hálóban

A Cebiten mutatta be a Morphologic a MoBiDic szótárrendszer legújabb verzióját. A piacon már eddig is nagy sikereket elért rendszer most tovább bővült.

Már a 3-as verzió sem csak egy szótár volt, inkább lehet környezetnek nevezni, amibe minden szótár vagy szótárszerű adatbázis beépíthető. A rendszerhez kapható szótármodulok kétirányúak, azaz ugyanúgy működnek mindkét irányban. A nyelvi elemzőrendszer a keresésekben megadott szavakat szótári alakra alakítja, amely megkönnyíti a keresést. Kifejezést is könnyedén lehet előkeresni bármely szavának megadásával, és itt is működik a szótári alak. A szótárkörnyezet korlátlan számú szótárt képes egyszerre használni, és a kereséseket egyszerre hajtja végre ezekben. Létrehozható saját szótár, ami szintén azonnal illeszkedik a meglévő környezetbe. A számos megvásárolt nagyszótár adatai mellett egyre több saját vagy a felhasználók, például fordítóirodák által készített szakszótár – például az építészeti szótár – érhető el hozzá.

Formához a tartalmat

A fejlesztések egyik fontos eredménye, hogy az eddig külön elemekben tárolt különböző szócikkrészletek most már egyben, teljes szócikként is megtekinthetők. A legtöbb szótárhasználó a hagyományos szócikkes rendszert szereti, és ennek a piaci igénynek felel meg az új SGML-alapú rendszer.

Az SGML egy szabványos szövegformázási rendszer. Képes tárolni szinte minden információt, ami egy szövegben vagy a szöveg külsőségeiben megjelenik. Nemcsak a szövegformázási információkat, hanem logikai kapcsolatokat is tartalmazhat. Esetünkben például a szótári információk (főnév, szleng stb.) is hozzáfűzhetők a szavakhoz, vagy akár mozgóképek, hangok is beilleszthetők.

Az összes régi szótár elérhető az új formátumban. Már a 3-as szótárprogram is külön megjelenítőt használ minden megjelenítendő formátumhoz, ami beépül az egységes felületbe. Ez a megszokott szöveg- vagy RTF-megjelenítő mellett azonnal lehetővé teszi bármilyen új formátum kezelését, így a régi programok kis változtatással azonnal alkalmasak lesznek az új rendszerű szótárak kezelésére. Ez a frissítés akár pár gombnyomásra is megtörténik, ha a felhasználó igényli.

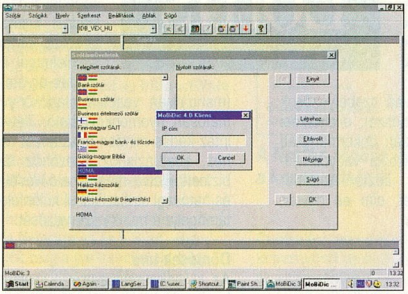

Látszólag ez a program „csak" 3-as, de valójában a 4-es szerverre kapcsolódó kliens

Központi szótárak

A másik újdonság a kliens-szerver felépítésű rendszer. Ez azt jelenti, hogy az összes szótár egy helyen van, így azt egy intranetes rendszerben csak egy helyen kell telepíteni. A keresés, feldolgozás egy helyen történik, nem a felhasználó gépét terheli, és megfelelő szerver esetében nagyon gyors. A rendszer TCP/IP-alapú, azaz nemcsak intraneten, hanem internetes környezetben is működhet. Megvalósítható vele egy internetes szerver, ahonnan a szótár használói például előfizetéses rendszerben használhatják a szótárakat, ami egyszerűbben szolgáltatás rendszerű szótárakat jelent. Ha valakinek egy speciális szótárból csak nagy ritkán van szüksége valamire, nem kell megvennie az adott szótárt, csak a lekérdezésekért fizet, sokkal kevesebbet. Az elmúlt évek előrelátó fejlesztései azt is lehetővé tették, hogy a meglévő szótárprogramból egyszerűen lehessen klienst faragni az új rendszerhez, méghozzá a felhasználónál, újratelepítés nélkül. Csupán egy új szótárat kell telepíteni a meglévő programhoz, ami igazából nem egy valódi szótár, csak egy kiegészítés, amely lehetővé teszi a szerver elérését.

A kliens-szerver megoldás előnye az is, hogy a rendszer csoportmunkára is alkalmas, hiszen a saját építésű szótárakat mindenki azonnal láthatja a hálózaton. Ez leginkább fordítóirodáknak jelenthet nagy segítséget.

Intelligens kereső

A nyelvi rendszer különvált a szótártól. Az eddigi szótárcsomagok tartalmazták a nyelvi rendszert is, ami azonos nyelvű szótárak esetében duplán telepített nyelvi rendszert jelentett. Az új verzióban a nyelvi eszközök külön csomagként települnek. Ez a helytakarékosság mellett arra is lehetőséget ad, hogy bizonyos programok csak a nyelvi rendszert használják. Például keresőrendszereknél megvalósítható segítségével a szöveg összehasonlításán alapuló hagyományos keresés helyett a nyelv szerinti intelligens keresés is: például ha olyan szövegkörnyezetet keresünk, amelyben szerepel az *alma* szó, akkor az intelligens rendszer megtalálja az *almafa, almát, almával* stb. szavakat tartalmazó szövegeket, de kiszűri az *almanach, hatalma* stb. előfordulásait.

Az új MoBiDic 4 szerver és kliens Windows 95-ön és NT-n, valamint több Unix és Linux rendszeren működik. A tervek szerint Java-alapú kliens is készül majd. A meglévő alap- és szakmai szótárak köre többek között angol–magyar/magyar–angol iskolai és matematikai, valamint német–magyar/magyar–német számítástechnikai és matematikai szótárral bővült.

Slapic *(slapic@chip.vogel.hu)*

www.morphologic.hu

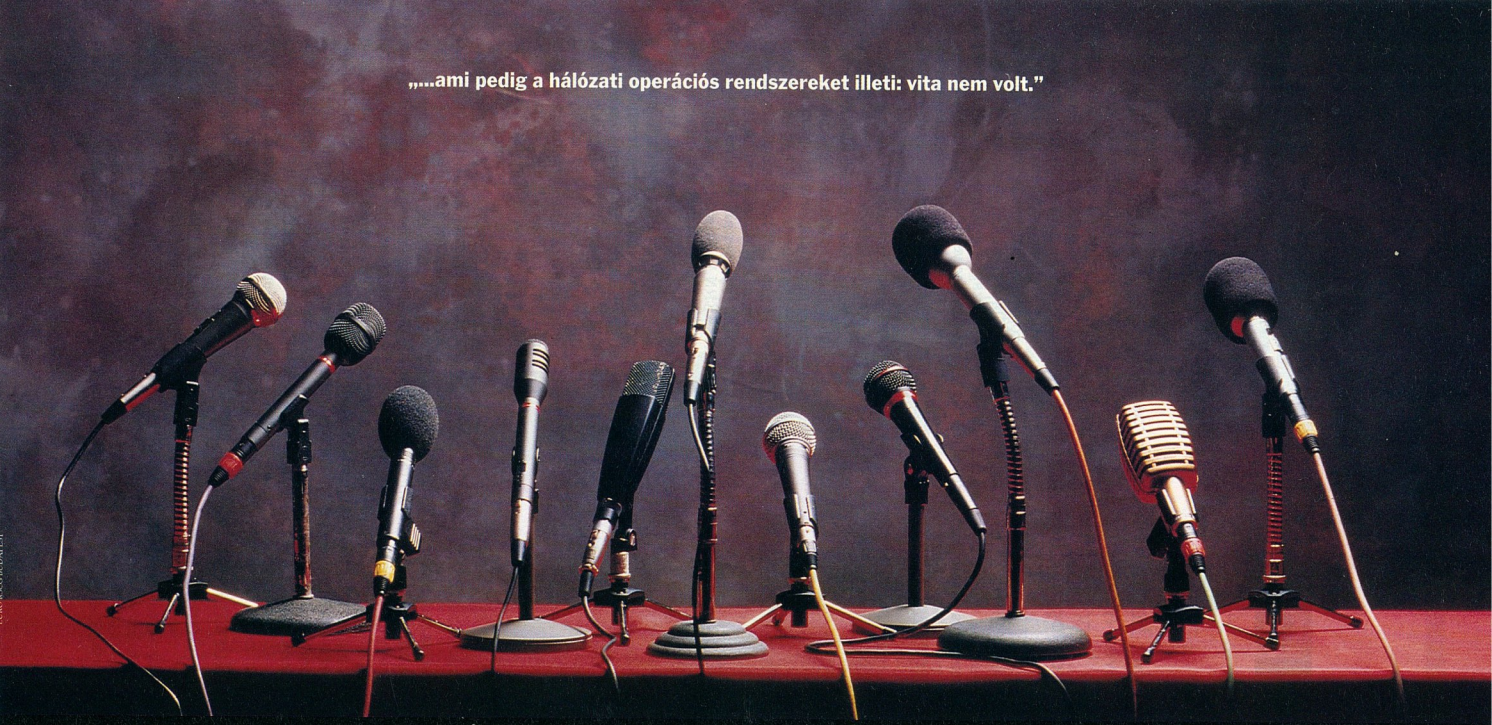

Microsoft® Windows NT® Server 4.0 –

tíz hardvergyártóból tizenegy ezt ajánlja.

Amikor a hálózati operációs rendszerekre terelődik a szó, nincs vita a hardvergyártók között: mindannyian a Microsoft Windows NT Server 4.0-át ajánlják.
Hogy miért?

A Windows NT Server 4.0
- alkalmazásszerver,
- könnyen kezelhető fájl- és nyomtatásszerver,
- nagy teljesítményű,
- robusztus, stabil,
- dinamikus,
- ideális internet/intranet platform,
- lehetőséget biztosít felhasználói innovációra.

Hát ezért.

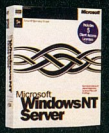

COMPAQ digital HEWLETT PACKARD SIEMENS NIXDORF DELL Tulip ALBACOMP Bull Acer A Fresh Perspective MŰSZERTECHNIKA

Microsoft®

Ismeretlen ismerős

Az elmúlt fél évben egyre többet hallhattunk a Microsoft Windows 98-ról – leánykori nevén Memphisről –, lehetséges újdonságairól, arról, hogy benne maradhat-e az Internet Explorer, illetve hogy mikor fog megjelenni.

A legutolsó hírek szerint a program 1998. június 25-én kerül a boltokba az Egyesült Államokban és idehaza is. Az Internet Explorer – legalábbis a dolgok jelenlegi állása szerint – benne lesz a rendszerben, már csak azért is, mert igen szoros az integrációja a Windows 98-cal. A kérdésre pedig, hogy lesznek-e egyáltalán igazi újdonságok az új Windowsban, a válasz egyértelmű: igen. Sorozatunk célja, hogy bemutassuk a Windows 98 újdonságait. Először röviden ismertetjük a rendszer általunk legfontosabbnak ítélt újdonságait, majd az egyes részeket fogjuk taglalni.

A Microsoft adatai szerint több mint 3000 kisebb-nagyobb változás történt a Windows 95 első, 1995. szeptemberi megjelenése óta. E változások egy részével már találkozhattunk a Windows 95 OSR 2.x verziókban, az Internet Explorer 4.0-ban, és más, az Internetről ingyenesen letölthető kiegészítőkben. Talán ez vezetett ahhoz a tévhithez, hogy a Windows 98 nem más, mint a Windows 95 OSR 2.5, a Plus! 95 és az Internet Explorer összegyúrása.

Az újdonságok öt nagy csoportba sorolhatók: rendszerközeli, hatékonyságnövelő, hálózatos, biztonsági és rendszer-karbantartási, valamint teljes Internet-integrációt megvalósító újdonságok. Az újítások egy része több csoportba is besorolható. Például a Virtual Private Networking (a Windows NT-ből PPTP néven ismerős) mind a hálózatos, mind az internetes csoportba beleillik, és a karbantartási varázsló egyaránt belefér a hatékonyságnövelő és a rendszerkarbantartó kategóriába.

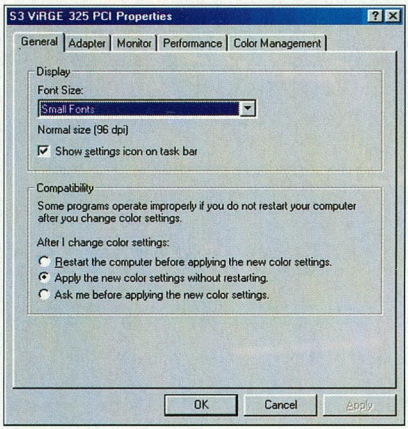

A grafikus kártya és a monitor részletes beállításának ablaka

Rendszerközeli újdonságok

A FAT file-rendszer továbbfejlesztett változatával, a FAT32-vel a Windows 95 OSR 2-ben találkoztunk először. A FAT32 lehetővé teszi, hogy a 2 Gbyte-nál nagyobb lemezeket is egyetlen meghajtóként lássuk, használjuk. Emellett a FAT32 kisebb clustereket használ mint a hagyományos FAT (FAT16), így jobb a helykihasználása. 2 Gbyte-osnál nagyobb merevlemezeken ez akár 20-30% nyereséget, vagyis 400–600 Mbyte helyett jelenthet.

Az egyszerűbb átálláshoz a Windows 98 tartalmaz egy konvertálóprogramot, amely újraformázás nélkül képes az 512 Mbyte-osnál nagyobb partíciókat átalakítani FAT32-essé. Ez a program először megvizsgálja, hogy használunk-e olyan programot, amelynek problémát okozhat az átállás, majd a kiválasztott meghajtót, meghajtókat megvizsgálja, és megmondja, hogy mennyi helyet nyerünk a konvertálással, végül utasításunkra hosszabb-rövidebb idő alatt elvégzi a konverziót. Egy másfél Gbyte-os, közepesen megtöltött partíció átalakítása körülbelül fél órát vett igénybe.

A Win32 Driver Model (WDM) a Windows 98 és a Windows NT 5.0 új, egységes meghajtómodellje. Így az új hardvereszközökhöz csak egy meghajtóprogramot kell készíteni a két operációs rendszerhez. A Windows 98-ban a WDM egy speciális eszközmeghajtón, a NTKERN.VXD-n keresztül működik, amely egyes NT-kernelszolgáltatásokat végez el.

A Windows 98 támogatja azokat a programokat, amelyek kihasználják az Intel Pentium Multimedia Extensiont (MMX) a gyorsabb hang-, kép- és video-műveletek elvégzésére. Így ezek a programok sokkal gyorsabban futnak, mint a Windows 95 alatt (természetesen amennyiben a gép processzora MMX-es). Ilyen programok például a Microsoft Office 97 tagjai, a CorelDraw 8 és a Corel Photo-Paint 8, vagy például a Xara 3D 2.0.

A Windows 98 egyik legfontosabb célja, hogy támogassa az elmúlt néhány évben megjelent hardverújdonságokat. A Windows 98 által támogatott legfontosabb új hardverszabványok: Universal Serial Bus (USB), IEEE 1394 (Firewire), Accelerated Graphics Port (AGP), Advanced Configuration and Power Interface (ACPI), Digital Video/Versatile Disc (DVD), PC Card32 (CardBus), 3.3V PC Card, Multifunction PC Card.

A Multiple Display Support (MDS) lehetővé teszi, hogy egy számítógép egyszerre több monitort és/vagy több grafikus kártyát használjon. Sok esetben hasznos a többmonitoros megjelenítés, például kiadványszerkesztésnél, Web-

Az operációs rendszerek fáraója. CHIP, 97/10/91
Újabb ablakok. CHIP, 98/6/88

vagy programfejlesztésnél, videoszerkesztésnél, játékoknál. A Windows 98 jelenleg (Release Candidate 1) a következő típusú PCI-os grafikus kártyákat képes kezelni második képernyővezérlőként: Ati Mach64, Cirrus 5436, 5446 és 7548, ET6000, Imagine 128 series 1 és series 2, S3 Trio 764 és 764V+, S3 Virge.

A Windows 98-ban megtalálható a továbbfejlesztett Advanced Power Management (APM 1.2), amely gondoskodik arról, hogy a számítógép ne fogyasszon felesleges áramot. A felhasználó által beállított idő eltelte után lekapcsolja a monitort, leállítja a merevlemezt, kikapcsolja a PCMCIA modemeket.

Emellett tartalmazza az Intel, a Microsoft és a Toshiba által támogatott nyílt ipari specifikációt, az Advanced Configuration and Power Interface-t (ACPI). Ugyanakkor adott eseményekre, például modemen érkező hívásra pillanatok alatt képes üzemkész állapotba hozni a gépet, így valóban úgy kapcsolhatjuk „alvó" üzemre a számítógépünket, ahogy a tévét vagy a videót szoktuk.

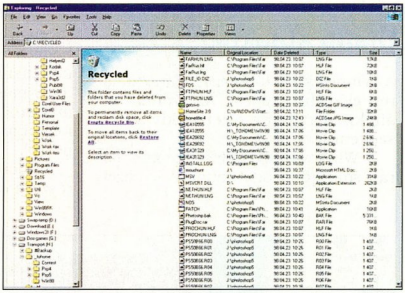

A speciális mappáknál speciális lehetőségek a Web-területen

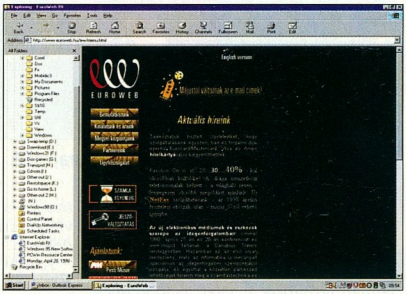

A „legnagyobb meghajtó" böngészése az Explorerben

Hatékonyságnövelés

A Windows 98-nak része a Windows Scripting Host (WSH), amely automatikusan végrehajtható parancssorozatok (scriptek) végrehajtásának felülete. A scripteket a grafikus kezelőfelületről és parancssorból is elindíthatjuk. A WSH beépített támogatást nyújt Java és Visual Basic scriptekhez, és olyan nyelvfüggetlen architektúrákhoz, amelyek más szoftvercégeknek lehetővé teszik ActiveX scriptmotorok elkészítését például Perl, TCL, Rexx vagy Python nyelven.

A képernyő jellemzőinek beállítását alaposan továbbfejlesztették. Háttérnek immár nem csak Windows Bitmap (.BMP), hanem JPEG (.JPG), Compuserve Bitmap (.GIF), Portable Network Graphics (.PNG) képeket, sőt HTML formátumú oldalakat is elhelyezhetünk. Megadhatjuk, hogy a rendszerikonok (My Computer, Recycle Bin stb.) látszódjanak-e, amikor a munkaasztalt Web-lapként használjuk. A beállítások oldalán található gombra kattintva megjelenik egy ablak, amelyen grafikus kártyánk és monitorunk működését részletesebben szabályozhatjuk. Többek között itt adhatjuk meg, hogy színmélységváltáskor szükség van-e a Windows újraindítására, illetve megadhatjuk a képfrissítés frekvenciáját.

A Windows 98 két olyan újdonságot tartalmaz, amely a csökkent képességűeknek (gyengénlátók, mozgásukban korlátozottak) egyszerűbbé teszik a számítógép használatát. Az egyik az Accessibility Wizard, amely lépésről lépésre végigvezeti a felhasználót a különböző lehetséges beállításokon (például gördítősáv-, ikon-, fontméret, kontrasztosabb színsémák, speciális billentyűk kezelése, egér a billentyűzeten stb.). A másik a Magnifier, amely az egér vagy a billentyűzet által aktívvá tett képernyőterület kurzor körüli környezetét nagyítja ki a képernyő felső negyedét elfoglaló területre.

A Windows 98-ból sokkal gyorsabban léphetünk ki, köszönhetően annak, hogy sok olyan felesleges lépés kimarad a rendszerből történő kilépéskor, amit a Windows 95 esetében ki kellett várnunk – például az eszközmeghajtók szépen sorban kapcsolódtak le, és távoztak a memóriából.

Hálózati újdonságok

A Component Object Model (COM) lehetővé teszi a programfejlesztőknek, hogy programjaikat komponensekből építsék fel. A Windows NT 4.0-ban megjelent és a Windows 98-ba is implementált Distributed Component Object Model (DCOM) adja azt az infrastruktúrát, melynek segítségével a DCOM-alkalmazások a programok újraírása nélkül kommunikálhatnak a hálózaton keresztül (e technológia neve korábban hálózatos OLE volt).

A Windows 98-ban megtalálható Client Services for NetWare támogatja a NetWare Directory Services-t (NDS). Ez lehetővé teszi minden Windows 98-felhasználónak, hogy bejelentkezzen NDS-t futtató Novell NetWare 4.x szerverre, és elérje annak file-jait és nyomtató-erőforrásait. Ez a szolgáltatás a NetWare-felhasználók legfontosabb igényeit teljesíti: NDS hitelesítést, NDS erőforrások tallózását, NDS nyomtatási sorokba történő nyomtatást, a NetWare bejelentkezési scriptek teljes támogatását, NDS tulajdonságlapokat, valamint az NDS jelszavakat.

A Data Link Control (DLC) protokoll elsősorban az IBM mainframe-ek és IBM AS/400-as számítógépek elérésére szolgál. A Windows 98-ba beépített 32 bites DLC protokoll program hálózati rendszergazdáknak ad lehetőséget arra, hogy támogathassák a 16 és a 32 bites DLC-s programokat.

A Windows 98 az Infrared Data Association (IrDA) 3.0 szabványon alapuló kábel nélküli kapcsolattartást is támogatja. Ennek révén a felhasználók kábelek nélkül teremthetnek kapcsolatot egyes perifériákkal, illetve más számítógépekkel. A beépített eszközmeghajtó csomag lehetővé teszi a hordozható és asztali gépekben található IrDA-kompatibilis eszközökön keresztüli file-átvitelt, nyomtatást és hálózathasználatot.

A rendszerben megvan minden szoftverkomponens ahhoz, hogy a számító-

gépünket telefonos hálózati szerverként (Remote Access Server vagy Dial-Up Server) üzemeltessük. A távolból telefonáló kliensek elérhetik gépünk erőforrásait, sőt gépünkön keresztül elérhetnek IPX/SPX és/vagy NetBEUI alapú hálózatokat is.

Biztonsági és rendszerkarbantartó újdonságok

A Windows 98 karbantartó varázslója (Windows Maintenance Wizard) gondoskodik arról, hogy lemezeinken rend és nyugalom legyen. A Disk Cleanup automatikusan törli a felesleges file-okat, a böngészőcache mappáit, a feleslegessé vált letöltött programokat, az elavult ScanDisk naplófile-okat és a Temporary mappát. A jól ismert ScanDisk megkeresi és kijavítja a lemezeken található hibákat. Végül az új töredékmentesítő (Disk Defragmenter) naplózza a leggyakrabban használt programokat és a hozzájuk tartozó file-okat, és a töredékmentesítés során ezeket egymás mögé rendezi. Így csökken e programok betöltődési ideje.

A Windows azzal is segíti munkánkat, hogy e három alkalmazást összefogja a Windows Tune-Up varázsló segítségével, amely választhatóan vagy azonnal lefuttatja a triót, vagy beállítja, hogy a 95 Plus!-ból ismerős ütemező (Task Scheduler) mikor indítsa el ezeket.

Nem csak a lemezen kell rendnek lennie. Szerencsére a Windows 98 rengeteg segédprogramot bocsát rendelkezésünkre ahhoz, hogy karbantartsuk rendszerünket, illetve ha bekövetkezett a baj, megpróbáljuk orvosolni. A Windows 98 tartalmaz egy rendszerinformációs segédeszközt, a System Information Utility 4.1-et. Ez valójában nem más, mint központosított ActiveX-vezérlők gyűjteménye. Ezek a vezérlők kigyűjtenek minden adatot a rendszerünk hardver- és szoftverösszetevőiről, az eszközmeghajtókról és az erőforrásokról.

A System Information Utilityből számos más segédprogramot elérhetünk, melyek egy részét közvetlenül is elindíthatjuk a *Start* menüből. Ilyen segédprogram például a System File Checker Utility, amellyel könnyen ellenőrizhetjük, hogy változtak, sérültek, esetleg eltűntek-e a Windows 98

Újabb ablakok

A Windows 98 több ezer változtatást rejt elődjéhez képest. Az azonnal átállóknak néhány ötlettel kívánunk segíteni.

A Windows 98 már a telepítés során sok újdonságot kínál. A lemezellenőrzés után az eddiginél tetszetősebb és informatívabb képernyőn olvashatjuk az üdvözlő szöveget. Most már nem csak a marketingesek reklámjait láthatjuk a „világ legjobb operációs rendszeréről", hanem előre láthatjuk, hány lépésből fog állni a telepítés, illetve jelenleg hol tartunk. További hasznos adatként leolvashatjuk azt is, hogy még hány perc van hátra a rendszer kialakításából.

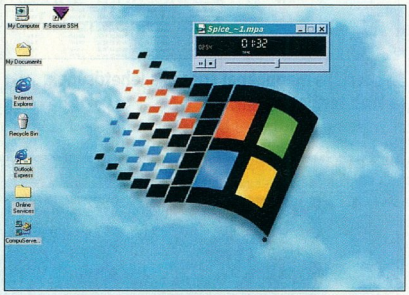

Még a munkaasztalon is a Windows 98 uralkodik

Miután bepötyögtük a minden eddiginél hosszabb regisztrációs számot, elkezdődik a telepítés, amely jóval gyorsabb, mint a Windows 95-nél – vajon miért? Meglepő, de a rendszerelemek keresése alatt nem hallottuk a merevlemez jellegzetes kerepelését. Valószínűleg kihagyták az eddigi folyamatos naplózást. (A naplófile-ból lefagyás esetén kiolvashatták a programok, hol történt hiba.) A rendszer az első körben a plug and play-kompatibilis eszközöket próbálja meghatározni, majd második lépésként a nem plug and play képességű elemeket.

Lakóhelyünk időzónájának beállításakor végre Budapest is szerepelt a választékban. Egyébként ezt a beállítást veszi alapul a rendszer az országban elérhető Internet-csatornák megjelenítésénél.

Igazán hasznos – és logikus –, hogy a rendszer újraindításai előtt már nem kell [Enter]-t nyomni: néhány másodperces szünet után automatikusan újraindul a rendszer, és folytatja a telepítést a következő lépéssel.

A Microsoft Plus! elválaszthatatlan részévé vált a rendszernek: használatával még szebbé, egyedibbé tehetjük munkaasztalunkat. (Most már a fejlesztők által kialakított Windows 98-köntöst is elérhetjük egyetlen kattintással.) A dolog szépséghibája, hogy az összes változat telepítése 30 Mbyte-ot igényel.

Meglepő a használható codecek listája: a Fraunhofer Institute MPEG-1 Layer 3 név láttán azonnal kedvenc MP3 file-jaink után nyúltunk.

Sajnos az .MP3 névkiterjesztésű file-ok lejátszására nem volt hajlandó, csak ha átneveztük azokat a megszokott .MPA-ra, illetve változtattunk a file-nevek hozzárendelésén.

A lejátszás erőforrásigénye szokatlanul nagy: egy 166 MHz-es Pentium MMX-en 64 Mbyte memória mellett is akadozott, ha közben például DOS alatt matattunk. A codecek között az MPEG-4 és a ClearVideo lejátszó is megtalálható.

A WordPad új verziója már kezeli a Microsoft Office 8.0-s dokumentumokat is.

Sajnos a Candidate Release 1 nem igazán stabil: szinte minden esetben, ahol a Windows 95 még egy nagy kék képernyőt küldött, a Windows 98 e korai változata lefagyott, és még a [Ctrl Alt Del]-re sem reagált. Tipikusan ilyen eset volt, amikor próbaképpen hibás floppyt, CD-t helyeztünk a meghajtókba. A DOS-ablak teljes képernyősre nagyításától egyből elhalálozik a rendszer.

Örvendetes ugyanakkor, hogy a lefagyás utáni indulásakor a ScanDisk nem vár gombnyomásra ahhoz, hogy megkezdje a lemezhibák felkutatását. Egy figyelmes üzenettel arra kér minket, hogy legközelebb a gépet megfelelően leállító *Shut down*t használjuk.

Fazakas László

rendszerfile-jai (DLL-ek, VXD-k, DRV-k, OCX-ek, COM-ok stb.). Ha valamilyen változást észlel, felkínálja a hiba kijavítását, illetve a program adatbázisának frissítését.

Nem csak a rendszerfile-okkal történhet baj. A Windows 95 egyik legérzékenyebb pontja a regisztrációs adatbázis. Ha ez komolyan megsérül, néha csak az újratelepítés segít. Ezen a problémán próbál meg segíteni a Registry Checker, amely ellenőrzi a Windows 98 regisztrációs adatbázisát, és ha hibát talál, akkor vagy kijavítja (ha tudja), vagy – és ez a valószínűbb – előveszi az utolsó, még használható verziót. Amennyiben az ellenőrzés során mindent rendben talál, akkor felajánlja az aktuális állapot mentését.

Az is megtörténhet, hogy már a rendszer betöltődésekor jelentkeznek problémák egyes meghajtóprogramokkal. Az Automatic Skip Driver Agent (ASD) megpróbálja azonosítani a potenciálisan veszélyes zavarokat, és figyelmezteti a felhasználót a problémára. Sajnos minden megelőzési kísérlet ellenére előfordulnak programhibák, programlefagyások. A továbbfejlesztett Dr. Watson ugyan nem tudja megakadályozni ezeket, de arra alkalmas, hogy megállapítsa, mi vagy mik okozták a hibát, milyen szerencsétlen együttállás okozta a lefagyást. Gondosan feltérképezi a helyszínt (a rendszerállapotot), és elmenti jegyzeteit, hogy a később nyomozást folytató Sherlock Holmes (a rendszergazda) könnyebben kideríthesse, mi is történt valójában.

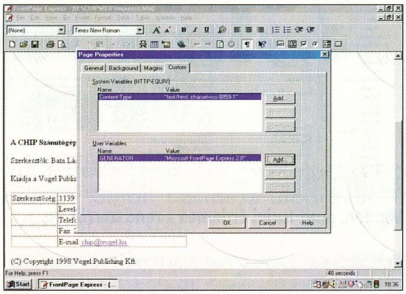

Bárki elkészítheti saját Web-oldalait a FrontPadben

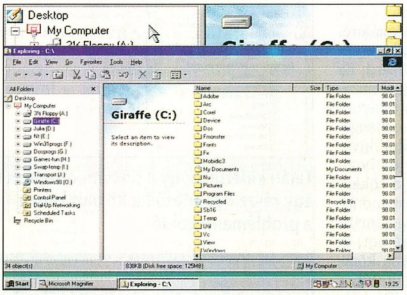

A Microsoft Magnifier kinagyítja a képernyő egy részét a gyengénlátóknak

A vizsgálat során jól jöhet egy olyan eszköz, mint például a System Configuration Utility, amelyben egyszerűen megadhatjuk, hogy a CONFIG.SYS, az AUTOEXEC.BAT, a SYSTEM.INI, a WIN.INI és a STARTUP (amely nem csak a Startup mappát tartalmazza) mely sorai hajtódjanak végre, illetve melyek maradjanak ki a következő indításkor.

A windowsos programok egyik legérdekesebb problémája az azonos nevű, ám különböző verziójú – többnyire .DLL – file-ok kavarodása. Ezeknél ugyanis nem mindig igaz az, hogy az utolsó, a legnagyobb verziószámú a legjobb, mert elképzelhető, hogy vannak programok, amelyek csak egy korábbi verziójú komponenssel hajlandók együttműködni. Ilyenkor jön jól a Version Conflict Manager, amely – a lehetőségekhez képest – megpróbál úrrá lenni a káoszon. A különböző verziók kezelésére egyszerű felületet kínál.

A hibakereső varázsló (Troubleshooting Wizard) a Windows 98 súgójának része, és az a feladata, hogy segítsen a bajbajutottakon. A diagnosztizálás kérdés-felelet alapon történik. A varázsló tizenöt témakörben (hálózat, modem, indítás/kilépés, nyomtatás, DriveSpace 3, memória, DOS-os programok, képernyő, DirectX, hang, Microsoft Network, hardver konfliktus, telefonos hálózat, Direct Cable Connection, PC Card) próbálja meg kideríteni és elhárítani a felmerült hibákat.

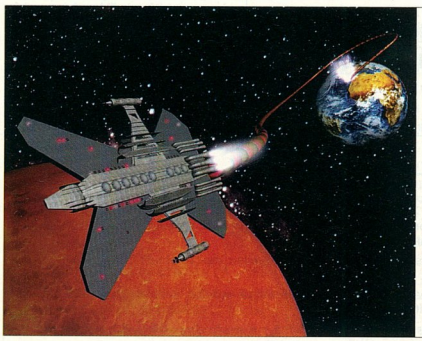

SZÁMÍT A TECHNIKA!

Mi hosszú távra tervezünk. És Ön? Az első hazai hálózatépítő cég, az X-BYTE megépíti Önnek a **legkorszerűbb informatikai hálózatot**, amelyen egyszerre működhet a telefon, a fax, a riasztó, a beléptető rendszer és természetesen a számítógépes adatfeldolgozó rendszer is. **ISO 9001**-es minősítésünk, 5000-nél több hibátlanul működő hálózatunk elegendő alapot ad arra, hogy strukturált rendszereinkre **élettartam-garanciát** vállalhassunk.

X-BYTE® SZÁMÍTÁSTECHNIKAI KFT.

TÜV CERT DIN EN ISO 9001 Zertifikat: 75.100.5915 TÜV Rheinland EUROQUA

1037 Budapest, Hunor u. 55., tel.: 250-7016, fax: 250-7024
E-mail: xbyte@xbyte.hu , internet: www.xbyte.hu

A Windows 98 újdonságai – I.

Teljes Internet-integráció

A Windows 98-ba integrált „Internet-héj" által az Internet-elérés a kezelőfelület részévé vált. Ennek egyik legfontosabb eleme az Internet Explorer és a böngésző szoros kapcsolata az operációs rendszerrel. Böngészni nem csak az Internet Explorerrel lehet, hanem a Windows Explorerrel is, amelyben úgy látjuk az Internetet, mint egy lemezegységet, amelynek mappái az egyes Web-oldalak. Az integrációnak más előnyei is vannak. Például a Windows Explorer képes előzetes képet mutatni a .JPG, .GIF, .BMP és .PCX képekről, a HTML oldalakról, sőt az ActiveMovie segítségével azonnal lejátszhatjuk az MPEG, AVI és QuickTime videókat, a WAV hangokat és a MIDI zenéket.

Ha valakinek nincs Internet-hozzáférése, ám van modeme, annak – elvileg – segítene az Internet Connection Wizard. Ez a varázsló feltárcsáz egy helyi telefonszámot (Budapesten a 335-1023-at hívta), majd az onnan letöltött adatok segítségével előfizeti a felhasználót a listából kiválasztott Internet-szolgáltatónál, és beállítja a szükséges paramétereket a zökkenőmentes kapcsolódáshoz. Azért mondtam, hogy elvileg, mert jelenleg (április végén) ugyan felhívja az adott számot, és le is tölt onnan valamit, ám utána közli, hogy nem talált számomra szolgáltatót.

A felújított telefonos hálózat (Dial-Up Networking) immár támogatja a scripteket, így megkönnyíti a kapcsolódást az online szolgáltatókhoz és a BBS-ekhez. Továbbfejlesztették a kezelőfelületét is, így egyszerűbb a kapcsolatfelvétel és a kapcsolatok beállítása. A Windows NT 4.0-ból ismerős lehet a Multilink Channel Aggregation (MCA), ami lehetővé teszi, hogy több telefon- vagy ISDN-vonalat összefogjunk egy maximum 128 kbit/s-os sebességű vonallá.

Ha már van Internet-hozzáférésünk, akkor arra is használhatjuk azt, hogy naprakészen tartsuk Windowsunkat. A program – ismerve gépünk hardver- és szoftverösszetevőit – megnézi, hogy a legújabb verziókat használjuk-e, és ha nem, akkor letölti és telepíti a szükséges komponenseket. Az egész műveletsort teljes mértékben kézben tarthatjuk (például mely meghajtóprogramokat frissítheti és melyeket nem), vagy hagyhatjuk, hogy teljesen automatikusan történjen meg a frissítés.

A Windows 98-ban megtaláljuk az Internet Explorer 4.0 teljes csomagjából ismerős programokat. A levelező és hírolvasó klienst, az Outlook Expresst, az internetes konferenciák létrehozásához használható NetMeetinget, az élő és/vagy rögzített internetes adások (kép és hang) vételére szolgáló NetShow-t, a Microsoft WYSIWYG HTML szerkesztőjének előző verziójából, a FrontPage 97-ből készült FrontPadet, az internetes publikálást megkönnyítő Web Publishing Wizardot, valamint a Personal Web Servert, amelytől gépünk Webszerverként fog látszani például a vállalati intraneten.

Virtual Private Networking (VPN) lett a neve annak a szolgáltatásnak, melynek segítségével virtuális magánhálózatokat építhetünk ki nyilvános hálózatot – például az Internetet – használva összekötő közegként. A virtuális magánhálózat a Point-to-Point Tunneling Protocolt (PPTP) használja a biztonságos kapcsolat létrehozására a nem biztonságos hálózaton keresztül. A Windows 98-ban a kapcsolat létrehozásához szükséges klienst találjuk meg.

Weisz Tamás

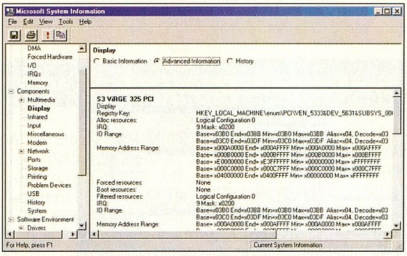

Minden, amit tudni érdemes a rendszerről

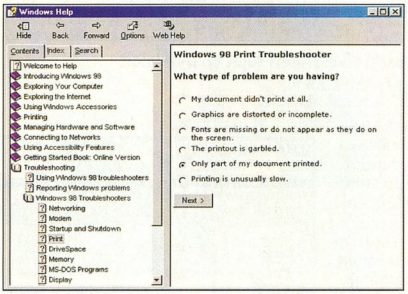

Talán kiderül, hogy a dokumentumnak miért csak egy része nyomtatódik ki: munkában a problémamegoldó

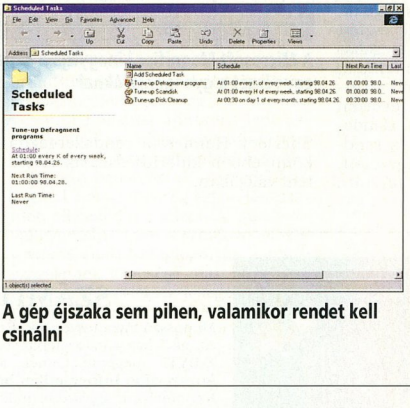

A gép éjszaka sem pihen, valamikor rendet kell csinálni

Irányított figyelem – hatékony tanítás

TANÁR ÚR KÉREM, AMIKOR ÖNÉ A SZÓ, ÖNÉ A KÉP IS!

Képzelje el, hogy a számítógépes oktatóteremben a hallgatók az előttük lévő monitorokon a TANÁRI SZÁMÍTÓGÉP vagy a TANULÓI SZÁMÍTÓGÉP jelét látják. Így Ön dönti el, hogy tanítványai Önre figyeljenek, vagy saját gépükön gyakoroljanak.

A DAXON elemekből összeállítható **VGA szétosztó- és átkapcsoló rendszer** alkalmazásakor a tanárnak csak egyetlen kapcsolót kell működtetnie, hogy a tanulók az előttük lévő monitorokon a tanári számítógép képét vagy saját gépük VGA jelét lássák.

A VGA szétosztó és átkapcsoló rendszer elemei: egy **DAXON tanári távkapcsoló,** néhány **DAXON VGA szétosztó erősítő,** számítógépenként egy-egy **DAXON távvezérelt VGA átkapcsoló,** továbbá méretre szabott **DAXON VGA hosszabbító kábelek.**

DAXON ELEKTRONIKAI KFT. 1114 BUDAPEST, ESZÉK U. 12. • TEL.: 361-3366 • FAX: 166-5095 • E-mail: daxon@mail.kerszov.hu

Áramvonalas NetWare

Újabb termékkel örvendeztette meg a kisvállalatokat a Novell: az Intranetware for Small Business utódjával, a NetWare 4.11 for Small Business-szel.

A programcsomag újdonságai két funkció köré csoportosulnak. Az egyik a könnyű rendszeradminisztrálás, a másik az Internet-kapcsolat.

A korábbi NetWare-ek egyik legnagyobb hátrányaként emlegették a bonyolult telepítési folyamatot. A problémát az új termékben végre szinte tökéletesen megoldották. Gyakorlatilag teljesen automatikus a telepítés, elindításához csak a CD-t – és szükség esetén a bootfloppyt – kell betenni a szervernek szánt gép meghajtójába. A telepítőprogram képes a hardverkonfiguráció felderítésére és a szükséges meghajtóprogramok kiválogatására. Az összes mellékelt kiegészítő szoftvert is magától felpakolja, nekünk jó esetben csak a szerver nevét kell megadnunk.

Várva várt újdonság a Novell Easy Administration Tool (NEAT) is, melynek segítségével nagyon könnyen hozzáférhetünk a legfontosabb beállításokhoz, de a profiknak továbbra is rendelkezésére áll a teljes beállítóprogram milliárdnyi opciója.

A csomag tartalmazza a NetWare Connectet, a BorderManager néhány darabját és az 5.2-es GroupWise-t is, így a legfontosabb három funkciót, a levelezést, a nyomtató- és a file-megosztást, valamint az Internet-csatlakozást a telepítés után további programok felrakása nélkül máris igénybe vehetjük. A GroupWise adminisztrálásán szintén sokat egyszerűsítettek a Novell programozói, az újonnan felvitt felhasználókhoz automatikusan postafiók is készül, így ezzel nem kell külön foglalkozni. A felhasználói oldalon is könnyebbé vált a GroupWise telepítése, ugyanis a NetWare klienssel együtt a GroupWise kliensére mutató ikon is felkerül a gépekre. Erre kattintva a felhasználó az adminisztrátor segítsége nélkül is könnyedén befejezheti a levelezőrendszer beállítását.

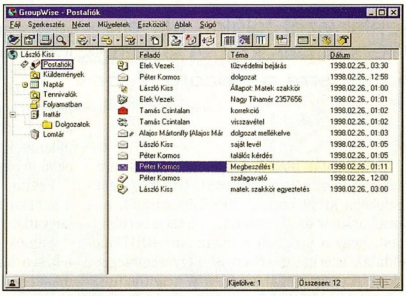

Az eredetileg a BorderManager részét képező Network Address Translation (NAT) modul segítségével egyetlen IP-címen kapcsolhatjuk teljes hálózatunkat az Internethez. Ez anyagi és biztonsági okokból is előnyös.

A Novell programjai mellett a CD tartalmaz egy teljes értékű Netscape FastTrack Web-szervert, egy 5 felhasználós Oracle 8 adatbázis-szervert, valamint a Computer Associates 2 felhasználós FaxServe-jét (ez korábban a Cheyenne-é volt), Inoculan víruskereső szoftverének szerver változatát és az ArcServe 30 napos, 5 felhasználós kipróbálható változatát.

Néhány funkció hiányzik a kisvállalati NetWare-ből a teljes rendszerhez képest. Ezekre általában nincs is szüksége a megcélzott kisvállalatoknak. Az egyik fontos korlátozás, hogy a szerver legfeljebb 25 kliens kiszolgálására képes. A legkisebb vásárolható változat 5 felhasználós, ehhez utólag vehetjük meg egyesével vagy ötösével a további felhasználók lehetőségét, de 25 felhasználósnál nagyobbra nem bővíthetünk.

A Novell Directory Services-kezelés (NDS) ugyancsak korlátozott. Hiányzik belőle a WAN-építéshez elengedhetetlen fa-partícionálási, -egyesítési és a -felosztási lehetőség. Emiatt csak gyors (Ethernetre jellemző sebességű) kapcsolatokon köthetjük össze szerverünket más szerverekkel annak veszélye nélkül, hogy használhatatlanul lelassulna a rendszer.

Mivel e termék vásárlói valószínűleg nem rendelkeznek unixos szerverrel, a rendszerhez nem mellékelték a Flex/IP unixos nyomtatószolgáltatásokhoz szükséges szoftvert. Hiányzik az IPX-to-IP is, bár ennek legtöbb funkcióját problémamentesen átveszi a NAT.

A mellékelt GroupWise is korlátozott, hiányoznak belőle a munkafolyamat- és a képkezelési funkciók.

A NetWare for Small Business upgrade verziójának ára 5 felhasználóra 595, 10-re 895 dollár. Az 5 felhasználós csomag teljes ára 995 dollár, de mivel gyakorlatilag bármilyen operációs rendszerről (akár DOS-ról is!) upgrade-elhetünk, ez keveseknek érdekes. Minden további felhasználó lehetősége 65 dollárba kerül.

Alacsony költsége miatt elsősorban a kisvállalatoknak érdemes megvásárolni ezt a rendszert. Nemcsak maga a programcsomag olcsóbb, mint például egy hasonló microsoftos megoldás (Windows NT szerver, Exchange, Microsoft SQL szerver, IIS Web-szerver), de a futtatásához is kisebb gép kell. Egy gyorsabb 486-oson 32 Mbyte memóriával már jól használható a szerver, még akkor is, ha összes kiegészítőjét telepítjük és használjuk. A merevlemezzel is jól gazdálkodik a NetWare, teljes telepítése körülbelül 500 Mbyte-ot foglal. Azon is sokat megtakaríthatunk, hogy pontosan annyi felhasználóra tudjuk megvenni a rendszert, amennyien használni fogják, nem kell 10-es lépcsőkben bővítenünk.

Akinek nincs szüksége 25 gépnél nagyobb hálózatra, és nem igényli a Windows NT vagy a Unixok speciális lehetőségeit, olcsón és könnyen felépítheti hálózatát az új NetWare-rel. Az egyszerű adminisztrálási lehetőségek megjelenésével a felügyeleti költségektől sem kell többé tartani.

Kerecsen Tamás

- www.novell.hu
- www.novell.com
- Novell Magyarország ☎ 235-7656
- Mi vagyunk a hálózat. CHIP, 98/6/48

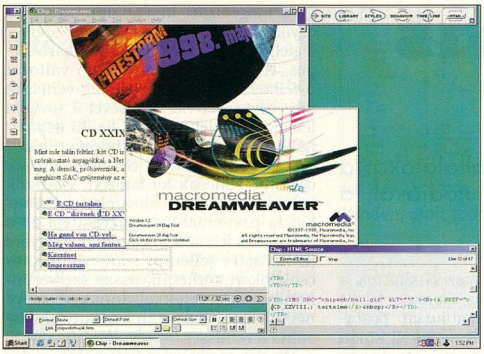

A HTML szövőszéke

Nehéz lenne olyan profi honlaptervezőt találni, aki elismerően nyilatkozna a WYSIWYG szoftverekről. A Dreamweavernek köszönhetően talán még erre a csodára is sor kerülhet.

Aki már próbált bonyolultabb Web-lapokat összeállítani, találkozott azzal a problémával, hogy a WYSIWYG tervezőprogramok (melyekben a végső megjelenésükben dolgozhatunk az oldalakkal) teljesen átformázzák, saját ízlésük szerint alakítják át a beléjük táplált HTML file-okat. Jó esetben a végeredmény csak kaotikus, így kézzel javíthatatlan lesz, rossz esetben viszont teljesen használhatatlan kimenetet is kaphatunk, a legvadabb helyekre bepakolt megjegyzések és a cég saját szabványához igazodóra kicserélt tagek miatt.

Az újszülött

A Dreamweavernek, a Macromedia 4. generációs, profiknak szánt Web-tervező programjának épp az az egyik legfeltűnőbb újdonsága, hogy csak ahhoz a kódhoz nyúl, amit javítani szeretnénk benne. Emellett az újonnan generált kód is azt a benyomást keltheti a felületes szemlélőben, hogy egy profi tervező által kézzel írott HTML-lel van dolga. Egy második ablakban szerkesztés közben figyelhetjük és módosíthatjuk a HTML-forrást is, és az itt véghezvitt javítások azonnal tükröződnek a grafikus nézeten.

Ez az újítás már önmagában is figyelemre méltóvá teszi a Dreamweavert, bár még nem indokolja kicsit borsos, 300 dolláros árát. Az azonban már megfontolandóvá teszi a beruházást, hogy a program a dinamikus (DHTML) oldalak szerkesztésében is nagy segítséget nyújt. A programmal könnyedén készíthetünk a legújabb, HTML 4.0 szabvány által lehetővé tett többrétegű oldalakat. A rétegek kezelése nagyon egyszerű, sőt még animációt is készíthetünk velük a Directorból ismerős timeline segítségével. A CSS-P-alapú képpont pontosságú pozicionálásra is lehetőségünk van.

A dinamikus oldalakhoz elengedhetetlen a Javascript. A Dreamweaver ezen a téren is kiemelkedő. Néhány egérkattintással „viselkedéseket" társíthatunk az oldal különféle elemeihez. Ezután semmi sem tarthat vissza bennünket attól, hogy az egér érintésére átváltozó gombokkal pakoljuk tele oldalainkat.

Cascading Style Sheeteket természetes egyszerűséggel állíthatunk össze, ottlapunk egységességéről pedig a library funkciók gondoskodnak.

A Macromedia termékéről lévén szó, a Java appletek mellett a Shockwave Director és Flash animációk is pillanatok alatt beilleszthetők.

Könnyedén kezelhetők a „szokásos" HTML-elemek – frame-ek, képek, táblázatok, formák –, és nagy segítség, hogy egyetlen gombnyomással kiválaszthatjuk a kurzor körül logikusan adódó tartományokat (többek között a linkelt részt, a táblát, az egész bekezdést vagy az egész dokumentumot). Mindezen opciók használatához azonban kell némi jártasság a HTML-ben, néhány opcionál könnyen összezavarodhatnak a kezdők.

Az 1.2-es verzió újdonsága, hogy már nemcsak azt ellenőrizhetjük, hogy a 2.0–3.0-s Netscape és Internet Explorer kezeli-e a dokumentumban használt tageket, hanem 3.0-s formátumúvá is át tudjuk alakítani többrétegű és/vagy stíluslapokat használó lapjainkat (a konvertálással persze elvész a réteganimáció). Ugyanebben a verzióban bukkant fel a linkek rekurzív ellenőrzésének lehetősége is.

A polírozatlan részek

A nagyobb méretű site-ok tervezői számára elengedhetetlen site manager is helyet kapott a Dreamweaverben, bár ezen a funkción még van fejlesztenivaló.

A Windowshoz szokott felhasználóknak kicsit szokatlan lesz első látásra a Dreamweaver felépítése, de néhány órányi játszadozás után fel lehet fedezni a mögötte húzódó logikát.

A HTML-alapú súgórendszert (help) meglehetősen lassúnak és nehézkesnek találtam, ráadásul szerkesztés közben épp a legrosszabb pillanatokban sikerült a kipróbálás alatt álló oldal helyére betöltenem a segítő szöveget.

Feltűnő apróság, hogy a program mindössze 4 sablonnal érkezik, így kreativitásunkra kell hagyatkoznunk az új oldalak készítésekor.

Sajnos az adatbázis-lekérdezések kezelése teljesen hiányzik a Dreamweaverből, pedig ez manapság már mindennapos igény.

Összességében elmondható, hogy a Dreamweaver az egyik legjobban használható HTML-szerkesztő, a hiányzó lehetőségek pedig jóindulatúan az alacsony verziószámnak tudhatók be. A kezdő felhasználók számára nem, a haladóknak azonban mindenképp ajánlom ezt a programot. Valószínűleg még azok is jó hasznát veszik a Dreamweaver néhány szolgáltatásának, akik eddig elvből kerülték a WYSIWYG szerkesztőket.

Kerecsen Tamás

- www.macromedia.com
- CD-nk \DREAMW könyvtárában megtalálható a program 30 napig használható próbaváltozata

DIVATOS SZÍNEK AZ ADATKOMMUNIKÁCIÓ PALETTÁJÁN

ISDN routerek

ACC
SNMP, VPN Management
Megoldások a kisfelhasználóktól
(CONGO Voice) az ISP és kommunikációs
szolgáltatókig (Tigris: 56 k)

56 Kbps modemek

Külső /belső/ PC card
3 év garancia

Profi modemek

TAINET
Alapsávi
Stand alone rack
Management
64 k - 2 Mbps

WAN termékek

ISDN
Async portok 920 Kbps/port
Sync portok 5 Mbps/port
MILAN LAN termékek

ISDN terminál adapter

ANCHOR DATACOMM
2 analóg port
D csat. X.25

INFORMATIKA
GAMAXNET
1122 Budapest, Csaba u. 24/A
Tel.: 214-1408, 212-2523, 24, Fax: 175-3134
e-mail: info@gamaxnet.hu

brother

HL-760 1200 dpi 6 oldal/perc lézer printer

6 lap/perc	1MB RAM (33MB-ig bővíthető
1200x600 dpi	SIMM segítségével)
HP+Epson+IBM emuláció	C4-es borítéknyomtatás
Támogatja továbbá a Windows,	200 lapos papírtároló
PCL5e, IBM, EPSON illetve a	Energiatakarékosság
Macintosh emulációt	Beépített RISC processzor
Egyenes lapkivezetési technológia	Gyors felmelegedés
Könnyű telepíthetőség és	Ethernet opció
használhatóság	Drum és toner külön cserélhető

Viszonteladók jelentkezését várjuk

EMJ Hungary Kft.
Global Technology Solutions

EMJ Hungary Kft 1117 Budapest,
Bogdánfy u. 4/B.
Tel: 166-6914, 185-8476
E-mail add.: hungary@emj.ca

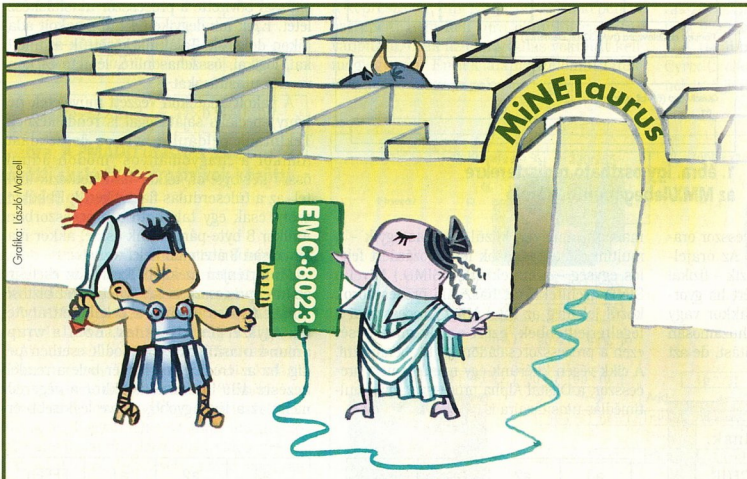

Grafika: László Marcell

– Tudod, jó összeköttetések nélkül semmire sem viszed az életben!

Saját fejlesztésű, hálózatba kapcsolt **EMC-8023** kártyánk információiból, a hozzá tartozó szoftverek pontos diagnózist készítenek a hálózati eszközök és a kábelezés hibáiról.

(HARDVERFIGYELÉS - DIAGNOSZTIKA)

Különböző filterezéssel, továbbá a teljes rendszerfelügyeletet is ellátja.

(FILTEREZÉS - ADATFIGYELÉS)

A kártya és szoftver önálló egységet alkot, nincs kiszolgáltatva idegen eszköz esetleges hibájának.

(SZOFTVER- ÉS HARDVERFÜGGETLENSÉG)

Az akár többszáz kártyát is figyelni képes rendszernek kedvező az ár/teljesítmény viszonya.

(OLCSÓ)

Külön installálást nem igénylő rendszerünket, hálózatépítőknek, rendszergazdáknak, biztonsági őröknek stb. ajánljuk.

MP computer
A hálózati gondviselés.

MP Számítástechnikai és Kereskedelmi Kft.
1067 Budapest, Szondi u. 27.
Tel.: 312-9429, 269-4372, fax: 312-7624
E-mail: mpkft@mail.matav.hu, www.mpkft.hu

Viszonteladóknak jelentős kedvezmények!

Nyolcat egy csapásra

A processzorok fejlődését egy évtizede még jórészt a gazdasági és tudományos számítások iránti igény vitte előre. A helyzet mára gyökeresen megváltozott.

Néhány éve a processzor-architektúrák fejlődését elsősorban a multimédiás alkalmazások igénye határozza meg. A multimédia már nemcsak az otthoni, hanem a professzionális alkalmazásokban is fontos szerepet játszik, ezért az ezeket támogató utasítások a kimondottan professzionális felhasználásra tervezett processzorokban, például a DEC Alphában is megjelentek.

A hagyományos processzorokban alkalmazott elveket Neumann János dolgozta ki a 40-es évek végén. Eszerint a processzorok az utasításokat egymás után, sorban hajtják végre. Így minden egyes adat kezelésére lényegében egy külön utasítás szükséges.

SIMD – többet egyszerre

Ebben az esetben a program végrehajtási sebességét az adatok mérete („szélessége") és a processzor órajel-frekvenciája határozza meg. Az órajelfrekvenciának – bár egyre növekszik – fizikai és technikai korlátai vannak. Ezért ha gyorsítani akarjuk a programokat, akkor vagy egyszerre több utasítást kell párhuzamosan végrehajtani, vagy pedig egy utasítást, de azt egyszerre több adaton. Ezt az utóbbi eljárást SIMD (Single Instruction, Multiple Data) technikának hívják. A multimédiás alkalmazások esetében általában azonos utasításokat kell több adaton elvégezni, ezért ezekre a feladatokra a SIMD architektúrájú processzorok kiválóan megfelelnek. (Valójában a processzorok több feldolgozóegységet tartalmaznak, amelyek közül csak az egyik – a multimédiás utasítások feldolgozásáért felelős egység – architektúrája SIMD.) Mivel a SIMD architektúrát használó processzorok közül jelenleg az Intel MMX processzorai a legelterjedtebbek, ezért az elv működését ezen a processzorcsaládon fogjuk bemutatni. A cikk végén kitérünk egy másik ismert processzor, a Digital Alpha processzorának multimédiás utasításaira is.

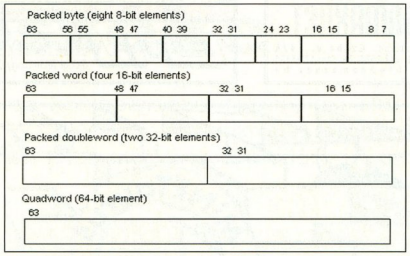

1. ábra. Így osztható regiszterekre az MMX/lebegőpontos tároló

SIMD az Intel processzoraiban

Az Intel MMX-es processzorai (Pentium MMX, Pentium II) az MMX utasításokat 64 bites regisztereken hajtják végre. (Bár másképp nevezik ezeket, valójában a lebegőpontos egység regiszterei.) Egy MMX utasítás végrehajtása során a processzor a 64 bites regiszterben tárolt adatot többféleképpen is kezelheti. Ennek megfelelően egy regiszter tárolhat 8 darab 8 bites, 4 darab 16 bites, 2 darab 32 bites vagy 1 darab 64 bites adatot (1. ábra). Mivel az utasítások mindig 64 bites értékekkel dolgoznak, ezért amikor egy regiszter 8 darab byte-os adatot tárol, egyetlen utasítással 8 adaton végezhetünk műveleteket, szavas adatokat használva egyszerre 4 adaton és így tovább. Természetesen az utasításokat úgy alakították ki, hogy az adatok „ne zavarják" egymást. Például amikor egy byte-os összeadást végzünk, akkor az egyik adaton végzett művelet eredménye nem befolyásolja a többi eredményt. Az esetlegesen keletkezett átvitel (carry) nem adódik hozzá a másik eredményéhez.

Az MMX bevezetésével az Intel 57 új utasítással bővítette a processzor utasításkészletét. Ezek mindegyike 64 bitbe pakolt adatokon dolgozik. Találunk közöttük aritmetikai, logikai, összehasonlító, léptető és konverziós utasításokat is.

A pakolt adatokon végzett műveletek néhány speciális sajátsággal is rendelkeznek. Tekintsük például a byte-os összeadást. Amikor a „hagyományos" módon adunk össze két byte-ot, akkor ha keletkezik átvitel, az a túlcsordulás flagbe kerül. Ebből viszont csak egy található a processzorban. Amikor 8 byte-párt adunk össze, akkor maximálisan 8 átvitelbit keletkezhet.

Mi történjen ezekkel? Ezekre az esetekre az Intel processzorai két lehetőséget biztosítanak. Az első esetben a keletkezett átvitelek egyszerűen elvesznek. Ezek a wrap-around utasítások. A második esetben pedig, ha az eredmény nem fér bele a rendelkezésre álló bitszámba, akkor a végeredmény az a legnagyobb, illetve legkisebb ér-

a3	a2	a1	FFFFh
+	+	+	+
b3	b2	ab1	8000h
a3+b3	a2+b2	a1+b1	7FFFh

a3	a2	a1	FFFFh
+	+	+	+
b3	b2	b1	8000h
a3+b3	a2+b2	a1+b1	FFFFh

2. ábra. A wrap-around és a saturating utasítások az átvitel kezelésében különböznek

- Amitől a gépek gyorsulnak. CHIP, 96/8/26
- Multimédiás mindenes. CHIP, 97/2/39
- Pentiumbumm! CHIP, 97/7/40
- RISC vagy rizikó? CHIP, 97/7/42
- Mindenki más. CHIP, 97/11/69
- Barátom a 6x86. CHIP, 97/11/73
- Minden világos az alaplapokon. CHIP, 98/6/88

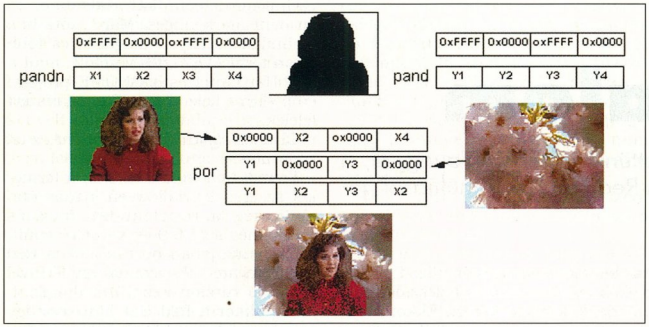

4. ábra. Háttérkép „bevágása" gyorsan és hatékonyan

ték lesz, amely az adott bitszámon még ábrázolható. Ezt úgy is tekinthetjük, hogy az érték telítődött. Ezeket saturating utasításoknak hívjuk. Például egy képpont fényességét ábrázoló byte-on a 255 a fehéret jelenti. A 255-ös értéknél nincs is értelme na-

a3	a2	a1	a0
×	×	×	×
b3	b2	b1	b0
a3×b3+a2×b2		a1×b1+a0×b0	

3. ábra. A PMADD utasítás a vektorok közötti skaláris és a mátrixok közötti szorzást gyorsítja

gyobb értéket tárolni, hiszen ez a fehérnél is fehérebb volna. A kétfajta utasítástípus közötti különbséget a 2. ábra szemlélteti.

Az MMX utasítások között találhatunk bonyolultabbakat is. Az egyik ilyen a PMADD utasítás, amellyel hatékonyan valósíthatunk meg vektorok közötti skaláris vagy mátrixok közötti szorzást (3. ábra).

A 4. és 5. ábrán egy-egy alkalmazást mutatunk be, hogyan lehet az MMX utasításokkal hatékonyabban létrehozni videoeffektusokat. A 4. ábrán egy tévébemondó mögé rajzolunk utólag hátteret, míg az 5. ábrán képek egymásba úsztatását láthatjuk.

PERR az Alphában

Sajnos az Intel processzorok MMX utasításkészletéből kimaradt néhány olyan utasítás, amelyekkel az egyszerűbb feladatok mellett bonyolultabb – a multimédiás alkalmazásokban gyakran felmerülő – feladatokat, például MPEG tömörítést is egyszerűen megoldhatnánk. Ilyen utasításra a DEC Alpha processzoránál láthatunk példát.

Az MPEG tömörítési eljárás tartalmaz egy olyan algoritmust, amely egy mozgófilmből vett két egymás utáni képnél felismeri, hogy az egyes képrészletek merre mozdultak el a képen. Ezt kihasználva azt a képrészletet, amely már az előző képen is szerepelt, nem kell újra eltárolni vagy továbbítani, csak az elmozdulás vektorát kell megjegyezni. Ennek alapján előállíthatók az egymás utáni képek.

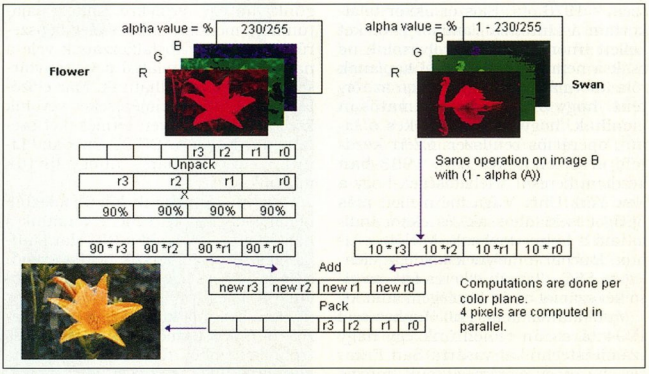

5. ábra. Képek egymásba úsztatása MMX-szel

Az elmozduláskereső algoritmus kijelöl egy általában 8×8 képpont (pixel) méretű részletet, és ezzel a kis képpel végigpásztázza a másik képet. A pásztázás során a kivágott képet mindig összehasonlítja az új kép adott részletével. Az eredeti kép kivágott részlete oda mozdult el, ahol az összehasonlítás a legjobb eredményt adja. Az összehasonlításhoz az eljárás az egymást fedő képpontok különbségének abszolút értékét képezi, majd ezeket összeadja. Két képrészlet között akkor a legnagyobb a hasonlóság, amikor az így képzett összeg a legkisebb.

Ennek az algoritmusnak a meggyorsítására az Alpha processzorokban bevezettek egy külön utasítást, a PERR-t (Pixel Error), amely az Intel MMX-nél megismert módon működik, de képes egyszerre 8 byte-pár különbségeinek kiszámítására, majd a különbségek abszolút értékeinek összegzésére. Sajnos az Alpha processzorok multimédiás utasításkészlete más feladatok esetében korlátozottabb, mint az Intel processzoroké. Noha az MMX lényegesen gyorsítja az MPEG tömörítést, azért még a PERR is jól jöhetne neki.

3D funkciók

A multimédia manapság egyre jobban a 3D-s megjelenítés felé halad, hiszen a processzorok sebessége ma már lehetővé teszi ilyen alkalmazások futtatását. Sajnos még alkut kell kötnünk vagy a sebesség, vagy a felbontás rovására, ezért ma a 3D-s gyorsítókártyák uralják a piacot.

A továbblépés érdekében az AMD és a Cyrix is elkezdett dolgozni egy új, az MMX-nél is fejlettebb utasításkészleten, amely a 3D-s számításokat gyorsítja, „párhuzamosítja". A megvalósuláshoz legközelebb az AMD K6 3D-je áll, a kérdés már csak az, hogy be tud-e törni az egyébként még mindig Intel-központú piacra.

Steiner András

A cél: világuralom

Az idei Cebiten interjút készítettünk Robert F. Younggal, a Red Hat Software elnökével. A Red Hat Linux múltjáról, jelenéről és jövőjéről kérdeztük.

A Red Hat az egyik legismertebb, legnagyobb Linux-disztribúciót készítő és linuxos szoftvereket forgalmazó cég. Elnökének hozzáállása a linuxos fejlesztői társadalomhoz mindenki számára példa értékű lehet. (A Red Hat Linux-disztribúciót mi is többször feltettük CD-inkre. Legutóbb az 5.0-s verzió szerepelt a XXVI. CHIP-CD-n.)

CHIP: *Mikor és hol találkozott először Linuxszal, és miért kezdett foglalkozni vele?*

Young: Ez érdekes történet. Marketinges vagyok a Red Hatnél. A számítógépes üzletágban dolgoztam azelőtt is, és épp otthagytam az előző cégemet, amikor egy unixos újságot kezdtem készíteni New Yorkban, a New York Unix Magazine-t. Ez a unixos üzlettel foglalkozott. A számítógépes iparban dolgozom már – ha jól emlékszem – 1976 óta. Először akkor találkoztam a Linuxszal, amikor cikkeket kellett írnom róla, hogy olvasóink ne csak a nemzetközi lapokból kapjanak róla információkat. Egyszerűen az történt, hogy olvasóink folyamatosan mondták, hogy milyen érdekes a Linux operációs rendszer. Ezért kezdtem erről cikkeket írni. 1993-ban kezdtem keresni a lehetőséget, hogy a New York Unix Magazine mellett más újságot is kiadhassak, és ekkor indítottam a Linux Journalt. Mielőtt a Linux Journal – melynek kiadója jelenleg az SSC – igazán sikeres lett, az első két számot az én kis cégem adta ki.

Munkatársammal, Phil Hughes-szal 1994 tavaszán elmentünk egy nagy számítástechnikai vásárra San Franciscóba, hogy előremozdítsuk linuxos magazinunkat. A legtöbben azért jöttek hozzánk, hogy megvegyék a lapot, vagy előfizessenek rá, de aztán jött három ember, aki azt kérdezte, hogy hol veheti meg a Linuxot? Üzletember vagyok, így hamarosan rájöttem, hogy az üzlet rossz részén állok. Nekem nem írnom kellene a Linuxról, hanem elérhetőbbé kellene tennem azt a mérnököknek és a szoftverfejlesztőknek – mindenkinek, aki keresi. Ekkor átadtam a Linux Journalt Phil Hughesnak, aki később nagy sikert ért el vele, és a Linux, linuxos eszközök és alkalmazások eladásával kezdtem foglalkozni.

CHIP: *Hogyan jött létre a Red Hat Software?*

Young: Cégem, az ACC Corp. 1994 nyarán a hálózatra alapuló Linux legnagyobb terjesztői közé tartozott olyan termékekkel, mint a Slackware Professional, az O'Reilly könyvek és a Motif. Idővel észrevettük, hogy a Linux népszerűségének növekedésével egyre nagyobb versenytársaink lesznek, mint például a Comp USA, amelyek felveszik a választékukra a Linuxot, és hozzájuk képest a mi cégünk kicsi. Ekkor döntöttünk úgy, hogy szükségünk van egy termékre, amit a sajátunknak mondhatunk, és elég népszerű ahhoz, hogy foglalkozzanak vele a nagy terjesztők, miáltal a versenytársakból vevőt csinálhatunk. Már előzőleg is végeztünk felméréseket vevőink körében, hogy milyen termékeket szeretnének látni az ACC PC Unix and Linux Catalogue-ban – ahogy hívtuk magunkat.

Legjobb ügyfeleink közül jelezték néhányan, hogy fel kellene vennünk a kapcsolatot azzal, aki a Red Hat Linuxot készíti, mivel tetszik nekik a rendszer felépítése. Így kerültünk kapcsolatba a fejlesztővel, Marc Ewinggel, és néhány hónapig kizárólagos forgalmazói voltunk a termékének. Marc kiváló technikai ember, de nem értett a marketinghez, így szüksége volt az ACC segítségére. A néhány hónapos együttműködés után úgy láttuk, hogy kedveljük és elfogadjuk egymást, így végül az ACC megvette a Red Hat nevet, melyért tulajdoni részesedést adott, majd megváltoztatta a nevét ACC-ről Red Hat Software-re. Azaz a Red Hat Software-t ketten hoztuk létre, Marc Ewing mint technikai szakember és én mint marketinges. Marc azóta is a technikai osztályon dolgozik, és több olyan termékfejlesztés vezetője, mint a Red Hat Linux és a GNOME projekt, én pedig az üzleti és marketing részért felelek.

CHIP: *Melyik verziónál történt ez az egyesülés?*

Young: Nem sokan követik a terméket az eredeti, Halloween kiadás óta, amit még Marc jelentetett meg, és amely még az 1.0.9-es kernelre épült. 1995 januárjában hoztuk létre a Red Hat Software-t, és azonnal egy FTP-vel elérhető verzión kezdtünk dolgozni, mivel akkor a Red Hat Linuxhoz így még nem lehetett könnyen hozzájutni, illetve Marc terméke csak CD-ROM-on volt kapható. Májusban adtuk ki a Red Hat Linux 1.0-t, ami FTP-vel is elérhető volt. Ez már az 1.2-es kernelre épült, ami 1995 áprilisában jött ki.

CHIP: *Az első igazán ismert verzió a 2.1-es. Ez hogyan alakult ki?*

Young: Az 1.0-s disztribúción még a Calderával együtt dolgoztunk, és igazából csak a Caldera csatornáin keresztül volt elérhető. A Caldera később úgy döntött, hogy saját Linux disztribúciót fejleszt, így mi folytattuk a Red Hat Linux fejlesztését. Az első igazán széles körű kiadásunk a 2.0-s volt 1995 októberében. Ez volt az első nagy sikerünk – a szaksajtó szerint a csomagkezelőjének köszönhetően jobb volt, mint a Slackware.

CHIP: *A linuxos világban két magas szintű csomagkezelő rendszer terjedt el, az RPM és a DPKG. Mindkettőnek megvannak az előnyei, és a legtöbb program mindkét formában elérhető. Ez azonban mégis megosztja a linuxos tábort. Lát-e lehetőséget arra, hogy a két csomagkezelő egyesüljön?*

Young: Úgy sejtem, hogy hosszú időn keresztül megmarad a két rendszer. Sőt szerintem a jövőben további csomagkezelők jelennek meg, amelyek esetleg átvesznek már meglévő rendszereket, például a Sun vagy az SCO csomagkezelőjét. Ennek az az oka, hogy a különböző felhasználók különböző formátumokban jártasak. A Linux egyik legnagyobb erőssége, hogy több szállító többféle technológiát ad hozzá, és ez kényszeríti a többi szállítót, hogy folyamatosan nagyon kreatív legyen, és gyorsan reagáljon a felhasználók igényeire. Az emberek egyetlen ok miatt használják az RPM-et: azért, mert jó munkát végeztünk. Egyszerű és hasznos a felhasználók számára, jó hozzá a dokumentáció és az oktatás.

És ez igaz a Debian technológiájára is, ami azért fejlődik ilyen gyorsan, mert az RPM létezik.

Mindebből a felhasználó haszna az, hogy jobb csomagkezelőt kap Linuxhoz, mint amilyent bármely más közkedvelt operációs rendszerhez találhat. A Windows NT-nek közel sem ilyen fejlett a csomagkezelője. Ugyanez igaz a Sun Solaris rendszerére – ebben rejlik a „linux-modell" ereje. A felhasználó dönti el, hogy a rendelkezésére álló technológiák közül melyiket választja. Ugyanilyen választás például a sendmail vagy smail használata is. A választás azon múlik, hogy e technológiák melyikét használják a kollégái, melyik felel meg számára a leginkább. Egyáltalán nem sajnálkozom azért, mert többféle technológia létezik Linuxra, hiszen éppen az a rendszer legfőbb erénye, hogy valódi kontrollt és hozzáférést biztosít a felhasználóknak az általuk használt technológiákhoz. Számukra ez a kontroll a Linux legfontosabb előnye a csak binárisan elérhető operációs rendszerekkel szemben, akár a Microsoft operációs rendszereiről beszélünk, akár az IBM OS/2-ről vagy a Sun Solarisról. A Linuxot forráskóddal együtt és valóban szabadon terjeszthető licenccel szállítjuk, és nem mondjuk meg, hogy ezt vagy azt a technológiát kell használni.

CHIP: *Miért egy Windows 95-szerű kezelőfelület került alapbeállításban a Red Hat Linuxba?*

Young: Nagyon fontos, hogy ez csak az alapbeállítás. Egy gombnyomással át lehet váltani az Afterstepre, ami a Nextstep alapján készült, vagy Motif-szerű felületre. Tudjuk, hogy nagyon sokan nem szeretik a Microsoft grafikus felületét, de elterjedt, és hiába egyszerűbb valamely más felület kezelése, az emberek azt ismerik, és ezért annak a használatát tartják egyszerűnek. Sokkal fontosabb a linuxos közösség számára, hogy úgy döntöttünk, a GNOME és a GTK projekt mögé állunk, azokat támogatjuk a KDE-vel szemben.

CHIP: *A KDE ma már használható, jó felület. Ezzel szemben a linuxosok többsége, és ezek szerint Önök is a még sok fejlesztést és munkát igénylő GNOME-ot támogatják. Miért?*

Young: Alapvető kérdést tettünk fel magunknak, amikor azt vizsgáltuk, miért sikeres a Linux. Nem hisszük, hogy a Linux egy konkrét szolgáltatás miatt sikeres lesz, hiszen a Microsoft bármikor kijöhet egy ugyanolyan szolgáltatással, legyen az egy gyors FTP szerver vagy egy integrált böngésző. A Microsoft a sok ezer programozójával bármikor elkészíthet egy ilyen programot. Amit mi adhatunk a felhasználóinknak, az a rendszer feletti valódi kontroll, a rendszer teljes forráskódja, valamint ez és a bináris rendszer szabad terjeszthetősége. Így ha egy mérnök elad egy komplett Linux-alapú megoldást, teljes kontrollal rendelkezik a vevő számára eladott rendszeren. Ha egy vevő Linux-alapú hálózatot vesz, teljes felügyelete lesz a biztonsági kérdésekben és minden fejlesztésen, ami a hálózatára felkerül. Ha valaki fel akarja használni a rendszert, arra használhatja, amire akarja. Például a NASA szuperszámítógépet épít vele. Ezt a lehetőséget azok a fejlesztők is biztosítják, akikkel mi dolgozunk.

Nem tételezünk fel rosszat senkiről, de szerintünk nem jó, ha valaki ahelyett, hogy a szolgáltatásaival és marketinggel próbálna pénzt keresni, olyan szerződéseket alkot, amelyek garantálják, hogy pénzt fog keresni. A QT-vel, ami egyébként egy nagyon jó grafikai könyvtár – erre épül a KDE – az a probléma, hogy készítője, a Troll-Tech kiköti a licencében, hogy a QT-t bárki szabadon felhasználhatja, de csak nem üzleti célra. Üzleti alkalmazások fejlesztésénél tehát fizetni kell a QT-ért. Ha a rendszerünket KDE-vel szállítanánk, és mondjuk a NASA-nál felhasználnák azt, átírnák saját céljaiknak megfelelően, és fel akarnák tenni az űrsiklókra, akkor mielőtt bármit csinálnának, alaposan el kellene olvasniuk a QT licencét, hogy kell-e fizetniük a Troll-Technek. Akkora állami intézményeknél, mint a NASA, egy üzleti szoftver felhasználásának engedélyezésére hat hónapot kell várni, mivel lassú a beszerzési eljárás.

A lényeg: a vevő ugyan megkapja a forráskódot, de nem kapja meg a szabad terjesztés jogát. Ez számunkra azért nem elfogadható, mert ha a De-

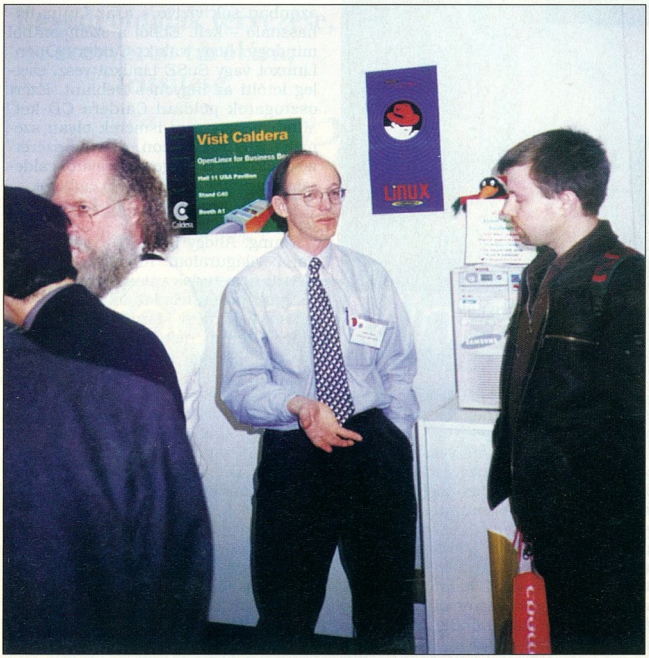

Robert F. Young (középen): nincs annál izgalmasabb, mint azért dolgozni napi tíz-tizenkét órát, hogy megváltoztathassuk a világot

bian, a Red Hat vagy bárki adaptálja a KDE-t mint interface-t, a rendszerünk egyik kulcsfontosságú részének irányítását adjuk át a QT fejlesztőinek. Ezért nagyon fontos, hogy legyen alternatíva. Nem gondoljuk, hogy a KDE-nek meg kellene szűnnie, hiszen sok ügyfelünk nagyon hasznosnak találja, de úgy érezzük, szükségünk van jó alternatívára azon ügyfeleink számára, akiknek fontos a szabad terjeszthetőség. Ezért támogatjuk a GNOME-ot.

Az internetes fejlesztő közösség nagyon gyors ütemben halad egy-egy program fejlesztésében, de ehhez kell egy alap. A Linux kernelénél is ez történt, amikor Linus Torvalds bejelentette, hogy van egy működő kernelje, amit bárki feltehet a gépére és kipróbálhat. Ha nem készíti elő az alapokat, senkit sem tud meggyőzni arról, hogy szálljon be a fejlesztésbe.

A GNOME-nál volt egy kis probléma. Miguel de Icaza és kollégái a Mexikói Egyetemen megcsinálták a GTK-t. Kiváló munkát végeztek, de a csapatuk nem volt elég nagy, és egy grafikus felület és a hozzá tartozó keretprogramok elkészítése hatalmas munka. Amikor láttuk, hogy Miguelnek segítségre van szüksége, támogattuk. Nem vettük át a projektet, az továbbra is Miguelé marad, mi csak részt veszünk benne három részmunkaidős programozóval. Az első béta változat már elérhető FTP-vel, és várhatóan ez év májusában elkészül egy már használható, a CD-re is feltehető változat. A GNOME és a GTK széles körben kerül terjesztésre, ezért reméljük, hogy nagyon gyorsan elterjed, sokan fogják látni, és így felgyorsul a fejlődése. Azt várjuk, hogy az internetes fejlesztő közösség elkezdi kiegészíteni alkalmazásokkal és programokkal, és hamarosan legalább olyan használható lesz, mint ma a KDE.

CHIP: *Láttam Önt a kiállításon a Linux International standján, amint Caldera OpenLinux demo-CD-ket osztogatott. Milyen kapcsolatban vannak egymással a linuxos cégek?*

Young: Technikailag versenytársak vagyunk. Ha valaki megveszi a Caldera Linuxát, várhatóan nem fogja megvenni a Red Hatét. Természetesen jobban szeretném, ha a miénket venné meg, de az a tény, hogy a Microsoft az operációs rendszerek piacából 90%-ot birtokol, egy oldalra állít bennünket. A Linux a piac egyik leggyorsabban fejlődő rendszere, de még mindig csak 3% a részesedése. Nem hiszem, hogy a Microsoft ellenség. Nem ismerem Bill Gates-t. Sok olyan embert ismerek, aki szereti. Személy szerint semmi problémám vele. A Microsoft egy nagyon jól vezetett cég, amely kiszolgálja az ügyfeleit, és főképpen ezért sikeres. Lehet, hogy egyes munkatársai megszegték a játékszabályokat, de én nem vagyok ebben szakértő. Mindenesetre versenyeznem kell velük a piacon, ezért az a célom, hogy minél több Linux-felhasználó legyen. Ha ez sikerül, megvan a piacom arra, hogy könyveket, alkalmazásokat, szolgáltatásokat vagy éppen sapkákat és pólókat adjak el a rendszer mellé.

Az üzletben nem követjük a hagyományos szoftvercégek modelljét. Leginkább egy vizet áruló céghez hasonlíthatjuk magunkat: ugyanazt áruljuk, ami a konyhában a csapból is folyik. Hogyan lehet ezzel dollármilliókat keresni? Úgy, hogy amit csinálunk, folyamatosan jó minőségű, megbízható, és neve van a piacon. Ha a konyhai csaphoz megy valaki, valószínűleg iható vizet kap, de ki tudja, mi jön ki a csapból? Ha megveszik az üveg vizet, akkor biztosan jó minőségű vizet kapnak. Ez az, amit a Red Hat is csinál. Ehhez azonban sok vízivó – azaz Linux-felhasználó – kell. Ebből a szempontból mindegy, hogy valaki Caldera OpenLinuxot vagy SuSE Linuxot vesz, esetleg letölti az ingyenes Debiant. Ezért osztogatok például Caldera CD-ket. Mindemellett nem ismerek olyan személyt a Linux-piacon, akit ne szeretnék. Örömmel dolgozom együtt calderás társaimmal, akik kiváló emberek.

CHIP: *Mik a terveik a Red Hat Linux fejlesztésében?*

Young: Ahogy Linus Torvalds mondaná: világuralom. Komolyra fordítva a szót: nem tudok válaszolni a kérdésre, mivel az én feladatom a termék eladása. A kérdést Marc Ewingnek kellene feltenni, neki több elképzelése van erről. Piaci szempontból a Red Hat Software célja, hogy biztosítsa a kooperatív fejlesztési modell sikerét, mivel a Red Hat Linux szolgáltatásainak nagy többségét egy világméretű fejlesztői csapattól kaptuk. Biztosnak kell lennünk ennek a fejlesztési rendszernek a sikerében, és támogatnunk kell ezt a fejlesztőcsoportot. E csapat aktív támogatásával lehetőségünk van arra, hogy átrajzoljuk az operációs rendszerek piacának térképét, és eséllyel kelhetünk versenyre a Microsofttal. Munkánk ezen része igazán szórakoztató, hiszen nincs annál izgalmasabb, mint azért dolgozni napi tíz-tizenkét órát, hogy megváltoztathassuk a világot.

Slapic *(slapic@chip.vogel.hu)*

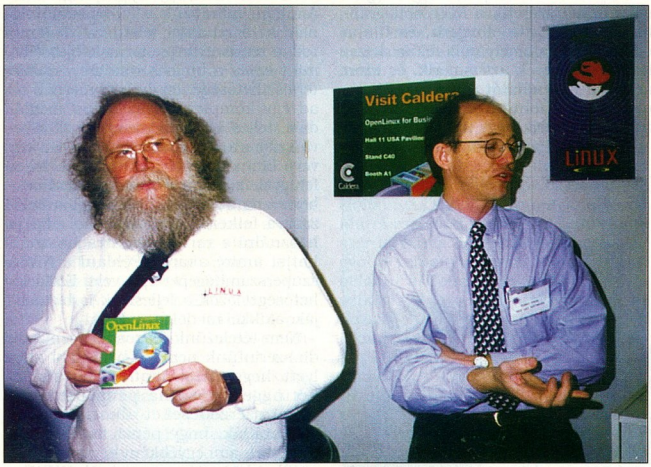

Két nagy linuxos: Jon „Maddog" Hall, a Digital unixos részlegének vezetője és Young a Calderát népszerűsíti

IN-WEST CD-R CENTER

Ha CD-írót használ, feltétlenül szüksége lesz rá.

Keresse viszonteladóinknál és a könyvesboltokban!

Smart and Friendly™

TRAXDATA®

Magyarországi forgalmazó: IN-WEST KFT.
1062 Budapest, Székely Bertalan u. 27.
Tel./Fax: 332-0100 • Fax: 312-0209 • E-mail: cdcenter@mail.matav.hu

www.petersgroup.hu

WEB oldalak készítése,
éves szervizelése.
Egyedi oldalak tervezése,
szerveren tárolása,
frissítése.

Hálózatépítés 15 év
garanciával,
Általánydíjas szerződés
számítógépekre,
hálózatokra.

Peter's Group

SZÁMÍTÓGÉPEINKRE 2 ÉV TELJESKÖRŰ GARANCIÁT VÁLLALUNK!!!

1153. Budapest, Jókai utca 7. Tel.:306-1126, 30-526-040 Fax: 30-800-904 E-mail: petersgrp@petersgroup.hu

Portocom *Mini PC*

noteszgép méretű asztali PC folyadékkristályos monitorral

Alapgép: nettó 75 500 Ft-tól
(3,5" merevlemez és SIMM memória nélkül)
LCD monitor: nettó 93 000 Ft-tól

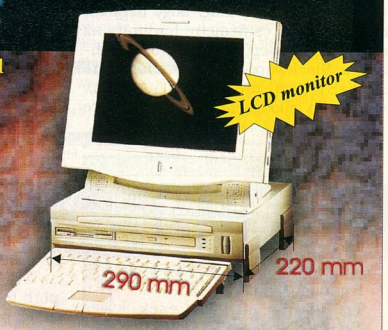

PORTOCOM RT.

1115 Budapest XI. ker., Ballagi Mór utca 14.
Tel.: 203-9269, 203-9276, 203-9277, 206-5578, 206-5579
Fax: 203-9275

Faxtár: (23) 504-804 (1) 20237-es kód
Drótposta: portocom@mail.datanet.hu
http://www.portocom.hu

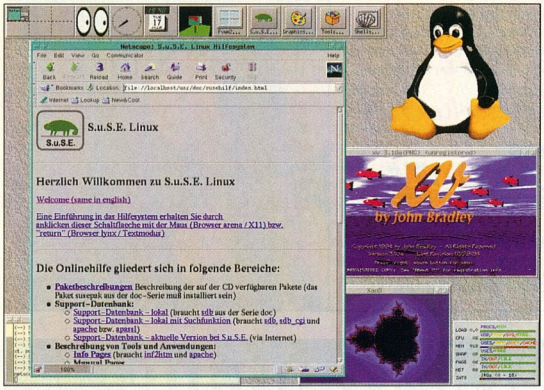

Ismét Európában

Lapunk hasábjain már több Linux-disztribúcióval is foglalkoztunk. Most egy új, német Linux-változattal ismertetjük meg Olvasóinkat.

A tényt, hogy ez egy európai Linux, nevezhetjük talán a Linux hazatérésének is, hiszen az egész rendszer Európából, pontosabban Finnországból indult.

A S.u.S.E. az egyik legnépszerűbb németországi Linux-disztribúció. Sikerét egykor az hozta meg, hogy négy diák összefogott, és németre fordította az akkor legnépszerűbb angol összeállítást, a Slackware-t, illetve kibővítette egy YaST nevű programmal. A Linux felgyorsuló fejlődésének és a Slackware lemaradásának hatására önálló változat készítésébe fogtak. Ennek átütő hazai (és német nyelvterületi) sikere után megkezdték a nemzetközi terjeszkedést. Ma már angolul is elérhető rendszerük, sőt az X felületet spanyol nyelven is használhatjuk (és ha időm engedi, a következő változatban már magyarul is...). Cikkünk írásának idején az 5.1-es S.u.S.E. az aktuális, a CeBIT-en azonban már bejelentették az 5.2-est.

- További információk németül: http://www.suse.de/
- ...angolul: http://www.suse.com/
- Magyar tükör: http://www.integrity.hu/support-db/
- Frissítések, kiegészítések a CHIP-CD-n: ftp:// ftp.suse.com/
- Forgalmazó: http://www.royal-comp.hu/

Mi van a dobozban?

A csomagot kibontva elsőként egy impozáns méretű könyv tűnik az ember szemébe. A csaknem 400 oldalas iromány segít a telepítésben és az első lépések megtételében. Több szálon vezeti végig az olvasót a telepítés menetén: a CD-s, az NFS-en keresztüli és a párhuzamos porti telepítési lehetőségeket is bemutatja, és segít az esetleg fellépő nehézségek megoldásában is. A fontos részeket külön kiemelték képpel és betűstílussal.

Ha valaki először telepít S.u.S.E. Linuxot – vagy egyáltalán Linuxot –, akkor érdemes gondosan végigolvasnia ezeket a fejezeteket. A türelmetleneknek szól a „Linux 30 perc alatt" című fejezet – ha valaki kellő gyakorlattal (és megfelelő sebességű CD-meghajtóval) rendelkezik, akkor fél óra alatt tényleg túljuthat a telepítésen.

A könyvet nem kell eldobni a telepítés után sem. További részei hasznosak a kezdőknek, mert megismerhetik belőle az alapvető parancsokat, és a veteránoknak is, akik finomhangolni szeretnék rendszerüket. Megismerhetjük a YaST használatát, melynek segítségével elvégezhető a legtöbb adminisztrációs feladat, valamint a YaST által is használt konfigurációs file-ok szerkezetét. Részletesen bemutatja a LILO használatát, a kernelfordítás lépéseit és egyes menüinek jelentését, a nyomtatás menetét. Bevezetőt nyújt a hálózat használatához, az X-hez, annak ablakkezelőihez, és a különféle (DOS, Windows, Amiga, C64, Atari stb.) emulátorokhoz.

A dobozban találunk még egy floppyt és négy CD-t. Ha nem túl régi a számítógépünk, és BIOS-a már támogatja a CD-ről indulást, akkor akár floppyhasználat nélkül is megúszhatjuk a telepítést.

Az első két CD-n találhatók a programok. Az első korong bootolható, erről indul a telepítés is. A másodikon sok hasznos dokumentáció és egy komplett, jól működő ApplixWare-demó vár minket. Ezt a cikket is ebben írtam. Egyetlen hibája az, hogy időkorlátos – csak kedvcsinálóként került fel a lemezre.

A harmadik CD tartalmazza a programok forráskódját, a negyedik a live filesystemet. Ha szűkös a háttértárunk, akkor elég csak a leggyakrabban használt programokat felpakolni rá, és a többi jöhet a CD-ről. Persze ilyenkor másra már nem használható a CD-meghajtó.

Külön érdekesség, hogy bootolható a CD: így anélkül is kipróbálható a Linux, hogy akár egy byte-ot is írnánk a háttértárolónkra. Akár az X felület is elindítható róla, bár így kicsit lassúnak tűnt a kétszeres sebességű meghajtómmal...

Egy tipikus telepítés története

A telepítés többféleképpen történhet: CD-ről, a háttértárolóról, NFS-en át vagy egy párhuzamos porton keresztül. Indulhat a kapott floppyról, illetve az első CD-ről is. Napjainkban a legtöbb gép

már tud CD-ről indulni, így ezt a változatot mutatom be röviden.

A telepítő többször is ajánlgatja tartalék indítófloppy készítését, és a beállítások floppyra mentését – én ettől eltekintettem. Viszont nagyon hasznos lehet ez a lehetőség azonos gépekből álló számítógéplabor telepítésekor.

Első lépésként a gépünk BIOS-ában be kell állítanunk, hogy CD-ről bootoljon a gép. Ezután az első CD-ről indítva a telepítőt belefoghatunk a telepítésbe. Először egy menübe jutunk, ahol a telepítéshez szükséges kernelmodulokat tölthetjük be (a hálózati kártyához stb). A gépünkben lévő hardverről is itt tudhatunk meg információkat. Ezután választhatunk, hogy mit csinálunk: telepítés, kész rendszer indítása, „mentő" floppy indítása, avagy a live CD-t szeretnénk esetleg elindítani. Mi persze a telepítést választjuk.

Ekkor elindul a YaST, és néhány keresztkérdést tesz fel. Választhatunk színes és monokróm képernyő között, valamint tömérdek billentyűzetkiosztásból. Azt is eldönthetjük, hogy a továbbiakban németül vagy angolul szeretnénk olvasni a menüket és a csomagleírásokat. A telepített rendszeren a YaST és az X felület menüi is az itt kiválasztott nyelven fognak majd működni alaphelyzetben.

Ha mindezeket eldöntöttük, jöhet a particionálás, azaz háttértárolónk felosztása. Fontos, hogy a kernelt is tartalmazó partíció a merevlemez elején, de mindenképpen az 1023. cilinder előtt legyen, különben csak floppyról lesz indítható a rendszer (ez a BIOS korlátja). Otthonra elég egy swap partíció és egy nagy partíció az összes programmal, adattal. Komolyabb rendszeren érdemes külön partíciókra rendezni a különféle rendeltetésű könyvtárakat. Amennyiben KDE-t, Netscape-et, vagy ApplixWare-t is szeretnénk használni, akkor vegyük figyelembe, hogy ezek egy /opt nevű könyvtárba mennek, és jó sok helyet foglalnak (300-400 Mbyte-ot). Tipp az ügyeskedőknek: ha több partíciónk van, és például a /usr/opt-ba szeretnénk rakni az opt-ot, akkor a csoma-

SPRINT Computer Kft. WWW.SPRINT.HU

SPRINT Boltjaink: 1087 Berzsenyi u. 3. Tel.:210-4835, 1068 Felsőerdősor u. 7. Tel.: 342-4707, Faxbank: 2-333-666/2200##

Operációs rendszerek		Corel WP Suite 8	58 400	FaxServe for NT 5 user	57 500	Clipper 5.3 CD	47 000	ABC Flowcharter 7	63 900
IntraNW SB / 5 user	131 700	FrontPage 98 CD	32 100	Notes Server 4.6 Domino	365 800	Delphi 3.0 Standard	21 900	ABC Graphics Suite 2	58 200
IntraNW SB / 10 user	197 100	LANtastic 7 Win95, DOS	23 900	Notes Starter Pack 4.5	461 900	Delphi 3.0 Professional	128 300	Adobe Acrobat 3.0	67 300
IntraNW / 5 user	220 300	LANtastic 7 upgrade	15 100	WinFax Pro 4.1 Starter Kit	62 400	IBM VisualAGE Basic	25 500	Adobe Illustrator 7 Win 95	120 100
IntraNW / 10 user	421 500	Netscape Communicator Pro	15 000	Segédprogramok		Paradox 8 for Win 95	34 300	Adobe Illustrator 7 upg.	44 900
IntraNW upg. 10 > 25 user	441 600	Office 97 Developer upg.	64 400	DOS Navigator	3 500	Visual Basic 5 Prof.	89 400	Adobe PageMaker 6.5	171 900
IntraNW upg. 25 > 50 user	562 300	Office 4.2 magyar upgrade	63 700	F-Prot Professional	40 700	Visual C++ 5 Prof. upg.	53 200	Adobe PageMaker 6.5 upg.	41 700
OS/2 4 Merlin CD magyar	74 900	Office 97 Std. magyar	92 900	F-Prot (magánszemélyeknek)	19 500	Visual FoxPro 5 Professional	88 200	Adobe PhotoShop 4 magyar	161 900
OS/2 4 Merlin upg magyar	50 400	Office 97 Std. upgrade	45 200	Helyesek 97 (3 program)	28 800	Multimédia		Adobe PhotoShop 5 upg.	80 900
MS Dos 6.22	11 300	Office 97 Prof. magyar	114 900	Multikey 3.5	3 500	GIB alap angol szótár	3 700	ATM Deluxe 4 for NT	21 200
Windows 98 angol	44 100	Office 97 Prof. upgrade	66 800	Norton Commander 95	16 000	Angol kiejtés iskola	3 500	Corel Draw 5	24 700
Windows 98 upgrade	23 000	Organizer 97 GS	15 200	Norton pcAnywhere 8	34 400	Helyesebb (mondatellenőrző)	21 600	**Corel Draw 8 Akció!**	**52 000**
Windows for Workgroups	31 900	ScreenCam 97 magyar	15 000	Norton Antivirus 4 magyar	15 300	MoBiDic Prof. szótárcsomag	14 000	Corel Gallery 200 000	11 700
Windows NT 4 Srv. / 5 user	159 500	SmartSuite 97 magyar	54 300	Norton Utilities 3	17 700	Nyelvstúdió angol, német	4 910	Corel Ventura 7	93 800
Windows NT 4 Srv. / 10 user	199 500	WinFax Pro 4.0	18 300	Partition Magic 3.04	19 100	Országh angolnagy szótár	15 600	Corel WEB MasterSuite	50 800
Windows NT upg. / 5 user	87 400	WinFax Pro 8.0 for NT, 95	24 600	Nuts & Bolts benne: Hurricane98	16 500	Szövegfordító	8 000	KAI's Power GOO!	13 400
Windows NT upg. / 10 user	116 100	Word 97 magyar CD	71 300	QEMM 97	19 800	Üzenvitel		KAI's Photo Soap	13 400
Windows NT 4 WS. hun	68 100	Works 4.5 for Win 95 CD	10 300	System Commander	17 300	Számla 95 for Win95	15 500	Macromedia Director 6.0	251 900
Irodai alkalmazások		Hálózatos szoftverek		VirusScan (5 op.rendszerre)	9 000	Abakusz 1.0	15 500	Macromedia Freehand 8.0	116 800
Access 97 magyar upgrade	18 900	AreServe 6.1 NW	101 000	Check It 5	14 000	Szufficit Light (számlázó)	7 900	QuarkXpress 4.0 Win 95	220 300
Excel 97 magyar upgrade	18 900	AreServe 6.5 NT	101 000	WinZip 6.3	11 400	Házipénztár	8 000	Recognita Plus 4.0	71 900
cc:Mail Desktop R8	33 100	Exchange Server 5.5/5 user	215 900	Fejlesztő rendszerek		Grafikus alkalmazások		Visio 5 Standard	44 300
cc:Mail Advanced Pack R8	121 900	Exchange Server 5.5/10 user	287 100	Borland C++ Builder	31 300	AutoCAD R14. magyar	448 700	Visio 5 Technical	100 000
Corel WP Suite Prof.8	73 500	FaxServe for NetWare	86 500	Borland C++ Build. Pro.	120 700	AutoCAD LT 97	98 700	Visio 5 Professional	100 000

- Miicrosoft Irodai Kiszolgáló Csomag + Prof. Office 97 akcióban az egyiket ajándékba kapja !

Szolgáltatás kínálatainkból:

- Szoftverlegalizáció
- Szoftverauditálás
- Szoftverleltár készítés
- Win NT hálózat installálás
- Levelező-fax rendszerek telepítése
- Win NT hálózatkarbantartás

Fenti árak Áfa nélküliek.

Aktuális áraink a weben: www.sprint.hu !

S.u.S.E. Linux 5.1 International

gok kiválasztásakor kapcsoljunk át egy másik virtuális terminálra, és adjuk ki a következő parancsokat:

cd /mnt
rmdir opt
mkdir usr/opt
ln -s usr/opt opt

A gépet itt elvileg újra kellene indítani, mert megváltozott a partíciós tábla. Ha nagyon biztosra akarunk menni, akkor persze újraindíthatjuk a gépet, de egy egyszerű „nem" válasz után újra lehet kezdeni a telepítést. Most már particionálni nem kell, csak ki kell választani, hogy melyik partíciót hova illesztjük a file-rendszerünkben, és milyen szektorméretet szeretnénk ezeken. DOS-os partíciónál választhatunk DOS, VFAT és UMSDOS típusok között.

Most már nekiállhatunk a telepítendő csomagok összeválogatásának. Csaknem húsz előre elkészített változat közül választhatunk. Ezek közt megtalálhatjuk a „minimum Linux"-ot, az X-terminált, az Internet-szervert és munkaállomást, a fejlesztésre kihegyezettet, a multimédiás környezetet, és óriás merevlemezekre a „premium system"-et is. Gyakorlottabb felhasználók kiválasztják a körülményeknek megfelelő összeállítást, majd gyorsan átnézik a listát, hogy kiszedjék a számukra felesleges elemeket, és berakják azt, amire még szükségük van.

Ezek után nincs más hátra, mint előre, azaz kezdődhet a csomagok háttértárolóra másolása. Nem kell megijedni, ha a végén nem kéri a következő CD-t – arra is sor kerül. Ha az első korong tartalma felküszött, akkor még kernelt kell választanunk, majd konfigurálni a LILO-t, azaz a Linux bootmanagerét. És lám csodát: az eddig telepített programokkal a Linux elindul.

Ez rögtön a root jelszó cseréjével kezdődik, majd elindul a YaST, hogy befejezze a telepítést. Bekéri a második CD-t, hogy felrakja a maradék csomagokat, majd ismét egy konfiguráló menübe jutunk. Itt állíthatjuk be az egeret (gpm), a modemet, az időzónát, az Internet-címeket és a fontosabb hálózati programok indítását. A YaST ezzel befejezi munkáját, de a gépet még ne kapcsoljuk ki. A 9-es terminálon nyomon követhetjük az utómunkálatokat: man-oldalak indexelése, elérési jogok beállítása, X-menük legenerálása a fennlévő csomagok alapján, locate adatbázis felépítése stb. Amíg ezzel végez a gép, egy másik terminálon nyugodtan hozzákezdhetünk a gép birtokba vételéhez: az X konfigurálása (XF86Setup grafikusan vagy xf86config karakteres képernyőn), felhasználók létrehozása, új kernel fordítása spéci hardver (hangkártya) esetén stb. Túljutva mindezen, amikor a 9-es terminálon megjelenik, hogy „Minden jót kíván a SuSE", akkor egy újrainditással kipróbálhatjuk, hogy minden úgy sikerült-e, ahogy elterveztük.

Finomhangolási lehetőségek

A SuSE Linuxban a könnyebb kezelhetőség kedvéért van egy YaST nevű program, amivel már a telepítés során is találkoztunk. Egyszerű karakteres terminált igényel csak, így távoli adminisztráláshoz is használhatjuk. Szinte minden rendszergazdai feladatot meg lehet oldani segítségével – persze mindent elvégezhetünk „hagyományos" úton, parancssorból vagy szövegfile-ok szerkesztgetésével is. Csak néhány példa, hogy mire alkalmas a YaST: csomagkezelés, hardverbeállítás (egér, nyomtató, ISDN stb.), hálózat, XDM automatikus indítása, felhasználók és csoportok adminisztrálása, backup, biztonsági beállítások stb. Ezek, és még sok más beállítás jól dokumentálva megtalálható a /etc/rc.config nevű file-ban. Ha ezt módosítjuk, akkor utána futtassuk le a SuSEconfig nevű programot.

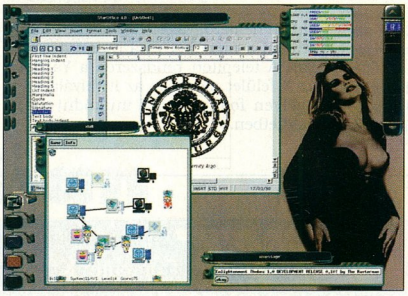

Ha gépünkön rendszeresen használjuk az X felületet, akkor érdemes futtatni az XDM-et vagy a KDM-et. Így nem kell mindig elindítani, hanem eleve grafikus felületen jelentkezhetünk be gépünkre. Ha telepítettük a KDE-t (melynek 2. béta változata van a CD-n), akkor érdemes a hozzá tartozó KDM-et használni. Ez nem köt a KDE-hez, továbbra is használhatjuk bármelyik ablakkezelő (windowmanager) rendszert, sőt a köztük történő váltogatást is megkönnyíti egy kényelmes menüvel. Ha KDE-t használunk, akkor itt lehet beállítani, hogy milyen nyelvű menük legyenek. (Egyszerűen el tudjuk érni, hogy az alapbeállítás a magyar legyen: /opt/kde/share/config/kdmrc.in, majd futtassuk le a SuSEconfigot.)

Az X-felületen a menük a telepítéskor kiválasztott nyelven jelennek meg alaphelyzetben. Ezt a rendszer automatikusan frissíti, ha egy új csomagot a YaST-tal telepítünk, és SuSEconfiggal frissíthető, ha parancssorból, rpm-mel raktunk fel valamit. Ha nem alapnyelvű, hanem más nyelvű menüket szeretnénk, akkor azt a SuSEconfig.wm parancs segítségével vagy menüből generálhatjuk le a saját könyvtárunkba. Ezt utána már kézzel testre szabhatjuk.

KDM-nél könnyű válogatni a feltelepített ablakkezelők között, mert menü van. Hagyományos XDM-nél és startxnél nincs ilyen lehetőség. Ha csak próbálgatni akarunk, akkor az X indítása után menüből választhatunk másik ablakkezelőt. Tartós használat esetén ez kényelmetlen és időt rabló. Ilyenkor a login shell indulásakor beolvasott file-ban kell deklarálni egy WINDOWMANAGER nevű környezeti változót, ami kedvenc ablakkezelőnkre mutat.

*

Az esetleg felmerülő problémák esetén több segítség is kínálkozik. Mielőtt bárki a telefonhoz nyúlna, először gondosan nézze át a dokumentációt – legtöbbször pár perc kereséssel meg lehet találni a választ.

Sokat segíthet a könyv. Ha ott nem találjuk meg a megoldást, akkor a /usr/doc/ könyvtárat érdemes átnézni. Itt olvashatók a programok dokumentációi, a leggyakoribb problémákról írt faqok, esetleg még az rfc-k is, ha felraktuk őket. Ha az X működik, akkor a dokumentáció menüből a *SuSE help*et érdemes kiválasztani: webes felületen érhetjük el a programok dokumentációját, a man-oldalakat, a SuSE adatbázisát stb. Ha a terméket regisztráljuk, akkor mindezek mellett 60 napos ingyenes telefonos és e-mailes segítségre is jogosultak vagyunk.

A S.u.S.E. Linuxot a Royalcomp Kft.-től kaptuk meg kipróbálásra.

Czanik Péter

MONITOR
NYOMTATÓ
1297-237
1290-646
SZAKSZERVIZ

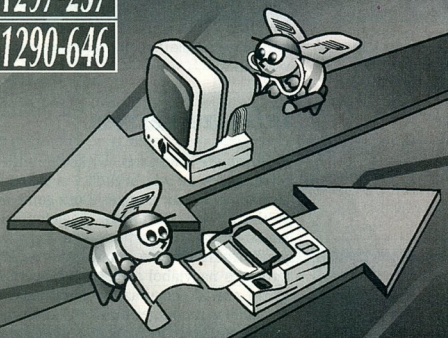

REFLEX
COMPUTER
Budapest XIII. Béke út 93.

ViewSonic
A különbség meggyőző!

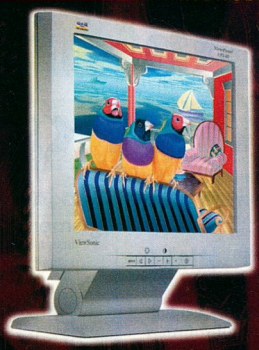

monitorok
14"-től
29"- ig

PIXEL Multimédia 1088 Bp. Rákóczi út 13.

tel:266-6059 fax:118-6651 E-mail:pixel@mail.matav.hu

MASTER'S DESIGN

INFORMATIKAI HÁLÓZATOK TERVEZÉSE ÉS KIVITELEZÉSE

Számítástechnikai-, hírközlő, és erősáramú hálózatok
Szünetmentes hálózatok és energiaellátás, túlfeszültség elleni védelem
Komplett rendszerek esetén tanácsadás, döntéselőkészítés
Optikai, struktúrált és hagyományos hálózatok
Hálózatépítő elemek
Aktív eszközök, számítógépek, gépalkatrészek

Rövid kivitelezési határidő, 15 év rendszergarancia!

PROFON
1138 BUDAPEST, CSERHALOM ÚT 4.
TELEFON & FAX: 270-5093 TELEFON: 270-6227, 270-6235
E-mail: profon@mail.matav.hu http: //www.profon.hu

...EZ MÁR CSAK EGY EMLÉK...,
DE A DESKJET 720 C
A VALÓSÁG

...PERSZE AKKOR, HA OLYAN FÉNYKÉPMINŐSÉGŰ NYOMTATÓT KERES, AMELLYEL MÉG KONTÚROSABB ÉS VALÓSÁGHŰBB SZÍNEK HOZHATÓK LÉTRE, HÁZI NYOMTATÁSSAL.

KÉNYELMES ÉS MEGBÍZHATÓ, BÁRMILYEN PAPÍRRA!

RCE

HEWLETT PACKARD
Hivatalos nagykereskedő

Cím: RCE Kft. 1118 Budapest, Szurdok u. 1.
Tel.: 246-4050 ● Fax: 246-4101

Nyilvántartás IBM Worksszel

Az IBM Works csomag alapvető irodai szolgáltatásai mellett mást is biztosít. Érdemes megismerkednünk nyilvántartási lehetőségeivel is.

Ebben a cikkben két lehetőséget mutatok be, amellyel adatainkat rendszerezni tudjuk: az adatbázis-kezelő és a jelentéskészítő programot.

Az IBM Works tartalmaz egy egyszerű adatbázis-kezelőt termékeink, ügyfeleink és más adatok nyilvántartásához. A példa kedvéért egy cég ügyfélnyilvántartási rendszerének felépítésén keresztül mutatom be az adatbázis-kezelő lehetőségeit.

Első tennivalónk adatbázisunk szerkezetének megtervezése egy adatbeviteli űrlapon keresztül. A beviteli űrlapon szereplő kitöltendő információk lesznek az adatbázis mezői, míg a teljes űrlap tartalma adatbázisunk egy-egy rekordja. Bár az űrlap- és adatbázis-tervezés rugalmasan végezhető, érdemes minél korábbi fázisban eldönteni, hogy mire és hogyan szeretnénk használni az adatbázist, mert így sok felesleges munkától kímélhetjük meg magunkat. Miután megvan az űrlap szerkezete, megjelenését is meg kell terveznünk, végül feltölthetjük az adatbázist.

Meződefiníciók

A Works indítópaneljéről vagy a minták közül lehúzva hozhatunk létre új adatbázist. Azonnal megjelenik a mezőbeviteli ablak, ahol meghatározhatjuk a létrehozandó mezők tulajdonságait. Minden mezőnek nevet kell adnunk – ez nem tartalmazhat ékezetes betűt vagy szóközt –, és meg kell határoznunk a típusát (lehet szöveg, többsoros szöveg, szám, dátum, logikai mező vagy kép). A *Parameters* keretben megadhatjuk a mező és a megjelenítésre használt keret szélességét és a mezőtípustól függő további beállításokat. Itt szerepelhet a mező alapértelmezésként felkínált értéke, a kívánt ellenőrzési funkció (Verify), és a gombon keresztül azt is beállíthatjuk, hogy az űrlap kitöltésekor hogyan jelenjen meg a mező.

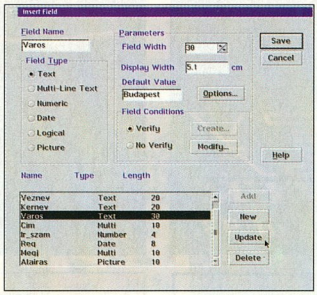

Az adatbázis-kezelő meződefiníciós képernyője

Ha beállítottuk a mező tulajdonságait, az *Add* gombra kattintva vehetjük fel az űrlapon megjelenítendő mezők listájára. A doboz mellett látható gombokkal új mezőt vehetünk fel (New), megváltoztathatunk vagy törölhetünk egy már definiáltat (Update). Cikkünk táblázatában látható mintaűrlapunk.

Ha az összes mezőt felvittük, a *Save* gombbal menthetjük el a meződefiníciókat, majd nekiláthatunk az űrlap megtervezéséhez.

Űrlapszerkesztés

A *Database* ablak két funkciót nyújt: a tervezést és az adatbevitelt – a kettő között az eszközsáv *Form* és *Data* gombjával válthatunk. Az ablakban megjelenik egy kis keret, ezzel választhatjuk ki, hogy a lapon hová szeretnénk elhelyezni a mezőket (érdemes nagyjából a végleges helyére helyezni azokat, hogy aztán minél kevesebbet kelljen rendezgetnünk). A lapon megjelennek a mezőnevek és az adatok megjelenítésére szolgáló keretek. A mezők lerakása után az *Options/Page/Setup* menüponttal állítsuk be rögtön az űrlap fizikai méretét (lapméret, margók, címkeméretek), mert így jobban megtervezhetjük az űrlap megjelenését. A rendelkezésre álló hely ismeretében kezdhetjük a tervezést. A mezőnevek és a dobozok mérete, helye szabadon változtatható.

Láthatjuk, hogy mezőnevek jelentek meg az űrlapon (ékezetes betűk és szóköz nélkül), míg az adatkeretben a mezőazonosító után a mező fizikai hossza és a keretben megjeleníthető karakterek száma látható. Ha módosítjuk az adatkeret méretét, a rendelkezésre álló hely függvényében módosul a törtjel után látható érték. Töröljük a mezőneveket tartalmazó kereteket, és hozzunk létre magyaros mezőleírásokat – a *Graphics/Tools* menüben megjelenő *T* (text, szöveg) menüponttal hozhatjuk létre a tetszőleges szöveget tartalmazó keretet.

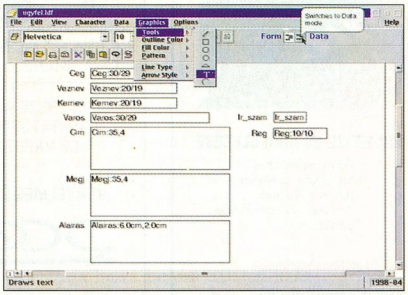

Az űrlapszerkesztési módban értelmes szövegre cserélhetjük a mezőneveket

Könnyű a módosítás

Ha észrevesszük, hogy kimaradtak fontos mezők az adatbázisból, azokat a *Data/Insert Field* menüponttal vehetjük fel az űrlapra, ahol a már ismert képernyőn adhatjuk meg a mezők beállításait. A szükséges mezőknek is helyet kell találni az űrlapon, ezért érdemes az űrlap formázását a végére hagyni.

Ha egy meglévő mező beállításait akarjuk megváltoztatni, csupán duplán rá kell kattintani, és a típusán kívül

Varázsló a gép előtt. CHIP, 98/4/106

Mintaadatbázisunk szerkezete

Mezőnév	Típus	Hossz	Paraméter
Ceg	szöveg	30 char.	Require non-blank (nem lehet üres)
Vezeteknev	szöveg	20 char.	nem lehet üres
Keresztnev	szöveg	20 char.	nem lehet üres
Varos	szöveg	20 char.	default: Budapest, ha a legtöbb partner budapesti
Cim	többsoros szöveg	3×5 cm	keret
Ir_szam	szám	4	ir_szam>999, csak 4 karakteres értéke lehessen
Reg	dátum		YMD, Creation date AutoSkip és Protect: a létrehozás dátuma kerül ide, adatbevitelkor nem ugrik rá a kurzor és nem módosítható a mező értéke
Megj	többsoros szöveg	3×5 cm	keret
Aláírás	kép	6×2 cm	a cégvezetők beszkennelt aláírása számára

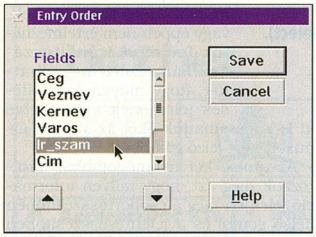

A mezőket a bevitel sorrendjének megfelelően rendezhetjük

minden beállítását módosíthatjuk. Ez azért hasznos, mert szinte biztos, hogy az adatbázis használata során változtatnunk kell – egy jól tervezett adatbázissal és űrlappal ugyanis csökkenthetjük a hibás adatok bevitelének valószínűségét.

Az űrlapra képet és grafikai objektumokat is helyezhetünk, sőt a *Graphics* menüben a korábban megismert objektumszinező és -kitöltő funkciók is rendelkezésünkre állnak.

A tervezést segíti, ha az *Options/Grid Settings* menüponttal beállítjuk a négyzethálós megjelenítését, de rendelkezésünkre áll ugyanitt az *Alignment* funkció is, amely a kiválasztott kereteket igazítja egy képzeletbeli vonalra. Így könnyebb szépen elhelyezni a kereteket. A leírásokat és az adatkereteket össze is kapcsolhatjuk, ha kijelölésük után a jobb egérgomb lenyomására felbukkanó vagy az *Edit* menüből a *Group* pontot választjuk.

Érdemes megjegyezni azt, hogy az *Options* menü segítségével többoldalas űrlapokat is létrehozhatunk *(Page/Add Page)*, illetve meghatározhatjuk a mezők sorrendjét *(Entry order)*. Ez utóbbi azért fontos, mert az adatbevitelkor alapértelmezés szerint a mezők megadásának sorrendjében lehet ugrálni a mezők között – ezt változtathatjuk meg tetszés szerint a mezők kívánság szerinti sorbarendezésével.

Az adatbevitel

Elkészültünk az űrlap szerkezeti és grafikai megtervezésével. A következő lépés az adatbevitel. Ezt az űrlap mentése után a *Data* gombra kattintva kezdhetjük meg. Megváltozik az eszközsáv: megjelenik az új rekord felvételére használatos *Add* gomb és a rekordok közti navigálásra szolgáló nyilak, alatta pedig a megtervezett űrlapunk, készen adataink (rekordjaink) fogadására.

Az adatbevitel során csak a megfelelő típusú adatokat (szöveg, dátum stb.) írhatjuk a mezőkbe, és érvénybe lépnek a mezők értékeire vonatkozó korlátozások is. Ha az adatbevitel során hiányosságokat tapasztalunk (például a neveknek nem elég a 20 karakter), akkor az adott rekord mentése után a *Form* gombra kattintva bármikor módosíthatjuk a kívánt mezőt. Meg kell jegyeznünk azt, hogy a mező hossza nem egyezik meg a keret méretével: a mező hosszát megnövelhetjük, de a keretet nem muszáj – legfeljebb csonkolódva jelenik meg benne az (egyébként teljes) információ.

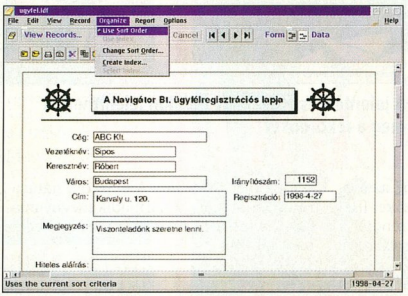

Az adatbeviteli módban már a kész űrlappal dolgozhatunk: rendezhetjük és indexelhetjük

A feltöltött adatbázis használata

Miután feltöltöttük adatokkal, az adatbázisunkban tetszőleges rekordot megkeresnünk a lapozónyilakkal és az adatbázis rendezési és indexelési lehetőségeit használva.

Alapbeállításban az adatbázis a felvitel sorrendjében tartalmazza az adatokat, de az *Organize/Change Sort Order* ponttal a kívánt mező(k) szerint emelkedő vagy csökkenő sorrendbe rendezhetjük – például cégnév vagy vezetéknév szerint – a rekordokat (ügyfeleink adatait).

Az indexelés is hasonló szolgáltatás, de itt a rendezésnek nevet adhatunk, és több indexet is használhatunk. A módosítható indexeket a program .MDX névkiterjesztésű file-okban tárolja a merevlemezen. Ezek a szolgáltatások egy bizonyos rekord kikereséséhez vagy a nyomtatás során lesznek hasznosak.

Ha az adatbázisba felesleges rekordok kerültek, azokat a *Record/Delete* menüponttal jelölhetjük ki törlésre. Ekkor még nem törlődnek véglegesen az adatbázisból, de alapbeállításban nem jelennek meg a többi rekorddal együtt. Amennyiben bekapcsoljuk az *Options/Display Delete* lehetőséget, a törlésre kijelölt rekordokat is láthatjuk – az ezekhez tartozó állapotsorban a dátum mellett a „Deleted" (törölve) felirat jelenik meg. Végleges törlésüket az *Options/Compact Deleted Records* menüponttal kezdeményezhetjük.

Nyomtatás

Többféle nyomtatási lehetőség közül választhatunk. Az űrlaptervezési (Form) módban kinyomtathatunk egy űrlapmintát adatok nélkül (Form Template) vagy az űrlaptervezési adatokat (Form Design Information) későbbi felhasználásra.

Ebben a módban az *Options/Page Setup* menüponttal nyomtathatunk címkékre is, ha a *Labels* gombot választjuk, ahol megadhatjuk a címkék nyomtatható felületének paramétereit (sorok, oszlopok és a címkék közti távolság). Érdemes a beállításokat a drága címkék helyett egy közönséges papíron tesztelni.

Az adatbeviteli (Data) módban eldönthetjük, hogy mely rekordo(ka)t szeretnénk nyomtatásban látni és milyen formában.

Körlevél készítésére is használhatjuk az adatbázisban tárolt adatokat – ennek végrehajtása megegyezik a sorozatunk *Varázsló a gép előtt* című részében leírt módszerrel.

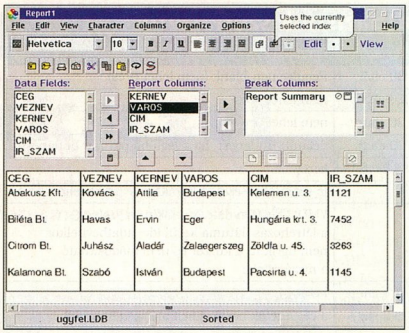

Ha egy bizonyos rekordot keresünk nagyméretű adatbázisban, akkor rendelkezésre áll a rekordkeresési funkció (Specify Record Select), amellyel az ismérveket megadva könnyen megtalálhatjuk a keresett rekordot

A jelentéskészítő program

A Report Writer program, amely adatbeviteli (Data) módban indítható, rekordjainknak áttekintésére, rendezésére szolgál. A *Report* menüben új jelentést készíthetünk, megjeleníthetünk egy korábban elmentett jelentést, vagy a jelentéskészítőre hagyatkozva új, alapbeállítás szerinti jelentést készíthetünk az adatbázisról. Ha adatbázisunkban sok rekord található, hasznos, ha azokat ismérveik szerint több szinten tudjuk csoportosítani. Erre való a jelentéskészítő – ekkor jön jól, ha korábban indexeltük az adatbázist.

A *Report* ablak szerkesztési (Edit) és megtekintési (View) üzemmódban működik. Az üzemmódok között a formázósávon látható gombokkal vagy a *File* menü hasonló pontjaival válthatunk.

A szerkesztési képernyő *Data Fields* listaablaka tartalmazza az adatbázis mezőit, amelyekből a nyilak használatával emelhetjük át a jelentésbe az oszlopok fejlécének kiválasztott mezőket (Report Columns). Az oszlopok sorrendjét a listaablak alatti nyilakkal határozhatjuk meg.

A harmadik, *Break Columns* feliratú lista alapbeállításban csak a jelentésösszesítőt (Report Summary) tartalmazza. Ez a lista határozza meg azt, hogy milyen ismérvek szerint csoportosítjuk a jelentést, illetve a kis ikonoknak megfelelő gombokkal azt, hogyan jelenjenek meg a csoportok eredményei. A listaablak alatti három gomb közül az elsővel nem jelenik meg összesítő. A második hatására külön sorban, a harmadik megnyomásakor a táblázat részeként jelenik meg az összesítő sor.

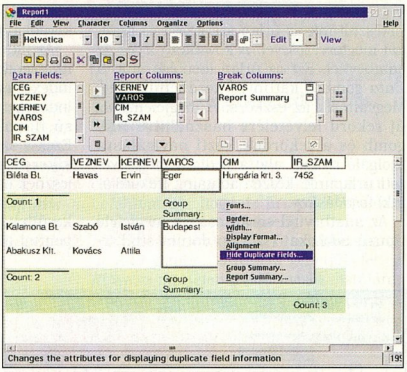

A jelentéskészítővel egy oldalon jeleníthetjük meg a rekordokat

Az adatok csoportosítása, rendezése

Ha korábban indexeltük az adatbázist (vagy ebben az ablakban az *Organize/Create index* menüpontot választjuk), nagyon könnyen leválogathatjuk a szükséges rekordokat. Ehhez elegendő kiválasztani a kívánt indexet (*Organize/Select index/Use*), majd az indexeléshez kiválasztott mezőt felvenni a Break Columns listára. Hatására a rekordok csoportosítva jelennek meg. Legfeljebb három csoportot kérhetünk.

Egy csoporthoz a három gombbal kérhetünk összesítőt. Az összesítők alapbeállításban a mezők összegét, számát és átlagát (Sum, Count és Average) jelenítik meg.

Néha persze ezek az információk nem szükségesek, vagy éppen nem értelmezhetők (például irányítószámoknál), ezért megadhatjuk, hogy milyen összesítések jelenjenek meg, illetve ki is kapcsolhatjuk őket az átlósan áthúzott kört jelző gombbal.

Az utolsó két nyomógombbal határozzuk meg azt, hogy milyen információ jelenjen meg a csoportösszesítőben (felső gomb) és a jelentésösszesítőben (alsó gomb).

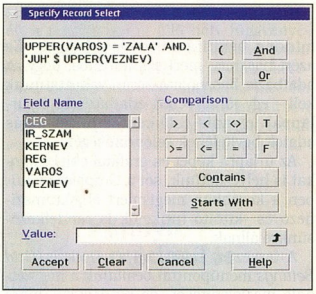

A csoportosítás és a rekordok formázása a jelentéskészítővel

Jelölőnégyzetekkel kapcsolhatjuk ki a számunkra szükségtelen összesítéseket és a legördülő listáról választhatunk elválasztóvonalat.

Ez így kicsit bonyolultnak tűnhet, a programot látva azonban rögtön kitűnik, hogyan működik a csoportosítás és az összesítés.

Czövek Gábor
julianus@compuserve.com

DIGITÁLIS FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

KODAK DC210

KODAK MEGAPIXEL egymillió pontos felbontás kedvező áron

KODAK FOTOPAPÍR TINTASUGARAS NYOMTATÓKHOZ **ÍRHATÓ CD** ARCHIVÁLÁSHOZ

Az elkészített képet
- Megnézheti TV-n
- Eltárolhatja PC-n
- Kinyomtathatja nyomtatón
- Beszerkesztheti dokumentumaiba (Word, Corel, stb.)
- Elküldheti E-MAIL-en

CÍMKENYOMTATÓK

6/9/12/18/24/36 mm széles színes, vízálló, öntapadó szalagok

Önállóan billentyűzetről, LCD-vel és/vagy Számítógépről Windows programmal használható készülékek

A címke tartalmazhat: vonalkódot, grafikát, szöveget, szimbólumokat, adatbázis adatot.

brother

Feliratozók már nettó 14.8 forinttól!

Budapest, 1149 Egressy út 5.
T./f.: 221-6779, 221-6772
Győr, 9024 Mónus I. u. 19.
T./f.: 96/414-411, Fax: 517-501

ÁFA nélküli árak!

DIT DIGITALTECHNIKA

DIGITÁL-TECHNIKA FOTÓ

Segítő kezet nyújtunk

Ön is kerülhet olyan helyzetbe, amikor örömmel fogadna egy segítő kezet. Olyan társat, aki valóban erős kézzel irányítja az eseményeket, aki szakértelmével, megértésével, gondoskodásával átsegíti Önt a nehéz pillanatokon.

FLAG Informatikai Rt.
1149 Budapest, Nagy Lajos király útja 127.
Telefon: 383-0155, fax: 221-5425
E-mail: flag@mail.matav.hu

Accelerátor Kft.

1065 Bp., VI. Lázár 10., az Opera mögött
Tel.: 302-0585, Árlista: 2-333-666/1298#
Nyitva: H-Cs:9-17.30, P:9-15.30
Áraink ÁFA nélküliek, 1 év garanciával
(Daewoo és MAG monitoroknál 3 év)

Mini / Baby / Nagy ATX	**4000 / 4400 / 11600**
Alaplap Tornado VIA TX / S2	*11000 / 14500*
Gigabyte T2 /TX2/TX3	*16200/16900/17400*
EDO ram 8/16/32	**2200 / 4000 / 7600**
SDram16/32/64/128	**4600/8500/19500/39000**
CD Cyber 24 / Imes 8	*10000 / 8000*
CD Pana 24 / Sony 24	*12000 / 13200*
Mitsubishi A-drive 120MB+lemez	**21900**
HDD St2,1 / 2,1se	*23600 / 24900*
HDD St 3,2 / 3,2 se	*27900 / 29000*
HDD 4,3st / FDD 1,44	*35000 / 3200*
Daewoo 14"dig / 15"	**28800 / 39900**
MAG 14" / 15"	**33000 / 45500**
Adlas/Viewpoint 14" / 15"	**25300 / 35000**
VGA S3 64V2 / Virge DX	*3800 / 6000*
CYBER Voodoo / Diamond	*25200 / 26300*
SB comp./SB 16/SB64	**2400 / 6000 / 12600**
Modem 33.6 belső / külső	*8600 / 11200*
Modem 55.6 belső / külső	*14000 /16000*
TB Malibu OEM /Daytona	*18300/34400*
TB Pinnacle / Fiji	**97800 / 72500**
SONY 2W/8R író / Pana 4/8	**65600 / 71000**
Írható CD TDK / Adlas	**400 / 350**

KOMPLETT KONFIGURÁCIÓK
Daewoo digitális monitorral, billentyűvel

Cyrix 200 MX/16M/2,1G	**96000**
Intel 200MMX/16M/2,1G	**102400**
Intel 233MMX/16M/2,1G	**108800**
Intel P II 233/32M/2,1G	**137600**
Intel P II 266/32M/2,1G	**147200**
Intel P II 300/32M/2,1G	**158400**
Intel P II 333/64M/4,3G	**233600**
HP 400/670/690	**27000/40500/57000**
HP 890/1120/6L	**76000/110500/89000**

98.05.11. Az árváltoztatás jogát fenntartjuk

Írható CD minden áron !
(...és minden mennyiségben)

Írható CD-k egyéni felhasználóknak, viszonteladóknak és archiválóknak !

BestMédia (ezüst-kék): 320.-
Natúr (zöld-arny): 280.-
(mindkét CD-re garancia !)
TDK (etüst-kék) : 340.-
(1998. május 04-i árak alapján)

Gépátépítés, bővítés

Elavult gépét, gépparkját korszerűsítjük, bővítjük folyamatosan is, karbantartással, garanciával !

"A Computer" üzletek:
1062 Budapest, Aradi u. 22.
Tel.+Fax: 269-4093
2890 Tata, Almási út 2.
Tel.+Fax: 34/382-382

Az első nem ember felhasználó

Egy Kokó nevű gorilla (1) az első élőlény, aki az emberen kívül használja az Internetet. 25 éve tanulja az amerikai siketek gesztusnyelvét. Jelenleg mintegy 1000 jelet használ sikerrel, és 2000 szót ért. Oktatója, dr. Francine Patterson tolmácsolt közte és az Internet érdeklődő közönsége között az AOL egyik „társalgójában".

Amerikai népszámlálás

Sajnos nem arról számolhatunk be, hogy a 2000-es amerikai népszámlálást on-line (is) tartanák. Adatbiztonsági problémák miatt az adatokat hagyományos módszerrel gyűjtik. Az egyes emberekre vonatkozó adatokat 72 évig zárolják, csak az összesítéseket hozzák nyilvánosságra. Az elektronikus módszerek erre még nem alkalmasak – és pont ez az érdekes.

Apache

Milliomosok

A Netcraft (2) havonta lekérdezi az összes Web site-ot, hogy milyen Web-szerver szoftver fut ott. Az áprilisi felmérésben 2 215 195 szerver adatai szerepelnek. 48%-kal az Apache vezet, és átlépte az egymilliós számot is: 1 059 868 site-on fut Apache gyártmányú szerver. A második legnagyobb a Microsoft, a harmadik a Netscape, annak is az Enterprise szervere. A fennmaradó 25%-on rengetegen osztoznak, például az NCSA, a RapidSite, a Stronghold, a WebSitePro és a WebStar. További adatokat a Netcraft site-ján találhatunk.

AT&T

Frame Relay-kimaradás

A megbízhatóságáról ismert AT&T Frame Relay szolgáltatása 20 órán át nem működött, aminek következtében például a Wells Fargo bank ATM-jeinek mintegy fele is működésképtelen volt. Két Cisco Stratacom 8600 kapcsoló között szűnt meg először a kapcsolat, majd ez az – akkor még nem ismert – „kór" terjedt szét a hálózatban. Az AT&T minden egyes vevőjétől külön bocsánatot kért, és azt ígérte, hogy addig nem kér pénzt a Frame Relayért, amíg nem találják meg a hiba okát, és nem biztosítja be magát ellene. Ez a nagylelkű kijelentés nem volt kockázatmentes, de néhány nap alatt rábukkantak a kimaradást okozó szoftverhibára, és nagyjából két hét múlva már újra számláztak. Az AT&T mintegy 1 milliárdos éves bevételre tesz szert ezen a piacon (amivel 50% részesedést ér el) – ez hozzávetőlegesen 2%-a az egész cég bevételének. A Frame Relayt elsősorban kritikus hálózati műveletekre használják, ezért terelődött nagy figyelem erre a szokatlan méretű kimaradásra.

Egyesült Királyság

Mobil áremelkedések

A korábbi, 1949-es törvény alapján a frekvenciák használati díját a Radiocommunications Agency adminisztratív költségei alapján állapították meg. Most viszont érvénybe lép egy olyan új törvény, ami annak alapján állapítja meg a díjat, hogy mennyi az értéke egy-egy frekvenciának. Az USA-ban divatos „frekvencialicitek" intézményét nem honosítják meg, mert a túlhajtott licitálásba a részt vevő cégek is beleroppanhatnak. Az új törvény azt eredményezi, hogy mind a négy brit szolgáltató (Cellnet, One-2-One, Orange, Vodafone) frekvenciadíjai 120%-kal emelkednek. Egyelőre nem világos még, hogy ebből mennyit terhelnek a felhasználókra. Mindenesetre ha Nagy-Britanniában készülünk mobiltelefonálni, érdeklődjünk a díjakról, mert komoly meglepetés érhet bennünket.

Keresési tipp

Júniusi tippünk file-ok keresésére vonatkozik. Ha már tudjuk egy file nevét (vagy legalább egy részét), akkor két helyen érdemes keresgélni. Az egyik a *http://ftpsearch.ntnu.no*, amely egy sokféleképpen beállítható, nagy adatbázisú rendszer. A másik a március vége óta új helyre költözött, és a *http://kereso.nyszki.hu* címen található site, amely a magyar FTP archívumokat kutatja át.

FCC döntés

Internetes telefon

Az internetes telefon eleinte rossz minőségű volt, és csak két számítógép között működött. Az USA-ban ma már lehetséges két köznapi telefon közötti távolsági hívást úgy lebonyolítani, hogy a távolsági rész az Interneten megy. A normál távolsági hívás drága, mert a távhívást szolgáltató cégnek hálózathasználati díjat kell fizetnie a helyi cégnek. Az Internet-szolgáltatók (ISP-k) eddig ezt nem fizették, ezért az FCC (3) (Federal Communications Commission) azon gondolkodott, hogy megváltoztatja ezt az egyenlő versenyhelyzet érdekében. Az elképzelést végül elvetették.

Hambrecht & Quist

WebCensus

A Hambrecht & Quist (4) befektetőcég és a LinkExchange hirdetői hálózat közös felmérése kimutatta, hogy sokan már több időt töltenek az Internettel, mint a tévével. A különböző médiákra fordított időben átlagosan 31% jutott a Netre, 29% a tévére, 24% a rádióra és 16% a nyomtatott médiumokra. Nemcsak a nézettség konvergál, hanem a technológia is. Nemrégiben bejelentették például, hogy az Intel Intercast szoftverét integrálják a Microsoft WebTV-be, ami pedig része a Windows 98-nak.

MCI hálózat

Növöget...

Az MCI az Internet egyik legnagyobb gerinchálózatát a Lucent TrueWave optikai szálakkal szövi tovább. Ez jelentős tény, mert – nem csak – az MCI szerint a TrueWave szálak a jelenleg kapható legjobbak. Az MCI hálózata egyébként 80 Gbit/s sebességű.

Az üzlet az üzlet

iCat: kis boltok

Az iCat (5) egyedülálló ajánlattal állt elő azoknak, akik csak egy kisebb boltot szeretnének nyitni a Weben. A virtuális bolt minden szükségessel fel van szerelve: GUI, bevásárlókocsi, keresés, hitelkártya-ügyintézés, szállítási költségek kiszámítása. Tízféle áruig a szolgáltatás ingyenes, 50-ig 49 dollár havonta, és a 3000-féle árut kínáló boltoknál is csak 299 dollár. Az iCat sokféle céggel bizonyította már be, hogy otthon van a webes kereskedelemben: a Bloomingdale-lel, a Volkswagennel és a Coca-Colával. A mostani iCat Commerce

Online vállalkozáshoz is sok partnert sikerült találnia: C|Net, Cybercash, DejaNews, Netcentives, Submit it, UPS, WiseWire.

Intraware Compariscope

A Compariscope (6) egy rendkívüli alapossággal elkészített összehasonlító rendszer. Beállíthatjuk, hogy mely termékek szerepeljenek, milyen szempontoknak milyen súlyt adunk, és már nézhetjük is • az összesítést.
Egy hátránya van a site-nak: viszonylag drágán mérik a szolgáltatást. Persze ha nagy összegű beruházásról van szó, akkor az előkészítésbe ez is belefér. Ehhez illeszkednek

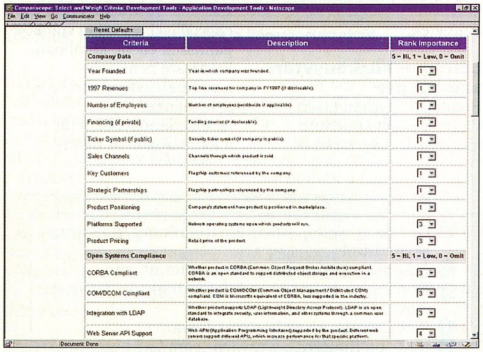

Intraware Compariscope: aprócska részlet az óriási adathalmazból

miatt –, de egy meglévő CD-hez további licencek vásárlása nem ütközik semmilyen akadályba.
A nagy cégek eddig is probléma nélkül vásárolhattak további licenceket. A kis és közepes cégek pedig mostantól fogva az Internet segítségével a NECX-en keresztül vásárolhatnak licenceket.
A NECX (7) az egyik legrégebbi on-line számítógépes áruház.
A programban többek között részt vesz a Microsoft és a Visio is.

Netscape WebMail

Sok ottlap tulajdonosa szeretné elérni, hogy a szörfözök minél többször látogassanak el lapjára. Erre jó eszköz az ingyenes

a termékcsoportok is: szerverek, alkalmazásfejlesztés stb. A site rendszeresen változó témában bemutatásképpen ingyenes termékösszehasonlítást is kínál.

NECX: szoftverlicencek

Bár legtöbbször nem lehet on-line módon szoftvert vásárolni – elsősorban sávszélességi problémák

e-mail-szolgáltatás, mert ezt olvasni viszonylag sűrűn visszajárnak a kuncsaftok.
A DejaNews-nál ez kísérleti stádiumban tart, és a Netscape is beindított egyet, WebMail néven, melyet a hasonló szolgáltatások közül leginkább az automata válaszadás és az üzenetek automata nyersfordításának lehetősége emeli ki. Emellett a Netscape ottlapján,

a Netcenteren valószínűleg saját Internet-kereső indul. Sokak szerint mindezzel a Netscape késett egy-két évet: akkor kellett volna beindítani a Netcentert, amikor még toronymagasan az ő böngészője vezetett, és az emberek automatikusan a Netscape ottlapján kezdték a böngészést.

Spam, spam, spam...

Spamellenes moratórium

Van egy mintegy 30 fős, laza szerveződésű csoport, melynek tagjai naponta 1–4 órát csak azzal töltenek, hogy törlik a spamet a Usenet csoportokból. Bejelentették: meghatározatlan időre felfüggesztik a tevékenységüket – ebből mintegy két hét lett. Ennek egyik oka, hogy a spam a Usenet forgalmának 40%-át teszi ki, és a törlésükre kiadott üzenetek is ugyanekkora forgalmat generáltak.
A moratórium célja az volt, hogy az ISP-ket spam-szűrők telepítésére kényszerítsék. Két hét után abbahagyták a „sztrájkot", és úgy minősítették, mint ami nyomot hagyott maga után.

Megoldás?

A spam koronázatlan királya, Sanford Wallace érdekes megoldást gondolt ki. Fizet az ISP-knek, hogy elfogadják az e-mailben érkező hirdetéseket, az ISP-k pedig kedvezményeket adhatnak a vevőiknek, ha elfogadják a kéretlen leveleket. Wallace arra kérte a tíz legnagyobb spamellenes aktivistát, hogy fogadják el ezt az ajánlatot. Ennek fejében ő is támogatná a készülő spamellenes törvények közül az egyik legkeményebbet, a Netizens Protection Actot. E törvényterv értelmében minden felhasználót minden egyes kéretlen kereskedelmi levélért

500 dollár illetne meg. Két héttel később Wallace kijelentette, hogy visszavonul. Új cége, a GTMI az itt leírt feltételek szerint működik tovább, és Wallace továbbra is támogatja a törvénytervezetet.

Biztonság a Neten

T-Online betörés

Két 16 éves tinédzser bejutott a T-Online rendszerébe. Pénzügyi adatokat loptak el, melyeket – állításuk szerint – nem tartottak meg. Szerintük a Deutsche Telekom ISP-jének biztonsági rendszere rendkívül primitív volt. A DT annyival reagált az esetre, hogy súlyosnak tartják az esetet, és megerősítik a biztonsági intézkedéseket.

ICSA TruSecure

Az International Computer Security Association (volt NCSA) azért találta ki a TruSecure szolgáltatást (8), mert egy felméréséből félelmetes adatok derültek ki. Kétszáz szervezetet tekintettek át a kis cégektől a Fortune 500 listán szereplő óriáscégeken át a szövetségi hivatalokig mindenfélét. Ezek 93%-ának komoly biztonsági hiányosságai voltak a tűzfalak ellenére is.
Az ICSA TruSecure szolgáltatás keretében felmérik a problémákat, megoldási javaslatokat tesznek, kiértékelik a megoldás teljesítményét, hitelesítik azt, és időnként újra ellenőrzik. A szolgáltatás csak a hálózat határára vonatkozik – márpedig azt jól tudjuk, hogy bár a legtöbb nagy port felverő esetben külső eredetű volt a támadás, az igazán komoly veszélyt a belső biztonság hiánya jelenti.

Új technológiák

HTTP-NG

A HTTP-NG könnyebben kiterjeszthető és sokkal intelligensebb protokoll lesz, mint a jelenlegi HTTP.

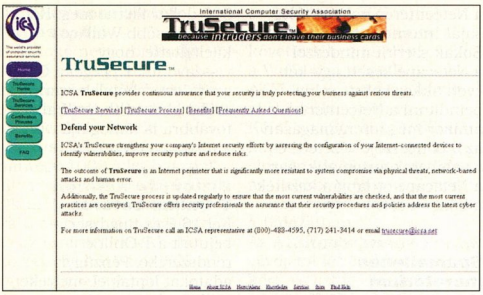

ICSA TruSecure: biztonsági problémák mindenütt

A DCOM-ból és a CORBA-ból ismerős lehet az egyes objektumok elnevezése és tipizálása. Ennek segítségével az objektumalapú alkalmazásokat könnyebben lehet például helyben cache-elni. A bővíthetőséget viszont a HTTP 1.1-be is beépítik, megjelenik a Mandatory névre keresztelt kiegészítés. Ezzel egyedi fejléc-információkat építhetünk a Web site-unkba. A HTTP-NG első szerver-kliens próbapéldánya már a nyáron megjelenik, de a protokoll valószínűleg csak jövőre lesz kész. A Mandatoryból viszont hamarosan RFC, azaz kváziszabvány lesz.

SMIL

A Synchronized Multimedia Integration Language (SMIL) 9 egy XML-es alkalmazás. Mindenfajta multimédiás elemet megjeleníthetünk segítségével, és mint neve is sugallja, ezeket szinkronizálhatjuk is. Az egyes elemeket URL-ekkel érjük el, nem kell beágyazni őket az oldalba, így újrahasznosíthatók. A szabványt rengetegen üdvözölték. A RealNetworks, a RealAudio és a RealVideo készítője például kiemelte, hogy a SMIL képességeinek 90%-át mindössze két taggel valósítja meg (parallel, illetve sequential). A torontói Digital Renaissance *T.A.G.* (Temporal Annotation Generator) szoftvere máris támogatja az SMIL-t.

PGML

A Precision Graphics Markup Language-et 10 az Adobe nyújtotta be szabványosításra a W3C-hez. Ezt támogatja az IBM, a Netscape és a Sun is. A PGML célja, hogy vektorgrafikát helyezhessünk el egy oldalon. Az Adobe PostScripten és PDF-en alapszik, és kompatibilis az XML-lel, a CSS-sel és a DOM-mal.

Internet és jog

Alta Vista az AltaVista ellen

Az angol Alta Vista 11 cég könyveket, filmeket és más médiumokat árul Európában és az USA-ban. Az USA-ban 1996. március 22-én nyújtotta be a védjegykérelmét, és 1997. szeptember 2-án kapta meg. A Digital cég egyik közismert leányvállalata, az AltaVista Internet Software Inc. 12 négy védjegyregisztrációt kapott meg 1997. március 25. és 1998. január 20. között. Az Alta Vista szerint az AltaVista név alkalmas a vásárlók megtévesztésére, különösen azért, mivel az AltaVista az Amazon.com segítségével már könyveket is árul. Ezért arra kéri a bíróságot, hogy semmisítse meg az AltaVista védjegyeit.

Hollandia: lehallgatás

A holland felsőház már elfogadta, és ha az alsóház is elfogadja, kötelezik a telekommunikációs szolgáltatókat arra, hogy lehetővé tegyék a lehallgatást. A törvény hasonlít az USA-ban 1994-ben bevezetett törvényre (Communications Assistance for Law Enforcement Act, CALEA). A probléma ott van, hogy egyre inkább elmosódik a határ az adat- és a hangszolgáltatás között. Ha egy ISP vezetékét lehallgatják, akkor ott bizony nemcsak e-maileket olvashatnak el. A vita a polgárjogok és az állambiztonság között az elektronikus világban is zajlik, és mivel ez a határtalan kommunikáció világa, itt még hevesebben csapnak össze a nézetek.

Loudoun közkönyvtár: szűrési per

Hatalmas figyelem kíséri Virginia állam Loudoun megyei közkönyvtárának esetét. Itt a publikus gépeken az Internet-hozzáférést az X-Stop szűrőszoftverrel korlátozták. Ezt az ACLU és más polgárjogi szervezetek alkotmányellenesnek tartják. A bíró, Leonie Brinkema most visszautasította a megye azon kérését, hogy ejtsék a vádat. Így csak most kezdődhet el a per. A könyvtár védőinek azonban rendkívül nehéz dolguk lesz, mert Brinkema mostani és a Legfelsőbb Bíróságnak a CDA (Communications Decency Act, „illetlenségi törvény") megsemmisítésére vonatkozó ítélete már darabokra szedte az összes lehetséges érvet.

Massachusettsi „feketelista"

Massachusetts állam lakói júliustól az Interneten is megnézhetik 13, hogy a vízvezeték-szerelőjük rendelkezik-e a megfelelő engedéllyel, és vajon voltak-e panaszok ellene korábban. Ez persze nemcsak a vízvezetékszerelőkre lesz igaz, hanem az ingatlanügynököktől a fodrászokon át mind

1. Gorilla a Neten: www.envirolink.org/kokotran-script.html
2. Netcraft site-felmérés: www.netcraft.com
3. Döntés az internetes telefondíjakról: www.fcc.gov
4. WebCensus: www.hamquist.com
5. iCat „bolthálózat": www.icat.com/
6. Compariscope: www.intraware.com/compariscope
7. Szoftverlicenc on-line: www.necx.com/
8. TrueSecure szolgáltatás: www.icsa.net/trusecure
9. Synchronized Multimedia Integration Language: www.w3.org/TR/PR-SMIL
10. Precision Graphics Markup Language: www.w3.org/submission
11. Alta Vista contra...: www.altavista.co.uk
12. ...AltaVista: altavista.digital.com
13. Massachusettsi „feketelista": www.state.ma.us/reg/
14. CIA site gyerekeknek: www.odci.gov/cia/cia-kids/safe.html
15. Bogaras ötlet: www.liveinit.earthlink.net
16. DVD-téka: www.netflix.com
17. A 2000. év problémájáról kisvállalkozásoknak: www.sba.gov/y2k

a 800 ezer mesteremberre. Nem ez az első állam, amelyik különféle nyilvános ügyet, hanem minden egyes képért külön büntetést róttak ki.

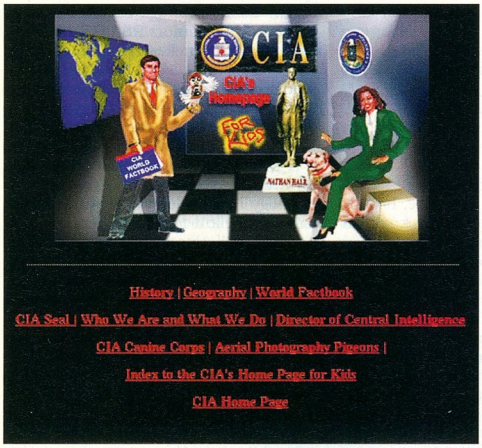

CIA Kids: földrajzi ismeretek a kémszervezettől

adatbázisokat tesz a Netre. Több helyen a szexuális zaklatásért nyilvántartásba vettek listája is elérhető. Mindez azonban polgárjogi kétségeket vet fel – a nyilvántartások hibái, amelyek sokat árthatnak egy-egy embernek, bekerülhetnek az on-line keresőszoftverekbe és a hibajavítás meglehetősen nehézkessé válik.

Playboy-plágium

A Five Senses Productionst 3,74 millió dollárra büntették, és eltiltották attól, hogy a Playboy képeit használja. Az, hogy valakinek megvan a lehetősége arra, hogy egy Playboyból beszkennelt képet a hálózatra tegyen, még nem jelenti azt, hogy joga is van erre. Különösen nem arra, hogy 7475 ilyen képpel nyisson előfizetős site-ot. A bíróság mindenesetre 500 dollár kártérítést ítélt meg a Playboy javára minden egyes képért.
Nagyon fontos: nem egyetlen jogsértésnek tekintették az A Playboy egy másik pert is megnyert. Itt egy hongkongi site a megfelelő META tagekbe írta be a Playboy nevet, így a keresők oda is irányították a felhasználókat. Viszont egy másik, hasonló pert elvesztett egy hajdani Playmate-tel szemben.
A Playboynak van saját fizetős site-ja, inkább ott szeretne minél több látogatót fogadni.

Rossz vicc

Meglehetősen rossz viccet sütött el valaki, akit a rendőrség még keres.
A GeoCitiesre feltett egy olyan oldalt, melynek címe: Kiknek és hogyan kell meghalniuk. Egy bizonyos iskola 300 tanulója szerepelt a listán, nyilván az évkönyvekből véve.
A legtöbb gyerek nevetett rajta, de a szülők már kevésbé. A site alkotója sem biztos, hogy nevetni fog, ha 300 rendbeli (!) halálos fenyegetés vádjával bíróság elé állítják.
Ezeket az eseteket azért ismertetjük, hogy tudatosítsuk: az Internet a valós világ része, a törvények itt is ugyanúgy érvényesek!

Érdekes site-ok, szolgáltatások

CIA site gyerekeknek

A CIA új site-ja 14 gyerekeknek is érthető módon magyarázza el, hogy mi is ez az ügynökség, és milyen munkát végez.
Az ottlap többek között két dologra is bátorítja a gyerekeket: használják a számítógépet, és tanulmányozzák a földrajzot.
Az átlagos amerikai felnőtt földrajztudása egy európai négy-hatéves gyerekével lehet egy szinten. Az ottlap számunkra a CIA hamis mítoszát segít szétoszlatni: ez is csak egy kormányhivatal a rengeteg közül. (Nincs is saját domainje.)

Bogaras ötlet

Egy Los Angeles-i rádióadó egyik versenyének győztese egy új, 98-as VW bogarat nyerhetett. A négy döntősnek DJ asszisztense, aki 113 kilós és meglehetősen kibírhatatlan alak. És ezt az egészet élőben közvetítették a Weben 15, hogy az egész világ láthassa...

DVD-téka

A NetFlix site-ján DVD lemezeket lehet bérelni és vásárolni (sajnos egyelőre csak az USA-ban). A CEMA (Consumer Electronics Manufacturing Association) szerint mintegy 400 ezer lejátszó van a piacon.
A NetFlix 16 egyik kedves vevőcsalogató trükkje, hogy a bérelt lemezt meg is lehet tartani némi pluszpénzért. Mellesleg úgy tűnik, hogy a Divx, ami szintén bérelhető DVD-féleség lett volna, nem tud megkapaszkodni a piacon.

SBA Y2K site

Az amerikai kormányzat kisvállalkozásokat támogató hivatala, a Small Business Administration (SBA) a 2000. év problémájával (Y2K) foglalkozó oldalt nyitott 17. Y2K-s site-ból annyi van már,

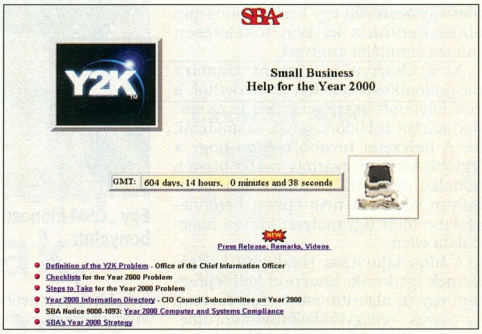

A 2000. év problémájáról kisvállalkozásoknak

be kellett költöznie egy napra a kocsiba. Aki a legtovább bírta, az nyerte a versenyt. Minden három órában tíz perc szünetet tartottak. Egyetlen „apróság" nehezítette a dolgot: az egyik mint égen a csillag. Azért írunk mégis róla, mert az SBA 23 millió kisvállalkozásnak kíván hathatós segítséget nyújtani...

Négyesi Károly

Dolly után szabadon

A digitális kommunikáció világában csak titkosítás nyújthat védelmet az adattolvajok ellen. Emiatt kritikus pont e titkosítás.

A Smartcard Developer Associationnek (SDA) két kódolási szakember segítségével sikerült lemásolnia egy GSM SIM kártyát (Subscriber Identity Module – előfizető-azonosító modul), ami készítőinek szándéka szerint másolhatatlan. A SIM kártya az az aprócska kártya, amit a GSM rádiótelefonokba be kell helyezni ahhoz, hogy telefonálni tudjunk velük.

A kártya tartalmaz többek közt egy titkos előfizetői azonosítót is, ami alapján a szolgáltató el tudja dönteni, hogy hova számlázza a beszélgetés költségét. A SIM egy kódolt protokollon keresztül igazolja magát a központ felé, de magát a kódot sohasem adja ki.

A kutatók ebben a titkos protokollban találtak egy komoly hibát, ami lehetővé tette számukra, hogy alig 8 óra alatt kitalálják az általuk tesztelt kártya titkos kódját. A kód ismeretében már egyszerű volt egy kéziszámítógépre elkészíteniük a kártyát tökéletesen utánzó (emuláló) szoftvert.

Az új „kártya" a központ számára megkülönböztethetetlen az eredetitől, a vele folytatott beszélgetéseket is az eredeti kártya tulajdonosának számlázzák ki. A helyzetet tovább rontja, hogy a legtöbb központ gyártója vakon bízva a kódolás nyújtotta biztonságban, semmilyen védelmet nem épített berendezéseibe több ugyanolyan kártya használata ellen.

A hiba kijavítása rendkívül költségesnek igérkezik, hiszen ki kell fejleszteni egy új algoritmust, le kell cserélni az összes – világviszonylatban körülbelül 80 millió – SIM kártyát olyanra, ami e szerint működik, és módosítani kell az összes azonosító szerver szoftverét.

- www.scard.org
- CD-nk \CIKKEK könyvtárában megtalálható a COMP128 algoritmus C nyelvű implementációja

Az egyik amerikai GSM-szolgáltató, az Omnipoint már be is jelentette, hogy le fogja cserélni az előfizetői kártyáit olyanra, ami biztonságosabb saját azonosítási algoritmust fog használni.

Részletek

Érdemes egy pillanatra elidőzni a kriptoanalízis alapjainál. Ez a tudományág azzal foglalkozik, hogy a titkosított üzenetekből megpróbálja visszafejteni az eredeti üzenetet.

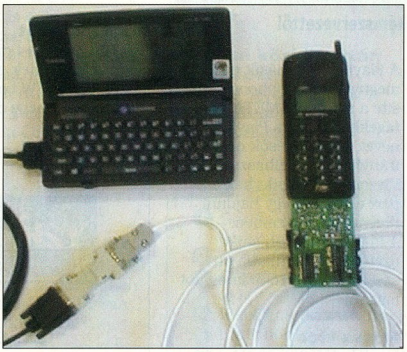

Egy „GSM-klónozó kézikészülék": nem is olyan bonyolult

A közhasznú titkosítási algoritmusok csak annyit garantálnak, hogy a titkos üzenet megfejtéséhez nagyon nagy számítási teljesítményre van szükség, de ha ez rendelkezésre állna, akkor szinte minden kódolás megfejthető lenne. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha jó az eljárás, és elég hosszú a kulcs (általában legalább 64 bites), a jelenlegi számítógépes háttérrel évekbe vagy évtizedekbe kerülne a dekódolás.

Három esettel találhatja szembe magát egy kódfejtő. Az első, hogy csak a kódolt üzenetet ismeri. Ebben az esetben nagyon nehéz a dolga. A második, gyakori eset, hogy ismer néhány kódolatlan üzenetblokkot és ezek kódolt változatát. Például az RSA DES és RC5 kihívásai is ilyenek. Ezeknél megadták a kódolt szöveg első mondatát. A harmadik eset: a támadónak teljes hozzáférése van a kódolóhoz és/vagy a dekódolóhoz, így tetszése szerint generálhat kódolatlan/kódolt blokkpárokat.

A kérdés a legtöbb esetben az, hogy mi a kódoláshoz használt jelszó vagy az, hogy hogyan lehet gyorsan a jelszó ismerete nélkül is visszafejteni az üzeneteket. Jó algoritmusok esetén ez utóbbi nem járható út, a „brute force" (nyers erő) módszerével mindenképpen végig kell próbálgatni az összes kulcsot, amíg rá nem lelünk a megfelelőre. Ez még abban az esetben is igaz, ha maga a kódoló rendelkezésünkre áll! Ügyes fogásokkal lerövidíthető az egyes kulcsok kipróbálásának időtartama, de ha elég hosszú a kulcs, ez végeredményben nem sokat számít.

Azt csak az idő dönti el, hogy jó-e egy algoritmus. A manapság használatos kódok (DES, RC5, IDEA, RSA) annak köszönhetik sikerüket, hogy a tervezésük óta eltelt több év vagy több évtized alatt senkinek sem sikerült feltörni őket. De ez csak valószínűsíti, és nem garantálja azt, hogy feltörhetetlenek.

A GSM bukása

A GSM szabvány az A3A8 algoritmus egy speciális változatát, a COMP128-at javasolja az előfizetői kártyák azonosítására, de emellett lehetőséget ad más eljárások használatára is. Eddig szinte az összes telefontársaság a javaslatot követte.

Az algoritmus pontos részletei szigorúan titkosak. Elvileg csak az érintett gyártók férhetnek hozzá. Az SDA több hónapos munka árán szedegette össze az algoritmus részleteit nyilvánosan hozzáférhető forrásokból és a gyártóktól kiszivárgott információk alapján. Miután kitartó próbálgatással kisakkozták a hiányzó információkat, David Wagnerhez és Ian Goldberghez, a Ber-

keley Egyetem *Internet Security, Applications, Authentication and Cryptography* (ISAAC) csapatának kutatóihoz fordultak.

Wagner és Goldberg alig két óra alatt felfedezett egy olyan hibát a kódoló eljárásban, ami lehetővé tette számukra, hogy viszonylag kevés próbálkozással feltörjék a kódot. A szakmai részletek megtalálhatók az SDA ottlapján. Röviden arról van szó, hogy az eljárás bizonyos biteket nem kever össze eléggé, így túl jól követhető a kódolás menete.

A kód megfejtéséhez körülbelül 150 ezer azonosítási kérést kell intézni a kártyához, ami körülbelül 8 órát igényel. A válaszok ismeretében a titkos azonosító megfejtéséhez már csak elenyésző számítási kapacitás szükséges.

A kutatók közvetlenül a kártyához intézték a kéréseket egy kártyaolvasón keresztül, azaz módszerükhöz szükség volt az eredeti kártyára. Ez jócskán csökkenti az illetéktelen klónozás veszélyét, mert ha nem veszítjük el a kártyát, biztosak lehetünk benne, hogy nem tudja senki sem lemásolni. A baj az, hogy nem kizárt, hogy a telefonon keresztül is meg lehet ismételni a támadást. Ebben az esetben bármelyik bekapcsolt telefonban elhelyezett kártya kódját ki lehetne deríteni egy rádió adó/vevő segítségével. Eddig ez még senkinek sem sikerült, de azt sem meri senki bizton állítani, hogy lehetetlen.

Az SDA még egy érdekességet talált a GSM kártyák vizsgálatánál. Kiderült, hogy a beszélgetések titkosítására (lehallgatás elleni védelmére) alkalmazott kódolásnál a 64 bites kulcsból csak 54 bitet használnak a telefontársaságok (a maradék 10 bitet 0-kkal töltik fel). Ezzel nagy mértékben (3 nagyságrenddel) csökken a feltöréshez szükséges idő. Mivel más aligha profitál a lebutításból, feltehetően a kormányok nyomására alakult ki ez a szokás.

A tanulság

Sajnos nem ez volt az első ilyen eset, és aligha ez lesz az utolsó. Időről időre bebizonyosodik a több szem többet lát elve: csak a mindenki számára hozzáférhető és ellenőrizhető módszerek működnek igazán jól. Mi több, a titkos rendszerek csak nagyon ritkán sikerülnek biztonságosra. A Microsoft, a Netscape, sőt még a Sun is tudna mesélni a hibásan programozott titkosító algoritmusokról, amelyek hibáira csak szorgalmas kívülállók útján derült fény.

Igazából szinte sohasem indokolt, hogy a jól bevált titkosítási algoritmusok helyett saját módszert dolgozzunk ki. Ennek az egyetlen előnye az lehet, hogy ha sikerül titokban tartani az algoritmust (ez a próbálkozás a GSM bizottság esetében látványosan kudarcba fulladt), akkor egy *picit* nehezebb a kódolt üzenetek megfejtése. Amíg azonban egyetlen kódoló szoftver vagy hardver is nyilvánosan hozzáférhető, azt egyszerűbb lesz visszafejteni, mint a kód felől elindulni. A szoftverek visszafejthetőségét aligha kell tovább ragoznom, azt pedig, hogy a hardvereket milyen könnyű másolni, jól illusztrálja a 70-es és 80-as évek teljes szovjet számítógépipara. Általában elmondható, hogy egy algoritmus titokban tartása sokkal nagyobb veszéllyel jár, mint amennyit nyerhetünk általa.

Nem csak a titkos eljárásoktól kell óvakodni – általában nem is érdemes szóbaállni ezek kiötlőivel –, hanem minden olyan új megoldástól, amit még nem próbált legalább pár tucat szakember – sikertelenül – feltörni. Az esetek túlnyomó többségében még az sem feltétlenül szükséges, hogy a világ legjobb szakembereit nyerjük meg ügyünknek, hiszen a GSM kódolás hibáját is játszi könnyedséggel, jól dokumentált módszerekkel sikerült megtalálni.

Ahogy világszerte gombaként szaporodnak az elektronikus boltok, és egyre több bank kacérkodik az Internettel, közös üggyé kezd válni a megbízható titkosítás. Érdemes tehát tanulni minden botlásból, hogy ne kerülhessen sor újabb hasonló ballépésekre.

Remélhetőleg a GSM-bizottság is jobb belátásra tér, és a COMP128 helyét átvevő új azonosítási módszert vagy módszereket már nyilvánosan fogja kifejleszteni.

Kerecsen Tamás

LaserJet 5000

16 lap/perc
A3 papír méret
1200 dpi felbontás
PostScript

380.000.-

Jönnek,
látnak,
győznek!

HEWLETT PACKARD
BUDA
SZAKÁRUHÁZ

LaserJet 4000

16 lap/perc
1200 dbi felbontás
PostScript
Hálózati opció

282.900.-

1111 Budapest, Bartók Béla út 18.
Tel./Fax.:166-5224, 166-6249, 166-6257, 166-7405
E-mail:Bartok@libra.hu
Nyitva: hétköznap 9.30-17.30

Az 1998 április 4-el nettó árainkra vonatkozik. Árváltoztatás jogát fenntartjuk.

Shannon új tétele?

Az 56 kbit/s-os sebességű modemtechnológia új távlatokat nyitott a kapcsolt vonali adatátvitel területén: megdőlni látszik Shannon tétele.

Korábban a modemkommunikációs ipar meg volt győződve, hogy kapcsolt vonali környezetben a modemek sebességét Shannon tétele 33,6 kbit/s-ra korlátozza. Az ebből a tételből levezetett elméleti határérték valahol 35 kbit/s környékén van. A technológiai fejlődés azonban lehetővé tette, hogy e törvényszerűség érvényességi körét átértelmezzük, és a fizikai törvények szabta korlátokon belül mégis nagyobb sebességeket érjünk el. Ezt az átértelmezést mutatjuk be az alábbiakban.

Modem-alapok

Mielőtt megvitatnánk az új 56 kbit/s-os (56 kilobites, 56k-s) technológia lényegét, nézzük meg, hogyan működik egy hagyományos beszédsávi modem. A beszédcélra használt telefoncsatorna sávkorlátozott, az általánosan elfogadott 300 Hz és 3400 Hz közötti átviteli sávszélességgel. A modemtechnikában használt modulációnak szükségszerűen ebben a sávban kell működniük. A régebbi modemek által megvalósított modulációk (például FSK, V.21, Bell 103) esetén, melyek az adatok átvitelére szintén ezt a frekvenciasávot használják, az átvitt információ sűrűsége kicsi volt. Az 1 Hz sávszélességre eső bitek száma jellemzően egynél kevesebb volt. A kvadratúra amplitúdó moduláció (QAM) megjelenésével a növekedés szembetűnő: az információ sűrűsége Hz-enként akár több bit is lehet. A QAM egyszerre modulálja a vivő amplitúdóját és fázisát. Minden egyes amplitúdó- és fázis-kombináció egy „szimbólumot" jelent. Általános esetben egy szimbólum több bitet takar, és a bitek hordozzák azt az információt, amit az adó oldalról a vevő oldalra szeretnénk továbbítani.

Az adatátvitel hőskorában, amikor J. M. E. Baudont 1875-ben feltalálta az ábécé ötbites kódolását, ezek az 5 bites minták ténylegesen egy szimbólumot jelentettek. Az ő tiszteletére nevezték el a szimbólumátvitel sebességének mértékegységét baudnak (1 baud = 1 szimbólum/s). A ténylegesen átvitt adatbitek száma nem egyezik meg az átvitt szimbólumok számával, és az ebből fakadó félreértés sajnálatosan továbbra is jelen van a műszaki szóhasználatban. Gyakran emlegetik a modemeket 14 400 baudosnak vagy 33 600 baudosnak, a helyes 14 400 bit/s vagy 33 600 bit/s sebességű helyett.

Ha egy szinuszhullámot modulálunk, a keletkezett jel többé már nem egy egyetlen frekvenciakomponensű szinuszhullám. A keletkezett jel szétkenődik az őt moduláló jel függvényében. Az elfoglalt sávszélesség jó közelítéssel megegyezik a szimbólumok változásának sebességével. Gyakorlati értékekkel számolva: 2400 szimbólum/s sebességnél az elfoglalt sávszélesség 600 Hz és 3000 Hz között van, 1800 Hz-es középponti frekvencia (vivőfrekvencia) mellett. Az átvitt adatátviteli sebesség a szimbólumonként kódolt bitek számától függ. V.32bis moduláció esetén egy szimbólumot 6 adatbit kódol, így az adatátviteli sebesség 14 400 bps lesz.

A modemek sebességnövelésének két módja a szimbólumok átviteli sebességének (baud-érték) vagy az egy szimbólumot kódoló bitek számának növelése. A kódoló bitek számának növelése túlzott áramköri szintű erőforrásokat igényelne, és fokozott érzékenységet idézne elő a vonali zajokkal szemben. Könnyebb útnak látszott a szimbólumsebesség növelése.

A modern kapcsolástechnikai áramkörökről kiderült, hogy a rendelkezésre álló hangsávszélesség a gyakorlatban nagyobb, mint a korábban említett 300–3400 Hz (az elméleti határértékek: 0–4000 Hz). A V.34-es modulációnál az elfoglalt sávszélesség 244–3644 Hz, 3429 szimbólum/s sebesség és 1959 Hz-es vivőfrekvencia mellett. A kódoló bitek számát növelték ugyan (Trellis- kódolás), de a módosítás csak a vonali zajokkal szembeni védettséget növelte, adatátviteli sebességnövekedést nem okozott.

http://www.nb.rockwell.com/K56flex/whitepapers/k56white-paper.html

Shannon tétele

A telefonközponti utak digitalizálásával (PCM technika) újabb kérdés vetődött fel. A digitalizálás során alkalmazott diszkrét elemű felbontás pontatlansága a modemek számára zajként jelentkezik. Shannon tétele egyértelmű összefüggést ad a vonalon lévő jel/zaj viszony és a vonalon elérhető maximális adatátviteli sebesség között. A gyakorlati értékeket behelyettesítve 34 822 bit/s sebességet kapunk határértékként. Ez a sebesség a kapcsolt vonali modemek maximális sebessége, ha az összeköttetés két végpontja a telefonvonali hálózat egy-egy végpontján található.

Az 56 kbit/s-os működés

Az előző részben utaltunk rá, hogy mi jelenti a kapcsolt vonali modemműködés sebességének határát.

A fizikai törvényszerűségeket tiszteletben tartva kellett megtalálni a sebességnövelés módját. A rendelkezésre álló digitális kapcsolástechnika, az Internet-hozzáférés speciális sebességigénye, a modemes technológia fejlődése együttesen tette lehetővé a sebesség további növelését.

- A modemes technológia fejlődése egyben jelenti a nagy sebességű digitális jelfeldolgozás (DSP) technológiáját, illetve a modemes protokollok kifinomult technikáját.
- Az Internet-hozzáférés sajátossága a felhasználó irányában nagyobb, aszimmetrikus sebességigény.

56k-s tudnivalók

- Csak az egyik irányban – a szolgáltatótól a felhasználó felé – 56k-s a kapcsolat, a másik irányban maximum 33,6 kbit/s-os. Ez Internet-kapcsolatnál nem probléma, hiszen általában jóval intenzívebb a felhasználó felé irányuló adatforgalom (többet tölt le, mint amennyi adatot küld).
- Az Internet-szolgáltató oldalán digitális vonal szükséges, digitális modemekkel.
- A felhasználónak digitális központhoz kell kapcsolódnia.
- A szolgáltató és a felhasználó központja között digitális kapcsolat szükséges.

A CHIP Magazin rendszeresen közöl grafikus programokkal foglalkozó cikkeket. Annak érdekében, hogy ezt a jövőben minél hatékonyabban és olvasóink számára a lehető leghasznosabban tehessük, kérjük segítse munkánkat azzal, hogy az alábbi kérdőívet kitöltve visszaküldi címünkre. (Ikszelje be a megfelelő válasz előtti négyzetet.)

1. Milyen grafikus programokat használ?

Adobe Photoshop:	☐ 3.x vagy korábbi	☐ 4.x	☐ 5.0
Corel Photo-Paint:	☐ 5 vagy korábbi	☐ 6, 7	☐ 8
CorelDraw:	☐ 5 vagy korábbi	☐ 6, 7	☐ 8
CorelXara:	☐ 1.0, 1.2	☐ 1.5	☐ 2.0
Fractal Design Painter:	☐ 3.x vagy korábbi	☐ 4.x	☐ 5.x
Paint Shop Pro:	☐ 3.x	☐ 4.x	☐ 5.0
egyéb:	☐ éspedig:		

2. Milyen céllal használ grafikus programokat?

☐ hobby ☐ DTP ☐ Web ☐ egyéb, éspedig: .....

3. Milyen gyakran használ grafikus programokat?

☐ naponta ☐ hetente ☐ havonta ☐ ritkábban

4. Milyen stílusú cikkeket olvasna szívesen a CHIP-ben a grafikai programokról?

☐ rövid ismertetéseket
☐ hosszabb ismertetéseket
☐ tippek és trükkök rovatot

5. Mely programokról érdekelné – egy újabb – tippeket és trükköket bemutató sorozat?

☐ Adobe Photoshop	☐ Corel Photo-Paint	☐ CorelDraw
☐ CorelXara	☐ Fractal Design Painter	☐ Paint Shop Pro
☐ egyéb, éspedig:	☐ nem érdekelne	

Az előfizetési díj 20% kedvezményt tartalmaz. Töltse ki, és dobja be az első, útjába kerülő postaládába!

A CHIPTÁR mindenkinek nélkülözhetetlen segítség.

Előfizetem a CHIP Számítógép magazint:

❑ **példányban egész évre 7526 forintért**
❑ **példányban fél évre 3763 forintért**

Megrendelem az alábbi kiadványokat:

❑ **példányban CHIPTÁR 7 Modemvilág, CD-melléklettel, 1495 forintért**
❑ **példányban CHIPTÁR 8 Videó és a PC, CD-melléklettel, 1495 forintért**
❑ **példányban CHIPTÁR 9 Linux, CD-melléklettel, 1495 forintért**
❑ **példányban CHIPTÁR 10 Corel, CD-melléklettel, 1495 forintért**
❑ **példányban CHIPTÁR 11 Shareware III., CD-melléklettel, 1795 forintért**
❑ **példányban CHIPTÁR 12 Windows – Tippek, trükkök, CD-melléklettel, 1795 forintért**

Név: .....

Cég neve: .....

Cím: .....

Fizetés módja: ❑ **csekken** ❑ **átutalással**

Kelt:.....

.....
Cégszerű aláírás, bélyegző

Vogel Publishing Kft., 1300 Budapest 3, Pf. 210, tel.: 149-4768, Fehér Ildikó

1998/6

Megrendelőszelvény

Előfizetőink évente egyszer ingyen hirdethetnek a Börzében! Bővebb felvilágosításért hívja a 149-4768-as telefonszámot.

Kérem a következő apróhirdetésemet a CHIP-BÖRZE

● Hardver, ● Szoftver, ● Szolgáltatás, ● Állást keres, ● Állást kínál, ● Egyéb című rovatában megjelentetni szíveskedjék.

Kérjük, hogy a szelvényt nyomtatott betűkkel töltse ki.
Egy sor 600 Ft + áfa (előfizetőknek 300 Ft + áfa)

Név: .....

.....

Cím: .....

.....

Telefon: .....

Dátum: .....

Kérjük, hogy a szelvényt nyomtatott betűkkel töltse ki.

.....
Aláírás, bélyegző

Telefon: 149-4768
e-mail: 75162.2345@compuserve.com

Belföldre bérmentesítés nélkül feladható, az esedékes díjakat a címzett fizeti

VOGEL Publishing
Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

CHIP

A CHIP Magazin rendsze
resen közöl grafikus prog
ramokkal foglalkozó cikke
ket. Annak érdekében, hog
ezt a jövőben minél hatéko
nyabban és olvasóink szá
mára a lehető leghaszno
sabban tehessük, kérjü
segítse munkánkat azza
hogy az alábbi kérdőívet k
töltve visszaküldi címünkre
(Ikszelje be a megfelelő vá
lasz előtti négyzetet.)

Feladó:

Belföldre bérmentesítés nélkül feladható, az esedékes díjakat a címzett fizeti

VOGEL Publishing Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

CHIP

**Az előfizetési díj 20% kedvezményt tartalma
Töltse ki, és dobja be az első, útjába kerülő postaládába!**

CHIP tár

A CHIPTÁR mindenkinek nélkülözhetetlen segítség

Név: .....

Előfizetői kód: .....

Cím: .....

.....

Telefon: .....

Dátum: .....

Kérjük, hogy a szelvényt nyomtatott betűkkel töltse ki.

.....
Aláírás, bélyegző

Tel.: 149-4768
e-mail: 75162.2345@compuserve.com

Belföldre bérmentesítés nélkül feladható, az esedékes díjakat a címzett fizeti

VOGEL Publishing
Kiadó Kft.

Budapest 3.
Pf. 210

1300

CHIP BÖRZE

Megrendelőszelvén

Előfizetőink évente egysze ingyen hirdethetnek a Börzében! Bővebb felvilágosításért hívja a 149-4768-es telefonszámot.

Az 56k-s átviteli architektúra

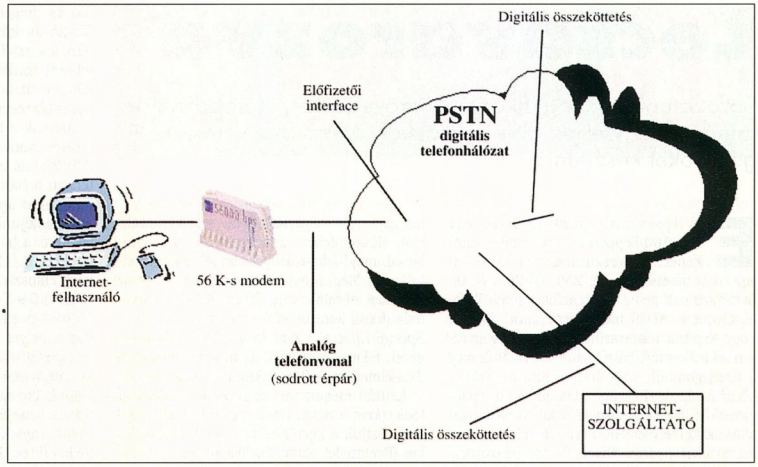

● A digitális kapcsolástechnika elterjedése olyan széles körű, hogy az egyik végponton belépő digitalizált jel a másik végpontig a PCM struktúrában mindvégig digitálisan utazik. Magától értetődőnek tűnt, hogy ezt a digitális jelet kellene eljuttatni az Internet-felhasználókhoz, analóg visszaalakítás nélkül. Megfelelő modulációs-kódolási technika választásával a nemrégiben szabványosított ITU-T V.90 (korábban K56Flex és x2 technológiák) eljárással valójában ez történt meg. Az analóg visszaalakítás nélkül megkerülhetővé vált a korábban említett Shannon-tétel digitalizálási zajra vonatkozó érvényessége (tudniillik eltűnt maga az átalakítás), így a digitalizáláskor korlátozó jel/zaj viszony értelmét vesztette. Shannon tétele innen kezdve magára a telefonvonal zajviszonyaira korlátozódik, melyek a tapasztalat szerint (jó minőségű telefonvonal esetén) kedvezőbbek, mint a digitalizálás úgynevezett kvantálási zaja. A jel/zaj viszonynak ez a növekedése teszi lehetővé a magasabb sebesség elérését.

● Külön kihangsúlyozandó korlátozás, hogy a jeleknek mindvégig digitálisan, a 64 kbit/s-os PCM struktúrán belül kell haladniuk, azon belül kell analóg átalakítás nélkül keletkezniük.

● A kétirányú 56 kbit/s sebességű kapcsolat ugyan elméleti szinten biztosítható lenne, de a jóval bonyolultabb megvalósíthatóság költsége ennek az elképzelésnek gátat szab.

Alkalmazástechnikai szempontból a korlátozás azt jelenti, hogy a sebességnövelés csak a központi oldalról a végponti felhasználók felé valósítható meg. Az Internet-hozzáférés tipikusan ilyen alkalmazási környezet. Az Internet-felhasználók felől nézve az adatátviteli struktúra nem változott: továbbra is szükség van az analóg jelek digitalizálására. A Shannon-tétel érvényessége a modemek sebességét ebben az irányban az ITU-T V.34 szerinti 33,6 kbit/s-ban korlátozza. Ugyanez vonatkozik a végpont-végpont típusú modemkapcsolatokra: a szükségszerű kétszeres átalakítás (analóg-digitális majd digitális-analóg) lehetetlenné teszi e korszerű technológia alkalmazását.

Az alkalmazhatósági szempontokat megvizsgálva a végfelhasználók felől egyetlen feltétel van: maga az 56 kbit/s sebességű modem. A távközlési szolgáltatók szempontjából a feltétel a jó minőségű telefonvonal és a digitális kapcsolástechnikájú telefonhálózat. Az elért sebesség függhet az előfizetőhöz tartozó telefonközponti interface-modul típusától, illetve a modem és az interface-modul együttműködési képességétől. Az elfogadott V.90-es szabvány véglegesítése éppen ezeknek az együttműködési képességeknek a növelésére irányul. A flash (újratölthető) memóriájú modemek esetében könnyebb követni ezeket a gyakorlati tapasztalatokon alapuló szabványfinomításokat.

Az Internet-szolgáltatók számára az a szükséges feltétel, hogy a telefonhálózathoz digitális módon csatlakozzanak. Ez a telefontársaság típusú Internet-szolgáltatóknál automatikusan teljesül, hiszen a digitális PCM hierarchiához automatikusan csatlakoztathatók a kiszolgálóegységek. Más Internet-szolgáltatók esetében a kiszolgáló egységek és a telefonközpont digitális felülete között nagy sebességű adatátviteli összeköttetést kell kiépíteni.

Az 56 kbit/s-os sebesség fokozatosan jelenik meg a különböző Internet-szolgáltatóknál. A telefonközpontok döntő többsége digitális. E korszerű technológia használata csak a felhasználó választásán múlik. A technológiai jóslásokat figyelembe véve a választás számítástechnikai léptékkel mérve hosszú távú lesz, hiszen a kopogtató újabb technológiák még nem értek meg a tömegfelhasználásra, vagy beruházásvédelmi indokok késleltetik megjelenésüket.

Varga Zoltán
műszaki igazgató, SCI-Modem Kft.

Kisszótár

K56flex: a Rockwell házi 56k-s szabványa. A V.90 megjelenésével elavult.

V.90: a Nemzetközi Távközlési Unió (ITU) hivatalos 56k-s szabványa (a 33,6 k-s szabvány jele például V.34). Februárban jelentették be, várhatóan még az év vége előtt hivatalosan is ratifikálják. Lapunk megjelenésekor már kaphatók lesznek az első V.90-et is ismerő modemek, és letölthetők lesznek a flash memóriás, régebbi K56flex vagy x2 szabványú modemekhez a V.90-essé alakító szoftverfrissítések.

x2: a U.S. Robotics (3COM) házi szabványa. A V.90 megjelenésével idejétmúlttá vált.

Lecsavarozva

Sorozatunkban foglalkoztunk szövegekkel, gombokkal és mindenféle webes objektumokkal. Most csavarfejeket és gömböket készítünk.

Első lépésként hozzunk létre egy 100×100 képpontos, 16,7 millió színű képet. Előtérszínnek válasszunk ki egy matt sötétsárgát (R: 255, G: 200, B: 0), háttérszínnek pedig egy lehetőleg sötét, Web-oldalunk színével megegyező színt. Ahhoz, hogy képünk háttérszíne valóban megegyezzen a kiválasztott háttérszínnel, nyomjuk meg a [Del] gombot, vagy használjuk az *Edit → Clear* funkciót. Ezután válasszuk ki a kijelölő-eszközt (Selection Tool), a kijelölés típusát állítsuk körre (Selection type: Circle), a *Feather* értékét pedig nullára, és így húzzunk a kép közepén egy 35×35 képpontos kört. A kijelölés egy másik módja lehet, hogy Wingding betűtípussal írunk egy 44 pontos kis „l" betűt a lap közepére, majd kiválasztjuk a Flood Fill eszközt és a jobb gombbal belekattintunk az így létrehozott körbe.

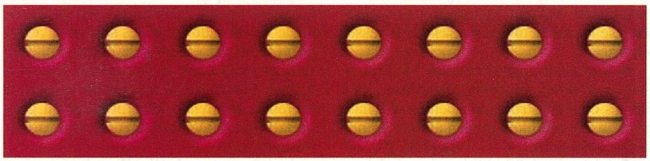

Most megnöveljük a kör sugarát 10 képponttal, a *Selections → Modify → Feather* ([Ctrl H]) ablakban 10-es értéket megadva. Ezután kétszer meghívjuk az *Image → Special Effects → Cutout* funkciót. Először ellenőrizzük, hogy ki van-e kapcsolva a *Fill interior with color*, majd árnyékszínnek (Shadow color) válasszuk ki a fehéret (White), valamint 100-as átlátszatlanságot (Opacity), 10-es elmosást (Blur), és -5,-5 képpontnyi eltolást. A második annyiban tér el ettől, hogy az árnyékszín fekete (Black) és +5,+5 képpontnyi lesz az eltolás mértéke. Ezzel készen is van a benyomódás.

Most jön a csavarfej. Először szüntessük meg a kijelölést (*Selections → Select None* vagy [Shift N]), majd a kijelölőeszköz változatlan beállításai mellett jelöljük ki a középső 22×22 képpontnyi területet, és fessük előtérszínúre a létrehozott kört. Ha jobban tetszik, akkor használjuk megint a szövegeszközt, ezúttal 28 pontos „l" betűt írva. Ismét kétszer használjuk az *Image → Special Effects → Cutout* funkciót, először fehér árnyékszínnel, -5,-5 eltolással, majd fekete árnyékszínnel és +5,+5 eltolással. Még annyit változtassunk, hogy az elmosást növeljük meg 20-ra. A belső körvonalat kicsit kontúrosabbá tesszük az *Image → Special Effects → Add Drop Shadow* segítségével, fekete szint, 200-as átlátszatlanságot, 2-es elmosást és 0,0 eltolást (!) használva.

Ezután megint megszüntetjük a kijelölést (*Selections → Select None* vagy [Shift N]), majd kiválasztjuk a kijelölőeszközt, átállítjuk téglalap (Rectangle) alakú kijelölésre, és a leendő csavarunk közepén húzunk egy 22×5 képpontos négyszöget.

Ezt a műveletet kicsit leegyszerűsíthetjük, ha négy-ötszörös nagyítással dolgozunk. Ezután már nincs más dolgunk, mint az *Image → Special Effects → Cutout* funkcióval elkészíteni a csavar hornyát, fekete árnyékszínt, 150-es átlátszatlanságot, 3-as elmosást és +3,+3 eltolást használva, majd megszüntetni a kijelölést.

3D-s gömbök

És akkor most jöjjön valami egészen más! Felsorolásoknál gyakran használunk pontozott listákat. Ugyanerre a célra használhatnánk az és az HTML tageket is, de ezek valahogy nem az igaziak. Azt is megtehetjük, hogy rajzolunk egy 25×25-ös kört, elmentjük GIF formátumban, és azt használjuk a listaelemek előtti jelként (bullet). Most azonban próbáljunk két, kicsit bonyolultabb, ám sokkal látványosabb megoldást.

Állítsuk a háttérszínt a Web-oldalunk háttérével azonos színúre, és hozzunk létre egy 200×200-as true color képet, amelynél a háttérszín a háttérszín. (Ez furcsán hangzik, de ha egyszer így van odairva az ablakba, akkor mit csináljunk?!) Most állítsuk az előtérszínt feketére, a háttérszínt középszürkére (R: 128, G: 128, B: 128), válasszuk ki a kijelölőeszközt, ellipszis típusú kijelölést (Selection type: Ellipse) 0-s Feather-értékkel, és húzzunk egy 150×90-es ellipszist. Most jön a Flood Fill eszköz, amelyet függőlegesen 50%-os, vízszintesen pedig 0%-os eltolású (Options) centrális színátfolyással (Fill style: Sunburst Gradient) fogunk használni. Kattintsunk egyszer az ellipszis belsejébe, majd forgassuk el (*Image → Rotate* vagy [Ctrl R]) balra (Direction: Left) 15 fokkal (Free: 15).

Az elforgatás hatására két ellipszisünk lesz, egy eredeti és egy elforgatott. Mivel az eredetire nincs szükségünk, megszabadulunk tőle. Ehhez másoljuk a vágólapra az elforgatott ellipszist (*Edit → Copy* vagy [Ctrl C]), válasszuk ki az eszközök közül a szemcseppentőt, és kattintsunk a jobb gombbal valahova, ahol a háttérszínünk látszik, majd töröljük az egészet (*Edit → Clear* vagy [Del]), végül helyezzük el az elforgatott ellipszist (*Edit → Paste → As New Selection* vagy [Ctrl E]) a kép jobb alsó sarkába. Szüntessük meg a kijelölést (*Selections → Select None* vagy [Shift N]), és kétszer-háromszor használva az *Image → Normal Filters → Blur More* funkciót mossuk el az árnyék szélét.

Most jön maga a gömb. Hozzunk létre egy 200×200-as true color képet, amelynek háttere megegyezik az előző kép háttérszínével. Válasszuk ki a kijelölőeszközt, és húzzunk egy 160×160-as kört (Selection type: Circle). Az előtérszínt állítsuk át fehérre, a háttérszínt pedig olyan színúre, amilyen gömböt szeretnénk. Használjuk ismét a Flood Fill eszközt radiális színátfolyással, ám ezúttal mind vízszintesen, mind függőlegesen 20%-os középponteltolással.

Az igazi 3D-s hatás eléréséhez használjuk kétszer az *Image → Special Effects → Cutout* funkciót. Első alkalommal árnyékszínnek állítsunk be háttérszínt (Background color), át-

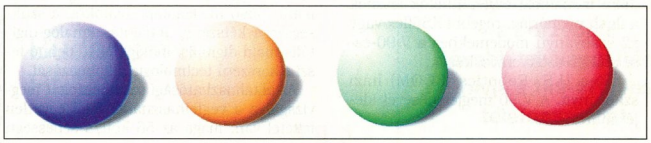

látszatlanságnak 150-et, elmosásnak 36-ot, vízszintes és függőleges eltolásnak pedig egyaránt -20, -20 képpontot. Második alkalommal az árnyékszín legyen fekete (Black), az átlátszatlanság 150, az eltolás pedig -10,-10. (A *Fill interior with color* mindkét esetben legyen kikapcsolva.)

Most szüntessük meg a kijelölést (*Selections → Select None* vagy [Shift N]) és kétszer-háromszor használjuk az Image → Normal Filters → Blur More-t az élek elkenésére. Jelöljük ki ismét a kört ugyanazon paramétereket használva, mint az elején, és másoljuk a vágólapra. Most válasszuk ki azt a képet, amelyen az árnyék van, és illesszük az árnyékához a gömböt (Edit → Paste → As New Selection vagy [Ctrl E], majd kézi igazítás). Szüntessük meg a kijelölést, és vágjuk le a felesleges részeket – például úgy, hogy kijelöljük a szükséges területet, majd az Image → Crop ([Shift R]) funkcióval eltávolíttatjuk a maradékot. Az Image → Resample ([Shift S]) funkció segítségével kicsinyítsük le gömbünket akkorára, amekkorára szükségünk van, és csak ezután alakítsuk át 256 színűvé, hogy GIF formátumba is el tudjuk menteni.

3D-s gömbök másképpen

Van más módszer is arra, hogy szép gömböket készítsünk. Ismét hozzunk létre egy 200×200-as true color, Web-oldalunk hátterével azonos színű képet. Előtérszínnek válasszunk egy tetszőleges, lehetőleg élénk színt, például a zöldet (R: 0, G: 255, B: 0).

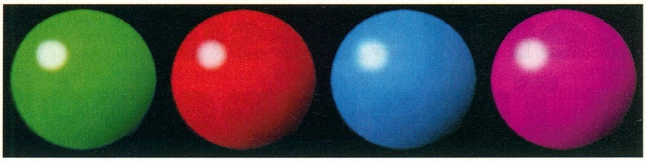

Válasszuk ki a festékszórót (Airbrush), és állítsuk be úgy, hogy 200 képpont nagyságú (Size), kör alakú (Shape: Round), 128-as – maximális – átlátszatlanságú (Opacity) és minta nélküli (Paper texture: None) legyen.

Ezzel a „palackkal" a kezünkben kattintsunk egyszer (!) a kép kellős közepébe (100,100). Ezután méretezzük át a képünket 200×150 képpontosra (Image → Resample vagy [Shift S]). Ehhez mindenképpen ki kell kapcsolni az alapbeállításban „be" állapotban levő Maintain aspect ratio kapcsolót.

Mivel az elkent szélű kijelöléshez szükségünk lesz egy kis plusz helyre a kép szélén, adjunk 3-3 képpontnyi keretet a képhez (Image → Add Borders). Ezután válasszuk ki a kijelölő eszközt, és állítsuk át 3-as Featherű, kör alakú kijelölésre. Húzzunk egy kört 53,53-tól 153,153-ig, majd az Image → Crop ([Shift R]) funkcióval távolítsuk el az immár felesleges részeket.

Használjuk ismét a kijelölőeszközt 40,15-től 60,35-ig, ám ezúttal 20-as Featherrel. Háttérszínnek válasszunk világos zöldet (R: 200, G: 255, B: 200), illetve az elején kiválasztott szín nagyon világos változatát, majd kétszer-háromszor töröljük és kenjük el a kijelölt területet (Edit → Clear vagy [Del], majd Image → Normal Filters → Blur More). Ha elkészült a becsillanás, jelöljük ki a teljes gömböt (kör alakú kijelölés, 1-es Feather, 1,1-től 101,101-ig), és forgassuk el balra 45 fokkal (Image → Rotate vagy [Ctrl R], Direction: Left, Free: 45), majd mielőtt megszüntetnénk a kijelölést, igényeinknek megfelelően világosítsuk vagy sötétítsük a Colors → Adjust → Brightness/Contrast ([Shift B]) segítségével. Végül szüntessük meg a kijelölést, és méretezzük át az Image → Resample ([Shift S]) funkció segítségével akkorára, amekkorára szükségünk lesz.

A módszer egyszerűen továbbfejleszthető. Például a gömb több, különböző színű változatából vagy azonos színű, ám különböző mértékben elforgatott gömbökből animált GIF-et készíthetünk.

●

Sorozatunk következő részében az ál- és valódi maszkolásokkal, az ezekkel készült effektusokkal, valamint a képek „vízjelezésével" foglalkozunk.

Weisz Tamás

GEMOFIS KFT.
1146 Budapest, Hungária krt. 131.
Tel./fax: 321-1539, 343-0088
GSM: (30) 428-132

Részletes árlista Faxbank: 2-333-666, #1476 és **http://www.gemofis.hu/**
Az árak készpénzfizetésre vonatkoznak és az áfát nem tartalmazzák.
Az árváltozás jogát fenntartjuk. **E-mail: gemofis@gemofis.hu**

Adobe PhotoShop 4.0 Hun	**151.120**	**Corel Super Ten CD**	**9.020**	**Borland C++ Builder spec.**	**104.160**
Corel Gallery Magic (200.000 db clipart)	**12.240**	**CorelDRAW 8.0 spec.**	**75.720**	**BackOffice Server for SB 25 user**	**515.000**
CorelDraw 8.0 Upgrade	**52.000**	**Thunder Byte Antivirus 1 user**	**19.990**	**Norton Utilities 3.0 for Win95 Hun.**	**14.450**

MS Office 97 Pro Hun. (plusz Scriptum szótárak, vagy Timex karóra, vagy HP 320 Palmtop PC) 125.320

Adobe PageMaker 6.5 / upg.	**167.920 / 41.920**	Windows 3.11 Eng.	30.880	OS2 Warp 4.0 Hun. / upg.	69.960 / 47.160
Adobe Illustrator 7.0 / upg.	117.520 / 41.920	Windows 95 Hun. / upg.	42.760 / 22.260	CA Clipper 5.3 + TOOLS / upg.	38.580 / 25.200
Adobe PhotoShop 4.0 / upg.	167.920 / 58.720	Windows NT 4.0 workstation / upg.	65.960 / 31.130	**Micrografx ABC Graphic Suite ÚJ!**	**84.030**
AutoCAD R13 Hun. / R14 Hun.	**419.830 / 419.830**	**Office97 Developer upgrade Office Próról**	**62.440**	Német–Magyar vagy Angol–Magyar hangszótár	14.560
AutoCAD R13 Eng. / R14 Eng.	502.660 / 502.660	**Office97 std.**	**104.380**	Angol–Magyar nagyszótár+Műszaki tud.	23.400
Borland C++ Builder std.	**20.490**	Office 4.2 std. / 4.3 Prof.	104.640 / 125.320	**Helyes-e+Helyesebb+Helyette for Win97**	**24.770**
Delphi 3.0 Std. / Prof. spec.	**20.490 / 110.990**	Visual Basic 5.0 Prof. / upg.	103.130 / 51.560	**Visio Standard 5.0 / Technical 5.0**	**42.130 / 95.070**
Turbo Pascal 7.0 DOS	26.110	Visual C++ 5.0 Prof. / upg.	103.130 / 51.560	Norton Utilities for Windows NT 2.0 / upg.	24.290 / 12.140
CorelDraw 6 Hun. / upgr.	48.020 / 29.730	Visual Fox Pro 5.0 Prof. / upg.	103.130 / 51.560	**Norton Utilities for Windows 95 3.0 / upg.**	**17.840 / 8.920**
Corel WebMaster Suite	49.360	**Visual Studio Prof. 97 / upg.**	**207.700 / 102.880**	Norton Commander for Windows 95 / upg.	16.150 / 8.070
DOS Navigator Personal / Office	3.500 / 4.900	Watcom C++ 11.0 spec. / upgrade	64.700 / 35.000	Winfax Pro 8.0 Win95/NT / upg.	24.710 / 12.080
F-SECURE (volt F-prot) 10 user	**154.800**	rEVOLUTION SZÁMLA 95 számlázás	15.920	Act! 3.0 Win95/NT / upg.	46.330 / 23.180
F-Secure for NetWare 1 user / 10 user	93.560 / 653.940	UNIT Szufficit számláló	23.900	McAFEE ViruScan 3.0 1 / 10 user	12.930 / 65.310
KPT Power GOO képanimáció	12.520	Netscape Communicator Pro dok. nélkül	4.830	**ARJ 1 user / 2–10 user / db**	**13.970 / 9.320**
Lotus Organizer 97 for Windows 95	14.940	Novell IntranetWare 5 user / 10 user	179.350 / 343.090	**WinRAR, RAR 1 user / 2–9 user / db**	**7.500 / 5.600**
Lotus Freelance 96 for Win95 Hun.	82.440	**FTP OnNet32 for Windows**	**71.650**	**WinZIP 1 user / 2–9 user / db**	**13.600 / 9.800**

A szoftverek Interneten történő megrendelése esetén a Honlapon feltüntetett árból 2% kedvezményt biztosítunk minden vásárlónak!
Vidékre rendeljen faxon, postai utánvéttel küldjük (maximum nettó 40.000 Ft értékben)!

Befejezésül a TrueType-ról

Sorozatunk utolsó részében elsősorban a TrueType és a Type 1 közötti különbségeket próbáljuk bemutatni.

A TrueType fontformátum az Apple és a Microsoft fejlesztőműhelyeiből került ki. Először a Windows 3.1-ben és a System 7-ben jelent meg, de lefelé kompatibilis volt a System 6.05-tel is. A fejlesztők célja az volt, hogy egy skálázható, szép betűképet biztosító fontformátumot hozzanak létre.

A TrueType, mint azt már többször említettük, ugyanúgy vektoros fontformátum, mint a Type 1, de azzal ellentétben egyetlen file-ban tartalmaz minden információt, ami a font megjelenítéséhez szükséges. Tehát amíg a Type 1 megjelenítéséhez az Adobe Typemanagernek szüksége van legalább a .PFB és a .PFM névkiterjesztésű file-okra, a TrueType egyetlen .TTF kiterjesztésű file-ban tárol minden szükséges információt.

Eltérő a szóhasználatuk: a TrueType az adatokat „táblázatokban" (table), míg a Type 1 „könyvtárakban" (directory) tárolja a fontfile-okban. E táblázatokat most nem vesszük végig, mivel a szoftver működését sem tárgyaljuk, csak a felhasználás, tájékozódás szempontjából hasznos ismeretekre próbálunk szorítkozni. A példa kedvéért említem meg az úgynevezett CVT-t (Control Value Table-t), amely a megjelenítéshez szükséges instrukciókat tartalmazza.

A TrueType nagy előnye kétségtelenül az, hogy nem kell hozzá külön interpreter, elég a Windows *Control Panel*jén a *Fonts* ikonra kattintani, és a rendszer máris használja a fontot.

A Type 1 font a körvonal leírására Beziér-görbéket használ. A TrueType ezzel szemben másodfokú B-splineokat. A B-spline a Beziér-görbéhez hasonlóan görbeleíró eszköz, ám a görbe meghatározásához a kezdő- és végpontra, valamint egy darab ellenőrző pontra van szüksége. Kiszámítása egyszerűbb a harmadfokú Beziér-görbéhez viszonyítva, tehát gyorsabb, ugyanakkor kevesebb időt és erőforrást igényel. Ezt a nyereséget azonban elveszítjük amiatt, hogy a betű körvonalának leírásához sokkal több pontra van szükségünk.

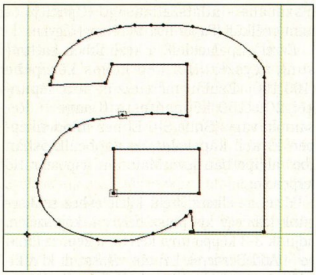

Egy nem túl sikeres shareware font kis a-ja. A csomópontok sokaságát láthatjuk rajta – ez nem csak a betűszerkesztő ügyetlenségének eredménye

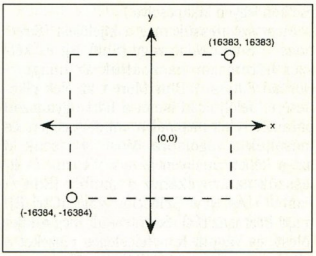

A TrueType koordinátarendszere (forrás: Microsoft)

Az elméleti leírásokban gyakran találkozhatunk azzal az okfejtéssel, hogy a Type 1-gyel való nyomtatáshoz a teljes fontkészletet le kell tölteni és ki kell számolni, míg a TrueType-pal való nyomtatáskor csak az éppen soron következő betűre van szükség, és ez gyorsabb. A gyakorlat azonban nem igazolja ezt az állítást.

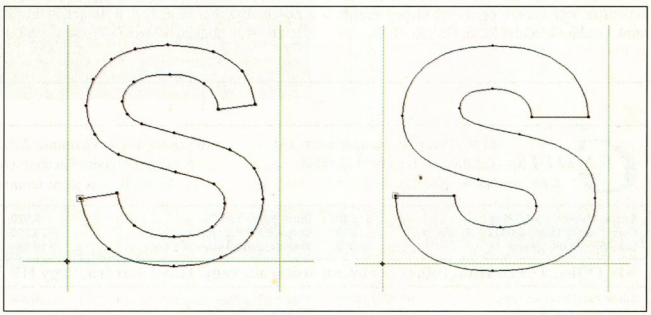

Balra az Arial TrueType kis s-e, jobbra a Helvetica fett s betűje a Fontographer képernyőjén. A csomópontok száma közti különbség jól mutatja a két fontleíró eljárás körvonalrajzolási módszerének különbségét

A két formátum nyomtatási eljárása közti különbségnél ugyanis figyelembe kell vennünk azt is, hogy a TrueType a fontok skálázására és nyomtatására kifejlesztett technológia, a PostScript pedig mint lapleíró nyelv az oldal grafikai előállítására specializálódott. Eb-

- CD-nk \CIKKEK\FONT könyvtárában további információk találhatók a TrueType-ról
- Egyenkód vagy zúrzavar? CHIP 98/2/96

ből egyenesen következik, hogy a grafikai megjelenítésben a TrueType eljárás messze elmarad a PostScripttől. Ennek javítására fejlesztette ki a Microsoft a Trueimage technikát, amivel bevezette a nyomtatandó karakterek egyenkénti letöltését is. A PostScript egységes grafikaként kezeli az oldalt: raszterezi, bittérképpé konvertálja.

A legfontosabb különbség a két formátum között a hinting kezelésében van. A Type 1 hintingje sokkal egyszerűbb. A TrueType meglehetősen bonyolult utasítások sorozatát hajtja végre ugyanannak az eredménynek az elérésére, mint a Type 1. A TrueTypenak nem korlátozott a file-mérete, a

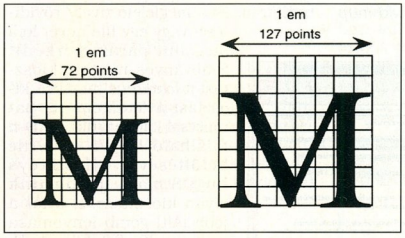

72 pontos és 127 pontos M betű az M-térben, mindkettő 8×8-as egységrácsban

PostScriptnél ellenben 64 Kbyte a korlát. Ez a tulajdonság azonban nem tekinthető igazán előnynek – ha másért nem, a helyfoglalás miatt.

Ha PostScript nyomtatón TrueType fontokkal dolgozunk, azok átalakításra kerülnek. Ennél az átalakításnál előfordul, hogy elvesznek hinting utasítások, és a nyomtatási kép a kisebb betűméreteknél, például 10–12 pontnál is jelentősen romolhat. Sőt ennél nagyobb hibák is előfordulhatnak, például eltűnhetnek bizonyos karakterek vagy szétesik a kerning stb. Az újabb ATM-ek és RIP-ek használatánál ez már ritkábban fordul elő, de még ma is megtörténhet.

Ha nincs más megoldás, és a hibásan kezelt betűnek nem tudjuk beszerezni a Type 1-változatát, végső esetben valamely fontszerkesztő programmal, például a Macromedia Fontographerrel átalakíthatjuk a TrueType betűt Type 1-gyé – ilyenkor természetesen a betűk minden paraméterét nagyon gondosan ellenőriznünk kell. Ellenkező esetben előfordulhat, hogy semmit nem érünk el az átalakítással, és a RIP az egész oldalt el fogja dobni. A megoldás az – persze csak ha a program megengedi –, hogy a betűkészletet beágyazzuk a dokumentumba. A TrueType megengedi (vagy inkább lehetővé teszi) ezt a megoldást, ha a betűtípus is megengedi: a TrueType betű paraméterei között ugyanis szerepel az írható-olvasható utasítás. Ha tehát a fontfile nem tartalmazza ezt az engedélyt, akkor azt nem tudjuk beágyazni.

A TrueType a betűk leírásánál egy M-négyzetet képez. Ez a tulajdonképpeni betűtér, amiben megrajzoljuk a betű képét. A TrueType gridjét, felbontását így ppm-ben (pixel per M) szokták megadni. A grid és a karaktertér – az erre vonatkozó adatok jobbára az úgynevezett Funitban vannak megadva – felbontása a betűmérettől független, azaz a 8×8-as egységrácsban a 24 pontos és a 120 pontos betű tere is 8×8-as egységre van bontva a betűmérettől függetlenül. A felbontás változásával a TrueType átszámítja a ppm-et. Például ha 300 dpi-s lézernyomtatóval 12 pontos betűt nyomtatunk, 12×300/72, vagyis 50 ppm a felbontás. 2400 dpi-s levilágítón ez 12×2400/72, azaz 400 ppm. Ez utóbbival – a PostScript nyomtatás miatt – azonban van egy kis probléma. A TrueType legnagyobb felbontása nagyobb lehet, mint a Type 1-é, de ennek a levilágítás szempontjából semmi jelentősége, mert a RIP úgyis Type 1-gyé alakítja a fontot, tehát a felbontás a Type 1 maximumával lesz egyenlő. Ez a nagyobb felbontás csak akkor érvényesülhetne, ha létezne a PostScript levilágítókéhoz hasonló felbontású TrueType nyomtató.

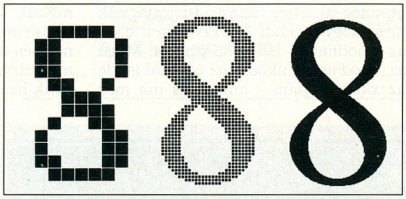

18 pontos 8-as 72, 300 és 1200 dpi felbontásban (forrás: Microsoft)

A font raszterezése is hasonló módon történik, mint a többi eddig elmondott eljárás: a program azt vizsgálja, hogy a kigyújtandó pixel belül esik a font körvonalán vagy nem. Egyetlen eljárást emelnék ki, a dropoutot. Kis betűméretnél vagy kis felbontásnál fordulhat elő az, hogy a pixelek nem érnek egybe. Ekkor van szükség az úgynevezett dropout eljárásra.

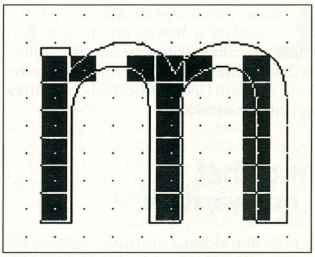

Kis m betű, amely két dropoutot tartalmaz (forrás: Microsoft)

A minden font használatánál kulcsfontosságú karaktertáblára nem térünk ki, mivel februári számunk *Egyenkód vagy zűrzavar?* című, Unicode-ról szóló írásában alaposabban körbejártuk ezt a témát. Ha a Microsoft az Office-ban megkezdett Unicode-támogatást minden programjában betartja – elsősorban operációs rendszereiben –, akkor a számítástechnika mai állása szerint, e tekintetben néhány éven belül valóban csaknem egységessé válhat a szoftverpiac. Ha ez nem történik meg, akkor minden marad a régiben, feltételezve, hogy a Microsoft egyeduralmát nem töri meg egy üstökösként feltűnő cég új grafikus operációs rendszere – ami Windows-kompatibilis.

●

Cikksorozatunknak ezzel végére értünk. Reméljük, olvasóink találtak a leírtakban hasznos, a mindennapi gyakorlatban is hasznosítható ismereteket.

Siklósi Attila

Beszéljünk magyarul!

Mivel a magyar nyelvben használt betűk eltérnek a nyugat-európai nyelvekben használtaktól, sokszor okoz kellemetlenséget a megfelelő ékezetes betűk hiánya.

Linux alatt megvan minden lehetőségünk a helyes betűk és a számunkra legmegfelelőbb billentyűzet használatára – mindössze be kell állítani. Az alábbiakban ehhez adunk útmutatót.

Mit lehet „magyarítani"?

Linux alatt dolgozhatunk karakteres terminálon és grafikus felületen is. Mindkét kezelőfelület magyarítható. Szöveges módban a karakterkészlet magyarítása egyszerű, hiszen ott csak egy betűkészletet használunk. Grafikus felületen és nyomtatáskor már több, a dokumentumunkban meghatározott betűtípus van. Magyar nyelvű szövegek szerkesztésekor fontos, hogy legyen magyar helyesírás-ellenőrzés és elválasztás. Az elválasztás nem probléma a TeX vagy a LaTeX rendszerrel, és már a helyesírás-ellenőrzésre is készül megoldás.

Mi kell hozzá?

Ahhoz, hogy Linux alatt rendes magyar szöveget írjunk, két dolog kell: egyrészt megfelelő betűkészlet, másrészt megfelelő billentyűzetkiosztás. Mint minden tisztességes operációs rendszerben, Linux alatt is ISO szabványú fontokat használnak. Általában csak a nyugat-európai ISO-8859-1 karakterkészlet található meg a disztribúciókban, de mindhez találunk ISO-8859-2-es fontcsomagokat.

A megfelelő billentyűzetkiosztás már érdekesebb téma. Mind szöveges, mind grafikus módban lehetőségünk van szabványos magyar billentyűzet beállítására, illetve annak menet közbeni átváltására. Szöveges módban a *loadkeys*, grafikus módban a *setxkbmap* paranccsal lehet váltani. Itt jegyezzük meg, hogy régebbi X szervereken csak az *xmodmap*et lehet használni. Maga az *xmodmap* működik az újakkal is, de az *xkbmap* jobb – amúgy is ma már szinte sehol nem használnak régebbi X szervert.

Sokan használnak USA billentyűzetet, amelyen sajnos nem túl szerencsés a szabványos magyar kiosztás használata – hogy csak a legegyszerűbb problémát említsük, felcserélődik az [y] és a [z] gomb. Az alábbiakban bemutatunk egy olyan megoldást, amelynek segítségével a jobb [Alt] billentyű használatával ilyen billentyűzeteken is gond nélkül gépelhetünk magyarul, de természetesen mindenki csinálhat saját kiosztást. CD-nken megtalálhatók a magyarításhoz szükséges file-ok.

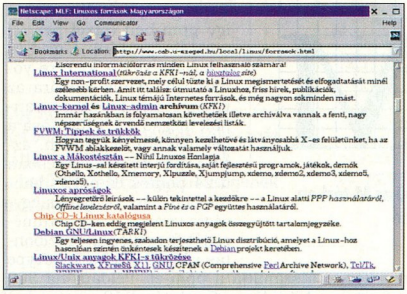

Ékezetes betűk a Netscape Communicatorban

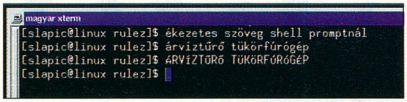

Helyes konfigurálással a parancssorban is használhatunk ékezetes betűket

Szöveges mód

Szöveges módban két dolgot szeretnénk elérni. Egyrészt a megfelelő billentyűkiosztást, másrészt azt, hogy a magyar ékezetes betűk mellett megmaradjanak a keretrajzoló jelek. Mivel a Linux már régóta Unicode rendszert használ, ez nem probléma. A billentyűzetet a *loadkeys* paranccsal lehet beállítani, és a megfelelő nyelv rövidítését vagy egy file nevét kell megadni paraméterként. Szabványos magyar kiosztást a *loadkeys hu*, USA kiosztást a *loadkeys us* paranccsal kaphatunk. A CD-n található *hu_US.map* file betöltésével (loadkeys hu_US.map) juthatunk olyan kiosztáshoz, ahol a jobb [Alt] gomb lenyomása mellett a `0=[];'\` billentyűk adják sorban a betűket.

A betűkészletet a *setfont* paranccsal kell beállítani. A parancs paraméterek nélkül az alapfontokat állítja be. Paraméterben a megfelelő fontfile nevét kell megadnunk a .psf végződés nélkül. Maguk a fontok a /usr/lib/kbd/consolefonts könyvtárban vannak, és akkor kell a teljes elérési utat megadni, ha máshol lévő file-t akarunk használni. A magyar betűkhöz a Latin-2 karakterkészlet kell, azaz általában a lat2-16 fontcsomagot érdemes használni.

A 16-os szám jelzi a fontok méretét. Nagyobb monitoron érdemes kisebb fontokat használni, mert így több sort láthatunk. Általában 8, 10, 12, 14 és 16 pontos betűket találunk – a már említett könyvtárban megtekinthető a kínálat. Ahhoz, hogy a programok keretrajzoló jelei is meglegyenek, be kell töltenünk a Latin-1-es Unicode „térképet" a *loadunimap lat1* paranccsal – ettől kezdve jók lesznek az ékezeteink és a keretrajzoló karaktereink is.

CD-nk /linux/magyar/ könyvtárában találhatók a billentyűzet magyarításához szükséges file-ok

Aki kipróbálta a fentieket, már biztosan észrevette, hogy a parancssorban nem tud ékezetes betűket írni, mivel azt a shell nem fogadja el. Ahhoz, hogy ott is menjenek az ékezetek, bash esetén a ~/.inputrc file-ba az alábbiakat kell írni:

set meta-flag on
set convert-meta off
set output-meta on

Hasonló a helyzetünk a *less* paranccsal is. Ezt a *LESSCHARSET=latin1; export LESSCHARSET* paranccsal vehetjük rá megfelelő karakterek megjelenítésére, amit érdemes beírni a /etc/profile-ba.

Grafikus mód

Mivel a legtöbben az XFree86 X11 rendszert használják, nem foglalkozunk a többi, csak pénzért beszerezhető X szerverrel (Metro-X, Accelerated-X). Az alábbi megoldások csak az XFree86 3.2-es vagy újabb verziójával működnek.

Billentyűzet X alatt

Ha az XF86Setup programmal konfiguráljuk a grafikus felületet, a billentyűzet beállításánál megtalálhatjuk a szabványos magyar kiosztást is. Így annak beállítása nem okozhat nagy gondot. Mivel a későbbiekben úgyis szükségünk lesz rá, ismertetjük a */etc/X11/XF86Config* file erre vonatkozó részét.

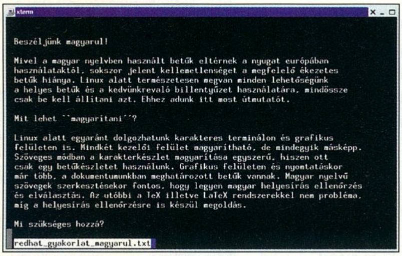
xterm

Beszéljünk magyarul!

Mivel a magyar nyelvben használt betűk eltérnek a nyugat európában használataktól, sokszor jelent kellemetlenséget a megfelelő ékezetes betűk hiánya. Linux alatt természetesen megvan minden lehetőségünk a helyes betűk és a kedvünkrevaló billentyűzet használatára, mindössze csak be kell állítani azt. Ehhez adunk itt most útmutatót.

Mit lehet ``magyarítani´´?

Linux alatt egyaránt dolgozhatunk karakteres terminálon és grafikus felületen is. Mindkét kezelői felület magyarítható, de mindegyik másképp. Szöveges módban a karakterkészlet magyarítása egyszerű, hiszen ott csak egy betűkészletet használunk. Grafikus felületen és nyomtatáskor már több, a dokumentumunkban meghatározott betűk vannak. Magyar nyelvű szövegek szerkesztésekor fontos, hogy legyen magyar helyesírás ellenőrzés és elválasztás. Az utóbbi a TeX illetve LaTeX rendszerekkel nem probléma, míg a helyesírás ellenőrzésre is készül megoldás.

Mi szükséges hozzá?

redhat_gyakorlat_magyarul.txt

Ékes anyanyelvünk xterm alatt

Ha az X szerverünk nem ismeri a *hu* kiosztást, szerezzünk be egy frissebbet. Az USA billentyűzeten használható magyarítás a szöveges módban leírtakhoz hasonlóan működik, azaz a jobb [Alt] billentyű segítségével kapunk ékezetes betűket. Ahhoz, hogy ez működjön, kicsit módosítani kell néhány file-t, illetve új file-okat kell beilleszteni egyes könyvtárakba. Ha valaki nem akarja egyenként megcsinálni az alábbiakat, a CD-n található *xkb.tar.gz* file kicsomagolásával a */usr/X11R6/lib/X11/xkb/* könyvtárban egyszerűen elintézheti ezt. Figyelem, ez a művelet törli az ott található régi beállításokat!

A már említett */usr/X11R6/lib/X11/xkb/* könyvtárból nézve a következő változtatásokat kell elvégezni (a tényleges változásokat a CD /linux/magyar/xfree/ könyvtárában található file-ok tartalmazzák):

- A *keymap/xfree86* file-ba be kell írni a megfelelő geometriát és kiosztást;
- létre kell hozni a *symbols/hu_US* file-t (át kell másolni a CD-ről).

A különböző kiosztások között a *setxkbmap <kiosztás>* paranccsal válthatunk. A szabványos magyar kiosztás a *hu*, az USA kiosztás az *us*, az USA billentyűzetre készült magyar kiosztás pedig a *hu_US*. Természetesen ezek mellett használhatunk sok más kiosztást is, például németet (de), oroszt (ru), franciát (fr) stb.

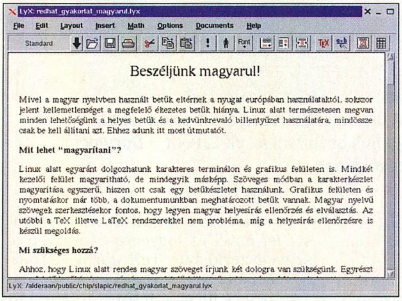
LyX: redhat_gyakorlat_magyarul.lyx

File Edit Layout Insert Math Options Documents Help

Beszéljünk magyarul!

Mivel a magyar nyelvben használt betűk eltérnek a nyugat európában használataktól, sokszor jelent kellemetlenséget a megfelelő ékezetes betűk hiánya. Linux alatt természetesen megvan minden lehetőségünk a helyes betűk és a kedvünkrevaló billentyűzet használatára, mindössze csak be kell állítani azt. Ehhez adunk itt most útmutatót.

Mit lehet "magyarítani"?

Linux alatt egyaránt dolgozhatunk karakteres terminálon és grafikus felületen is. Mindkét kezelői felület magyarítható, de mindegyik másképp. Szöveges módban a karakterkészlet magyarítása egyszerű, hiszen ott csak egy betűkészletet használunk. Grafikus felületen és nyomtatáskor már több, a dokumentumunkban meghatározott betűk vannak. Magyar nyelvű szövegek szerkesztésekor fontos, hogy legyen magyar helyesírás ellenőrzés és elválasztás. Az utóbbi a TeX illetve LaTeX rendszerekkel nem probléma, míg a helyesírás ellenőrzésre is készül megoldás.

Mi szükséges hozzá?

Ahhoz, hogy Linux alatt rendes magyar szöveget írjunk két dologra van szükségünk. Egyrészt

LyX: /alderaan/public/chip/slapic/redhat_gyakorlat_magyarul.lyx

A LyX is magyarítható

Betűk

A legtöbb Linux disztribúcióhoz találunk Latin-2 fontcsomagot, Debian alatt például xfntil2 néven. Ezt kell telepítenünk, majd a /etc/X11/XF86Config file-ban be kell állítani, hogy a rendszer lássa is ezeket. A CD-n található x11-fonts-latin2.tar.gz file tartalmaz jó

néhány ISO-8859-2-es betűtípust. Ha ezt a file-t kibontjuk a */usr/X11R6/lib/X11/fonts* könyvtárba, az alábbiakat kell az XF86Config file „Files" szekciójába (Section "Files") írni:

FontPath "/usr/X11R6/lib/X11/fonts/misc-il2/"
FontPath "/usr/X11R6/lib/X11/fonts/75dpi-il2/"
FontPath "/usr/X11R6/lib/X11/fonts/100dpi-il2/"

Ahhoz, hogy ezt egy program használja is, már magát a programot kell beállítani. Itt csak pár alapesetet ismertetünk.

Az xterm program (terminálablak) és sok más X-es program is a *-fn* opció használatával vehető rá más karakterkészlet használatára. Például az

xterm -fn -misc-fixed-medium-r-normal- -20-140-100-100-c-100-iso8859-2

parancs hatására az xterm egy 1024×768-as felbontású képernyőn is kellemes méretű, magyar betűkkel indul. A fontok leírása láthatóan hosszú és nem túl közérthető formában történik. Ennek boncolgatását másokra hagyjuk, itt csak annyit segítünk, hogy lehet puskázni a fontokat tartalmazó könyvtárban található *fonts.alias* file-ból. A fent említett példa a */usr/X11R6/lib/X11/fonts/misc-il2/ fonts.alias* file-ból származik.

A parancssori opciók használata gyors és egyszerű, de sokkal tartósabb eredményt érhetünk el a */etc/X11R6/lib/X11/app-defaults/* könyvtárban a megfelelő file-ok módosításával. Az xtermes példánál maradva, a fenti könyvtárban az xterm file-ba kell beírni a következőt:

**font: -misc-fixed-medium-r-normal- -20-140-100-100-c-100-iso8859-2*

Ennek hatására a megadott lesz az alapbeállítás szerinti font. Találunk ugyanott fontmenüket, ami a [Ctrl jobb egérgomb] kombinációra jön elő a terminálban.

Ha ott is átdefiniáljuk a fontokat, több magyar fontot is, illetve nem csak magyar fontokat használhatunk a terminálban. A fenti definíciót felhasználóként a *~/.Xdefaults* file-ba is beírhatjuk azzal a különbséggel, hogy ott a megfelelő program nevét is meg kell adni, azaz a sor elejére *xterm*font:* kerül.

Az Xfree billentyűzetének konfigurálása

Az alábbi konfigurációs opciókat a /etc/X11/XF86Config Keyboard szekciójában találjuk (Section "Keyboard").

Opció	USA billentyűzeten	Magyar billentyűzeten	USA billentyűzeten magyar karakterek
RightAlt	Meta	ModeShift	ModeShift
ScrollLock	Control	ModeLock	ModeLock
XkbSymbols	us(pc101)	hu(pc102)	us(pc101)
XkbModel	pc101	pc102	pc101
XkbLayout	us	hu	hu_US

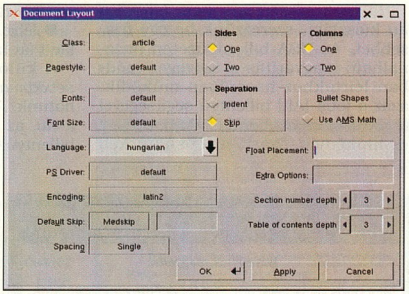

A dokumentumok nyelvét dokumentumonként tudjuk beállítani a LyX *Layout → Document* menüjében

Röviden ismertetjük a LyX beállítását is, mivel ez ingyenes és nagyon jó szövegszerkesztő TeX környezethez. A TeX és a LaTeX rendszer teljes magyarítására itt nem térünk ki, mivel az

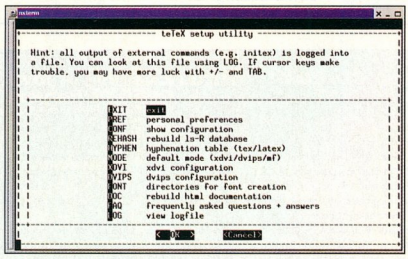

A teTeX beállítómenüje

bonyolult feladat, és az újabb teTeX csomagok már amúgy is tartalmazzák a magyar ékezetes szövegek nyomtatásához szükséges kiegészítőket.

A LyX konfigurációs file-ját a telepítés után Debian alatt a */etc/lyx/lyxrc* file-ban, Red Hat alatt a */usr/X11R6/share/lyx/lyxrc* file-ban találjuk. Ebben az alábbi beállításokat kell megadni ahhoz, hogy a képernyőn jó ékezeteket kapjunk:

\screen_font_encoding iso8859-2
\font_encoding T1

A dokumentumok nyelvét dokumentumonként tudjuk állítani a *Layout → Document* menüben. Ugyanez igaz a képernyőfontokra is, melyeket a *Options → Screen fonts* menüben tudunk átállítani menet közben. A dokumentumok helyes nyomtatásához a nyelvet (Language) magyarra (Hungarian), a kódolást (encoding) latin2-re kell állítani. A képernyőfontokhoz iso8859-2-t kell írni, ahogy azt a szöveges konfigurációban is tettük.

Ahhoz, hogy TeX alatt az elválasztás is hibátlan legyen, a CD /linux/magyar/tex/ könyvtárában található huhyph.tex file-t kell Debian alatt a */usr/lib/texmf/tex/generic/hyphen/*, RedHat alatt a */usr/lib/texmf/ texmf/tex/generic/hyphen/* könyvtárba másolni, majd a texconfig program elindítása után először a *REHASH* majd a *HYPHEN* menüt választani. Ez egy file-t nyit meg a szokásos szövegszerkesztővel, alapesetben a vi-jal. Itt kell a nyelvek közé beírni a magyart: *magyar huhyph .tex*. Ezután mentsük el a változtatásokat, és lépjünk ki a file-ból (vi alatt :x). Ekkor a TeX rendszer feldolgozza a változásokat, ami eltarthat egy ideig. Ha ez megvan, és a program nem jelzett hibát, működik a magyar elválasztás.

Slapic
slapic@chip.vogel.hu

Karádi
Hardver
• hálózat építés
• számítógépek értékesítése
• szakszervíz
• rendszerfelügyelet
• kulcsrakész rendszerek
Szerviz és Kereskedelmi Kft.
1032 Budapest Föld utca 57.
tel: 368-0301
fax:368-6756
e-mail: Karadi.Hardver@mail.datanet.hu
WINDOWS NT
DTK Computer

COMPSERV
Látogasson el üzletünkbe:
XIV.k. Budapest, Nagy Lajos kir. útja 168.
Telefon/fax: (36-1) 36 36 36 1
Kiváló parkolási lehetőség!
ASUS
ALAPLAPOK, MONITORVEZÉRLŐK
HANGKÁRTYÁK,
VISZONTELADÓK RÉSZÉRE IS !
SZÁMÍTÓGÉPEK
ASUS,DTK ALAPLAPPAL
5 ÉV GARANCIÁVAL
NYOMTATÓK
HP, CANON,
TINTAPATRONOK
Számítógép átépítés,
javítás.
Alkatrész értékesítés!
CÉGEKNEK
IRODATECNIKAI
HÁZHOZSZÁLLÍTÁS!
Árlistánk letölthető a FAXBANK 2-333-666
számáról, azonosító 2130## ,
illetve látogasson el WEB oldalunkra:
www.iridium.hu/compserv95

FEFO Computer
Egy jó befektetés...
199.900,-
Soft DVD
FEFO ScienicSP munkaállomás
A legújabb FEFO ScienicSP PC munkaállomás a legkorszerűbb számítástechnikai technológiákat alkalmazza. Az új 100 MHz-es Intel AGP chipset révén bővíthető a legnagyobb teljesítményű CPU-val is. A szintén új Intel740i chip-es videó vezérlő nyújtotta sebesség és képminőség szintén nem hagy kivetnivalót akár játék akár egyéb grafikai alkalmazások esetén sem. Optimális választás mindazoknak, akik számítógép beruházásukat hosszabb távra tervezik. Mindezt 1+2 év garanciával nyújtja a 9 éves FEFO.
233 MHz/512 Intel PII CPU, max: 233-400 MHz
100 MHz side busz, Intel 440BX AGPset
64 MB SDRAM DIMM, max: 384 MB, 66/100 MHz
4.3 GB EIDE HDD, UltraDMA, Quantum FB4320ST
4 MB SGRAM AGP video, Intel 740i 3D/2D chip
1.44MB FDD
2s/1p/2PS2/2USB port
Hardver monitor ASIC - FanR, CPUTemp opció
ACPI, DMI, ECC parity
24xCDROM meghajtó, ATAPI interface
Yamaha 3D, 48KHz, 16bit, full duplex hangkártya
2x100w aktív hangszóró
PS2 mouse, alátét
105 gombos PS2 billentyűzet
ATX minitorony ergonomikus ház
Windows95 OSR2 CD, OEM operációs rendszer
Nyitva H-P. 9-17 óráig.
www.fefo.hu
számítógépek
számítástechnikai eszközök
alkatrészek
hálózatok
multimédia
videó editáló rendszerek
házi mozi rendszerek
rendszer integrálás
internet/intranet
szaktanácsadás
szervíz
1073 Budapest, Barcsay u. 6.
T.:352-8870, F.:352-1620
barcsay@fefo.hu
1122 Budapest, Krisztina krt. 11.
T.:202-6002, F.:155-0047
krisztina@fefo.hu
7621 Pécs, Munkácsy u. 9.
T.:(72)326-318, F.:(72)326-186
srobert@fefo.hu
6722 Szeged, Gogol u. 2.
T.+F.:(62)422-386
szeged@fefo.hu
9022 Győr, Liszt F. u. 9.
T.+F.:(96)311-725
gyor@fefo.hu

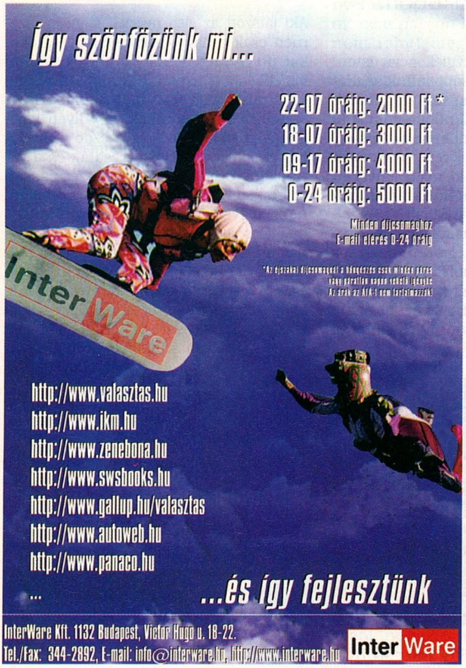
Így szörfözünk mi...
22-07 óráig: 2000 Ft *
18-07 óráig: 3000 Ft
09-17 óráig: 4000 Ft
0-24 óráig: 5000 Ft
Minden díjcsomaghoz
E-mail elérés 0-24 óráig
Inter Ware
http://www.valasztas.hu
http://www.ikm.hu
http://www.zenebona.hu
http://www.swsbooks.hu
http://www.gallup.hu/valasztas
http://www.autoweb.hu
http://www.panaco.hu
...
...és így fejlesztünk
InterWare Kft. 1132 Budapest, Victor Hugo u. 18-22.
Tel./fax: 344-2892, E-mail: info@interware.hu, http://www.interware.hu
Inter Ware

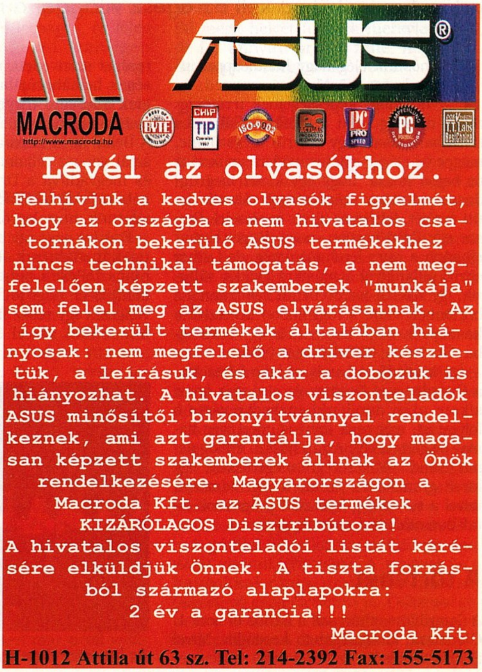
ASUS®
MACRODA
http://www.macroda.hu
Levél az olvasókhoz.
Felhívjuk a kedves olvasók figyelmét, hogy az országba a nem hivatalos csatornákon bekerülő ASUS termékekhez nincs technikai támogatás, a nem megfelelően képzett szakemberek "munkája" sem felel meg az ASUS elvárásainak. Az így bekerült termékek általában hiányosak: nem megfelelő a driver készletük, a leírásuk, és akár a dobozuk is hiányozhat. A hivatalos viszonteladók ASUS minősítői bizonyítvánnyal rendelkeznek, ami azt garantálja, hogy magasan képzett szakemberek állnak az Önök rendelkezésére. Magyarországon a Macroda Kft. az ASUS termékek KIZÁRÓLAGOS Disztribútora!
A hivatalos viszonteladói listát kérésére elküldjük Önnek. A tiszta forrásból származó alaplapokra:
2 év a garancia!!!
Macroda Kft.
H-1012 Attila út 63 sz. Tel: 214-2392 Fax: 155-5173

Szemet gyönyörködtető a játék 3D-s grafikája

Szélesvásznú kaland

Nehéz az ember élete, ha történetesen egy gonosz boszorkány átokkal sújtott mutáns fia. Még nehezebb, ha ráadásul menekülnie kell az egész világgal a nyakában.

Főhősünk elég nagy handicappel indul: egy börtönben senyved, és nemhogy képességeinek természetével, de még saját származásával sincs tisztában. Csakhogy sikerül megszöknie, mégpedig eléggé sajátos módon: amikor az őr bejön hozzá, hogy egy kicsit megrugdossa, ocsmány szörnyeteggé változik, leüti őrzőjét, feltépi az ajtót, és elszelel. Persze egy ilyen esetlen, nagy döggel hamar elbánna a zajra lerohanó őrség, de Luther egyik pillanatról a másikra gyikká változik, így sikerül észrevétlenül kisurrannia a börtönből, majd a függőhídon keresztül a kastélyból, majd bemenekül egy barlangba. Gladstone fél helyőrsége üldözi.

Így kezdődik a Lands of Lore folytatása, a Guardians of Destiny. Az első rész óriási sikere után mindenki epekedve várta a folytatást, már csak azért is, mert igen hamar beígérte a cég. Aztán hosszú évekig néma csönd... Mikor végre megérkezett, egy kicsit gyanakodva vártam a végeredményt, mivel a túl sokáig fejlesztett programok általában csalódást szoktak okozni.

A történet

A Guardians, akárcsak a Lands of Lore 1, Gladstone királyságában kezdődik. Mivel Scotia, az első rész boszorkája végleg vereséget szenvedett, a Régiek nevű istenségek belháborújába csöppenünk. A Régiek alapvető törvénye, hogy sohasem avatkozhatnak a halandók világába. A Belial nevű isten azonban ezt megszegi saját gonosz céljainak elérése érdekében, és megvaditva a Dracoid nevű lényeket, háborút szít a halandók között. A mi feladatunk, hogy legyőzzük Belialt.

Ezúttal nem egy bajnokot, hanem Scotia fiát alakítjuk. Mivel szerepünk így nincs teljesen behatárolva, végül is mi döntjük el, hogy jó fiúként megmentjük a világot, vagy rossz fiúként lemészárolunk mindenkit, aki él és mozog. Ez utóbbi módszer egyébként nagyon feldobja a játékmenetet, az az érzésünk, mintha mi magunk írnánk a sztorit. Nagyon sok szereplővel találkozunk a történet során, és a velük való viszonyunkat az határozza meg, hogy milyenek voltunk addig. A szereplők egy részét igazi színészek alakítják, akikről egy stúdióban felvételt készítettek, majd a felvételt digitalizálták. Ez gyakran jól sikerült, néha viszont elég zavaró, hogy elütnek a háttértől. A színészi játék (hiszen egy átvezető mozikkal tarkított játéknál már ez is számít) általában szódával elmegy; a legtöbb színész elég nagy beleéléssel játszik (néha talán túlságosan naggyal). Megemlítendő a Dawn nevű varázslólányt alakító színésznő, aki egyrészt nagyon dekoratív, másrészt tényleg jól játssza a szerepét. Vannak olyan szereplők, akiket nem ember alakít, hanem valami 3D-s programmal rendereltek le őket, például a két istenséget, Belialt és Dracacle-t (ő az intróban látható nagydarab szakállas, vörös, szarvas figura) – velük a Westwood profi munkát végzett.

Az invertoryban sok hely van – de néha ez is kevés

Szerepjáték vagy sem?

Aki játszott az első résszel, vagy egyszerűen csak a hagyományos szerepjátékokat (RPG) szereti, valószínűleg csalódni fog ebben a játékban. Ugyanis a program egyáltalán nem felel meg a klasszikus szerepjáték szabályainak. Egy ilyen jellegű játékban a játékos egy kezdő csapatot irányít, amelynek tagjai a csaták és a varázslatok megszerzése során szép lassan egyre magasabb szintű karakterré fejlődnek, hogy a végén minden erejüket és mágikus tudásukat latba vetve elbánjanak a főgonosszal – ilyen volt az első rész is. A Guardians of Destinyben azonban egész végig egyetlen karaktert irányítunk, akin – bár nagyon gyorsan fejlődik – nem igazán veszünk észre változást. A másik ilyen stílusbéli probléma az ellenfelek száma. Egy igazán jó szerepjáték különféle szörnyekkel van tarkítva, és csaták sorozatában kell legyőznünk őket. A Lands 2-ben viszont alig van néhány, és ha nem kötünk beléjük, akkor legtöbbjük békén is hagy minket. Ugyanakkor ügyes ötlet a készítőktől, hogy míg a klasszikus szerepjátékban a csaták alatt szerezzük a tapasztalati pontokat, itt a legtöbbet akkor kapjuk, ha rájövünk egy-egy rejtvény megoldására.

A program egyik legbosszantóbb része az ostobán megoldott időkezelés. Mivel életerőnk és mana-szintünk (varázslóerőnk) már attól is „visszakúszik" az eredeti állapotába, ha nem csinálunk semmit, egy-egy keményebb ellenfélnél elég csak várakozni egy nyugis helyen, hogy szép lassan feltöltődjünk. Szerintem sokkal jobb a hagyományos szerepjátékok megoldása: karaktereink pihennek, ahol tudnak, közben gyógyítgatják magukat, és varázslatokat tanulnak.

Doktor Luther és Mister Gyík

Főhősünk, Luther, anyja révén egy igen sajátságos átokkal van sújtva: időnként valamilyen szörnyeteggé változik. Hol valamilyen nagydarab, gusztustalan, ragyás bőrű behemóttá, hol pedig apró gyíkká. A legbosszantóbb, hogy mindezt a legváratlanabb pillanatokban teszi.

Eleinte nem tudunk túl sokat tenni ez ellen. Később azonban kapunk egy varázslatot Dawntól, amellyel először csak megakadályozhatjuk a változást, de később már irányítani is tudjuk. Néha azért hasznos alakot váltani, mert a szörnyeteglétnek vannak előnyei is. A behemót jó nagyokat tud ütni, nem nagyon lehet lecsapni, és főleg nem lehet megmérgezni, ami igen hasznos, tekintettel arra, hogy a legtöbb ellenfél kedvenc támadása a különféle mérgezés. A gyík gyorsan tud futni, befér a különféle szűk járatokba, és ő tud a legjobban varázsolni.

A legtöbb szereplőt színészek alakítják

Néhány tipp kezdőknek

- A kezdő barlangban van egy vízesésekkel teli terem. Ha itt levágod a csöpögő cseppköveket, akkor elárasztod a termet, és így megszabadulsz néhány üldözőtől.
- Miután Luther beszélt a Dracalelal, egy olyan terembe érsz, ahol egy csontváz harcos üldögél. Őt ne piszkáld. Miután felvetted a páncélt és a kardot, érintsd meg a falon lévő képet, így egy múzeumba jutsz. Itt egy halom jó fegyvert szerezhetsz, és valahol fekszik egy sárkány is, aki elvisz a Huline-ok dzsungelébe.
- A Huline-oknál nem érdemes bántani a háromfejű tigriseket, akkor ők sem bántanak téged.
- Amikor azt a küldetést kapod, hogy méhviasszal szerezz lenyomatot egy Huline barlangban, akkor vigyél magaddal két viaszt, és készíts két lenyomatot. Majd a kijáratnál add oda az egyiket Dawnnak, a másikat meg a templomban Julian testvérnek. Mindkettő nagyon hasznos dolgokat ad érte!
- A Dracale-ok temetőjében keress üveggolyókat! Van a temetőben egy alsó rész, a romoknál pedig a Mágusok Tornya, amelyben találsz egy kinyújtott kőkarmot. Tedd bele az üveggolyót a karmokba, így különféle színű golyókat kapsz. Ezekkel lehet kinyitni a temetőben a megfelelő színű ajtókat. Figyelem! Egy karom csak egyféle színű golyót tud gyártani.

Fegyverek és mágia

Az RPG-k két alapvető harci módszere a különféle fegyverek használata és a varázslat. A Guardians of Destinyben sajnos ezt egy kicsit leegyszerűsítették. A fegyvereknek igen széles a skálája: van kard meg nyíl.... Ezek között van olyan típusú, amelyik nagyot üt, meg olyan, amelyik nem. Ennyi. Persze jelen vannak még az olyan szokásos cuccok is, mint a páncél meg a pajzs, ezek szerepe azonban annyira jellegtelen a játékban, hogy igazából szót sem érdemelnek.

A varázslatokból a játék elején kettő van. Amikor e sorokat írom, körülbelül a játék közepén tartok, és még további kettőt találtam. Ez nem túl sok – szerencsére a varázslatoknak több szintje van, így egy kicsit változatosabbak. A szikra típusú varázslattal például az első szinten csak egy kis tüzet tudunk kilöni, negyedik szinten már profi villámokat.

A grafika és a zene

Féltem, hogy elavult lesz a játék grafikája, és e félelmem részben be is igazolódott. A játék leggonoszabban vigyorgó szörnyetege megint Pixel Peti lett. Aztán a Westwood egy-két hónapja feltette a Web site-jára a Direct3D/3Dfx patch-et – és a Diamond FireGL-em által nyújtott képen kívül csak a leesett államat néztem. Minden a helyére került: a csúnya pixeles grafika helyett szépen mosott textúra (mipmapping), jobb 3D-s érzet, gyönyörű tűz- és fényeffektek. Szóval, aki teheti, az meg se nézze a programot valamilyen 3D-s kártya nélkül. (S3 Virge-tulajoknak: ezen a kártyán is néztem a programot, sajnos egy Pentium 200-ason is élvezhetetlen volt a szaggatott grafika miatt.)

Az animációt viszont nem érheti panasz: az egyik leggyönyörűbb, amit valaha is láttam. A játék zenéjében lehet választani a General Midi és a Digital között. A Digital további 80 mega helyet foglal a merevlemezen, de így annyira profi a zene, hogy mindenképpen megéri áldozni rá.

Összegzés

A Lands of Lore-t talán egy nagy tortához lehetne hasonlítani, amely tele van egy csomó finomsággal, csak éppen az egésznek nem áll az össze ize.

A játék egyszerre akar RPG, kalandjáték és akciójáték lenni, de valahogy egyik sem sikerül igazán. RPG-nek túlságosan egyszerű, kalandnak túl mechanikus, és nincs benne elég tárgy, akciónak nem elég gyors, látványos, és nincs benne elég ellenfél.

A történetet nagyon jól kitalálták, és az is ügyes megoldás, hogy elágazhat döntéseink nyomán.

A animáció profi munka, de valahogy elüt a játék grafikájának egészétől. Ráadásul néha kicsit összefüggéstelennek tűnnek a bejátszások, nem illeszkednek a történet egészéhez, amit csak fokoz, hogy nincsenek feliratok.

A grafika 3D-s kártya nélkül pixeles, azzal viszont gyönyörű. A zenével és a hangokkal nincs probléma, mindkét összetevő eszméletlenül jó. Összességében véve hibái ellenére is jól megírt, szép program a Guardians of Destiny.

Herpai Gergely

array

Valódi **XGA** felbontással

IMPRESSION A6

- Méretre a legkisebb, tudásra a legnagyobb
- Felbontás XGA (1280×1024)
- Kompatibilitás SXGA, XGA, SVGA, VGA, Macintosh
- LCD technológia
- Fényerő 450 ANSI lumen
- PC, Mac, video-, audiobemenet
- 4×1 Watt sztereó hangszóró
- Intelligens távvezérlő

ASK

Viszonteladókat keresünk!
Bérlési lehetőség!

array Data Hungária Kft.
1094 Bp., Balázs Béla u. 35.
Tel.: 455-6892, 455-6893
Tel./fax: 455-6894
E-mail: array_bp@mail.elender.hu
Web site: http://www.array.hu

CORG COMPUTER

DIGITÁLIS VIDEÓ ÉS AUDIÓ CENTRUM

DIGITÁLIS VIDEÓ
- M-JPEG, MPEG-I és MPEG-II rendszerek széles választékban
- Non-linear- és hibrid editorok
- 2D és 3D szoftverek, feliratozók
- Digitális kamerák, filmszkennerek

DIGITÁLIS AUDIÓ
- Hangkártyák, harddiszk-rekorderek, szinkronrendszerek
- Effektkártyák, zajcsökkentők
- Editáló és szekvenszer szoftverek, hangminták

Keresse fel bemutatótermünket, ahol a különböző eszközöket kipróbálhatja és összehasonlíthatja képességeiket.

A HÓNAP TERMÉKE: VIDEONICS PYTHON

A legjobb árú Real Time MPEG-1 tömörítő.
Egyszerű installálás a párhuzamos portra • Mozgókép hozzáfűzése home-page-hez • Video e-mail küldése • Álló képek digitalizálása (JPEG)

CORG Computer Kft. 1111 Bp., Bartók B. u. 46. T.: 166-6675, 166-9810 F.: 319-4899

Ready COMPUTERS

Ready Compker Kft.

Bp. V. ker., Vadász utca 36.
H–P.: 9.30–18.00 Szo.: 9.00–13.00
Tel.: 331-0518, fax: 311-8671
Faxbank: 2-333-666/1310#
http://www.ready.hu

Konfigurációk

OPTIMAL **103 120 (128 900) Ft**
IBM 200MX, 16 MB RAM, 1,3 GB HDD, 14" SVGA LR/NI, 1 MB VGA, 12× CD

ULTIMATE **303 760 (379 700) Ft**
iP-2 233, 64 MB RAM, 3,2 GB HDD, 17" SVGA , 4 MB VGA, 32× CD, SB64

Komplett gépeinkre 1+2 év garanciát vállalunk.

Alkatrészek teljes választéka

24× SONY/24× Panasonic
13 200 (16 500) Ft/12 400 (15 500) Ft
850 MB Seagate/120 MB A:drive
18 000 (22 500) Ft/19 460 (24 325) Ft
Panasonic 4/8 CD-író
70 400 (88 000) Ft
Sound Blaster 16+rádió
10 000 (12 500) Ft

HP, Canon nyomtatók akciós áron
Daewoo, Axion, Mag monitorok
INTERNET ELŐFIZETÉSI LEHETŐSÉG

Zárójelben bruttó árainkat tüntettük fel.

Az árváltoztatás jogát fenntartjuk.
Viszonteladói áraink ról a 06-30-413-453-as számon érdeklődhet.

SZERVEREK
mindenkinek

Szolgáltatásainkból:

- **NT hálózatok**
- **Novell hálózatok**
- **Microsoft Irodai Kiszolgáló Csomag**
- **Levelező- és Faxrendszerek**
  tervezése, telepítése, karbantartása

- **Novell CNE**
- **Microsoft MCP**
- **HP Server Professional**
  mérnökök

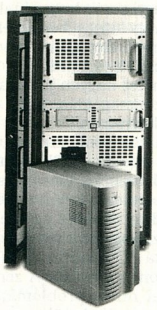

E-COOP

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
1091 Budapest, Üllői út 81.
Tel.: 217-3661, fax: 215-4354
Honlap: www. ecoop.hu
e-mail: ecoop@ecoop.hu

DTK konfigurációk

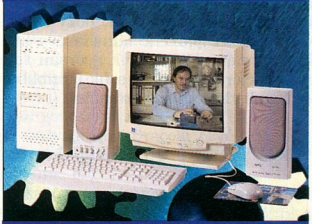

2+2 év garanciával

ISO 9001 DNV QUALITY SYSTEM STANDARD

NATIONAL ACCREDITATION OF CERTIFICATION BODIES

MINŐSÉG elérhető áron

http://www.komel.com

Komel Elektronikai és Kereskedelmi Kft.
1118 Budapest, Csiki-Hegyek utca 12.
Telefon/Fax: 246-8411, 246-2734

dtk® Computer Márkabolt

Videodigitalizálás Otthon!

Tuner Kártyák

és PCI Bus-os Videodigitalizáló Kártyák

- Kábel / antenna TV Tuner
- Folyamatos videodigitalizálás akár 720*576-os képméretben, 30 kép/mp mellett
- Composite Video és S-Video bemenet videomagnó vagy kamera számára
- TV / Video megjelenítése ablakban vagy teljest képernyőn
- Stereo Audio kimenet a hangkártyára
- Teljes PCI Rev 2.1 kompatibilitás
- Windows 95 Plug and Play
- A legtöbb PCI VGA kártyával és gyorsítóval együttműködnek
- Ismerik a PAL/SECAM/NTSC szabványokat
- Teljes PAL felbontás 768 x 576-ig

Spieler computer Multimédia konfigurációk 48 óra alatt!

1083 Budapest, Illés u. 40
Tel.: 334-3715, Fax: 210-9108
Szombaton is nyitva!

Jeffrey Stone

Eliza

Solaria lakóinak...

A lány egy kirakat előtt állt, és érdeklődve bámulta az üveg túloldalán vibráló számítógép-monitort.

Adamnek a nyála is csorogni kezdett, amikor megpillantotta. Csuda helyes baba volt, úgy a húszas évei elején, és meglehetősen hiányos – mondhatni ledér – öltözékben. Testhez tapadó sortja fölött lenge selyeminget viselt, amely akkor is láttatta volna keblének körvonalait, ha az ing történetesen nincs kigombolva egészen köldökig.

Adam, aki három és fél hónapja élő embert sem látott, nemhogy nőt, legszívesebben zokogni kezdett volna a gyönyörűségtől. E pillanatig azt képzelte, hogy ő az egyetlen élőlény a Földön – az utolsó ember! Ám a jelek szerint az Égiek kegyesek voltak hozzá: életben hagytak egy nőt is...

Méghozzá nem is akármilyet! A lehető legszebbet!

Nem bírt magával. Futni kezdett a lány felé.

– Hé! Hé!

A lány felnézett, szép arcán boldog mosoly terült szét, és...

Adam azt várta, hogy a lány is kitárja felé a karját – de nem ez történt. Kedvesen mosolyogva várta őt.

Adam odaért. Lelki szemeivel elképzelte, ahogy lendületből egymás nyakába ugranak, összeölelkeznek, mint a szerelmesek, akik hosszú távollét után találkozhatnak újra, mindketten kacagnak, egymást ölelik, rángatják, fogdosák, tapogatják, aztán ajkuk ösztönösen egymásra talál, éhesen falják egymást, és – az maga lesz a csoda!

A lány azonban olyan feszülten és tartózkodóan állt ott, hogy Adam elnapolta a boldog ölelkezést.

– Helló – mondta a lány. Csengő hangja megdobogtatta a férfi szívét. – Eliza vagyok.

– Adam Daniels.

– Örülök, hogy találkoztunk, Adam Daniels.

– Részemről az öröm! – suttogta Adam boldogan. – Épp csak megismertelek, és máris szerelmes vagyok!

– Én pedig leszbi vagyok...

●

Adam kétszáz méter mélységben a tenger alatt tartózkodott súlyos búvárfelszerelésben, amikor a sugárzás bekövetkezett. Nyolc és fél percen át narancssziínű fény árasztotta el az eget szerte a Földön, és mire elenyészett, nem maradtak élők a bolygó felszínén. Legalábbis nem sokan. Adam semmit sem észlelt az egészből – abba a mélységbe nem hatolt le a fény.

Amikor tizenöt perccel később felmerült, meglepve tapasztalta, hogy segítői halottak. Összeaszottan, mozdulatlanul hevertek a jacht fedélzetén.

Aztán hamarosan rádöbbent a katasztrófa méreteire. Los Angeles tele volt múmiává aszalódott hullákkal, mozdulatlan gépekkel, működő jelzőlámpákkal, villogó, színes neonokkal – mint ahogy valószínűleg az összes többi város is. Próbált túlélők után kutatni, de életnek jelét sem találta. Még patkányt vagy svábbogarat sem látott, legfeljebb döglöttet. A fák levelei lehullottak, az ágak megfeketedtek, a növények elfonnyadtak. Bármi volt is az a sugárzás, alapos munkát végzett.

Meghalt mindenki, a felesége, a szeretői, az ismerősei, a rokonai, a barátai – és mindenki más.

Mivel képtelen volt abban a lakásban élni, ahol megtalálta a felesége holttestét, a rögtönzött temetés után bevette magát a Hotel Hollywood elnöki lakosztályába, és egy modem meg egy laptop révén a világhálón kutatott élet jelei után – a legcsekélyebb eredmény nélkül. Aztán találomra telefonálgatott. Több nagyváros polgármesteri hivatalát is felhívta – de nem vette fel soha senki. Sem New Yorkban, sem Londonban, sem Melbourne-ben, de még Reykjavikban sem.

Az ellátásra nem panaszkodhatott. A szálloda konyhájában maga készítette az ételét. Lefagyasztott alapanyagban, konzervekben, befőttekben nem szenvedett hiányt, mint ahogy kényelmi berendezésekben sem. Övé volt az egész város minden üzletének készlete.

És most feltűnt ez a remek nő! Aki azt állítja, hogy leszbikus.

– Leszbikus vagyok. A nőket szeretem. Lindát.

– Leszbikus vagy?! – jajdult fel Adam. – Ilyen külsővel! Ilyen angyali arccal! Tudod, hogy a megszólalásig hasonlítasz Meg Ryanre?

– Tudom.

– De ő nem leszbikus!

– Akkor mégsem hasonlítunk.

Adam egy pillanatra behunyta a szemét, és megpróbált jó képet vágni a dologhoz.

– Ki az a Linda?

– Meghalt.

– Sokan meghaltak... szinte mindenki. De mi ketten élünk! Én férfi vagyok, te pedig nő... tökéletes páros!

– Én a nőket szeretem.

– Nem számít – motyogta Adam. – Megölelhetlek a találkozásunk örömére?

Mozdult, hogy megtegye, a lány azonban elhátrált. Zavartnak tűnt.

– Nem szoktam férfiakkal ölelkezni!

– Ugyan, Eliza! Ez csak egy baráti ölelés lenne!

– Nem!

– Mi kifogásod van egy ártatlan ölelés ellen?

– Nem tudom.

Adam ezt kapitulálásnak vette, Eliza azonban tiltón maga elé tartotta a kezét. Adam letett a szándékáról, és témát váltott.

– Te sem találkoztál senkivel a katasztrófa óta?

– Csak veled.

– Van arról sejtelmed, hogy mi történt? Isten pusztított el minden életet a bolygón vagy a marslakók?

A lány egy pillanatig kifejezéstelenül meredt maga elé.

– Csak azt tudom, amit a műszerek rögzítettek az intézetben. Az űrből érkezett a sugárzás. A kéve átmérője nagyjából kétszázezer kilométer lehetett. Nyolc perc harminchét másodpercen keresztül teljesen beburkolta a Földet, és megölt mindenkit. Az intézetben csak én maradtam életben. Senki nem tud már választ adni arra, miféle sugárzás lehetett, honnan jött és ki vagy mi küldte.

– Valamiféle kutatóintézetben dolgoztál?

– Ó, igen!

Adam érdeklődött volna e téma iránt, de képtelen volt levenni tekintetét a köldökig szétnyitott ingből kidomborodó mellekről. Nagyot nyelt.

– Begombolkozhatnál!

– Miért? – kérdezte Eliza ártatlanul.

– Hát tudod, a katasztrófa előtt volt egy szexis feleségem meg két állandó szeretőm, s hébe-hóba a titkárnőmet is megcirógattam... ha érted, mire gondolok. Enyhén szólva felfokozott szexuális életet éltem. Most meg három és fél hónapja legfeljebb pornóvideókat bámulhatok... te meg itt vagy karnyújtásnyira, és én legszívesebben rád vetném magam...

Eliza zavartan meredt rá. Adam legyintett.

– Ezt csak úgy mondtam. Vonzó vagy és őrjítően szexi... ráadásul te vagy az egyetlen nő elérhető közelségben... de nem fogok rád ugrani. Csak ha te is akarod...

– Leszbi vagyok – motyogta Eliza. – Nem sokra mennél velem.

– Ennek eldöntése... megérne egy próbát, nem?

– Nem hiszem.

– Én azért megpróbálnám!

– Én nem.

– Akkor g-g-gombolkozz be! – morogta dühösen Adam. – Ne m-m-mutogasd azzzzt a két izét ottan, na!

A lány tétova mozdulattal nyúlt az ingéhez, és bizonytalan kézzel fogta meg a gombot – ám az kicsúszott az ujjai közül. Sehogy sem boldogult vele.

– Nem tudod begombolni? – dörmögte Adam. – Na várj, majd én... mindjárt...

Közel lépett, és ő végezte el a gombolási műveletet. A lány nyugodtan állt előtte. Adam belélegezte parfümjének illatát, és menten elbódult. (Szó, ami szó, a kicsike kissé túlzásba vitte az illatosítást.) A legalsó gombnál még nem volt gond, ám ahogy egyre feljebb ért, és ujjai akaratlanul is a gömbölyű melleket érintették, remegni kezdett a keze. Hirtelen elöntötte agyát a vér, és egész teste bizsergett. Már azt sem tudta, mit cselekszik. Csupán a lány mellét látta, és keze akaratlanul is rásimult a két alma formájú halmocskára.

– Szólj, ha kellemetlen, amit csinálok! – motyogta.

A lány nem szólt. Nem is tiltakozott.

– Nem is rossz, ugye? – suttogta Adam belelkesülve.

A lány szótlanul türte, hogy a férfi a mellét gyömöszölje.

– Sejtettem, hogy nem igazi! Túl tökéletes... Szilikon, mi?... De kit érdekel?!

Eliza hirtelen megrezzent.

– Engedj el!

– Kizárt dolog! – suttogta bódultan Adam. Már nem volt ura önmagának. – Amit én egyszer megfogok, azt el nem eresztem... aouhhh, a francba!

Eliza térde ágyékon találta, aztán olyan jobb horog csattant a borostás állon, hogy attól egy profi bokszoló is kidőlt volna.

Adam megtántorodott, hanyatt esett, és kigúvadt szemmel meredt a lányra.

– Sajnálom – mondta Eliza zaklatott képpel. – Nem tudtam mást tenni. Sajnálom.

Adam az ágyékát és az állát fogva tápászkodott fel – elmúlt a gerjedelme. Legalábbis részben.

– Én kérek bocsánatot – morogta szégyenkezve és ugyanakkor dühösen. – Eszem ágában sem volt erőszakoskodni, csak éppen... csak éppen...

– Szorítottál. Rángattál. Haraptál...

– Már bocsánatot kértem – dörmögte Adam. – Sehogy nem tudok megbékélni a helyzettel. Itt vagyunk mi ketten. Te meg én... És most még cudarabbul érzem magam, mint amikor magányos voltam.

– Elmenjek? – kérdezte a lány értetlenül.

– Dehogy! Csak tudod... ha nem akarsz a jelenléteddel az őrületbe kergetni, előbb vagy utóbb fel kell adnod az elveidet! Meg kell békélnünk egymással! Szeretnünk kell egymást!

A lány makacsul hallgatott.

– Nem próbálnál meg szeretni? – nyöszörögte Adam. – Csak egy kicsit! Legalább színleg...

– Miért?

– Mert akiket eddig szerettünk, halottak! Mi ketten viszont élünk... és nagyon valószínű, hogy együtt kell leélnünk a hátralévő életünket. Kéz a kézben, szeretetben... még vagy negyven-ötven éven át.

Eliza hallgatott.

Adam sóhajtott, és gondterhelten nézett a lányra.

– Mit válaszolsz erre?

– Válasz? – rezzent meg a lány. – Nem hallottam kérdést.

– Egyetértesz azzal, amit elmondtam?

– Nem tudom.

– Szeretned kell engem!

– Miért?

– Mert... mert ez a dolgok rendje.

– A dolgok rendje?

– Nem akarlak siettetni, de úgy gondolom, mindenképpen az lenne a leghelyesebb, ha mi ketten... mindenben együttműködnénk! Ez úgyszólván kötelességünk!

– Kötelességünk?

– Gondolj csak bele! Az emberi faj... már amennyire tudjuk, elpusztult! Amikor mi is meghalunk, senki sem marad, aki tovább vigye a faji örökséget... Mi vagyunk Ádám és Éva ebben az új Paradicsomszószban!

A lány a homlokát ráncolta.

– Mit kellene tennünk?

– Gyermekeket kell csinálnunk! Be kell népesítenünk a világot, és ez baromira komoly feladat!

– És ez menni fog nekünk kettőnknek?

– Hah! De még mennyire! Fiatalok vagyunk és életerősek! Tucatnyi gyermeket gyártunk!

– Sikerülhet ez?

– Bízd csak rám! – Adam tovább ütötte a vasat, ha már kezdett melegedni. – Azonnal neki kell látnunk, hiszen nem tudhatjuk, miként hatott a sugárzás bizonyos szerveinkre. Lehet, hogy most még semmi gond, de egy hónap múlva talán már hiába minden erőfeszítés...

– Igen, ez lehetséges – értett egyet a lány.

– Akkor...

– Akkor?

– Akkor mire várunk?

A lány tűnődve meredt rá.
– Nem tudom. Mire?
Adam úgy vélte, érti a tétovázás okát.
– Sosem háltál még férfival, igaz?
– Az igazat megvallva, nem.
Adam magabiztosan elmosolyodott.
– Ne aggódj, napsugaram! Én majd mindent elrendezek. Olyan gyengéd leszek, mint amilyen... Linda volt. Szinte meg sem fogod érezni a különbséget.
– Linda... olyan volt nekem, mint a nővérem. Nem feküdtem le vele. Soha. És más nővel sem.
– Te még... szűz vagy?!
– Érintetlen. Azt hiszem, ez a helyes kifejezés.
– Ah, értem. De ha eddigi kapcsolataid csak plátóiak voltak, akkor miért mondtad, hogy leszbi vagy?
– Úgy gondoltam, az vagyok. Úgy értem, lelki beállítottságomat tekintve.
– Ha most feljössz a lakosztályomba, reggelre alapjaiban fog megváltozni a „lelki beállítottságod", kicsim!
A lakosztályba érve a fürdőszobába irányította a lányt, hogy felfrissíthesse magát, ő pedig lerohant a konyhába, szerzett pezsgőt meg kaviárt, és dudorászva nekilátott, hogy összeüssön valami különleges vacsorát, amivel elkápráztathatja leendő kedvesét. Azt tervezte, hogy a balkonon fogja tovább puhítani a kicsikét gyertyafény, holdfény és romantikus muzsikaszó mellett... aztán zsupsz, az ágyba!
Eközben Eliza tanácstalanul állt a zuhany alatt, és zavartan töprengett azon, mi fog történni. Bár némileg kételkedett abban, hogy minden rendben megy majd az ágyban, hitte, hogy Adam helyesen látja a teendőket. A férfi érvei logikusan hangzottak, teljesen meggyőzte őt. Biztosan igaza van mindenben. Hiszen Adam ember. És az emberek mindent jobban tudnak. Míg ő, Eliza csupán egy szintetikus lény, az első működőképes android, a CyberCom új fejlesztésének prototípusa, amibe egy évekkel ezelőtt kifejlesztett mesterséges intelligenciát plántáltak. Elizát.
Adam fütyörészve, énekelve érkezett vissza a lakosztályba. Eliza kilépett a zuhany alól, és megmutatta magát az embernek. Tetőtől talpig meztelen volt. Különleges, műanyag testén kristályfényű vízcseppek csillogtak. Olyan volt, akár egy sellőbarbie.
Bár megalkotói nagy gondot fordítottak arra, hogy Eliza szemgyönyörködtető látványt nyújtson, a rejtett részeken aljas módon elspórolták az ihletet. Valószínűleg a tervezők prűdsége miatt Eliza derék és térd között semmivel sem volt kidolgozottabb egy szokványos műanyag próbababánál.
Azonban ártatlan naivsággal remélte, hogy ez az apró hiányosság nem jelent majd akadályt a küszöbön álló aktusban...

Szerkesztőség

Főszerkesztő:
Ivanov Péter
Főszerkesztő-helyettes:
Bérces László
Szerkesztők:
Bata László, Csábi József, Fazakas László, Kerecsen Tamás, Négyesi Károly
Tesztlabor-vezető:
Nagy Zoltán
Hírszerkesztő:
Kis Endre
Olvasószerkesztő:
Dervenkár István
Tervezőszerkesztő:
Pécsi Gábor
Tördelőszerkesztő:
Nagy Gyula
Címlapgrafika:
Stefan
Szerkesztőségi asszisztens:
Sartoris Adrienn

A szerkesztőség címe:
1139 Budapest, Hajdú u. 42–44., II. emelet. Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210, telefon/fax: 252-3276

Compuserve ID: 100136,545
Internet-cím:
chip@vogel.hu
A CHIP Magazin honlapja:
http://www.net.hu/chip/

Terjesztési adatok

1997 II. félévi terjesztett példányszám MATESZ által auditálva: 21 906

A MATESZ 1997 IV. negyedévi gyorsjelentése alapján a terjesztett példányszám: 22 013
1998. áprilisi szám eladott példányszáma: 21 571
Magazinunk e havi száma 28 000 példányban készült.

Kiadó

Kiadja a Vogel Publishing Kft. a Magyar Terjesztés-ellenőrző Szövetség MATESZ tagja.
A kiadásért felel:
Ivanov Péter
ügyvezető igazgató
Tel./fax: 252-3731
Lapigazgató:
Ali Mehdi
Tel./fax: 252-3004
Titkárságvezető:
Szalay Zsóka
Tel./fax: 252-3731

Hirdetésfelvétel

Magyarország:
Vogel Publishing Reklámiroda
Üzletkötők: **Ákossy Judit, Czétényi Zsolt, Czidor Rózsa, Kálnoki Kis Emese, Szabóné Véghelyi Anna**
Levelezési cím:
1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon/fax: (36-1) 252-3641
Hirdetési marketing:
Oláh Gabriella
Tel./fax: 252-3004
Németország: Vogel International, Otto Walitschek, Max-Planck-Str. 7/9, D-97082 Würzburg, tel.: +49-931/418-2342 fax: +49-931/418-2850
CIS: 100070,474
Nagy-Britannia:
German Media Services Ltd.
5/15 Cromer Street
Gray's Inn Rd
GB-London WC1H 8LS
Tel.: +44-171/837-3330
Fax: +44-171/833-0764
USA/Kanada:
Vogel Europublishing, Inc.,
Mark Hauser,
632 Sunflower Court
San Ramon, CA 94583, USA
Tel.: +1-510/648-1170
Fax: +1-510/648-11701
Tajvan: Taiwan Bright Int. Co., Ltd.,
Vincent Lee 4 FL.1,
Sec. 3, 200 Hsin Yi Road,
Taipei 106, Taiwan R.O.C.
Tel.: +886-2/755-7901-5,
Fax: +886-2/755-7900

Terjesztés

Terjeszti a Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt., a Kiadói Lapterjesztő Kft. és a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Egyesülés regionális részvénytársaságai.
Terjesztési marketing:
Fehér Ildikó, Nagy Tivadar
telefon: (36-1) 149-4768
Megjelenik havonta, ára 784 Ft.
Előfizethető
megrendelőlevélben
a kiadónál: Vogel Publishing Kft., Budapest. Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon: (36-1) 149-4768
Előfizetési díj: 3763 Ft (6 szám), egész évre (12 szám) 7526 Ft (20% kedvezmény).
Előfizethető továbbá hírlapkézbesítőknél és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HELIR, Budapest 1900), átutalással a HELIR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlapüzletági Igazgatósága kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.
Előfizetési díj negyed évre: 2100 Ft (3 szám), fél évre: 4200 Ft (6 szám), egész évre 8400 Ft (12 szám).

A tördelés a CHIP Magazin szerkesztőségében, QuarkXpress 3.1, Adobe Illustrator 5.0, Adobe Photoshop 2.5, Adobe Super ATM és az Adobe Dimensions programok segítségével történik. Montírozás és nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.

A Német Szövetségi Köztársaságban: © Copyright by CHIP, Vogel International Beteiligungs GmbH, Würzburg, Deutschland.
A Magyar Köztársaságban: © Copyright by CHIP, Vogel Publishing Kft., Budapest, Magyarország.

A közölt cikkek fordítása, utánnyomása, sokszorosítása és adatrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet.
A megjelentetett cikkeket szabadalmi vagy más védettségre való tekintet nélkül használjuk fel.

ISSN 0864-9421

VOGEL

ELŐZETES

JÚLIUS

Hardver

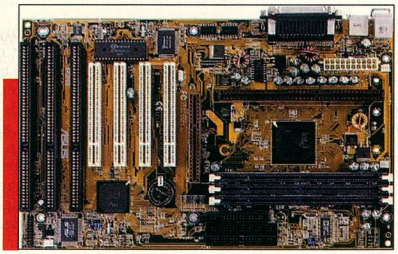

Biztos alapokon

A Pentium II-re és más új technológiákra az alaplapgyártóknak is reagálniuk kellett, hogy a modern eszközök is gond nélkül illeszthetők legyenek számítógépünkhöz. Átfogó alaplaptesztünkben a hazai kínálatot vettük górcső alá.

Kommunikáció

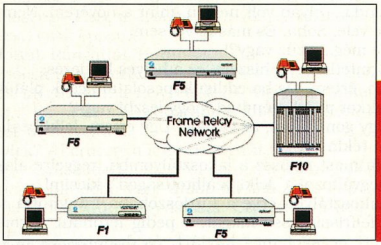

Csomagstaféta

A nagy kiterjedésű hálózatok egyik kedvelt protokollja a Frame Relay. Mivel lépten-nyomon találkozhatunk vele, érdemes egy kicsit közelebbről megismerkedni technikai részleteivel.

Szoftver

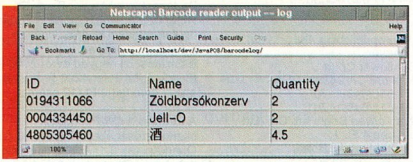

Java a pénztárcában

A számítástechnikában megszokott gyors változások között is viharos gyorsaságúnak számít a Java programozási nyelv terjedése.
A kezdetben animációkra és ottlapdíszítésre használt Java az üzleti rendszerekben is elterjedtté vált. A felfelé terjeszkedésen kívül a Java-programok megjelentek a beágyazott rendszerekben is. Cikkünkben az ilyen Java-változatokat hasonlítjuk össze egymással.

További témáink

Perl, a betűbűvészet magasiskolája
A Perl (Practical Extraction and Report Language) egy programnyelv, melyet szövegfile-ok feldolgozására, átalakítására és beszámolók készítésére fejlesztettek ki. Ezenkívül a Unixban még számos rendszeradminisztrációs feladatra alkalmas, és könnyen írhatók benne internetes hálózati programok is.

PC-104
A PC-104 a 8 vagy 16 bites, PC-kben használt AT busz beágyazott rendszerekben használt változata. Nevét a szabványos csatlakozó 104 vezetékéről kapta. A kisebb beágyazott rendszerek fizikai korlátainak megfelelően csökkentett méreten kívül szinte minden másban megegyezik a klasszikus AT buszos csatlakozóval. A szabványos PC-104-s rendszerek körülbelül 90×96 milliméteres kártyákból épülnek fel.

100 MHz-es rendszerek
Régóta hallhatjuk, hogy lesznek olyan alaplapok, amelyek a memóriát 100 MHz-es busszal hajtják meg. Az idei Cebiten már sok olyan alaplapot állítottak ki, amelyre rá volt írva: fut 100 MHz-cel. Azóta a hirdetésekben is egyre több ilyennel találkozhatunk. Csak éppen működő rendszer nem volt.

Briliáns képek
A Philips monitorai közül a Brilliance sorozat tagjai képviselik a legmagasabb technikai színvonalat. Igényesen formatervezett, modern ház és benne a legmodernebb, a multimédia igényeit is kielégítő eszközök jellemzik őket.

Birodalomépítés
Kereskedelem, diplomácia, kémkedés, háború. Ezekkel a szavakkal jellemezhetnénk legjobban az Interactive Magic valós idejű stratégiai játékát.

Az aktualitásokból eredő változtatások jogát a szerkesztőség fenntartja.

ACORP® A MINŐSÉGNEK NEVE VAN

INTERNATIONAL

MEEI TÜV ISO-9002 AGP USB CE PnP HIF

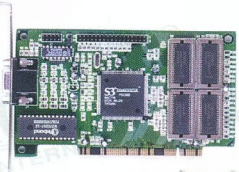

S3 Trió 64 V2

3DFX Woodoo

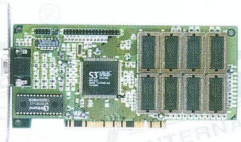

S3 Virge

33.6-56.6 modem

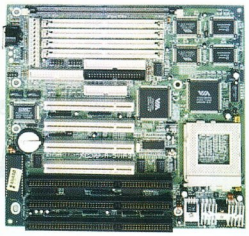

Pentium 5 VIA 3P

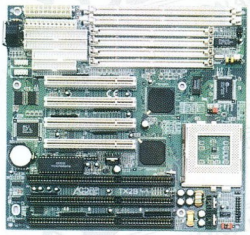

Pentium TX 29

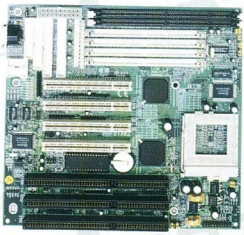

Pentium 5 TX 52

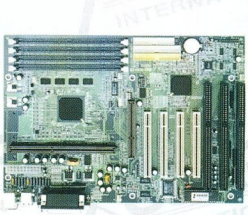

Pentium 6 LX 54

www.acorp.hu

Az Acorp modemekhez egy havi ingyenes Internet-előfizetés tartozik!

Termékeinket megvásárolhatja viszonteladóinknál!

Partnereink:
Budapest:
Acomp Kft.; Róbert Károly krt. 68. Tel.: 339-5647
Compuoffice Kft.; Duna Plaza I. emelet 105. Tel.: 465-1063
Fefo Kft.; Barocsay u. 6., Krisztina u. 11. Tel.: 352-8870, 202-6002
Komel Kft.; Csiki Hegyek u. 12. Tel.: 246-2734
Mikland Kft.; Attila u. 117. Tel.: 175-3716
Carrera Kft.; Karinthy F. u. 26. Tel.: 361-0010

Vidék:
Computer Art Kft.; Miskolc, Levente vezér u. 24. Tel.: 46/413-293
Computer Art Kft.; Pécs, Kóczián S. u. 4. Tel.: 72/314-655
Gál & Szabó Kft.; Veszprém, Cholnoky u. 34. Tel.: 88/402-201
NO.1 Bt.; Dunaújváros, Dózsa Gy. u. 14. Tel.: 25/407-607
Ramorg Kft.; Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 41. Tel.: 92/316-750
Z Computer Kft.; Győr, Árpád u. 60. Tel.: 95/317-446
City Computer; Szolnok, József A. u. 81. Tel.: 56/340-763
Nádor Kft.; Debrecen, Arany J. u. 4. Tel.: 72/314-665

Alkatrészeink rendelkeznek a Magyar Szabványnak megfelelő HIF, MEEI, CE, ISO 9002 engedéllyel.

Chaintech
Csúcsminőségű alaplapok

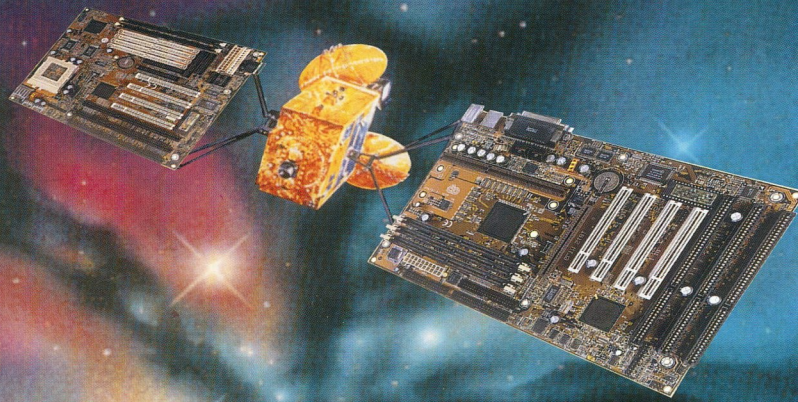

A képzelet alapja

A VILÁG 4. LEGNAGYOBB MONITOR GYÁRTÓJA.
AZ ELŐZŐ ÉVBEN, TÖBB MINT
4,5 MILLIÓ ELADOTT MONITOR.

LITEON
MONITOROK

14"/15"/17" KIVITELBEN.

DISZTRIBÚTOR:

GÁL & SZABÓ KFT.
VESZPRÉM, CHOLNOKY U. 34.
TEL.: (06 30) 463 131
(06 30) 426 457

FORGALMAZ

PRESS KF
BUDAPEST, XI. SOMOGYI ÚT 28-30
TEL.: 204 16

COMPUTRANS KF
BUDAPEST, XIV. LIMANOVA TÉR 2
TEL.: 363 37 38, (06 20) 537 9

G & S KF
BUDAPEST, XIV. ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÚTJA 93
TEL.: 252 10

RAMIRIS KF
BUDAPEST, VI. VÁCI ÚT 1
TEL.: 312 90